

MUZEA UCZELNIAŃ

MUZEA UCZELNIANE KATALOG

Warszawa 2017

Redakcja

dr hab. Hubert Kowalski, dr n. med. Magdalena Grassmann, dr n. med. Marek Bukowski,
mgr Joanna Ślaga, mgr Marta Piszczatowska

Redaktor prowadzący, korekta

Małgorzata M. Przybyszewska

Skład

Łukasz Kamiński

Dofinansowano ze środków

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

© Stowarzyszenie Muzeów Uczelnianych

ISBN: 978-83-946438-2-9

Druk

Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna
i Reklamowo-Handlowa „ADAM”
ul. Rolna 191/193
02-729 Warszawa

Warszawa 2017

Spis treści

Muzea wyższych uczelni – 2017	11
Białystok	
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	
Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku	24
Politechnika Białostocka	
Centrum Historii Politechniki Białostockiej	32
Uniwersytet w Białymstoku	
Uniwersyteckie Centrum Przyrodnicze im. Profesora Andrzeja Myrchy	38
Bydgoszcz	
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	
Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	44
Muzeum Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	52
Wyższa Szkoła Gospodarki	
Muzeum Fotografii w Bydgoszczy	58
Gdańsk	
Gdański Uniwersytet Medyczny	
Muzeum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego	66

Gdynia

Akademia Morska w Gdyni

Sala Tradycji Akademii Morskiej w Gdyni 74

Gliwice

Politechnika Śląska w Gliwicach

Muzeum Geologii Złóż im. Cz. Poborskiego, Wydział Górnictwa i Geologii
Politechniki Śląskiej w Gliwicach 82

Kraków

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie

Muzeum Akademii Górniczo-Hutniczej 88

Muzeum Geologiczne Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska
Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie 96

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Muzeum Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie 102

Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki

Muzeum Politechniki Krakowskiej 108

Uniwersytet Jagielloński

Centrum Edukacji Przyrodniczej Uniwersytetu Jagiellońskiego 114

Muzeum Farmacji Wydziału Farmaceutycznego Collegium Medicum
Uniwersytetu Jagiellońskiego 120

Muzeum Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego 126

Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius 132

Muzeum Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego 140

Zbiory Katedry i Zakładu Farmakognozji Uniwersytetu Jagiellońskiego –
Collegium Medicum 144

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń
Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie 152

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb Uniwersytetu Rolniczego
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie 158

Muzeum Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja 166

Kulice**Uniwersytet Szczeciński**

Ośrodek Konferencyjno-Edukacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego w Kulicach 174

Lublin**Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II**

Muzeum Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II 178

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Muzeum Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 188

Łódź**Uniwersytet Łódzki**

Muzeum Geologiczne im. Jana Ziomka Wydziału Nauk Geograficznych
Uniwersytetu Łódzkiego 194

Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Łódzkiego 200

Uniwersytet Medyczny w Łodzi

Muzeum Uniwersytetu Medycznego w Łodzi 206

Opole**Politechnika Opolska**

Muzeum Politechniki Opolskiej i Lamp Rentgenowskich 210

Uniwersytet Opolski

Muzeum Uniwersytetu Opolskiego 218

Poznań**Uniwersytet im. Adama Mickiewicza**

Muzeum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza 226

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Muzeum Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu 234

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Muzeum Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu 240

Rogów**Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego**

Muzeum Lasu i Drewna w Rogowie 246

Rzeszów

Uniwersytet Rzeszowski

Muzeum Uniwersytetu Rzeszowskiego 252

Sosnowiec

Śląski Uniwersytet Medyczny

Muzeum Medycyny i Farmacji w Sosnowcu 258

Uniwersytet Śląski

Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego 264

Szczecin

Uniwersytet Szczeciński

Muzeum Geologiczne Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego 270

Toruń

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Muzeum Uniwersyteckie w Toruniu 276

Warszawa

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

Muzeum Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie 284

Politechnika Warszawska

Muzeum Politechniki Warszawskiej 292

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Muzeum Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie 298

Uniwersytet Warszawski

Muzeum Geologiczne im. Stanisława Józefa Thugutta, Wydział Geologii
Uniwersytetu Warszawskiego 306

Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego 312

Warszawski Uniwersytet Medyczny

Muzeum Historii Medycyny Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego 320

Wrocław**Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu**

Ośrodek Dokumentacji Sztuki – Muzeum Akademii Sztuk Pięknych
im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu 328

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Muzeum Farmacji Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu 334

Uniwersytet Wrocławski

Muzeum Geologiczne im. Henryka Teisseyre, Instytut Nauk Geologicznych
Uniwersytetu Wrocławskiego 342

Muzeum Mineralogiczne im. Kazimierza Maślankiewicza, Wydział Nauk
o Ziemi i Kształtowania Środowiska Uniwersytetu Wrocławskiego 348

Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego 354

Muzea wyższych uczelni – 2017

Uniwersytety są żywym, niezwykle dynamicznym organizmem, swoistym mikrokosmosem, którego ewolucję, zmienność i rozwój wyznaczają kolejne roczniki studentów otrzymujących indeksy oraz absolwentów, kadencje rektorów i kierowników jednostek uczelni, a w sferze nieosobowej – coraz bardziej dynamiczny postęp nauki i techniki. One właśnie stanowią przedmiot zainteresowania muzeów uczelnianych, od stuleci grając istotną rolę w kultywowaniu i promowaniu historii nauki. Uczelnie wyższe, których główną misją już od średniowiecza jest kształcenie oraz prowadzenie badań naukowych, są ważnym ogniwem ciągłości tradycji intelektualnej i kulturowej. Funkcjonujące w ich strukturach muzea, jako strażnicy wytworzonego przez uniwersytety dziedzictwa nauki, podkreślają rolę, tradycję i wartości danej Alma Mater, a zarazem stają się uczestnikami „wielkiej światowej rodziny muzealnej”. W XXI wieku – najbardziej dynamicznym pod względem rozwoju muzealnictwa światowego – uczelnie wyższe podejmują liczne inicjatywy powoływania jednostek muzealnych. Zjawisko to obserwowane jest również w Polsce, a jego zasięg i intensywność spowodowały w ostatnich latach ogromną potrzebę zrzeszenia krajowego środowiska muzeów uczelnianych.

Spotkanie przedstawicieli muzeów uczelnianych, Warszawa, SGGW, czerwiec 2013

Po wielu rozmowach pracowników tego typu placówek przy okazji konferencji, sympozjów i wystaw, w czerwcu 2012 roku w Warszawie doszło do pierwszego oficjalnego spotkania muzealników uczelnianych. Uczestniczyli w nim przedstawiciele muzeów z uczelni w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Białymstoku, Poznaniu oraz Gdyni. Jego rezultatem było powołanie projektu „Muzea Uczelniane”, który w maju 2014 roku przyjął formalne struktury pierwszej w Polsce organizacji pozarządowej poświęconej tej tematyce: Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych. Pół roku później Stowarzyszenie uzyskało osobowość prawną, zwiększając tym samym zakres swojej działalności oraz zyskując możliwość jeszcze skuteczniejszego promowania idei dziedzictwa akademickiego. O sile środowiska świadczy chociażby fakt, że w początkach swojej działalności Stowarzyszenie skupiało 13 muzeów, a pod koniec 2017 roku osiągnęło liczbę 51 uczelnianych placówek muzealnych.

W związku z tym pojawiła się potrzeba udokumentowania systematycznej pracy i pasji środowiska muzealników uczelnianych w postaci wydawnictwa.

Pierwsza inicjatywa wydawnicza powstała trzy lata temu. Efektem pracy był dość skromny katalog polskich muzeów uczelnianych, prezentujący niektóre placówki i wzbudzający tym samym apetyt na kolejne wydawnictwo. Bardzo szybko po zakończeniu prac nad pierwszym katalogiem autorzy opracowania odczuwali potrzebę uzupełnienia prezentacji poszczególnych muzeów i ich kolekcji, przede wszystkim o możliwie pełny katalog obiektów. Byli świadomi ograniczeń wynikających z budżetu przedsięwzięcia i skromnego czasu na przygotowanie materiałów. Czytelnicy – odbiorcy, dysponujący na co dzień niemal nieograniczonym zasobem informacji elektronicznej, oczekiwali wydawnictwa na miarę dwudziestego pierwszego wieku. Wydawnictwa, które daje pełny obraz struktury, a nade wszystko zbiorów pozostających w dyspozycji muzeów uczelnianych, o przejrzystym układzie informacji, wyróżniającego się ciekawą grafiką, z materiałami zredagowanymi w sposób przykuwający uwagę. Dzięki temu czytelnicy byliby zachęceni do odwiedzenia strony internetowej Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych oraz wizytowania kolejnych muzeów.

MUZEA UCZELNIANE

Muzea Uczelniane
okładka folderu, 2014

Konferencja Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych, Kraków, Muzeum UJ, listopad 2017

Obserwowana na przestrzeni ostatnich pięciu lat znaczna, a przede wszystkim nienotowana uprzednio w Polsce, aktywność muzeów uczelnianych znalazła swe odbicie również w działalności promocyjno-wydawniczej. Po uruchomieniu w 2013 roku strony internetowej www.muzeauczelniane.pl upowszechnianie informacji na temat poszczególnych muzeów, ich działalności, a przede wszystkim tradycji i dziedzictwa uniwersyteckiego nabrało nowoczesnego wymiaru. Publikacja opracowania książkowego stała się nie tylko koniecznością, lecz również naturalną konsekwencją podjętych działań i reakcji społeczności uniwersyteckiej. Pierwszy, wydany w 2014 roku katalog towarzyszył wspólnej wystawie „Muzea uczelniane – Jesteśmy!”. Jej zasadniczym celem było zaznajomienie z samym zjawiskiem muzeum i kolekcji uniwersyteckiej tak pracowników i studentów szkół wyższych, jak i publiczności niezwiązanej z uczelniami. Siłą rzeczy prezentacja ta miała syntetyczny układ i objętość, w żaden sposób niewyczerpujące omawianego zjawiska. Doskonała recepcja wystawy, prezentowanej w formie plansz w poszczególnych ośrodkach akademickich, oraz jej uzupełnianie planszami dotyczącymi kolejnych muzeów uczestniczących w projekcie zbiegły się w czasie z powołaniem Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych. Równocześnie prezentowano sytuację muzeów uniwersyteckich na forum University Museums and Collections (UMAC) oraz Universeum European Academic Heritage Network, przy znacznym zainteresowaniu działaniami prowadzonymi w Polsce, co zachęciło do przygotowania kolejnego, uzupełnionego wydania katalogu, tym razem w języku angielskim. Jego głównymi odbiorcami byli uczestnicy Kongresu ICOM połączonego z konferencją UMAC w Mediolanie w lipcu 2016 roku, studiujący w Polsce studenci obcojęzyczni (English Division) oraz zagraniczni turyści. Prezentacja katalogu podczas sesji UMAC ponownie wzbudziła znaczne zainteresowanie wydawnictwem, polskimi muzeami uczelnianymi oraz modelem ich instytucjonalnej współpracy. Już wtedy pod adresem Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych padało pytanie o pełny katalog prezentujący zbiory muzeów uniwersyteckich w Polsce.

Katalog *Muzea uczelniane* stanowi w części odpowiedź na przytoczone pytanie. Nawet z oczywistym zastrzeżeniem co do finalnej objętości tomu, wynikającej z narzuconego wymogami publikacji ograniczenia liczby obiektów z każdego z muzeów do dziesięciu pozycji. Przystępując do przygotowania tego wydawnictwa, mieliśmy świadomość, że muzea i kolekcje uniwersy-

teckie są tworamii specyficznymi, o których wiedza nie jest szeroko rozpowszechniona. Skoro więc mamy przedstawić katalog obejmujący wybór dziesięciu najcenniejszych, najbardziej znaczących eksponatów z kolekcji każdego z muzeów skupionych w Stowarzyszeniu Muzeów Uczelnianych, zasadne wydaje się przybliżenie Czytelnikom podstawowej wiedzy na ich temat. Jako muzeum uniwersyteckie rozumie się kolekcję zarządzaną przez uniwersytet, wykorzystywaną w celach dydaktycznych oraz do prowadzenia badań związanych z działalnością uczelni. W praktyce przytoczone określenie muzeum uczelnianego/uniwersyteckiego okazało się pojęciem niezwykle pojemnym, odnoszącym się do różnorodnych form organizacyjnych działalności oraz bardzo szerokiego spektrum zainteresowań i zdyswersyfikowanego profilu zbiorów. Jedną ze wspomnianych form są centra kulturalno-edukacyjno-naukowe powoływane w strukturach uczelni, które także gromadzą zbiory lub – w wielu wypadkach – przejmują kontrolę nad kolekcjami gromadzonymi od początku założenia jednostki akademickiej. Niekiedy pełnią również rolę jednostek przejściowych, które opiekując się zbiorami, czekają na utworzenie bądź wskrzeszenie jednostki muzealnej sensu stricto.

Pomimo oczywistych różnic, wynikających z historii poszczególnych uczelni, wspomnianego uprzednio różnego profilu ich działalności dydaktycznej i naukowej, uwarunkowań prawnych i ekonomicznych funkcjonowania uniwersytetów, każde z muzeów prowadziło zblizoną działalność. Jej wspólnym mianownikiem było dążenie do zachowania możliwie obszernej i reprezentatywnej kolekcji obiektów związanych z uniwersytetem. Powstające kolekcje uniwersyteckie stały się jednocześnie niezwykle interesującymi repozytoriami obiektów związanych z rozwojem nauki, których zakres – co wynika z różnorodności uniwersytetów – obejmuje niemal wszystkie dziedziny wiedzy. Podobnie przedstawia się sytuacja z wachlarzem obiektów pozostających w dyspozycji muzeów. Składają się na niego muzealia prehistoryczne, przedmioty z XV czy też XXI wieku, a znaleźć wśród nich można obiekty tak różne, jak niewielkie kolekcje minerałów czy zbiory owadów, bądź też całe budynki (wraz z wyposażeniem) np. obserwatoriów astronomicznych, siedzib magnackich, kompleksów pałacowych, dawnych więzień, laboratoriów itp. Skala różnorodności stanowiąca o atrakcyjności i niepowtarzalności poszczególnych kolekcji implikuje jednakże trudności

Spotkanie przedstawicieli Muzeów Uczelnianych, Pałac Tyszkiewiczów-Potockich w Warszawie, siedziba Muzeum UW, styczeń 2016

związane z zasadami klasyfikacji i opisu poszczególnych obiektów. Cechą wyróżniającą muzea uniwersyteckie spośród innych podobnych placówek jest zjawisko tzw. kolekcji rozproszonych (dispersed collections). Rozumie się

przez nie kolekcje znajdujące się nie tylko poza muzeum jako miejscem ekspozycji, lecz również bardzo często pozostające w dyspozycji innych jednostek uczelni. Kolekcje te wykorzystywane są w celach dydaktycznych (np. modele anatomiczne, kolekcje botaniczne i zoologiczne) lub stanowią wynik kolekcjonerskiej pasji pracowników jednostki. Ten ostatni typ zbiorów przedstawia często znaczną wartość sentymentalną. Zdarza się, że takie zbiory nie są opracowane, nie istnieje żadna dokumentacja z nimi związana, niekiedy funkcjonują także jako legendy, swoiste „przekazy ustne” związane z konkretną katedrą, zakładem lub pracownikiem uczelni. Zwrócić należy również uwagę na to, iż prawdopodobnie wiele spośród tego typu zbiorów pozostaje nieznanymi lub zapomnianymi. Pomimo trudności w ich jednoznacznej klasyfikacji kolekcje rozproszone stanowią istotny element dziedzictwa materialnego, a związane z nimi nierozłącznie informacje dotyczące fundatorów, początków kolekcji, każdego z obiektów mają istotne znaczenie jako część nieuchwytnego dziedzictwa uniwersyteckiego.

Jednym z ważnych zadań muzeów uczelnianych w Polsce jest zachowanie tradycji i dziedzictwa polskiej nauki oraz uniwersytetów funkcjonujących zwłaszcza w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Należy podkreślić istotny wkład w rozwój polskiej nauki i życie intelektualne społeczeństwa polskiego Uniwersytetów Jana Kazimierza we Lwowie oraz Stefana Batorego w Wilnie, obu zlokalizowanych w miastach, które po II wojnie światowej znalazły się poza granicami Polski. Przymusowa migracja ludności w latach powojennych umożliwiła lub wspomogła powstanie nowych uczelni (np. Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, Akademii Lekarskiej w Gdańsku czy w Białymstoku) lub uzupełnienie braków kadrowych na istniejących uczelniach wyższych będących wynikiem celowej akcji prześladowań i wyniszczenia polskiej inteligencji prowadzonej przez okupanta. Szacunki dotyczące rozmiaru strat wskazują bardzo wysoki odsetek zamordowanych w grupie ludności z wyższym wykształceniem. Dane mówią o 39% lekarzy, 33% nauczycieli szkół niższych szczebli, 30% naukowców i wykładowców wyższych uczelni (700 profesorów), 28% księży, 26% prawników – spośród przedwojennej populacji każdej z tych grup – zabitych podczas wojny. Muzea uczelniane jako naturalni strażnicy pamięci i spuścizny uniwersytetów działających w II Rzeczypospolitej mogą w sposób obszerny i możliwie wyczerpujący udostępniać wszelkie obiekty świadczące o historii i rozwoju polskiej nauki

i szkolnictwa wyższego. Ma to szczególne znaczenie w kontekście budowania świadomości historycznej wśród studentów i pracowników uczelni.

Tworzenie kolekcji uniwersyteckich sięga zapewne dalej wstecz niż moment otwarcia pierwszego muzeum uniwersyteckiego na świecie. Było nim The Ashmolean Museum, otwarte w 1683 roku na Uniwersytecie w Oxfordzie, w budynku, w którym obecnie znajduje się Museum of the History of Science. Tworzeniu tej i kolejnych kolekcji uniwersyteckich od początku przyświecała idea ochrony dziedzictwa nauki i możliwie szerokiego rozpropagowania go. Muzealia ponadto stanowiły bazę narzędzi dydaktyczno-naukowych, z których korzystano w procesie nauczania studentów. Doskonałym przykładem takich zastosowań są chociażby kolekcje anatomiczne z Florencji czy Bolonii, do dziś wykorzystywane w celach dydaktycznych. Mamy w tych przypadkach do czynienia z jednoczesnym nauczaniem medycyny (zastosowanie modeli anatomicznych sensu stricto) oraz wykładem dotyczącym historii medycyny, a szczególnie anatomii i fizjologii (modele anatomiczne traktowane jako świadectwa określonego etapu rozwoju medycyny, rozumienia budowy i funkcji ludzkich narządów). Podobne mechanizmy sumowania treści procesu dydaktycznego zachodzą w przypadku innych muzeów; praktyka wykorzystywania artefaktów do nauki jest zatem szeroko rozpowszechniona. Obiekty muzealne, ilustrując określoną informację w toku wykładu lub innych zajęć, równocześnie reprezentują historię nauki i tradycję konkretnej uczelni. W ten sposób studenci, jak również prowadzący zajęcia, poprzez obcowanie z tego rodzaju obiektami poza nabywaniem wiedzy związanej z przedmiotem studiów zapoznają się z dziedzictwem przeszłości. W konsekwencji budowana jest świadomość historii nauki i uczelni oraz poczucie identyfikacji z uczelnią. Ostatni wzmiankowany mechanizm oddziaływania treści muzealnych ma szczególne znaczenie dla tworzenia i konsolidacji środowiska akademickiego. Następuje ona wokół takich wartości, jak dziedzictwo, tożsamość i ciągłość tradycji. Warto również wspomnieć o stopniowej zmianie pojmowania terminu „tożsamość zawodowa”, który również dotyczy wykształcenia zdobytego na uniwersytecie i związków z nim studenta, a następnie absolwenta. Szczególnym przykładem takiej relacji jest podejmowanie przez absolwentów pracy dydaktycznej lub naukowej na macierzystej uczelni oraz dalsza droga rozwoju zawodowego. Rola, znacznie i możliwości muzeów w tej dziedzinie zyskały uznanie nie tylko władz poszczególnych

uczelni, lecz także studentów, dlatego w większości muzeów uczelnianych w Polsce i na świecie prowadzone są zajęcia dydaktyczne ze studentami. Należy podkreślić, jak ważną rolę spełniają przy tym tego typu muzea, dając możliwość bezpośredniego obcowania z ewolucją myśli naukowej. W ich przestrzeniach studenci mają sposobność „dotknięcia historii”, uczestniczenia w procesie dokonywania przełomowych odkryć naukowych. Muzea więc niejako „zarażają” pasją nauki. Z drugiej strony odbywa się równoległy proces edukowania społeczności pozaakademickiej. Kolekcje uniwersyteckie niemal od początku wychodziły naprzeciw ciekawości społeczeństwa. Obo-

Otwarcie wystawy plenerowej „Muzea Uczelniane – Jesteśmy”, Politechnika Warszawska, 18 listopada 2013

jętnie czy w epoce renesansu, czy dzisiaj, zainteresowanie mikroświatem człowieka i otaczającym nas makroświatem jest tak samo duże. Dowodem na to są statystyki odwiedzających uczelniane placówki muzealne czy ogromne kolejki podczas licznych wydarzeń kulturalnych, jak np. Noc Muzeów.

Uczestnicy konferencji Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych, Nieborów, maj 2016

Współcześnie muzea uczelniane mają więc potrójną tożsamość, funkcjonując między światem uniwersyteckim, światem muzealnym a społeczeństwem. W każdym z nich odgrywają coraz bardziej istotną rolę strażników pamięci, nośników myśli z zakresu historii nauki, skarbców artefaktów uczelnianych, jak też propagatorów i inicjatorów rozwoju nauki i kultury. Stanowią więc ogromną siłę, którą konsoliduje Stowarzyszenie Muzeów Uczelnianych. Oddając czytelnikom najnowsze wydawnictwo, chcemy uzmysłowić rolę, jaką nauka od wieków pełniła w rozwoju kultury i wytyczeniu myśli społecznej.

Mając oczywiście świadomość, iż publikacja nie wyczerpuje tematu, jesteśmy głęboko przekonani, że jest ona niezwykle ważnym głosem w debacie publicznej toczącej się wokół muzealnictwa i muzeów w naszym kraju. Mimo iż na tym etapie badań nie udało się zgromadzić w katalogu wszystkich z ponad 70 jednostek uczelnianych w Polsce, mamy pewność, że udało się niejako ustawić drogowskaz wytyczający zupełnie nowy kierunek. Nowy kierunek nie tylko dla jednostek muzealnych, ale przede wszystkim dla ich organizatorów. Podkreślając odpowiedzialność uczelni, reprezentowanej przez władze rektorskie oraz ciała kolegialne (senat i rady wydziałów lub instytutów), za prowadzenie odpowiedniej działalności zmierzającej do zachowania, badania i udostępniania szeroko pojętej historii nauki i uczelni, należy z całą mocą stwierdzić, że tradycja i dziedzictwo uczelniane winny być przedmiotem troski każdego członka społeczności akademickiej oraz Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych. Niech oddawany do rąk Czytelników katalog będzie wspomnianym wyżej drogowskazem, jak również zachętą i zaproszeniem do spojrzenia w przeszłość uczelni, a także w ich teraźniejszość, która już jutro stanie się historią.

dr n. med. Marek Bukowski
dr n. med. Magdalena Grassmann
dr hab. Hubert Kowalski
mgr Marta Piszczatowska
mgr Joanna Ślaga

Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (dalej: Muzeum UMB) funkcjonuje od maja 2011 roku, na mocy Zarządzenia Rektora UMB (nr 22/11 z dnia 31 maja 2011 roku) i Uchwały Senatu UMB (nr 27/11 z dnia 24 maja 2011 roku). Zlokalizowane jest w głównej siedzibie UMB – dawnym Pałacu Branickich będącym jedną z najciekawszych barokowych rezydencji Europy Środkowo-Wschodniej, opatrzonym w XVIII wieku mianem „Polskiego Wersalu”. Muzeum kultywuje dziedzictwo medyczne Białegostoku zapoczątkowane przez właścicieli miasta w XVII wieku. W dzisiejszych przestrzeniach pałacowych odnaleźć można zarówno medyczne tradycje XVIII-wiecznego Instytutu Akuszerii, jak też niemieckiego szpitala polowego z okresu I wojny światowej, kontynuowane od 1950 roku przez Uniwersytet Medyczny.

Głównym celem muzeum jest ochrona dziedzictwa medycznego i farmaceutycznego powstałego na Pograniczu Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Muzeum posiada przeszło 10 000 eksponatów, pochodzących z XVIII–XXI wieku, z różnych dziedzin medycyny i farmacji. Znajdują się tu kolekcje chirurgiczne, rentgenowskie, stomatologiczne, anatomiczne, ginekologiczne, okulistyczne, laryngologiczne i farmaceutyczne. Dzieje medycyny i Uniwersytetu przedstawione są w ośmiu salach tematycznych, w prawym skrzydle Pałacu. Muzeum ogółem dysponuje obecnie powierzchnią 600 m². W połowie 2018 roku otwarta zostanie nowa przestrzeń wystawiennicza obejmująca m.in. pałacowe piwnice (280 m²), sfinansowana ze środków unijnych w ramach projektu „Spacer w przeszłość”.

Muzeum pełni rolę bazy naukowo-dydaktycznej z zakresu historii medycyny i farmacji dla studentów UMB. Stoi na straży dziedzictwa Uniwersytetu, jest też instytucją dokumentującą wspomnienia jego absolwentów. Wiedza medyczna propagowana jest także wśród uczniów placówek edukacyjnych, podczas zajęć muzealnych. Z myślą o mieszkańcach regionu i przybywających turystach Muzeum organizuje szereg wydarzeń kulturalnych, m.in. Noc Muzeów, Europejskie Dni Dziedzictwa, Podlaski Festiwal Nauki i Sztuki, Europejski Dzień Dziedzictwa Akademickiego, festiwal filmowy i inne.

dr n. med. Magdalena Grassmann, mgr Marta Piszczałowska

Muzeum Historii Medycyny
i Farmacji Uniwersytetu Medycznego
w Białymstoku

ul. Jana Kilińskiego 1
15-089 Białystok
tel. (85) 748 54 67, 748 54 05
muzeum@umb.edu.pl
www.umb.edu.pl/muzeum_historii_medy-
cyny_i_farmacji

wstęp płatny (aktualne ceny biletów na
stronie internetowej)

wtorek – piątek: 10.00–17.00

sobota – niedziela: 9.00–17.00

Muzeum zastrzega sobie prawo do zmiany
godzin zwiedzania z przewodnikiem dla
osób indywidualnych. Zwiedzanie grupowe
– wyłącznie po dokonaniu rezerwacji.

kierownik:

dr n. med. Magdalena Grassmann

pracownicy:

mgr Marta Piszczatowska,

mgr Katarzyna Szarejko,

mgr Łukasz Baranowski

Michael Heinrich Rentz (1701–1758) według rysunków Jana Henryka Klemma (zm. ok. 1777), Pałac Branickich w Białymstoku od strony salonu ogrodowego. Michael Heinrich Rentz, malarz i miedziorytnik, został zatrudniony przez ówczesnego właściciela Białegostoku – Jana Klemensa Branickiego w celu wykonania rycin jego pałacu. Obecnie miedzioryt ten stanowi jedno z głównych źródeł ikonograficznych wykorzystywanych podczas prac rewaloryzacyjnych w rezydencji.

Czas powstania: lata 50. XVIII w.

Materiał i technika: papier żeberkowy z filigranami, miedzioryt

Sygn.: (po lewej) *Invente par Mons. Klemme*; (po prawej) *Deseigne a la Vue et Grave par Rentz in Cuccus-Bad en Bohemie*

Wymiary: arkusz wys. 55 cm × szer. 74 cm, odcisk płyty wys. 43 cm × szer. 56,4 cm

Fotel ginekologiczny, Fabryka Mebli Żelaznych, J. Neufeld, Warszawa Praga, ul. Brukowa 4/6. Fotel należał do wyposażenia gabinetu prof. Aleksandra Krawczuka (1913–1986), absolwenta medycyny na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, jednego z pionierów białostockiej szkoły ginekologicznej po II wojnie światowej, założyciela pierwszej Szkoły Położnych w Białymstoku. Prof. A. Krawczuk od początku związany był z UMB. Pełnił funkcję kierownika m.in. Zakładu Endokrynologii (1965–1971), Kliniki Patologii Ciąży i Chorób Kobiety UMB (1971–1983). Fotel wraz z resztą wyposażenia gabinetu przekazała w darze do Muzeum UMB córka Profesora – prof. Maryna Krawczuk-Rybak.

Czas powstania: lata 30. XX w.

Materiał i technika: metal, drewno, skóra

Wymiary: wys. 90 cm × szer. 61 cm × głęb. 133 cm

Nr inw.: M/873

Fotel stomatologiczny, fabryka niemiecka. Fotel był częścią wyposażenia gabinetu stomatologicznego dr. Józefa Kubiczka w Białej (ob. Bielsko-Biała), absolwenta Śląskiej Akademii Medycznej. Do Muzeum UMB całą spuściznę po mężu przekazała Czesława Kubiczek. W skład kolekcji wchodzi także: szafy, umywalnia, komody, instrumentarium stomatologiczne, lampy, wiertarki oraz stoliczki. Większość mebli została wykonana w niemieckich fabrykach produkujących wyposażenie medyczne.

Czas powstania: lata 30. XX w.

Materiał i technika: metal, skóra, szkło

Wymiary: wys. 120 cm × szer. 80 cm × głęb. 110 cm

Nr inw.: M/876

Aparat rentgenowski, firma Siemens & Halske. Aparat pierwotnie służył lek. Rudolfowi Łotyszowi w Grodnie. W połowie XX wieku trafił do Puńska, do prywatnego gabinetu dr. Jerzego Romana, który pracował na nim do lat 90. W 2012 roku doktor przekazał aparat w darze do Muzeum UMB, gdzie zapoczątkował on znaczącą dziś kolekcję radiologiczną.

Czas powstania: 1921

Materiał i technika: metal, drewno

Wymiary: wys. 212 cm × szer. 106 cm × głęb. 120 cm

Nr inw.: M/866

Uwagi: nr oryginalny 2160074

Mikroskop, Polskie Zakłady Optyczne SA. Należał do profesora Stanisława Legeżyńskiego (1895–1970), drugiego w historii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku rektora (1955–1959), mikrobiologa. Był on absolwentem medycyny na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie oraz lwowskiej Akademii Medycyny Weterynaryjnej, dziekanem Tajnego Uniwersytetu w Wilnie (1942–1944), kierownikiem Zakładu Mikrobiologii UMB (1952–1965). Pasjonował się sportem, zwłaszcza narciarstwem biegowym i siatkówką. Mikroskop jest jednym z eksponatów dużej kolekcji dokumentów i książek, przekazanych Muzeum UMB przez Krzysztofa Skarbińskiego.

Czas powstania: 1939

Materiał i technika: metal, szkło

Wymiary: wys. 32,5 cm × szer. 12,7 cm × głęb. 20 cm

Nr inw.: M/605

Młoteczek neurologiczny, który zapoczątkował kolekcję medycznych eksponatów w Muzeum UMB. Należał do prof. Zygmunta Kanigowskiego (1909–1968), absolwenta medycyny na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, współpracownika prof. Maksymiliana Rose w Instytucie Badań Mózgu w Wilnie, kierownika Kliniki Chorób Nerwowych UMB, założyciela jednego z pierwszych w Polsce Oddziałów Neurologii Dziecięcej (1963), a następnie kierownika Kliniki Neurochirurgii UMB (1954–1968). Młoteczek przekazał w darze prof. Jan Stasiewicz – wieloletni prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Białymstoku.

Czas powstania: 1918–1939

Materiał i technika: metal

Wymiary: wys. 10 cm × szer. 5 cm

Nr inw.: M/891

Zestaw przyrządów antropometrycznych należących do prof. Tadeusza Dzierżykraya-Rogalskiego, studenta Uniwersytetu Warszawskiego, Szkoły doc. Zaorskiego oraz absolwenta UMCS, pierwszego kierownika Zakładu Anatomii Prawidłowej Człowieka UMB (1950–1962), organizatora muzealnej kolekcji anatomicznej, a także pierwszego dziekana Wydziału Lekarskiego UMB (1951–1953). Profesor poświęcił się badaniu antropologii człowieka, uczestniczył w wielu wyprawach do Sudanu i Egiptu wraz z prof. Kazimierzem Michałowskim. Badał m.in. słynne szczątki biskupów z katedry w Faras. Zestaw przyrządów antropometrycznych pochodzi z czasów jego pracy w UMB. Zainicjował on wówczas powołanie Studenckiego Koła Anatomów, które prowadziło wiele terenowych ekspedycji antropologicznych w Polsce Wschodniej.

Czas powstania: lata 50. XX w.

Materiał i technika: metal, płótno

Wymiary: wys. 85 cm × szer. 52 cm

Nr inw.: M/892

Uwagi: W skład zestawu wchodzi: antropometr, cyrkiel suwakowy, cyrkiel kabłąkowy, waga.

Preparat anatomiczny – serce bawole/wole (*cor bovinum*). Preparat pochodzi z Zakładu Patomorfologii Lekarskiej UMB, został wykonany w połowie XX wieku. Wchodzi w skład kolekcji preparatów anatomicznych „mokrych”, ukazujących najciekawsze pod kątem klinicznym przypadki medyczne. Serce bawole/wole (*cor bovinum*) jest efektem przerostu mięśnia sercowego. Przyczyną powstawania takiego przerostu może być zwiększone obciążenie pracą (m.in. choroby płuc oraz nadciśnienie tętnicze krwi), czego efektem jest zwiększona synteza białek oraz ogniskowy rozplęm tkanki łącznej. Prowadzi to w konsekwencji do utraty prawidłowych kardiomiocytów i do niewydolności serca. Morfologicznie widoczne jest znaczne powiększenie mięśnia sercowego, powiększenie grubości ścian komór serca oraz często poszerzenie światła komór. Pomimo iż serce jest znacznie powiększone, nie kurczy się w sposób prawidłowy, co prowadzi do niewydolności krążenia (paradoks: duże, ale niewydolne serce). Przerost mięśnia sercowego prowadzi także do jego niedokrwienia i niedotlenienia, co może skutkować rozwojem ostrej niewydolności wieńcowej i zawału mięśnia sercowego.

Czas powstania: lata 50.–60. XX w.

Wymiary: wys. 25 cm × szer. 20 cm × głęb. 16 cm

Nr inw.: 8/M/A/P/8

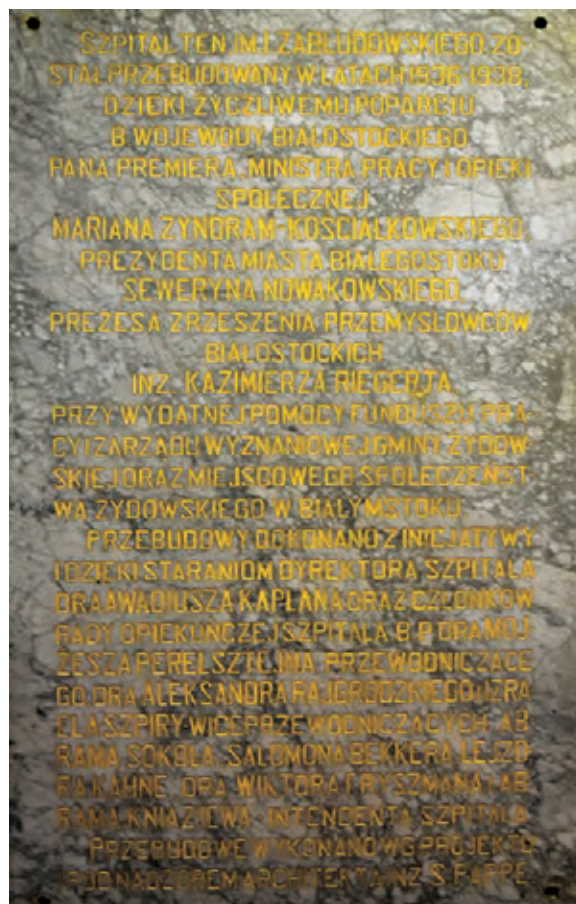
Manuał apteczny – rękopiśmienny zabytek historii farmacji w Suwałkach. Pochodzi z apteki działającej od 1847 roku w Suwałkach przy ul. Kościuszki 78. Założył ją prowizor Mikołaj Zawadzki wraz z Sylwestrem Bieńkowskim. W 1922 roku przejął ją Bolesław Szwejkowski. Po II wojnie światowej aptekę upaństwowiono, ale nadany jej przed laty wygląd i atmosfera tam panująca zachowały się do dzisiaj. Pozostał ten sam wystrój: zabytkowe meble z lat 1905–1907, malowidła z 1905 roku, inicjały w rogach sufitu odwołujące się do byłych właścicieli: Zawadzki – Bieńkowski. Część eksponatów z apteki trafiła do Muzeum UMB jako depozyt Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, oddziału w Białymstoku, tworząc ekspozycję „Tajemnice dawnej apteki”. Manuał jest przykładem dużej kolekcji eksponatów farmaceutycznych udostępnianych w przestrzeni muzealnej.

Czas powstania: 2. poł. XIX w. – lata 40. XX w.

Materiał i technika: papier, pismo odręczne

Wymiary: wys. 26 cm × szer. 20,5 cm

Uwagi: depozyt Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, oddziału w Białymstoku

Tablica ze Szpitala Żydowskiego im. Izaaka Zabłudowskiego w Białymstoku, jedyna istniejąca w Białymstoku pamiątka po dawnym Szpitalu Żydowskim. Dokumentuje ukończenie w okresie międzywojennym rozbudowy gmachu przy ul. Warszawskiej 15 w Białymstoku, w którym instytucja ta mieściła się od drugiej połowy XIX wieku. Był to drugi – obok Szpitala Obwodowego – szpital funkcjonujący w XIX wieku w mieście. Stanowił świadectwo obecności ludności żydowskiej, a zarazem był wzorcową placówką leczniczą. Od 1938 roku do lat 80. XX wieku tablica była umieszczona na głównym budynku szpitala. Podczas przebudowy placówki została zdjęta. Odnaleziona po latach, trafiła do zbiorów Muzeum UMB. Dziś jest świadectwem dziedzictwa żydowskiej medycyny w Białymstoku.

Czas powstania: 1938

Materiał i technika: marmur

Wymiary: wys. 171 cm × szer. 94 cm × głęb. 4,5 cm

Nr inw.: M/875

Centrum Historii Politechniki Białostockiej

Idea zbierania pamiątek związanych z historią Politechniki Białostockiej sięga lat 80. XX wieku. Wówczas inż. Mirosław Bujanowski, członek komisji zajmującej się likwidowaniem majątku szkoły, zaczął gromadzić obiekty z zakresu techniki oraz przedmioty związane z wydarzeniami z życia uczelni. Podczas prac komisji przyglądał się dokładnie likwidowanym przedmiotom i te uznane za najcenniejsze zabezpieczał przed zniszczeniem i przechowywał. W taki sposób ocalały m.in. dwucylindrowy silnik parowy, rejestrator napięcia dobowego czy klawiatura edytorska.

Inspiracją do stworzenia ekspozycji zainaugurowanej 7 lutego 2007 roku na Wydziale Elektrycznym pod nazwą Muzeum Elektryczności Politechniki Białostockiej była wystawa prof. Kazimierza Cywińskiego. W proces tworzenia zaangażowani byli inż. M. Bujanowski, Andrzej Gryczko, inż. Piotr Mingielewicz i dr inż. Wojciech Walendziuk. W grudniu 2007 roku do rektora Politechniki Białostockiej prof. dr. hab. inż. Joannicjusza Nazarko wystosowano prośbę o zakup gablot na rzecz powstającego muzeum. Zwieńczeniem prac było utworzenie ekspozycji o wdzięcznej nazwie „Ekspozitorium ALMARIA”. Ekspozycje tam prezentowane, których liczba z biegiem lat się powiększała, ukazują rozwój elektrotechniki.

Równolegle inż. Mirosław Bujanowski gromadził kolejne ekspozycje, które dotyczyły historii uczelni. W dniu 5 listopada 2012 roku został powołany na pełnomocnika rektora ds. tworzenia Izby Pamięci. Zgromadzone przedmioty – urządzenia obrazujące zmiany techniczne, sztandary, zdjęcia, plakaty itp. – udostępniono wówczas w przekazanej na ten cel starej Sali Senatu znajdującej się na Wydziale Mechanicznym. Podczas zagospodarowywania przestrzeni pomieszczenia wydzielono w nim miejsce do wyświetlania prezentacji. Izba Pamięci, istniejąca wówczas nieformalnie, była sukcesywnie zapełniana ekspozycjami.

W prace przygotowawcze do powołania Izby Pamięci Politechniki Białostockiej włączył się w 2014 roku mgr Krzysztof Pleskaczuk. Po nagłej śmierci inż. M. Bujanowskiego w dniu 25 września 2017 roku kontynuował on jego działania poprzez współpracę z rektorem ds. nauki prof. dr. hab. inż. Andrzejem Sikorskim i dyrektorem Biblioteki Politechniki Białostockiej mgr Joanną Putko. Efektem prac była Uchwała Nr 190/XI/XV/2017 Senatu Politechniki Białostockiej z dnia 23 listopada 2017 roku w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej utworzenia Centrum Historii Politechniki Białostockiej oraz zatwierdzenia zmian w Regulaminie organizacyjnym systemu biblioteczno-informacyjnego Politechniki Białostockiej, na podstawie której poszerzono zakres działań Archiwum Uczelnianego, tworząc jednostkę o nazwie Archiwum Uczelniane i Centrum Historii Politechniki Białostockiej. Działa ono w strukturze Biblioteki PB.

Archiwum Uczelniane i Centrum Historii Politechniki Białostockiej współpracuje z wydziałami uczelni w celu zachowania świadectw jej historii. Plany przewidziane do realizacji w jednostce do końca 2018 roku obejmują przygotowanie pomieszczeń do przechowywania i prezentowania zbiorów, opracowanie zgromadzonych ekspozycji, utworzenie ekspozycji stałej oraz przygotowanie planu wystaw czasowych.

45 C
WIEJSKA

ZAKAZ PALENIA
PRZED WEJSCIEM
DO BUDYNKU

Politechnika Białostocka
WYDZIAŁ MECHANICZNY

Centrum Historii Politechniki Białostockiej

ul. Wiejska 45C
15-351 Białystok
jednostka w fazy organizacji
– kontakt za pośrednictwem
Archiwum PB:

tel. (85) 746 91 36
archiwum@pb.edu.pl
www.biblioteka.pb.edu.pl

dyrektor:

mgr Joanna Putko,
dyrektor Biblioteki PB

pracownicy:

mgr Agnieszka Halicka,
mgr Bożena Koszel-Pleskaczuk,
Urszula Kotowska

STOWARZYSZENIE
MUZEÓW

Radioodbiornik przewodowy – „toczka” (określenie używane w regionie białostockim, inaczej: kołchożnik), sprzęt stosowany od 1944 roku w polskiej radiofonii przewodowej „Radiobizacja” – w Białymstoku. Jak podaje gazeta „Jedność Narodowa” z 1944 roku, radiowęzeł właśnie wtedy rozpoczął swoją działalność; stopniowo obejmowała ona poszczególne powiaty województwa białostockiego. Jednakże na Podlasiu „toczki” instalowano dopiero od 2 czerwca 1946 roku. Pierwszą miejscowością z radiem na tym terenie była wieś Górne (obecnie dzielnica miasta Hajnówka).

Czas powstania: 1946

Materiał i technika: obudowa gipsowa

Wymiary: wys. 21 cm × szer. 30,5 cm × głęb. 13,5 cm

Uwagi: dar dr. hab. inż. Karola Aniserowicza, prof. PB przekazany w 2015 r. inż. Mirosławowi Bujanowskiemu, Pełnomocnikowi Rektora ds. utworzenia Izby Pamięci PB

← Tablica Wyższej Szkoły Inżynierskiej, szyld na budynku szkoły przy ul. Grunwaldzkiej 11/15. Wyższa Szkoła Inżynierska w Białymstoku 1 października 1974 roku została przekształcona w Politechnikę Białostocką. Wskutek tego usunięto tablicę z nazwą szkoły. Tablica WSI nosi ślady niewłaściwego zdejmowania. Przed recyklingiem uratował ją pracownik Politechniki Białostockiej Andrzej Sajczyk, który przechowywał tablicę za szafą w pomieszczeniu pracowniczym.

Czas powstania: 1964

Materiał i technika: metal

Wymiary: wys. 30 cm × szer. 70 cm

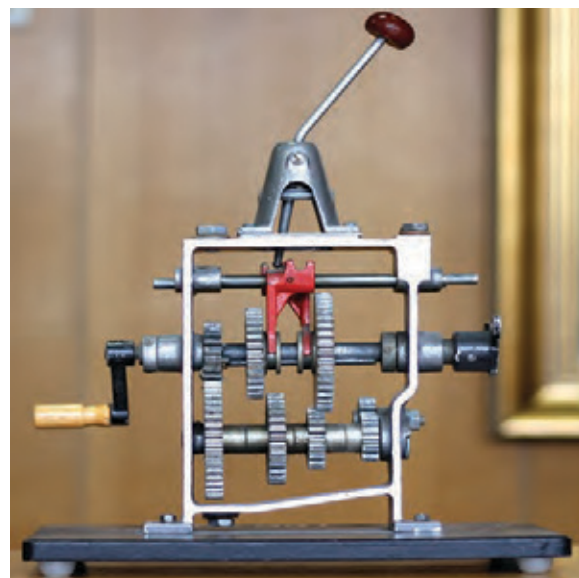
Uwagi: dar Andrzeja Sajczyka z 2010 r.

Żarówka Edisona, pierwotnie znajdowała się w posiadaniu Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku. Przekazano ją w 2005 roku inż. Mirosławowi Bujanowskiemu, który zbierał przedmioty i urządzenia upamiętniające zmiany technologiczne. Ze względu na wartość historyczną i dbałość o zachowanie funkcji, zasilana jest napięciem 110 V.

Czas powstania: 1920

Materiał i technika: szkło, włókno węglowe

Wymiary: szer. 6,4 cm × dł. 14,6 cm

Model przekroju skrzyni biegów, Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Szkół CEZAS. Służył celom dydaktycznym Wydziału Mechanicznego Politechniki Białostockiej. Na jego przykładzie studenci zapoznawali się z procesem działania urządzeń mechanicznych. Przedmiot przekazany przez Samodzielną Sekcję ds. Inwentaryzacji i Likwidacji Składników Majątkowych ramach procedury likwidacyjnej w 2009 roku na rzecz Izby Pamięci, która stanowiła podwaliny Centrum Historii Politechniki Białostockiej.

Obiekt: model przekroju skrzyni biegów

Materiał i technika: metal

Wymiary: wys. 20 cm × szer. 27 cm × głęb. 10 cm

Uwagi: TOB-7a/6

Elektryczna maszyna kalkulacyjna półautomatyczna Soemtron. Urządzenie stosowano podczas przeprowadzania obliczeń dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia.

Czas powstania: 1966

Materiał i technika: metal, plastik

Wymiary: wys. 24 cm × szer. 44 cm × głęb. 35 cm

Sztandar Wyższej Szkoły Inżynierskiej, wykonany z okazji 20-lecia powołania szkoły. Sztandar

umieszczono w sali Senatu na Wydziale Mechanicznym Politechniki Białostockiej. Od 2012 roku salę Senatu przeznaczono na Izbę Pamięci PB, natomiast obrady Senatu przeniesiono do nowego budynku Centrum Nowoczesnego Kształcenia. Porozec będący częścią wyposażenia Sali pozostał na swoim miejscu.

Czas powstania: 1970

Materiał i technika: tkanina, nić, szycie

Wymiary: wys. 110 cm × szer. 110 cm

Centrala telefoniczna, Gdańskie Zakłady Elektroniczne. Centrala używana w Wyższej Szkole Inżynierskiej przy ul. Grunwaldzkiej 11/15. Wraz z rozwojem techniki centrala telefoniczna z lat 70. XX wieku przestała spełniać oczekiwania użytkowników. Urządzeniem zaopiekował się inż. Mirosław Bujanowski, który w 2012 roku umieścił je w Izbie Pamięci PB.

Czas powstania: 1977

Materiał i technika: metal, drewno, plastik

Wymiary: wys. 56 cm × szer. 50 cm × głęb. 23 cm

Projektor optyczny, Łódzkie Zakłady Kinematograficzne. Pierwsze tego typu urządzenie w uczelni. Służył do wyświetlania obrazów na ekranie. Miał dwie funkcje: diaskopu (wyświetlanie przezroczy) oraz – po przełożeniu dźwigni – epi-diaskopu (wyświetlanie tekstu z kartki światłem odbitym). W czasie projekcji niezbędne

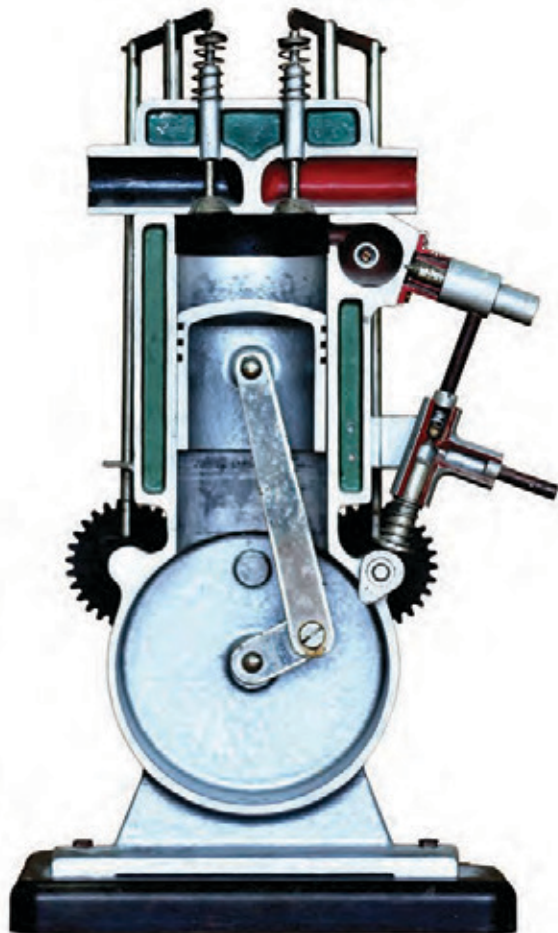

było całkowite zaciemnienie pomieszczenia. Do Izby Pamięci PB przekazany przez Samodzielną Sekcję ds. Inwentaryzacji i Likwidacji Składników Majątkowych ramach procedury likwidacyjnej w 2010 roku.

Czas powstania: 1963

Materiał i technika: metal, szkło, plastik

Wymiary: wys. 56 cm × szer. 80 cm × głęb. 41 cm

Model silnika spalinowego, Przedsiębiorstwo Zapatrzenia Szkół CEZAS. Wykorzystywany jako pomoc dydaktyczna na Wydziale Mechanicznym, przekazany przez Samodzielną Sekcję ds. Inwentaryzacji i Likwidacji Składników Majątkowych ramach procedury likwidacyjnej w 2009 roku na rzecz Izby Pamięci.

Materiał i technika: metal

Wymiary: wys. 34 cm × szer. 16 cm × głęb. 12 cm

Uwagi: WSI-C-8-6/15

Waga analityczna półautomatyczna typu WA 11, Zakłady Mechaniki Precyzyjnej w Gdańsku. Stanowiła wyposażenie laboratorium na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej. W ramach procedury likwidacyjnej Samodzielną Sekcją ds. Inwentaryzacji i Likwidacji Składników Majątkowych przekazała wagę w 2009 roku inż. Mirosławowi Bujanowskiemu jako eksponat do Izby Pamięci PB.

Czas powstania: 1958

Materiał i technika: metal, plastik, szkło

Wymiary: wys. 48 cm × szer. 32 cm × głęb. 32 cm

Uwagi: KZ-B-76/Z4

Uniwersyteckie Centrum Przyrodnicze im. Profesora Andrzeja Myrchy

Senat Uniwersytetu w Białymstoku uchwałą z dnia 29 września 1999 roku powołał w Instytucie Biologii Muzeum Przyrodnicze im. Profesora Andrzeja Myrchy, które oficjalnie zostało otwarte 26 października 1999 roku. Na 230 m² jego powierzchni wystawowej prezentowanych było pięć wystaw.

Uchwałą z 7 lipca 2004 roku Senat UwB przekształcił je w jednostkę ogólnouczelnianą – Uniwersyteckie Muzeum Przyrodnicze im. Profesora Andrzeja Myrchy, które uchwałą z dnia 17 kwietnia 2013 roku zostało przemianowane na Uniwersyteckie Centrum Przyrodnicze im. Profesora Andrzeja Myrchy pozostające pod merytorycznym nadzorem Instytutu Biologii UwB.

Od czerwca 2015 roku Centrum mieści się w nowym budynku na kampusie Uniwersytetu w Białymstoku przy ul. Ciołkowskiego 1J, gdzie na 750 m² powierzchni ekspozycyjnej prezentowanych jest jedenaście wystaw stałych i dwie czasowe oraz dwie ścieżki edukacyjne. Zwiedzanie wystaw jest bezpłatne; można je zwiedzać samodzielnie lub z przewodnikiem. Z młodzieżą szkolną prowadzone są lekcje muzealne i warsztaty edukacyjne. Uzupełnieniem działalności dydaktycznej są wykłady, prelekcje, pokazy slajdów i prezentacje multimedialne.

Zbiory Centrum liczą łącznie 4978 obiektów gromadzonych od 1980 roku. Są to: okazy dermo-plastyczne fauny krajowej i stref polarnych, spreparowane owady tropikalne, zwierzęta – głównie bezkręgowce – mórz podzwrotnikowych, skamieniałości oraz minerały i skały z całego świata, fotografie i grafiki z fauną i florą różnych miejsc na Ziemi.

Centrum posiada unikatową, liczącą 1129 pozycji katalogowych, kolekcję naukową profesora Andrzeja Myrchy „Kości eoceńskich pingwinów z Wyspy Seymour” z pięcioma holotypami kopalnych pingwinów. Na bazie tej kolekcji powstało kilkanaście publikacji naukowych, a opracowanie części eksponatów było tematem rozprawy doktorskiej.

**UNIWERSYTECKIE CENTRUM PRZYRODNICZE
IM. PROFESORA ANDRZEJA MYRCHY**

**Uniwersyteckie
Centrum Przyrodnicze
im. Profesora Andrzeja Myrchy**

ul. Ciołkowskiego 1J

15-245 Białystok

tel. (85) 745 73 22

centrum.przyr@uwb.edu.pl

www.centrum.uwb.edu.pl

wstęp bezpłatny

poniedziałek – piątek: 9.00–15.00

sobota: 10.00–14.00

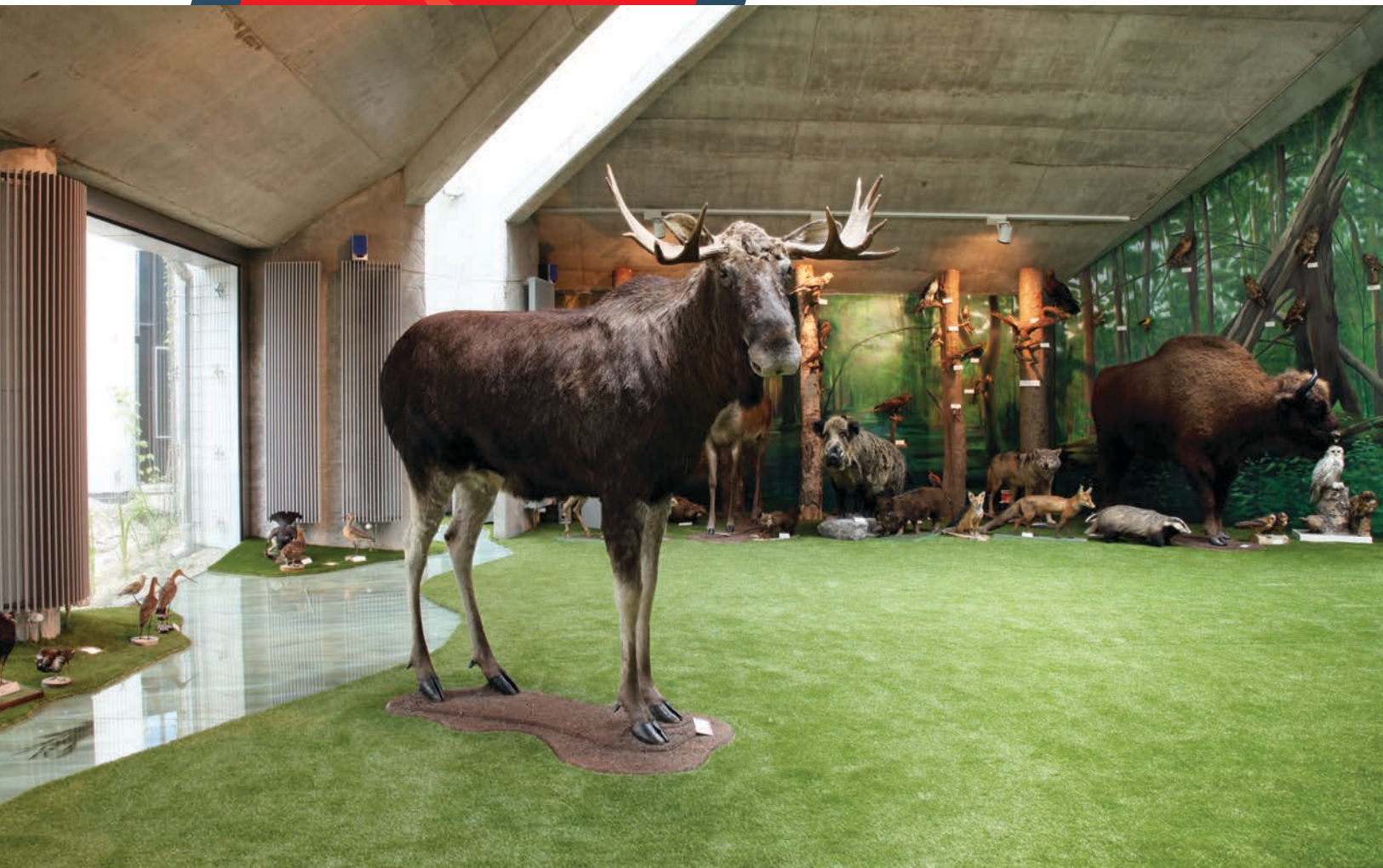
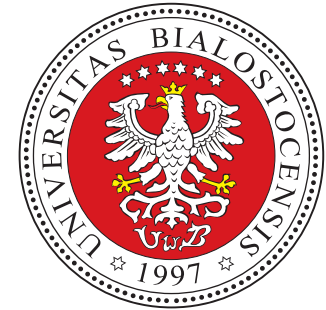
kierownik:

mgr Wiesław Mikucki

pracownicy:

dr Janusz Kupryjanowicz,

mgr Monika Kurzawa

Samiec bataliona *Philomachus pugnax* w szacie godowej

Nr inw.: T8-9900/5

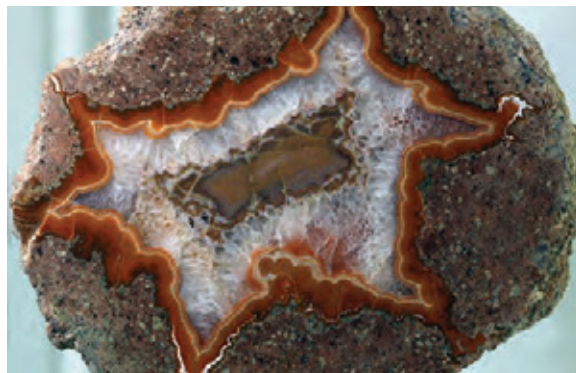
Uwagi: z kolekcji liczącej 53 szt. подарowanej Centrum w grudniu 2016 r.

Róże hematytowe wśród kryształów kwarcu

Miejsce znalezienia: Prowincja Guangdong, Chiny

Wymiary: 20,5 cm × 19 cm

Nr inw.: 1809

Agat w porfirze

Miejsce znalezienia: Nowy Kościół, Pogórze Kaczawskie, Sudety

Wymiary: 16 cm × 13 cm

Nr inw.: 1503

Amonit z rodzaju *Audolicerias* na kredowej skale macierzystej

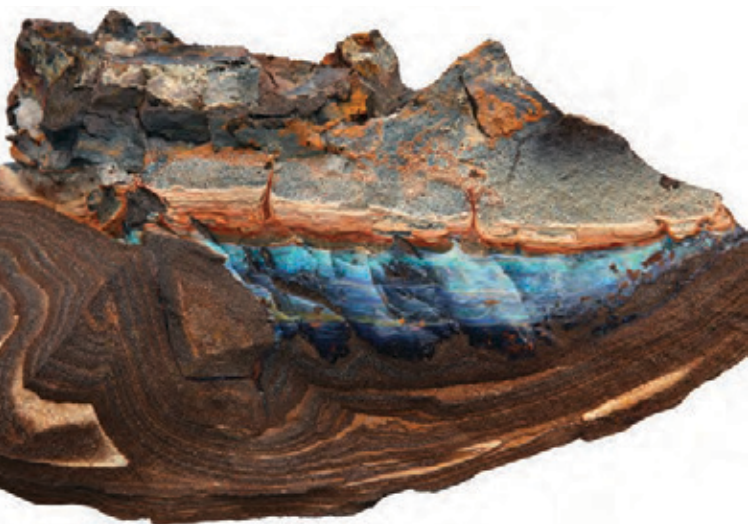
Miejsce znalezienia: Rosja

Wymiary: 32 cm × 22,5 cm (skała macierzysta), 24,5 cm (amonit)

Nr inw.: T8-7310/11

Uwagi: z kolekcji zakupionej z dofinansowaniem unijnym

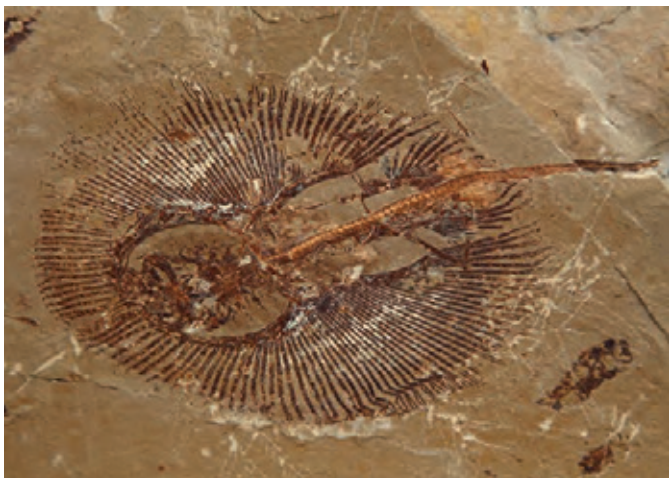

Opal szlachetny w skale macierzystej
Miejsce znalezienia: Qulpie, Queensland, Australia
Wymiary: 22,5 cm × 12 cm
Nr inw.: T8-7312/12
Uwagi: z kolekcji zakupionej z dofinansowaniem unijnym

Odcisk ryby z rodzaju *Priscacara* w łupku eoceńskim
Wiek: eocen
Miejsce znalezienia: Wyoming, USA
Wymiary: 30 cm × 30,5 cm (łupek),
 13,5 cm (odcisk)
Nr inw.: T8-7310/18
Uwagi: z kolekcji zakupionej z dofinansowaniem unijnym

Odcisk płaszczki *Cyclobatis* sp. na skale okresu kredowego
Wiek: kreda
Miejsce znalezienia: Liban
Wymiary: 15 cm × 20,5 cm (skała), 17,3 cm (odcisk)
Nr inw.: T8-7310/20
Uwagi: z kolekcji zakupionej z dofinansowaniem unijnym

Odcisk liścia palmy z rodzaju *Sabal* w piaskowcu eoceńskim
Miejsce znalezienia: Waszyngton, USA
Wymiary: 28 cm × 38 cm
Nr inw.: T8-7309/30
Uwagi: z kolekcji zakupionej z dofinansowaniem unijnym

Pancerz największego współczesnego gatunku skrzyplóca *Tachypleus tridentatus*

Miejsce znalezienia: Filipiny

Wymiary: dł. 52 cm (w tym telson – ostatni segment odwłoka – 25 cm)

Nr inw.: 992

Trylobit *Asaphus kowaleskii* na sylurskiej skale macierzystej

Wiek: sylur

Miejsce znalezienia: Rosja

Wymiary: 7,6 cm

Nr inw.: T8-7310/06

Uwagi: z kolekcji zakupionej z dofinansowaniem unijnym

Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Uroczyste otwarcie Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy miało miejsce w 1999 roku. Obecnie jednostka działa w strukturach Biblioteki Uniwersyteckiej. Dokumentem regulującym funkcjonowanie Muzeum jest statut UKW oraz regulamin organizacyjny Muzeum. Placówka mieści się w zabytkowej willi i dysponuje łączną powierzchnią wystawienniczą ok. 140 m². Fundamentem kolekcji muzealnej jest dar Wandy Poznańskiej (1898–2003) – wdowy po dr. Karolu Poznańskim (1893–1971), konsulu generalnym II RP w Paryżu (1927–1934) oraz Londynie (1934–1939). Pani Konsulowa ofiarowała archiwalia polskiej służby dyplomatycznej, pamiątki rodzinne, a także kolekcję blisko 70 obrazów takich twórców, jak Teodor Axentowicz, Julian Fałat, Leopold Gottlieb, Olga Boznańska, Michał Płóński czy Jan Piotr Norblin. Do Muzeum trafiają pamiątki polskiej emigracji. Weteranom II wojny światowej – żołnierzom 2 Korpusu Polski instytucja zawdzięcza galerię bateldresów. Polonia chicagowska przekazała uniformy Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce oraz zbiór czasopism i publikacji wydanych za granicą przed 1989 rokiem. Prawdziwym unikatem jest kabina ciszy, stojąca niegdyś w Konsulacie Polskim w Kolonii. Przeźroczyste pomieszczenie służyło do prowadzenia ściśle tajnych rozmów. Instytucja posiada również kolekcję ponad 250 upominków wręczonych polskim dyplomatom podczas zagranicznych wizyt. Muzeum gromadzi, opracowuje, a także udostępniania archiwalia dotyczące dziejów polskiej służby zagranicznej, Rządu RP na Uchodźstwie, życia i działalności Polonii. W jego zasobach znajdują się m.in.: nadbitka Traktatu Ryskiego, korespondencja Heleny Sikorskiej, Władysława Raczkiewicza, Augusta Zaleskiego, listy komisyjne i akredytacyjne, fotografie pracowników konsulatów i ambasad. Istotnym aspektem działalności jest udział w procesie dydaktycznym uczelni. To tu studenci mogą doskonalić swój warsztat naukowo-badawczy oraz nabywać praktyczne umiejętności związane z działalnością instytucji kultury.

mgr Aleksandra Jankowska

MUZEUM
DYPLOMACJI I UCHODZSTWA POLSKIEGO

4

**Muzeum Dyplomacji
i Uchodźstwa Polskiego UKW**

ul. Berwińskiego 4
85-044 Bydgoszcz
tel. (52) 346 23 18
muzeum@ukw.edu.pl
www.muzeum.ukw.edu.pl
wstęp bezpłatny
poniedziałek – piątek: 10.00–16.00
dyrektor: prof. dr hab. Adam Sudół
pracownicy:
mgr Aleksandra Jankowska

Konferencja Pokojowa w Rydze – pierwsze posiedzenie plenarne komisji polsko-radzieckiej w sprawie traktatu pokojowego; przy stole po lewej stronie – delegacja rosyjska, po prawej – delegacja polska; wśród delegatów m.in.: Jan Dąbski, Stanisław Grabski, Aleksander Ładoś, Leon Wasilewski; na rewersie – podpisy członków polskiej delegacji. Fotografia Foto Klio, Ryga Wal 19.

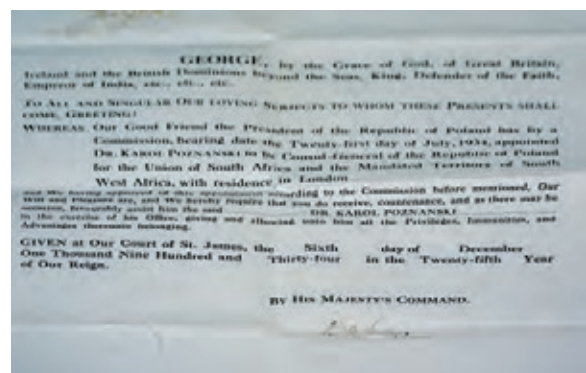
Czas powstania: 22 września 1920

Miejsce powstania: Ryga

Materiał i technika: papier, fotografia czarno-biała

Wymiary: wys. 23,2 cm × szer. 29,3 cm

Uwagi: zespół – Archiwum Rodziny Poznańskich, sygn. 95

Uroczysty list akredytacyjny (akredytywa) Jerzego V Króla Anglii, Irlandii i Brytyjskiego Dominium

wystawiony dla Karola Poznańskiego, obejmującego urząd Konsula Generalnego RP w Londynie; dokument podpisano 6 grudnia 1934 roku w Pałacu Św. Jakuba w Londynie; akt sygnowany jest odręcznym podpisem oraz pieczęcią Monarchy.

Czas powstania: 6 grudnia 1934

Miejsce powstania: Londyn

Materiał i technika: papier kredowy, pieczęć wytłaczana, druk, rękopis

Wymiary: wys. 42 cm × szer. 49,7 cm

Uwagi: zespół – Archiwum Rodziny Poznańskich, sygn. 23/4

Uniform Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, zakład krawiecki F. J. Zielińskiego (Bridgeport). Uniform nawiązuje krojem i barwą do munduru Błękitnej Armii gen. Hallera. Kurtka mundurowa z szaroniebieskiego sukna, zapinana jednorzędowo na 4 metalowe, odkryte guziki ze

stylizowanym orłem jagiellońskim; kołnierz i kłapy wykładane; na kołnierzu naszyte szerokie zielone patki; na naramiennikach orzeł jagielloński haftowany złotym bajorkiem; na piersiach 2 kieszenie zewnętrzne, z kontrafałdą, zapinane metalowym guzikiem z wizerunkiem orła; poniżej stanu – 2 większe kieszenie z miechem, bez kontrafałdy, zapinane metalowym guzikiem; rękawy zakończone wykładanymi mankietami; tył z trzema szwami, w środkowym szwie rozcięcie z zachodzącymi na siebie brzegami; furażerka – typu amerykańskiego; barwy szaroniebieskiej, z zielonym obszyciem; na lewym boku wyszyta sygnatura placówki PAVA; spodnie – szaroniebieskie z wąskimi zielonymi lampasami; zapinane na 5 guzików; 2 kieszenie wewnętrzne po bokach i jedna miniaturowa przy prawym biodrze, z tyłu 2 wewnętrzne kieszenie z klapą, zapinane na odkryty guzik; pas oficerski – replika pasa dla oficerów i chorążych wz. 36.

Czas powstania: 1932

Miejsce powstania: Bridgeport, Connecticut (USA)

Materiał i technika: sukno, szycie

Wymiary: mundur szyty na wymiar; kurtka mundurowa: 100 / 82, spodnie 102 / 99

Nr inw.: MIL. I/12

Wieczory pod dębem. Pogadanki historyczne wygłoszone przez dra Zygmunta Nowakowskiego i nadane do kraju przez Radio Free Europe. 86 pogadanek wygłoszonych na antenie Radia Wolna Europa przez pisarza, aktora, reżysera teatralnego i felietonistę – Zygmunta Nowakowskiego; pogadanki liczą od kilku do kilkunastu stron; maszynopis zawiera liczne

poprawki oraz notatki na marginesie sporządzone przez autora. Odczyty dotyczą historii i kultury Polski.

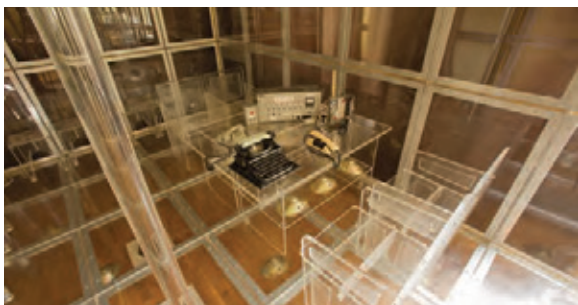
Czas powstania: 1952–1961

Miejsce powstania: Londyn

Materiał i technika: maszynopis na bibule, odręczne poprawki

Wymiary: wys. 29,7 cm × szer. 21 cm

Uwagi: zespół – Archiwum Rodziny Poznańskich, sygn. 58/1–2

Kabina ciszy z konsulatu polskiego w Kolonii. Konstrukcja kratownicowa (aluminium) pokryta przezroczystą grubą pleksi; kabina wsparta na 30 nóżkach z pleksi; wyposażenie: 2 stoły, 4 fotele, 12 stołków (pleksi), generator, głośniki (49), sygnalizator pola elektromagnetycznego, sygnalizator pracy generatora, elementy wentylatora (2 rury z pleksi, 2 turbiny i 2 metalowe obudowy turbin).

Czas powstania: początek lat 70. XX w.

Miejsce powstania: ZSRR

Materiał i technika: pleksi, aluminium, metal, silikon

Wymiary: wys. 234 cm × szer. 457 cm × głęb. 310 cm

Nr inw.: 7/2014/OB. I

Uroczystość wodowania ORP Grom w Stoczni J. Samuel White. Przy dźwigni, do której przymocowana jest butelka szampana, stoi Matka Chrzestna okrętu – Wanda Poznańska; na odwrocie naklejono podziękowanie dla państwa Poznańskich od

marynarzy z ORP Grom, których Poznańscy gościli 29 maja 1940 roku w swym domu w Londynie. Fotografia: The Topical Press Agency LTD.

Czas powstania: 20 lipca 1936

Miejsce powstania: Cowes, Wielka Brytania

Materiał i technika: papier, fotografia czarno-biała

Wymiary: wys. 16 cm × szer. 25 cm

Uwagi: zespół – Archiwum Rodziny Poznańskich, sygn. 123/1

Leopold Gottlieb (1879–1934), Portret Wandy Poznańskiej. Obraz przedstawia donatorkę Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego UKW. Smukła postać kobieca ujęta en face, od pasa w górę w pozycji siedzącej, wysmukłe dłonie złożone na udzie; włosy gładko upięte, pełna spokoju i zamyślenia twarz, zwraca uwagę wąska linia intensywnie czerwonych ust oraz błękit oczu spoglądających smutnie w dal; jasna gama barw, dominują szarości, beże; postać obwiedziona miękkim ciemnoniebieskim konturem, tło niemal zlewa się z kolorem bluzki o charakterystycznym kroju i ciemnych mankietach.

Czas powstania: 1929

Miejsce powstania: Paryż

Materiał i technika: olej na płótnie

Sygn.: Paris 29 / Leop. Gottlieb

Wymiary: wys. 91 cm × szer. 71,5 cm

Nr inw.: I/SZ./63

Srebrna buliera, Charles Christofle (Paryż). Buliera z domu gen. Władysława Sikorskiego. Czajnik wsparty na okrągłej krótkiej stopie; brzusec kanelowany, owoidalny, mocno uwypuklony zdobiony grawerowanymi motywami kwiatowymi, kratownicą i kartuszkami; dzióbek w formie pochylonej litery „S”, z podłużnymi żłobieniami, u podstawy grawerowany; pokrywka delikatnie puklowana, wysklepiona, zwieńczona sterczyną w formie kwiatowego pąka oraz listkami spływającymi na pokrywkę, zdobiona grawerowanymi motywami floralnymi oraz kartuszem z monogramem LB; uchwyt antabowy (pałkowy), po bokach zdobiony żłobieniami, perełkowaniem oraz stylizowanymi motywami roślinnymi; izolator (właściwy uchwyt) kościany, delikatnie gięty; czajnik ustawiony na ażurowym finezyjnie giętym stelażu zdobionym esownicami i motywami roślinnymi, umocowany na okrągłej, miękko profilowanej podstawie, którą tworzą dwa pierścienie: szerszy – gładki oraz węższy – lekko kanelowany; podstawa – wsparta na czterech giętych nóżkach w formie stylizowanych liści; pojemnik na oliwę, profilowany – perełkowany po brzegach, puklowany i kanelowany, tworzy kolejny – trzeci i czwarty – pierścień podstawy, wieko uchylne na

zawiasie zdobione grawerowanym motywem rozwiniętego kwiatu; podstawa w całości zdobiona grawerowanymi motywami floralnymi, kratownicą oraz dwoma kartuszkami z monogramem LB.

Czas powstania: 2. poł. XIX w.

Miejsce powstania: Francja

Materiał i technika: srebro / plater

Sygn.: w kilku miejscach punca owalna z inicjałami CC [Charles Christofle], pomiędzy literami wizerunek wagi, ponad nią 4 gwiazdki, poniżej motyw pszczoły

Wymiary: wys. 36 cm, wys. czajnika 24 cm; obwód podstawy 74 cm, obwód czajnika (z podstawą dzióbka) 76 cm

Nr inw.: I/SZ.U./110

Czas powstania: 1929

Miejsce powstania: Paryż

Materiał i technika: olej na płótnie

Sygn.: Paris 29 / Leop. Gottlieb

Wymiary: wys. 91 cm × szer. 71,5 cm

Nr inw.: I/SZ./63

Mozaika drzewko życia. Kompozycja wykonana z ręcznie ciosanych drobnych wielobarwnych kamieni występujących na terenie Jerycha; dekoracja w tonacji kremowa biel, brązy, zieleni; mozaika ułożona na zaprawie piaskowo-wapiennej; motywy nawiązują do wczesnośredniowiecznej mozaiki od-

krytej w posiadzce Pałacu Hiszama w Jerychu; mozaikę wykonano wg tradycyjnych metod i urządzeń stosowanych w czasach rzymskich. Ekspонат jest częścią kolekcji „Upominki w świecie dyplomacji”, został przekazany do muzeum przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w 2010 roku.

Twórca: Mosaic Centre Jericho

Czas powstania: 2010

Miejsce powstania: Palestyna

Materiał i technika: kamień, mozaika, rękodzieło

Sygn.: stempel Mosaic Centre – Jericho / Cat: Rael Khail / No: 6

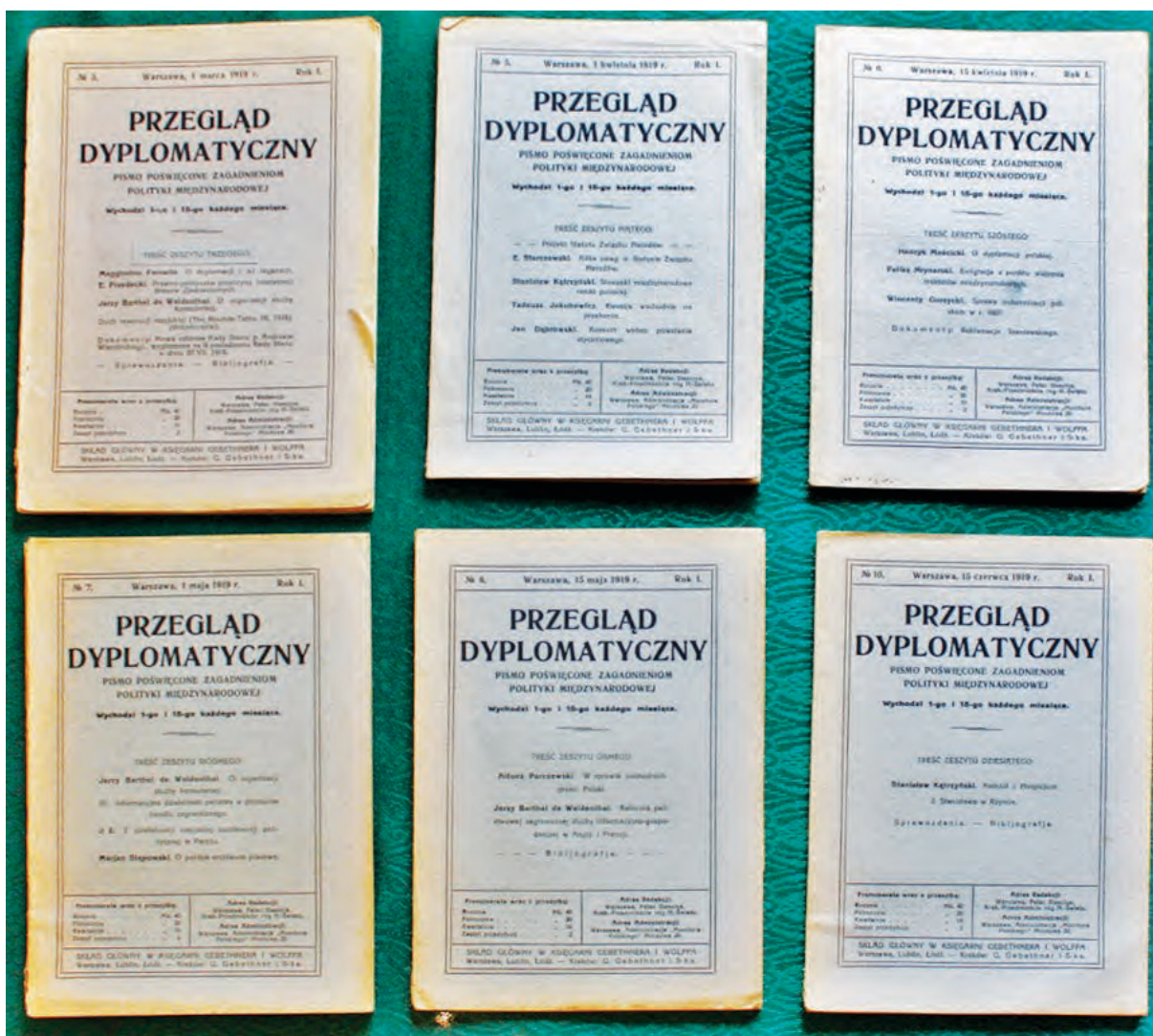
Wymiary: wys. 30 cm × szer. 25 cm

Nr inw.: UŚD/41

„Przegląd Dyplomatyczny” (R. I, nr 3–13) – pismo poświęcone zagadnieniom polityki międzynarodowej; Skład Główny w Księgarni Gebethnera i Wolffa, Warszawa, Lublin, Łódź – Kraków: G. Gebethner i S-ka; pod red. Mieczysława Rettingera; wyd. Wydział Wydawnictw MSZ; Drukarnia Państwowa; oprawa miękka / poszyt; numery dotyczą m.in.: organizacji służby konsularnej II RP (1919), polityki zagranicznej II RP (1919), kształtowania się granic II RP, dokumentów dyplomatycznych rządów sowieckich republik Ukrainy, Litwy, Białorusi i Łotwy.

Czas powstania: 1919

Miejsce powstania: Warszawa

Muzeum Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Muzeum powołano Zarządzeniem nr 26/2016/2017 Rektora UKW z dnia 6 lutego 2017 roku ws. Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki UKW. W strukturze Biblioteki utworzono Oddział Zbiorów Muzealnych, a w nim Sekcję – Muzeum Uniwersyteckie. Obecnie Muzeum jest w trakcie organizacji. Docelowo przewidziano jeden etat pracownika obsługi. Rektor UKW powołał Zespół ds. Organizacji Muzeum Uniwersyteckiego. Obiekty do zbiorów są systematycznie przekazywane przez jednostki uczelniane oraz przez indywidualnych ofiarodawców. Gromadzone materiały dotyczą historii, organizacji, działalności naukowej, dydaktycznej, sportowej i kulturalnej, jak również życia społecznego, utworzonej w 1969 roku szkoły wyższej (od 2005 roku Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego). Są to sprawozdania, zdjęcia (Archiwum Andrzeja Obiały), nagrania (wywiady, uroczystości), serwisy informacyjne, czasopisma (w tym gazetki uczniowskie), dyplomy (m.in. doktorów honoris causa), obiekty pamiątkowe (insygnia, sztandary, odznaczenia, kielnie, puchary, portrety), plany. W trakcie tworzenia są m.in. zespoły archiwalne związane z działalnością chórów (Zespół Pieśni Dawnej), klubów studenckich (Beanus), organizacji związkowych („Solidarność”), społecznych (Akademicki Krąg Instruktorski), sportowych (AZS). Na późniejszym etapie przewidziana jest także m.in. selekcja wyposażenia i sprzętu badawczego pod kątem przydatności dla muzeum uczelnianego. Zbiory będą magazynowane i eksponowane w gmachu Biblioteki UKW; ekspozycje czasowe znajdą się w różnych budynkach Uniwersytetu. Planowane jest utworzenie strony internetowej. Obiekty prezentowane będą także w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej (www.kpbc.uk.edu.pl), bazie „Pamięć Bydgoszczan – archiwum historii mówionej” (www.pamiecbydgoszczan.ukw.edu.pl) i uniwersyteckim repozytorium (www.repozytorium.ukw.edu.pl).

dr Aldona Chlewicka-Mączyńska

BIBLIOTEKA
UNIwersYTETU KAZIMIERZA WIELKIEGO

Sapere aude

BIBLIOTEKA
UNIwersYTETU
KAZIMIERZA
WIELKIEGO

215

**Muzeum w organizacji
– kontakt za pośrednictwem
Biblioteki:**

**Biblioteka Uniwersytetu
Kazimierza Wielkiego**

ul. Karola Szymanowskiego 3
85-074 Bydgoszcz
tel. (52) 32 66 460
biblioteka@ukw.edu.pl
www.biblioteka.ukw.edu.pl
dyrektor:
dr Aldona Chlewicka-Mączyńska

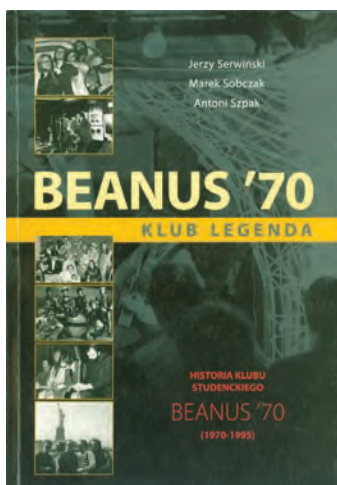
Kielnia pamiątkowa z wbudowania kamienia węgielnego pod gmach Biblioteki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Budimex SA.

Czas powstania: 2001

Miejsce powstania: Bydgoszcz

Materiał i technika: metal, drewno

Wymiary: wys. 25 cm × szer. 8 cm

Jerzy Serwiński, Marek Sobczak, Antoni Szpak, *Beanus '70 : klub legenda : historia klubu studenckiego Beanus '70 (1970–1995)*. Książka poświęcona działalności legendarnego Studenckiego Klubu Pracy Twórczej działającego w latach 1970–1995 przy Wyższej Szkole Pedagogicznej. Jego wyróżnikami były muzyka jazzowa (Piotr Salaber, Józef Elias), zespoły („Żuki”, „Spółka z Zaułka”) i kabarety („Klika”).

Czas powstania: 2009

Miejsce powstania: Bydgoszcz

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: wys. 24 cm × szer. 16,5 cm; 171 s.

Uwagi: wyd. Stowarzyszenie Absolwentów „Uniwersytet”

Fotografia wykonana w auli Akademii Bydgoskiej przy ul. Chodkiewicza 30 w czasie transmisji na żywo posiedzenia sejmiku w dniu 21 kwietnia 2005 roku, gdzie trwało głosowanie w Sejmie RP nad utworzeniem

Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Na zdjęciu w pierwszym rzędzie od lewej: radny Waldemar Dzakanowski, prorektor ds. dydaktycznych AB dr hab. prof. AB Urszula Wójcicka, Prezydent Miasta Bydgoszczy Konstanty Dombrowicz, Rektor AB prof. Adam Marcinkowski. Fotografia Andrzeja Obiała.

Czas powstania: 2005

Miejsce powstania: Bydgoszcz

Materiał i technika: papier, fotografia kolorowa

Wymiary: wys. 15,5 cm × szer. 21,5 cm

Nagranie z uroczystości jubileuszu 30-lecia Zespołu Pieśni Dawnej przy Wyższej Szkole Pedagogicznej w Bydgoszczy utworzonego w 1974 roku z inicjatywy prof. Jana Lacha. Chór koncertował w Polsce i na świecie i zdobył liczne nagrody, m.in. na XXI Międzynarodowym Festiwalu Pieśni Chóralnej w Międzyzdrojach i w czasie Dni Muzyki Cerkiewnej w Hajnówce.

Czas powstania: 2004

Miejsce powstania: Bydgoszcz

Materiał i technika: taśma, VHS

Wymiary: wys. 2,5 cm × szer. 18,5 cm × głęb. 10,5 cm

Uwagi: czas trwania 55 min

„Wideta: pismo studentów WSP w Bydgoszczy”, nr 1(7), marzec 1989, pismo Rady Uczelnianej ZSP Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy. Wcześniej (1978) „Wideta” – jednodniówka Klubu Dziennikarzy Studenckich RU SZSP WSP w Bydgoszczy.

Czas powstania: 1989

Miejsce powstania: Bydgoszcz

Materiał i technika: papier, powielacz

Wymiary: wys. 30 cm; 16 s.

Wielka Wioślarska 29 września 2007 – puchar. Wielka Wioślarska o Puchar Brdy jest imprezą organizowaną od 1992 roku. W 2007 roku osada akademicka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w składzie: Paweł Rańda – kapitan osady, Miłosław Kędzierski, Ryszard Ablewski, Krzysztof Babik, Krzysztof Gwizdała, Jarosław Karpiński, Daniel Rosiń-

ski, Michał Tobolski, sternik Rafał Woźniak wygrała z osadą Oxford Brookes University Boat Club.

Czas powstania: 2007

Miejsce powstania: Bydgoszcz

Materiał i technika: kryształ, cięcie

Wymiary: wys. 62 cm

Janusz Masłowski, Jerzy Świecimski – wystawa malarstwa. Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego maj–lipiec 2009. Folder wystawy malarstwa prof. Jerzego Świecimskiego (1927–2012), muzeologa, malarza, przyrodnika, filozofa.

Czas powstania: 2009

Miejsce powstania: Bydgoszcz

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: wys. 23,5 cm; 4 s.

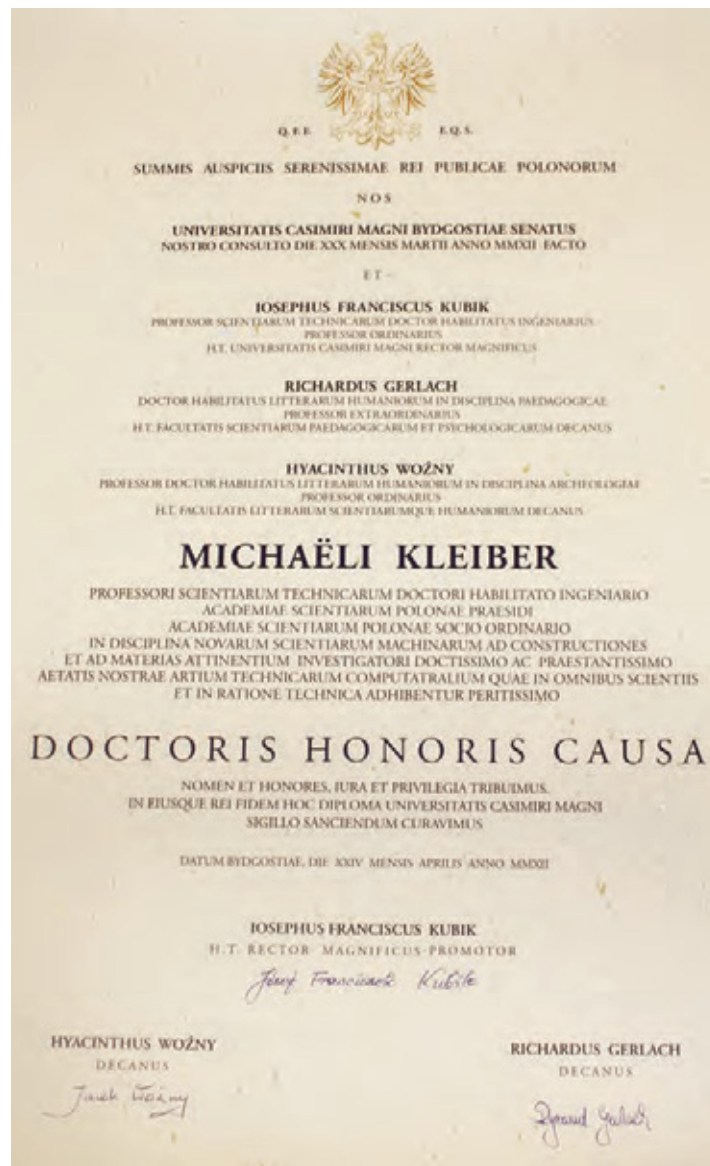
Sztandar Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy (w latach 1969–1974 Wyższa Szkoła Nauczycielska, następnie do 2000 roku Wyższa Szkoła Pedagogiczna, później Akademia Bydgoska, a od 2005 roku Uniwersytet Kazimierza Wielkiego).

Czas powstania: 1974

Miejsce powstania: Bydgoszcz

Materiał i technika: materiał, haft

Wymiary: wys. 105 cm × szer. 97 cm

Dyplom nadania w dniu 24 kwietnia 2012 roku tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy prof. Michałowi Kleiberowi. Promotor – JM Rektor UKW Józef Franciszek Kubik. Dziekani – Jacek Woźny, Ryszard Gerlach.

Czas powstania: 2012

Miejsce powstania: Bydgoszcz

Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne

Muzeum Fotografii w Bydgoszczy

Muzeum Fotografii jest jednym z obiektów leżących na Szlaku Wody, Przemysłu i Rzemiosła TeH₂O w Bydgoszczy. Od listopada 2004 roku działa przy Wyższej Szkole Gospodarki jako część Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej WSG. Od momentu powstania pielęgnuje pamięć o działającej w mieście przed II wojną światową Fabryce Płyt Fotograficznych ALFA oraz późniejszych Bydgoskich Zakładach Fotochemicznych FOTON i Bydgoskim Towarzystwie Fotograficznym. W jego zbiorach znajdują się m.in.: aparaty fotograficzne (drewniany aparat studyjny z końca XIX wieku, Leica z 1933 roku), powiększalniki, kamery filmowe, projektory, fotografie (Jana Bułhaka, Edwarda Hartwiga), książki i czasopisma (*Almanach Fotografii Wileńskiej* z 1931 roku). W sumie jest tu ok. 4000 obiektów, a powierzchnia wystawiennicza liczy 400 m².

Poza gromadzeniem eksponatów i opieką nad obiektami posiadającymi wartość historyczną muzeum prowadzi działalność wydawniczą oraz wystawienniczą. W ramach wystaw czasowych prezentowano prace m.in.: Tomasza Gudzowatego, Leszka J. Pękalskiego, Macieja Pisuka, Jerzego Rieglą, Zofii Rydet, Zbigniewa Tomaszczuka, Waława Wantucha. Muzeum zajmuje się także edukacją oraz animacją amatorskiego ruchu fotograficznego. Dysponując ciemnią analogową oraz profesjonalnym atelier, prowadzi lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży, warsztaty specjalistyczne – od camera obscura przez XIX-wieczne techniki szlachetne do fotografii cyfrowej, a także Bydgoską Akademię Fotografii. Organizowane tu wydarzenia, takie jak spotkania autorskie, otwarte przeglądy portfolio, plenery czy konkursy, w tym Przegląd Fotografii Reportażowej Regionu Kujawsko-Pomorskiego REGIONAL PRESS PHOTO, wzbogacają ofertę kulturalną miasta i regionu.

AKADEMICKA PRZESTRZEN KULTURALNA

akademicki

MAIL: KAZIMIERZ@CHALCOM

Muzeum Fotografii w Bydgoszczy

ul. Królowej Jadwigi 14

85-231 Bydgoszcz

tel. (52) 567 00 07

muzeumfoto@byd.pl

www.muzeumfoto.byd.pl

wstęp płatny (aktualne ceny biletów na stronie internetowej)

wtorek – piątek: 11.00–17.00

sobota: 10.00–14.00

czas zwiedzania – 1 godzina

dyrektor:

mgr sztuki Marta Rosenthal-Sikora

pracownicy:

prof. WSG dr Marek Chamot,

mgr Marek Noniewicz,

mgr Elżbieta Schulz,

lic. Karolina Szatkowska

Zestaw do kolorowania zdjęć Bourgeois Ainé Paris. Kasetka drewniana zamykana na klucz; w środku:

- PHOTO-AQUARELLE, pour la, produits speciaux, Bourgeois Ainé Paris;
- Szklana buteleczka, Medium, PHOTO-AQUARELLE, Bourgeois Ainé Paris;
- Szklana buteleczka, préparation, a e'tendre sur les photographies, Avant de les colorier, PHOTO-AQUARELLE;
- Szklany słoiczek, Encaustique, blanche pour lustrer les photographies, PHOTO-AQUARELLE, Bourgeois Ainé Paris;
- 2 szklane menzurki;
- 3 ceramiczne podstawki;
- zestaw farb (23 kolory), couleur pour la photographie.

Czas powstania: przeł. XIX i XX w.
Miejsce powstania: Francja
Materiał i technika: drewno, szkło, papier, ceramika i in.
Sygn.: MF/II/1
Wymiary: wys. 5 cm × szer. 24,5 cm × głęb. 32,5 cm
Nr inw.: MF/483

Aparat studyjny z obiektywem Doppel Anastigmat Eurynar 1:6.8 f=24 cm, N 68897
Czas powstania: 1897–1907
Miejsce powstania: G. Rodenstock, München, Niemcy
Materiał i technika: obudowa drewniana, miech skórzany, obiektyw metalowy
Sygn.: MF/II/2
Wymiary: wys. 27–30 cm × szer. 28 cm × głęb. 29 cm
Nr inw.: MF/212
Uwagi: w zestawie dodatkowo 3 drewniane, otwierane kasety – wymiary zamkniętej kasety: 28,5 x 20,5 cm

Aparat Alfa z obiektywem Euktar 1:4,5/45, 14691P
WZFO

Czas powstania: 1961–1963

Miejsce powstania: Warszawskie Zakłady Foto-
optyczne, WZFO, Warszawa, Polska

Materiał i technika: korpus metalowy pokryty
częściowo lakierem koloru granatowego, czo-
łówka z przykręconą aluminiową, karbowaną
płytką, z wtłoczonym w górnej części napisem
ALFA, obiektyw w oprawie z żółtego tworzywa
sztucznego

Sygn.: MF/II/3

Wymiary: wys. 13 cm × szer. 4 cm × głęb. 8 cm

Nr inw.: MF/41

Almanach fotografii wileńskiej. Wydany stara-
niem i nakładem Fotoklubu Wileńskiego, komitet
redakcyjny: Jan Bułhak, Stanisław Turski, dr Jan
Kruszyński, Kazimierz Lelewicz

Czas powstania: 1931

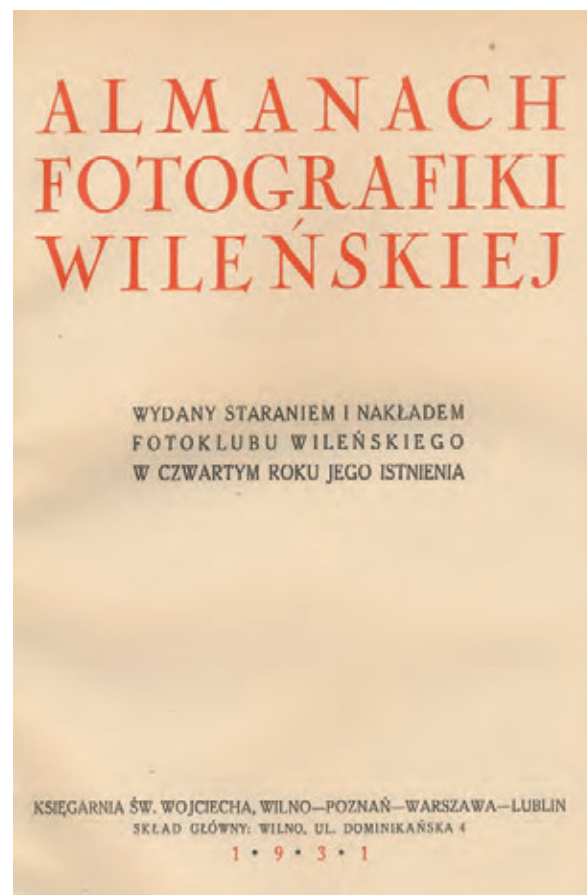
Miejsce powstania: Księgarnia św. Wojciecha
Wilno–Poznań–Warszawa–Lublin, skład główny:
Wilno

Materiał i technika: papier, oprawa twarda, druk

Sygn.: MF/III/1

Wymiary: wys. 26 cm × szer. 21 cm

Nr inw.: MF/46

Tadeusz Cyprian, *Fotografia małoobrazkowa*, poradnik fotograficzny

Czas powstania: 1946

Miejsce powstania: Księgarnia Wł. Wilak w Poznaniu

Materiał i technika: papier, oprawa miękka, druk

Sygn.: MF/III/2

Wymiary:

wys. 21 cm × szer. 15,3 cm

Nr inw.: MF/120

Uwagi: wydrukowano w Drukarni „Robotnik”, Poznań, Wielka 10 – 2130/K-8257

Kopiarka stykowa do zdjęć Elgesz

Czas powstania: 1950–1960

Miejsce powstania: Erste PGH Feinmechanik, Dresden, Niemcy

Materiał i technika: korpus drewniany, pokrywa metalowa, w górnej części pokrętko z tworzywa sztucznego

Sygn.: MF/II/4

Wymiary: wys. 46 cm × szer. 43 cm × głęb. 40,5 cm

Nr inw.: MF/448

A. Lewandowski, *Foto-recepty*, tłoczono w Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań ul. Strzałowa 2a, K 17485

Czas powstania: 1947

Miejsce powstania: Księgarnia Wł. Wilak w Poznaniu

Materiał i technika: papier, oprawa miękka, druk

Sygn.: MF/III/3

Wymiary: wys. 21 cm × szer. 15,3 cm

Nr inw.: MF/3544

Czasopismo „Nowości fotograficzne”, R. IX: 1937, nr 2 (18)

Czas powstania: 1937

Miejsce powstania: Nakładem i drukiem Fabryki Płyt, Błon i Papierów Fotograficznych „ALFA”, Bydgoszcz

Materiał i technika: papier, oprawa miękka, druk

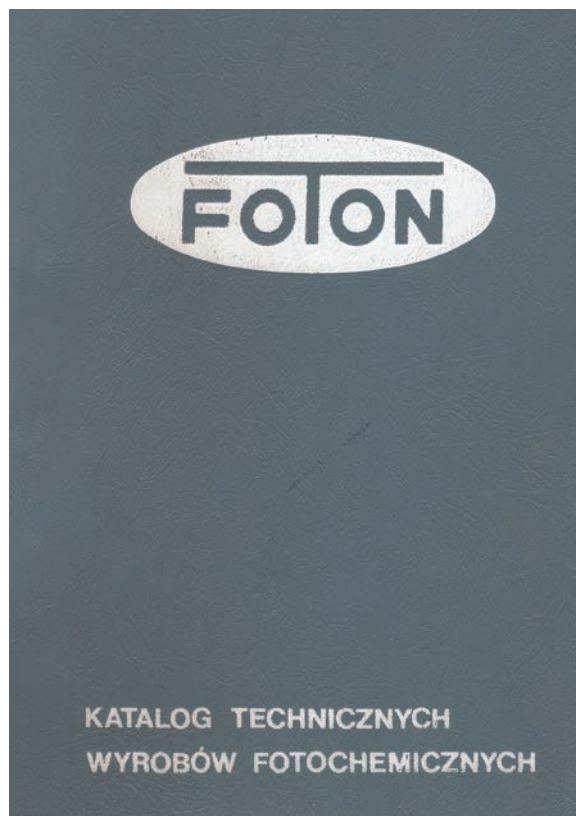
Sygn.: MF/VI/1

Wymiary: wys. 23,1 cm × szer. 16 cm

Nr inw.: MF/114

Uwagi: pod redakcją dr. T. Orłowskiego

Mgr inż. Iwona Kaliszak (red.), *Katalog technicznych wyrobów fotochemicznych*

Czas powstania: czerwiec 1985

Wydawca: Przedsiębiorstwo Wydawnictw i Wystaw Przemysłu Chemicznego i Lekkiego „Chemil”, ul. Foksal 18, 00-372 Warszawa

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: papier, oprawa twarda, druk
Sygn.: MF/VI/3

Wymiary: wys. 24 cm × szer. 18 cm

Nr inw.: MF/725

Pani Kmieć (portret kobiety)

Czas powstania: ok. 1918

Miejsce powstania: Fotograf Rożankowski, Sambor

Materiał i technika: papier fotograficzny, fotografia czarno-biała

Sygn.: MF/I/1

Wymiary: wys. 14 cm × szer. 9,2 cm

Nr inw.: MF/1509

Muzeum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Muzeum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego działa od 2006 roku. Początkowo opiekę nad nim sprawował Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych, a od 2010 roku Muzeum jest samodzielną jednostką ogólnouczelnianą. Działa na podstawie Regulaminu Muzeum GUMed.

Muzeum GUMed gromadzi i prezentuje przede wszystkim obiekty związane z historią i tradycją uczelni od 1945 roku. W zbiorach znajdują się również eksponaty z lat 1919–1939 pochodzące z Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie oraz obiekty ilustrujące rozwój medycyny gdańskiej powstałe nawet w XVI wieku. Należą do nich dokumenty, książki, sprzęt medyczny i aptekarski oraz inne zabytki kultury materialnej związane z historią uczelni, a także ogólniej medycyny, farmacji i nauki. Eksponaty, szczególnie te dotyczące historii najnowszej, pochodzą ze zbiorów klinik i katedr GUMed, a także od osób prywatnych – obecnych i byłych pracowników i absolwentów.

Zbiory eksponowane są w sali o powierzchni 270 m² zlokalizowanej w podziemiach budynku Atheneum Gedanense Novum (przed remontem i przebudową budynek nazywano „Starą Anatomią”), pełniącej poprzednio – do 1975 roku – funkcję prosektorium, gdzie odbywały się zajęcia z anatomii.

W Muzeum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego odbywają się spotkania poświęcone historii nauki, lekcje muzealne dla studentów innych uczelni wyższych, szkół średnich i gimnazjalnych.

Przynajmniej raz w roku publikowany jest „Biuletyn Muzeum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego”. Jest on dostępny w formie elektronicznej (PDF), poprzez pocztę elektroniczną lub na stronie internetowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Co miesiąc – każdego ósmego dnia miesiąca – na stronie domowej GUMed oraz w „Gazecie AMG” publikowany jest artykuł z cyklu „Tajemnice z muzealnej półki” prezentujący wybrany obiekt z kolekcji Muzeum.

dr n. med. Marek Bukowski

GDAŃSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

H

Muzeum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

al. Zwycięstwa 41/42

80-210 Gdańsk

tel. (58) 349 14 46

muzeum@gumed.edu.pl

www.gumed.edu.pl/410.html

wstęp bezpłatny

poniedziałek – piątek: 8.30–15.00

Ze względu na odbywające się w Muzeum zajęcia dydaktyczne wskazane jest ustalenie dogodnego terminu zwiedzania telefonicznie lub drogą elektroniczną.
opiekun: dr n. med. Marek Bukowski

Paratus – stalowy pojemnik na strzykawkę 10 mm³ i igły. Powszechnie stosowany przed wprowadzaniem strzykawk i igieł jednorazowych, chronił delikatne szklane strzykawki przed uszkodzeniem i umożliwiał sterylizację poprzez gotowanie umieszczonego w nim sprzętu.

Materiał i technika: stal

Wymiary: wys. 12,8 cm (z pokrywką) × śr. 4 cm

Nr inw.: 1001028

Uwagi: Używany, niesygnowany. Wewnątrz znajduje się 9 gniazd dla igieł. Wkład na igły wyjmowany.

wieku. Służył przede wszystkim do osłuchiwania serca i płuc, ale był także wykorzystywany do badania jamy brzusznej i przez położników. Dzięki możliwości składania łatwo było włożyć go do kieszeni fartucha.

Czas powstania: ok. 1890

Materiał i technika: drewno

Wymiary: dł. 14,2 cm; słuchawka – śr. 2,6 cm; część do pacjenta – śr. 7,2 cm × wys. 3,2 cm

Nr inw.: 1001090

Uwagi: używany, niesygnowany, koloru naturalnego ciemnego drewna

Notes prof. dr. hab. Jerzego Dybickiego, kierownika I Kliniki Chirurgii Ogólnej Akademii Medycznej w Gdańsku. Zawiera notatki z okresu pobytu profesora w USA w ramach Stypendium Fundacji Rockefellera na Uniwersytecie Vanderbilta w Nashville w latach 1958–1959. Uwagi dotyczą różnorodnych aspektów chirurgii.

Czas powstania: poł. XX w.

Materiał i technika: sztuczna skóra (okładka), metal, papier (kartki w kołonotatniku)

Wymiary: wys. 15 cm × szer. 10 cm

Stetoskop drewniany składany – rok produkcji około 1890, choć podobne modele były produkowane wcześniej, w drugiej połowie XIX i na początku XX

Legitymacja studencka Włodzimierza Sobienieckiego, studenta pierwszego rocznika ALG (rozpoczynającego studia medyczne w Gdańsku). Akademia Lekarska w Gdańsku została utworzona 8 października 1945 roku. Zajęcia dydaktyczne rozpoczęły się w październiku tego roku, ale uroczystość inauguracyjna roku akademickiego odbyła się dopiero 2 lutego 1946 roku. Legitymacja nr 159 została wydana 4 lutego 1946 roku. Jest to formularz dwustronny ze zdjęciem i pieczęciami okrągłymi Akademii Lekarskiej w Gdańsku potwierdzającymi ważność dokumentu w latach kolejnych od 1945/1946 do 1948/1949. Ponadto widoczne: pieczęć okrągła w lewym górnym rogu fotografii paszportowej, odręczny podpis „Włodzimierz Sobieniecki” pod fotografią, pieczęci podłużne „M.Z.K. – G.G. Taryfa ulgowa” oraz „Ulgowy” i okrągła „Miejski Zakład Komunikacyjny Gdańsk-Wrzeszcz”.

Czas powstania: 4 lutego 1946 r.

Miejsce powstania: Gdańsk

Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne, fotografia

Zeszyt do ćwiczeń z histologii Adama Bilikiewicza, studenta Wydziału Lekarskiego AMG, rok akademicki 1951/1952. Studenci pierwszego roku podczas

ćwiczeń z histologii zapoznają się z budową poszczególnych komórek i tkanek. W zeszycie sporządzają rysunki obserwowanych struktur. Adam Bilikiewicz po uzyskaniu dyplomu specjalizował się w psychiatrii, uzyskał tytuł naukowy profesora medycyny, kierował Klinikami Psychiatrii w Bydgoszczy i Gdańsku, był prodziekanem i dziekanem Akademii Medycznej im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy i prorektorem Akademii Medycznej w Gdańsku. Doktor honoris causa Collegium Medicum UMK w Bydgoszczy.

Czas powstania: 1951–1952

Materiał i technika: papier, kredka

Wymiary: wys. 21 cm × szer. 14,8 cm; 60 kartek

Uwagi: producent C.Z.P.P.N., nr fabryczny 864, wzór nr 131, cena detaliczna 155 zł

Komputer Hewlett-Packard 85B – produkcję tego modelu rozpoczęto w 1983 roku. Miał on czarno-biały ekran o przekątnej 5 cali (16 linii po 32 znaki lub 256 × 192 piksele) i pamięć RAM 32 KB. Programy oraz dane przechowywano na kasie DC 100 (przypominającej kasetę magnetofonową). Została ona skonstruowana specjalnie dla komputerów firmy Hewlett-Packard w 1975 roku, miała pojemność 210 KB i maksymalną prędkość transferu 650 b/s. Komputer wyposażony był również w czarno-białą drukarkę. Egzemplarz eksponowany w Muzeum GUMed został przywieziony do Polski przez prof. Czesława Stobę, ówczesnego kierownika Kliniki Chirurgii Dziecięcej z USA. Był pierwszym komputerem w Klinice, przez kilka lat wykorzystywany był m.in. do prowadzenia kartotek pacjentów Kliniki.

Czas powstania: po 1983

Miejsce powstania: Brazylia

Materiał i technika: tworzywa sztuczne, elektronika

Sygn.: nr seryjny 2348844290

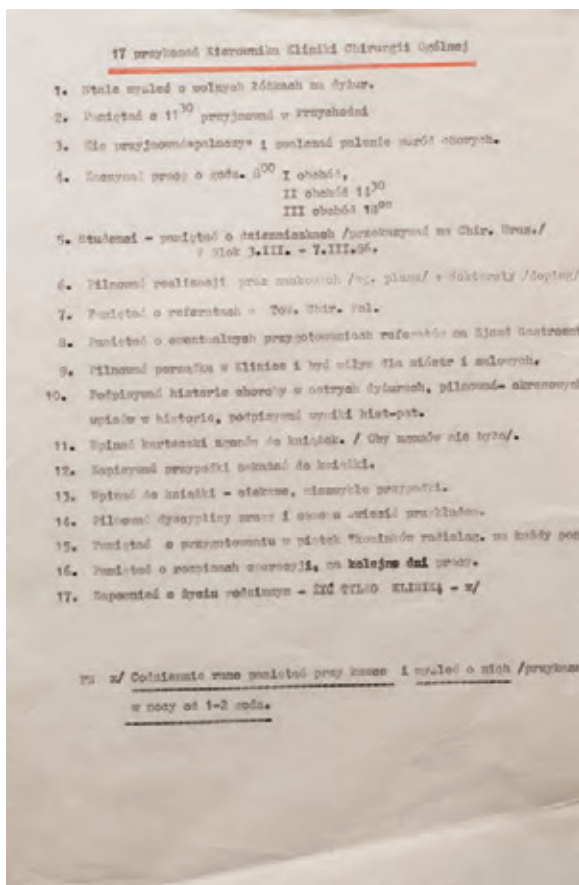
17 przykazań Kierownika Kliniki Chirurgii Ogólnej – maszynopis sporządzony przez prof. dr. hab. Jerzego Dybickiego w 1986 roku, tekst zawiera siedemnaście numerowanych 1–17 punktów oraz jeden przypis. Profesor Dybicki był niezwykle charyzmatyczną postacią, znany był z energicznego charakteru oraz oddania pracy.

Czas powstania: 1986

Miejsce powstania: Gdańsk

Materiał i technika: papier, taśma czarna, maszynopis

Wymiary: wys. 29,7 cm × szer. 21 cm

Centryfuga (wirówka laboratoryjna) na podstawie z trzema kołami, twórca: S. Trepczyński. Centryfuga należała do prof. Włodzimierza Mozołowskiego, który w sierpniu 1935 roku objął Zakład Chemii Fizjologicznej na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Nie wiadomo, czy centryfuga była w laboratorium przed jego przy-

jazdem, czy przywiózł ją ze sobą bądź zamówił. Uniwersytet Stefana Batorego został zamknięty 15 grudnia 1939 roku; odtąd prof. Mozołowski brał udział w tajnym nauczaniu. W 1945 roku przybył „pociągiem profesorskim” do Gdańska. Z zapałem przystąpił do tworzenia nowego zakładu, wyposażania laboratorium i prowadzenia zajęć ze studentami. W zrujnowanym i rozgrabionym Gdańsku brakowało wszystkiego; jedynym sposobem zgromadzenia niezbędnego sprzętu było zwrócenie się z do mieszkańców Gdańska, pracowników ALG i władz wojskowych o pomoc w skompletowaniu wyposażenia laboratorium. Na ten apel odpowiedział dr Augustyn Dolatkowski, lekarz wojskowy

z Gdyni, który przekazał informację o licznych elementach wyposażenia laboratorium chemicznego znajdujących się w jednym z wagonów niemieckiego transportu zatrzymanego na stacji kolejowej w Gdyni. Profesor Mozołowski niezwłocznie udał się we wskazane miejsce. Po otwarciu wagonu, wśród innych pudeł, skrzyń i rozmaitych pojemników, odnalazł swoją „wileńsko-lwowską” centryfugę. Nie wiadomo, dzięki czemu ją rozpoznał. Trafiła ona do nowego laboratorium, w którym pracowała wiele lat. Potem została przeniesiona do nowego Zakładu Biochemii w Collegium Biomedicum (wówczas jeszcze Instytucie Biologii Medycznej), gdzie zastąpiona przez nowsze urządzenia spoczęła w magazynach Zakładu.

Czas powstania: przed 1939

Miejsce powstania: Lwów

Sygn.: na pokrywie częściowo nieczytelna metryczka producenta: S. Trepczynski, Lwów, ul. Domikańska

Wymiary: wys. 96 cm × śr. 36 cm

Uwagi: ponadto niemiecki minutnik VEB(K) Technische Werskstaften Dresden i osprzęt elektryczny firmy OHMA ze Szwecji

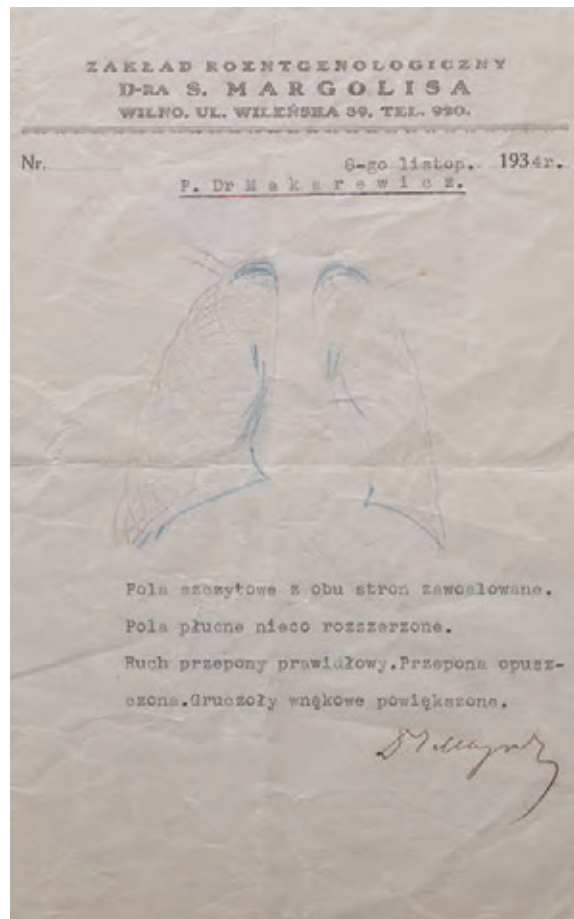

Trójkątna przypinka z logotypem Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z okresu, kiedy nosił on jeszcze nazwę Akademii Lekarskiej w Gdańsku (1945–1950). Widoczny wąż Eskulapa wpisany w złoty herb Gdańska; litery A, L, G u wierzchołków trójkąta. Projektant logo i producent przypinki pozostają nieznani.

Czas powstania: 1945–1950

Materiał i technika: mosiądz, emalia

Wymiary: wys. 2,3 cm × szer. 1,3 cm

Wynik badania radiologicznego z 1931 roku – odręcznemu opisowi wykonanemu piórem towarzyszy obraz klatki piersiowej i sylwetki płuc wykonany za pomocą pieczęci. W owych czasach nie utrwalano jeszcze badania na kliszy – pacjenta „prześwietlano”, a lekarz obserwujący badanie na ekranie umieszczonym na wysokości badanego narządu (w tym przypadku klatki piersiowej) dyktował asystentowi obserwowane zmiany. Popularne polskie określenie badania RTG – „prześwietlenie” – najprawdopodobniej pochodzi z tych wczesnych lat istnienia radiologii.

Czas powstania: 1931

Miejsce powstania: Wilno

Materiał i technika: papier, pieczęć, tusz, atrament

Wymiary: wys. 21 cm × szer. 14,8 cm

Sala Tradycji Akademii Morskiej w Gdyni

Początki gromadzenia zbiorów związanych z historią uczelni w Państwowej Szkole Morskiej w Gdyni (pierwotna nazwa dzisiejszej Akademii Morskiej w Gdyni) sięgają połowy lat 30. ubiegłego wieku. W piętnastolecie istnienia placówki kształcącej oficerów marynarki handlowej i pracowników gospodarki morskiej powstało Muzeum Państwowej Szkoły Morskiej. Podczas II wojny światowej zbiory zostały rozproszone. Po 1945 roku przystąpiono do scalania i uzupełniania kolekcji. Kilka lat później, Zarządzeniem nr 6 rektora prof. kpt. ż. w. Daniela Dudy z 2 kwietnia 1973 roku, utworzono Muzeum Historii Szkoły Morskiej. W 1979 roku przyjęto nazwę Sala Tradycji i przeniesiono siedzibę instytucji do gmachu głównego dzisiejszej Akademii Morskiej przy ul. Morskiej 83 w Gdyni. Salę Tradycji usytuowano organizacyjnie w strukturze biblioteki uczelnianej, następnie od 1990 roku w biurze rektora, a w 2002 roku ponownie włączono do struktury biblioteki. Na przestrzeni lat udało się zgromadzić około 3000 obiektów – dokumentów oraz pamiątek o różnym charakterze i wartości muzealnej.

Kolekcja podstawowa zawiera elementy wyposażenia statków, modele statków szkolnych, mundury, sztandary, pamiątki z rejsów szkoleniowych, medale pamiątkowe, dokumenty osobiste, materiały związane z rozwojem dydaktyki oraz kultury organizacyjnej uczelni, rękopisy wspomnień, diariusze podróży, fotografie, filmy, nagrania, dokumentację prasową, wydawnictwa zwarte sprzed 1945 roku. W skład zbiorów wchodzi m.in. dary absolwentów, pracowników oraz osób związanych z uczelnią. Ekspozycja stała oraz gabinet zbiorów dokumentacyjnych mieszczą się na powierzchni 92 m². Zbiory propagowane są w formie wystaw czasowych, prezentacji tematycznych, zajęć edukacyjnych na różnych poziomach, publikacji, podczas spotkań historycznych na terenie uczelni i poza nią, w środowiskach społecznych, instytucjach promujących historię oraz kulturę morską.

mgr Ewa Otremba

AKADEMIA MORSKA

AKADEMIA MORSKA
Wydawnictwo
Wydawnictwo

**Sala Tradycji
Akademii Morskiej w Gdyni**

ul. Morska 83, p. 207–208
81-225 Gdynia
tel. (58) 558 66 50
sala_tradycji@am.gdynia.pl
www.am.gdynia.pl/sala-tradycji

wstęp bezpłatny
poniedziałek – wtorek: 10.00–13.00
czwartek – piątek 10.00–13.00
Grupy przyjmowane są po uprzedniej
rezerwacji.
kustosz: mgr Ewa Otremba

Księga pamiątkowa *Daru Pomorza* założona 13 lipca 1930 roku, ostatni wpis z 3 września 1972 roku; w oprawie, kart zapisanych 119. Księgę otwiera wpis Eugeniusza Kwiatkowskiego w dniu podniesienia bandery na Darze Pomorza 13 lipca 1930 w Gdyni.

Czas powstania: 1930–1972

Miejsce powstania: Gdynia

Materiał i technika: papier, skóra

Wymiary: wys. 35 cm × szer. 22 cm

Nr inw.: STAMG nr inw. A/76

Puchar z wygrawerowanym napisem *Związek Robotników Polskich Nakskov – Dania – statkowi szkolnemu Dar Pomorza – 17 VI 1930*

Czas powstania: 1930

Miejsce powstania: Dania

Materiał i technika: metal grawerowany

Wymiary: wys. 39 cm × szer. 15 cm × głęb. 24 cm

Sygn.: A/42

Nr inw.: STAMG nr inw. A/111/181

Koło sterowe ze statku s/t *Jan Turlejski*

Czas powstania: ok. 1950

Miejsce powstania: Gdańsk

Materiał i technika: drewno, metal

Wymiary: śr. 94 cm

Sygn.: A/446

Nr inw.: STAMG nr inw. A/111/256

Sekstant (w kasecie drewnianej), C. Plath

Czas powstania: 1926

Miejsce powstania: Hamburg, Niemcy

Materiał i technika: metal, szkło

Wymiary: wys. 21 cm × szer. 22 cm × głęb. 24 cm

Sygn.: A/126

Nr inw.: STAMG nr inw. A/111/122

Sztandar historyczny Państwowej Szkoły Morskiej

Czas powstania: 1930

Miejsce powstania: Tuchola, Polska

Materiał i technika: tkanina ryps jedwabny (awers czerwony, rewers kremowy), haft i frędzle z przędzy jedwabnej z opłotem metalowym, drzewce drewniane zakończone metalowym orłem z koroną

Wymiary: wys. 100 cm × szer. 105 cm (sztandar);
dł. 16 cm × szer. 14 cm (orzeł wieńczący drzewce)

Sygn.: sygn. A/159

Nr inw.: STAMG nr inw. A/111/116

Uwagi: ufundowany przez społeczeństwo Tczewa

Rzeźba *Bożek mądrości z Polinezji*

Czas powstania: przed 1930

Miejsce powstania: Polinezja

Materiał i technika: drewno, rzeźbienie

Wymiary: wys. 22 cm × szer. 18 cm × głęb. 20 cm

Nr inw.: STAMG nr inw. A/111/116

Dzwon z wygrawerowanym napisem Wyższa Szkoła Morska – Gdynia

Czas powstania: ok. 1974

Materiał i technika: mosiądz

Wymiary: śr. max 30 cm × wys. 24 cm

Sygn.: A/177

Nr inw.: STAMG nr inw. A/111/136

Telegraf maszynowy z maszynowni statku s/t Jan Turlejski

Czas powstania: ok. 1950

Miejsce powstania: Gdańsk

Materiał i technika: metal, szkło, drewno

Wymiary: śr. 48 cm × wys. 29 cm

Sygn.: A/448

Nr inw.: STAMG nr inw. A/111/258

Blok ze statku szkolnego *Dar Pomorza*

Czas powstania: 1 poł. XX w.

Materiał i technika: stal, drewno

Wymiary: wys. 27 cm × szer. 30 cm × dł. 95 cm

Sygn.: A/513

Nr inw.: STAMG nr inw. A/111/265

Hełm nurka, dwunastobolcowy, Siebe Gorman
&Co Ltd

Czas powstania: pocz. XX w.

Miejsce powstania: Wielka Brytania

Materiał i technika: miedź, mosiądz, szkło

Wymiary: wys. 47 cm × szer. 30

Sygn.: A/293

Nr inw.: STAMG nr inw. A/111/141

Muzeum Geologii Złóż im. Cz. Poborskiego, Wydział Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej w Gliwicach

Muzeum Geologii Złóż im. Czesława Poborskiego na Wydziale Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej w Gliwicach jest największą tego typu placówką naukowo-dydaktyczną na Górnym Śląsku, udostępniającą zbiory kopalin użytecznych z całego świata, a także kolekcje minerałów, skał i skamieniałości. Powierzchnia wystawowa muzeum to 272 m² i dodatkowo ok. 500 m² (gabloty na korytarzach). Instytucja przechowuje ponad 25 500 okazów, a średnia roczna liczba zwiedzających to 4000 osób.

O utworzeniu muzeum zdecydowało porozumienie zawarte w roku 1953 między rektorem Politechniki Śląskiej, prof. Gabrielem Kniagininem, a dyrektorem Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, prof. dr. Mariąnem Gładyszem. Na jego mocy dyrekcja Muzeum przekazała Politechnice Śląskiej, w długotrwały depozyt i częściowo na własność, zbiory geologiczne i paleontologiczne należące do dawnego Muzeum Śląskiego w Katowicach oraz do muzeów miejskich w Gliwicach, Bytomiu, Chorzowie (część zbiorów ocalała z pożogi wojennej). Pierwsza stała wystawa geologiczna zorganizowana została przez zespół pracowników Katedry Geologii Złóż pod kierunkiem doc. dr. inż. Czesława Poborskiego przy współudziale specjalistów od wystawiennictwa z Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Oficjalnego otwarcia dokonano 22 czerwca 1961 roku, uznając tę datę za początek istnienia muzeum. Formalnie jednak muzeum powołane zostało zarządzeniem rektora Politechniki Śląskiej nr 24/73/74 z dnia 15 lutego 1974 roku, które wyodrębniło samodzielną jednostkę organizacyjną – Muzeum Geologii Złóż – w strukturze Wydziału Górniczego.

Zbiory Muzeum Geologii Złóż są jednymi z największych tego typu w kraju; w ich skład wchodzi okazy geologiczne zgromadzone głównie w ciągu XIX i pierwszej połowy XX wieku. Do wybuchu II wojny światowej znajdowały się one w kilku muzeach i szkołach górniczych Górnego Śląska. W latach okupacji niemieckiej zbiory geologiczno-paleontologiczne zostały z muzeów miejskich usunięte, a następnie ulokowane w niezbyt do tego celu nadających się pomieszczeniach piwnicznych w Chorzowie i Bytomiu, a stamtąd dopiero trafiły na Politechnikę Śląską. Wskutek kilkukrotnej zmiany miejsca ich magazynowania, a także licznych grabieży zbiory te poważnie ucierpiały. Wiele kolekcji zatraciło swoją pierwotną wartość na skutek wymieszania lub utraty przyporządkowanych im metryczek. Zaginęły również księgi inwentarzowe i cała dokumentacja zbiorów. Prace prowadzące do przywrócenia wartości dydaktycznej i naukowej zbiorom prowadzone były przez pracowników Muzeum wieloetapowo, mając na celu w sposób optymalny zakwalifikować jak najwięcej okazów do zbiorów naukowych. W kolejnych latach zbiory muzealne powiększały się systematycznie o okazy przekazane przez kopalnie rud i surowców skalnych, prywatnych kolekcjonerów oraz pracowników i studentów Wydziału Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej. Niestety mimo wielu lat pracy i wysiłku włożonego w opracowanie zbiorów, do dziś nie została ukończona pełna ich inwentaryzacja. Muzeum dysponuje jedynie spisami okazów znajdujących na wystawach głównych, które nie mają nadanych numerów inwentarzowych. Szczegółowych badań wymagają również niektóre cenne kolekcje.

O wartości naukowej i dydaktycznej zbiorów świadczy umieszczenie ich w wykazie „Museums of the World”, ukazującym się w wydawnictwie K.G. Saur w Monachium oraz ich zarejestrowanie w ICOM przy UNESCO (1994).

**Muzeum Geologii Żłóż
im. Cz. Poborskiego**

ul. Akademicka 2

44-100 Gliwice

tel. (32) 237 26 08

ewa.gluszek@polsl.pl

www.muzeum-geologiczne.polsl.pl

wstęp bezpłatny

poniedziałek – piątek: 9.00–14.00

Wycieczki należy zgłaszać z wyprzedzeniem telefonicznie lub mailowo.

opieka naukowa:

dr hab. inż. Marek Pozzi, prof. Pol. Śl.

pracownicy:

mgr inż. Ewa Głuszek

Kolekcja geologiczna ks. Leopolda Szersznika (1747–1814). Zbiór ma dużą wartość historyczną – jest to najstarsza naukowo opracowana kolekcja okazów geologicznych na ziemiach polskich (zgodna z ówczesnym stanem wiedzy – podział minerałów i skał oparty był na dostrzegalnych gołym okiem cechach zewnętrznych i miał charakter wybitnie opisowy). Na szczególną uwagę zasługuje sposób opisywania i przechowywania okazów.
Czas powstania: 2. poł. XVIII w. – pocz. XIX w.

Kolekcja Bundenbachska (Hunsrück – Palatynat Reński, Niemcy: światowej sławy „zagłębienie paleontologiczne”) – dolnodewońska, sprzed około 390 milionów lat, liczy 74 okazy. Są to głównie szkarłupnie: rozgwiazdy, liliowce i węzowidła, poza tym trylobity, korale, małże, małżoraczki, głowonogi, robaki (ślady pełzania). Okazy zachowały się w ciemnych łupkach dachówkowych hercyńskiego masywu Hunsrück – pochodzą w większości z kopalni łupków dachówkowych.

Okazy z Kolekcji Bundenbachskiej zachowane w ciemnych łupkach dachówkowych (od góry, od lewej):

- a) rozgwiazda;
- b) węzowidło;
- c) liliowiec;
- d) łódzik

Wiek: ok. 390 mln lat

Miejsce znalezienia: Hunsrück – Palatynat Reński, Niemcy

Wymiary:

- a) 11 cm × 13 cm × 0,5 cm;
- b) 13 cm × 10 cm × 0,5 cm;
- c) 7 cm × 12 cm × 0,5 cm;
- d) 15 cm × 11 cm × 0,5 cm

Odcisk ryby w płycie wapiennej. Kolekcja Solnhofeńska (Jura Frankońska – Bawaria, Niemcy: światowej sławy „zagłębienie paleontologiczne”) – górnójurajska, sprzed ponad 140 mln lat, liczy około 200 okazów. Dominują ryby (43 okazy) i kraby (40 okazów). Unikalne w polskich

zbiorach paleontologicznych są odciski owadów i pajaków. Okazy odcisnięte są na kremowych płytach wapiennych (kamień litograficzny).

Wiek: ok. 140 mln lat

Miejsce znalezienia: Jura Frankońska – Bawaria, Niemcy

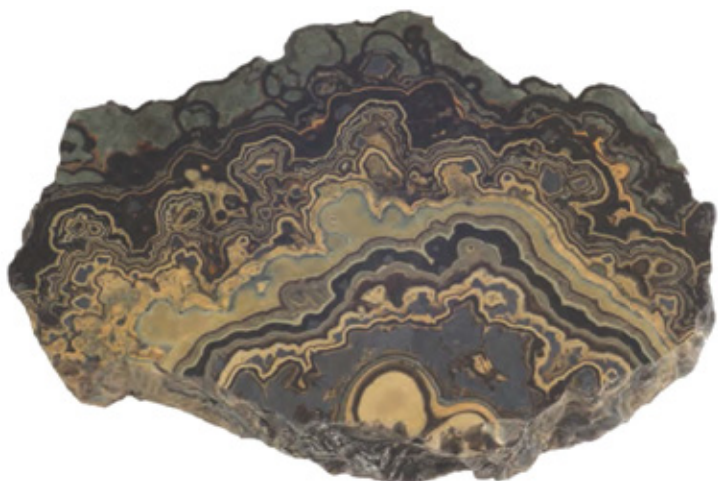
Wymiary: 54 cm × 43 cm × 2,5 cm

Hematyt z kwarcem
Miejsce znalezienia: Jiangxi, Chiny
Wymiary: 12 cm × 9 cm × 8 cm

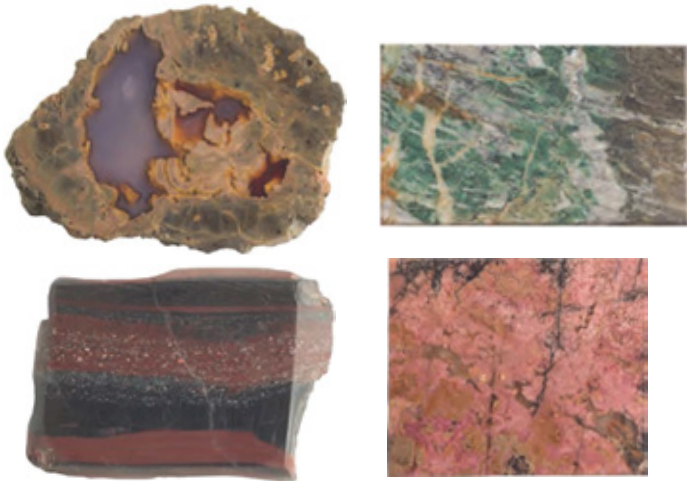
Kryształy pirytu
Miejsce znalezienia: Navajun, Rioja, Hiszpania
Wymiary: 17 cm × 14 cm × 12 cm

Blenda cynkowo-ołowiowa
Miejsce znalezienia: Olkusz, Polska
Wymiary: 17 cm × 11 cm × 1,5 cm

Węgiel antracytowy (dwa okazy)
Miejsce znalezienia: pokład 5, kopalnia Los Andes,
 Alto Chicana, Peru
Wymiary: a) 10 cm × 12 cm × 6 cm;
 b) 9 cm × 7 cm × 7 cm

Kolekcja Chabarowska: zmetamorfizowane skały podłoża krystalicznego rejonu Chabarowska (Rosja – Daleki Wschód) są źródłem przepięknych minerałów, wśród których w posiadaniu MZG są m.in. ofikalcyty, granaty, jaspisy, onyksy, rodonit, będące bardzo cennymi materiałami dekoracyjnymi (okładziny, materiały rzeźbiarskie) i kolekcjonerskimi. Od góry, od lewej – a) chalcedon w skale liparytowej; b) listwenit; c) bornit w skale jaspisowej; d) rodonit

Miejsce znalezienia: rejon Chabarowska, Rosja

Wymiary: a) 11 cm × 9 cm × 5 cm;

b) 9 cm × 6 cm × 1,5 cm;

c) 10 cm × 7 cm 1,5 cm;

d) 8 cm × 7 cm × 1 cm

Kolekcja minerałów z całego świata.

Od góry, od lewej: a) siarka;

b) opal szlachetny;

c) malachit;

d) gips

Miejsce znalezienia:

a) Cianciana; Agrigento (Girgenti), Włochy;

b) Australia;

c) Demokratyczna Republika Konga;

d) Lubin, Dolny Śląsk, Polska

Wymiary:

a) 16 cm × 13 cm × 2,5 cm;

b) 11 cm × 8 cm × 5 cm;

c) 17 cm × 10 cm × 9 cm;

d) 22 cm × 20 cm × 15 cm

Meteoryt

Wiek: ok. 50 tys. lat

Miejsce znalezienia: okolice Canion Diablo (Arizona, USA)

Wymiary: 13 cm × 10 cm × 0,5 cm

Muzeum Akademii Górniczo-Hutniczej

Muzeum Akademii Górniczo-Hutniczej istnieje od 1969 roku. Powstało z inicjatywy prof. Mieczysława Radwana w 50. rocznicę inauguracji uczelni. Początkowo działało w ramach pracy Katedry Historii Techniki i Nauk Technicznych, aby z czasem stać się samodzielną jednostką. Wraz z rozwojem AGH przynależność strukturalna i nazwa oficjalna muzeum zmieniały się kilkakrotnie. Dzisiaj Muzeum AGH jako jednostka pozawydziałowa działa na podstawie Statutu AGH.

Muzeum gromadzi pamiątki z różnych okresów działalności Akademii. Do najcenniejszych należą dokumenty założycielskie wydane przez Austriaków, pamiątki z uczelni w Leoben, Freibergu i Petersburgu, na których kształcili się Polacy w czasach zaborów. Zgromadzone tu eksponaty pozwalają prześledzić dzieje uczelni od wczesnych lat jej działalności, przez czas okupacji hitlerowskiej, moment odbudowy po zakończeniu II wojny światowej, aż po dynamiczny rozwój w chwili obecnej.

Największą salę Muzeum zajmują zabytkowe modele urządzeń górniczych i hutniczych. W modelarium znajduje się też dawna aparatura laboratoryjna z pracowni i hal maszynowych AGH. Są to mikroskopy i sprzęt optyczny, urządzenia pomiarowe i wagi, aparatura badawcza. Najstarsze urządzenie to maszyna Amslera z 1920 roku.

Jednym z obszarów działalności Muzeum AGH jest Kopalnia Doświadczalna – laboratorium badawczo-dydaktyczne, które powstało w Katedrze Maszyn Górniczych, Przeróbczych i Transportowych Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki. To także obiekt o charakterze muzealnym, gdzie prezentowane są maszyny górnicze stosowane w polskim przemyśle. Zgromadzone tu urządzenia skompletowano tak, aby prezentowały zwiedzającym pełny przebieg technologiczny wydobycia węgla.

Od 2010 roku Muzeum AGH opiekuje się Osadą Łużycką w Woli Radziszowskiej, która powstała jako eksperyment archeologiczny studenckiego stowarzyszenia „Dziejba”. Prezentowana Osada – obecnie odbudowywana – odtwarzała czasy określane przez archeologów mianem III okresu epoki brązu.

Główna działalność Muzeum koncentruje się na dwóch obszarach: udostępnianiu zgromadzonych zbiorów i tworzeniu wystaw czasowych. Dodatkowo Muzeum realizuje projekt AGH JUNIOR, w ramach którego organizowane są warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

KRAKÓW

Akademia Górniczo-Hutnicza
im. Stanisława Staszica w Krakowie

**Muzeum
Akademii Górniczo-Hutniczej**

al. Mickiewicza 30
30-059 Kraków
Budynek C-2, V piętro
wejście od ul. Czarnowiejskiej,
Budynek C-3

tel. (12) 617 30 43
muzeum@agh.edu.pl
www.muzeum.agh.edu.pl

wstęp bezpłatny
wtorek – piątek: 8.00–15.00
kierownik:

mgr Łukasz Biały

pracownicy:

mgr inż. Monika Błaszczak,
mgr Agnieszka Olszewska,
mgr Magdalena Piszczek,
mgr Karolina Szmuc

AGH

Galowy mundur górniczy z odznaczeniami, dar Andrzeja Frankiewicza

Czas powstania:

2. poł. XX w.

Materiał i technika: wełna, aksamit, pióra, galon, złota nić, mosiądz, szycie, haftowanie

Model zmechanizowanej kuźni o napędzie wodnym ze Starej Kuźnicy

Czas powstania:

2 poł. XX w. (?)

Materiał i technika:

drewno, gips, metal, farby temperowe i olejne

Wymiary: 56,5 cm × 75 cm

Nr inw.: 015/5

Model hutniczego pieca przepychowego

Czas powstania: 1959

Miejsce powstania: Kraków (?)

Materiał i technika: drewno, metal, szkło, papier, farby olejne

Wymiary: 100 cm × 50 cm

Nr inw.: 015/18

Adam Stalony-Dobrzański, Projekt sztandaru Stowarzyszenia Studentów Akademii Górniczej w Krakowie

Czas powstania: 1946 (?)

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: tempera na sklejecie

Wymiary: 59 cm × 62 cm

Kazimierz i Stanisław Majewscy (?), dyplom Czytelnicy Polskiej Akademii Górniczych w Leoben z pieczęcią woskową, w ramie

Czas powstania: 1896

Miejsce powstania: Leoben, Austria

Materiał i technika: papier, akwarela; fiszka i reprodukcja fotografii; rama drewniana z szybą

Wymiary:

wys. 77 cm × szer. 55 cm (dyplom);

wys. 93 cm × szer. 59 cm (rama); śr. 9 cm (pieczęć)

Nr inw.: 015/3

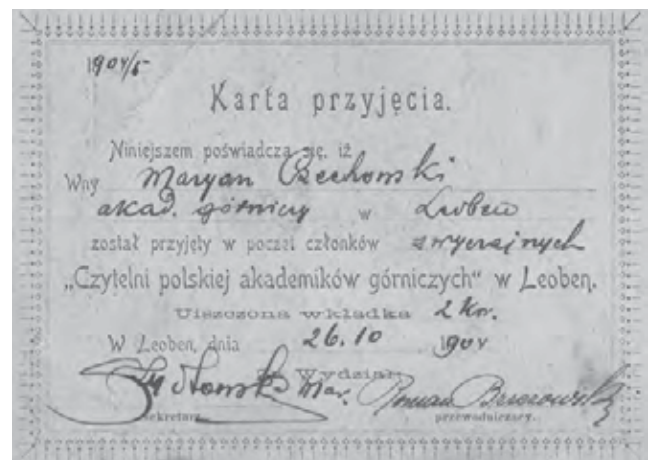
„Lisy. Rok akademicki 1895–1896”, fotografia C. Weighart. Fotografia dokumentująca skok przez skórę – starą tradycję górniczą, ceremonię przyjmowania nowicjuszy do stanu górniczego przez stare strzechy. Polega ona na opasaniu skórą i skoku przez nią. Tradycja związana jest ze zwyczajami polskich studentów na uczelni górniczej w Leoben (Austria) – w ten sposób przyjmowano kolejne roczniki do studenckiego grona. Do Polski zwyczaj ten dotarł najpierw na tereny Galicji, skąd pochodziła większość absolwentów, następnie pojawił się na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Po II wojnie światowej dotarł na Śląsk i Politechnikę Śląską.

Czas powstania: 21 listopada 1895

Miejsce powstania: Leoben, Austria

Materiał i technika: fotografia na tekturze, druk

Wymiary: wys. 33 cm × szer. 38 cm

Karta Przyjęcia Mariana Czachowskiego do Czytelni Polskiej Akademików Górniczych

Czas powstania: 26 października 1904

Miejsce powstania: Leoben

Materiał i technika: papier, druk, atrament

Wymiary: wys. 10 cm × szer. 14,5 cm

Mundur galowy Jana Tryuka – studenta Akademii Górniczej

Czas powstania: lata 30. XX w.

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: wełna, aksamit, złota nić, galon, mosiądz, szycie, haftowanie

Stefan Zbigniewicz, bozzetto św. Barbary z dachu gmachu głównego Akademii Górniczej, skala 1:10

Czas powstania: 1939

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: gips, tempera

Wymiary:

wys. 88 cm × szer. 38,5 cm × głęb. 38,5 cm

Zespół mgr. Mieczysława Boczara, model wielkiego pieca hutniczego NR IV w Hucie im. Sendzimira w Krakowie

Czas powstania: 1959

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: drewno, metal, papier, kamień, emulsje i lakiery malarskie

Wymiary: 171 cm × 237 cm

Nr inw.: 015/19

Muzeum Geologiczne Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie

W 1965 roku, za kadencji dziekańskiej prof. dr hab. Kamili Skoczyła-Ciszewskiej, powołano Komisję do spraw Budowy Muzeum Geologicznego pod przewodnictwem prof. dr inż. Józefa Poborskiego. Jubileusz 50-lecia Akademii Górniczo-Hutniczej uświetniło uroczyste otwarcie w dniu 20 maja 1969 roku nowo przygotowanej wystawy. W Księdze Pamiątkowej Muzeum Geologicznego wpisu dokonał własnoręcznie prof. Walery Goetel, a podpisy złożyli m.in. rektor AGH Kiejstut Žemaitis, Marian Kamiński, Zbigniew Fajkiewicz, Roman Ney, Marian Banaś, Teresa Śmigielska, Czesław Peszat, Jerzy Chrzastowski, Zdzisław Śmietański, Zbigniew Wilk, Ewa Łuczowska, Włodzimierz Parachoniak, Janusz Horzowski.

Muzeum Geologiczne WGGiOŚ AGH brało czynny udział w realizacji projektu Wirtualne Muzea Małopolski (efekty prac dostępne są na portalu www.muzea.malopolska.pl), zorganizowało kilkadziesiąt wystaw czasowych w kraju i za granicą, tradycyjnie uczestniczy w Nocy Muzeów w Krakowie i w Dniach Otwartych Muzeów Krakowskich. Muzeum bierze udział w pracach Stałej Konferencji Dyrektorów Muzeów Krakowskich.

Środki finansowe uzyskane z organizacji Wystaw i Giełd Minerali, Skamieniałości i Wyrobów Jubilerskich pozwoliły na zakup około 1500 okazów mineralogicznych i paleontologicznych oraz wymianę znaczącej części gablot w Gmachu Głównym AGH. Dziś Muzeum posiada około 220 gablot ekspozycyjnych, co daje w przybliżeniu 1100 m² powierzchni ekspozycyjnej; w zbiorach znajduje się blisko 15 000 okazów.

Dotychczasowi kierownicy Muzeum Geologicznego WGGiOŚ AGH to dr Janusz Horzowski (1969–1983), inż. Wacław Potoczek (1983–1985), inż. Michał Olszewski (1985–1995), a obecnie mgr inż. Remigiusz Molenda (od 1995 roku).

mgr inż. Remigiusz Molenda

AKADEMIA
GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA
ROK ZAŁOŻENIA 1913

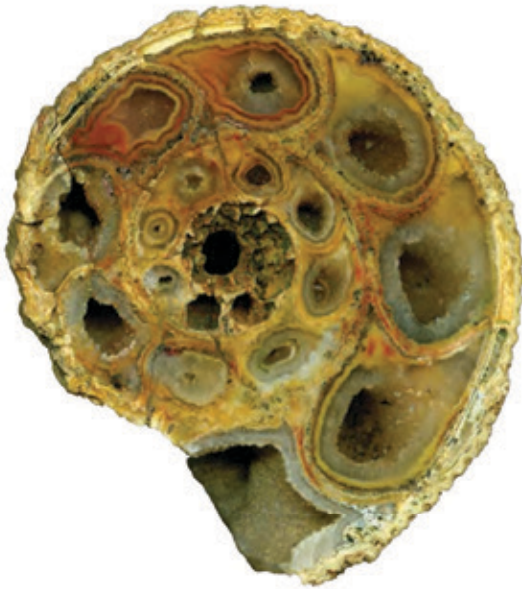

**Muzeum Geologiczne
WGGiOŚ AGH**

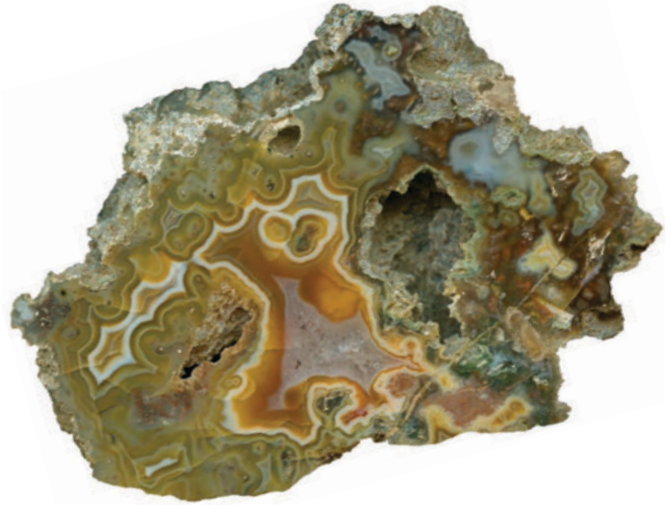
al. Mickiewicza 30
30-059 Kraków
tel. (12) 617 23 65
muzeum@geol.agh.edu.pl
www.geol.agh.edu.pl/muzeum
wstęp bezpłatny
poniedziałek – niedziela: 7.00–22.00
Ekspozycja ogólnodostępna
w korytarzach Gmachu Głównego AGH.
kierownik:
mgr inż. Remigiusz Molenda
pracownicy:
Wojciech Bólad, Andrzej Górny

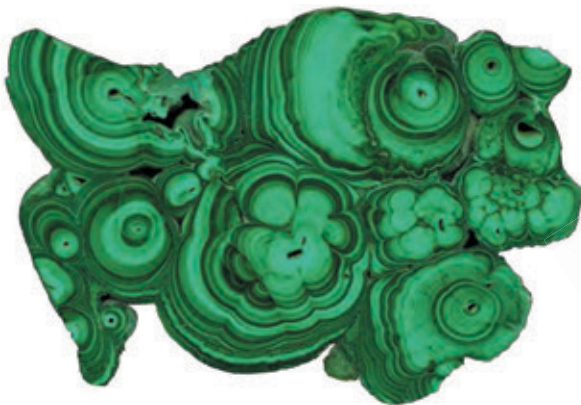
AGH

Przekrój przez amonita, polerowany
Miejsce znalezienia: Jura Krakowsko-Częstochowska, Polska
Wymiary: 8,5 cm × 7,5 cm × 3 cm
Nr inw.: 10143
Uwagi: komory powietrzne zmineralizowane kwarcem i chalcedonem

Agat
Miejsce znalezienia: Rudno koło Krakowa, Polska
Wymiary: 4 cm × 3,5 cm × 0,5 cm
Nr inw.: 10607
Uwagi: trzy diametralnie różne style budowy w jednym małym okazie agatu

Przekrój przez grupę stalaktytów malachitowych, polerowany
Miejsce znalezienia: Shaba (Katanga), Demokratyczna Republika Konga
Wymiary: 13,5 cm × 9 cm × 0,7 cm
Nr inw.: 10264
Uwagi: Drobnolaminowane nacieki, zwykle koncentryczne, przyjmują tu kształt groniasto-nerkowatych naskorupień.

Amonit *Quenstedtoceras henrici* R. Douvillé
Wiek: jura środkowa – kelowej
Miejsce znalezienia: Łuków, Polska
Wymiary: 17 cm × 12 cm × 9 cm
Nr inw.: 10950
Uwagi: komory powietrzne zmineralizowane pirytem, częściowo zachowana muszla

Trylobit *Paradoxides* sp.

Wiek: kambr

Miejsce znalezienia: Tassamant koło Alnif, Maroko

Wymiary: 52 cm × 31 cm × 8 cm

Nr inw.: 11012

Uwagi: doskonale zachowany duży okaz trylobita – 38 cm (największe osobniki osiągają 50–70 cm)

Rzeźba niedźwiedzia wykonana w krzemieniu pasiastym

Miejsce znalezienia: okolice Ożarowa, Polska (pochodzenie krzemienia)

Wymiary:

15 cm × 11 cm × 6 cm

Nr inw.: 11026

Agaty

Miejsce znalezienia:

Kotlina Kłodzka, Bierkowitz, Polska

Wymiary:

6 cm × 4,5 cm × 2,5 cm;

8 cm × 6 cm × 3 cm;

7,5 cm × 4 cm × 3 cm

Nr inw.: 11058-60

Krab *Arpatocarcinus punctulatus*

Wiek: eocen

Miejsce znalezienia: Południowy Tyrol, Niemcy

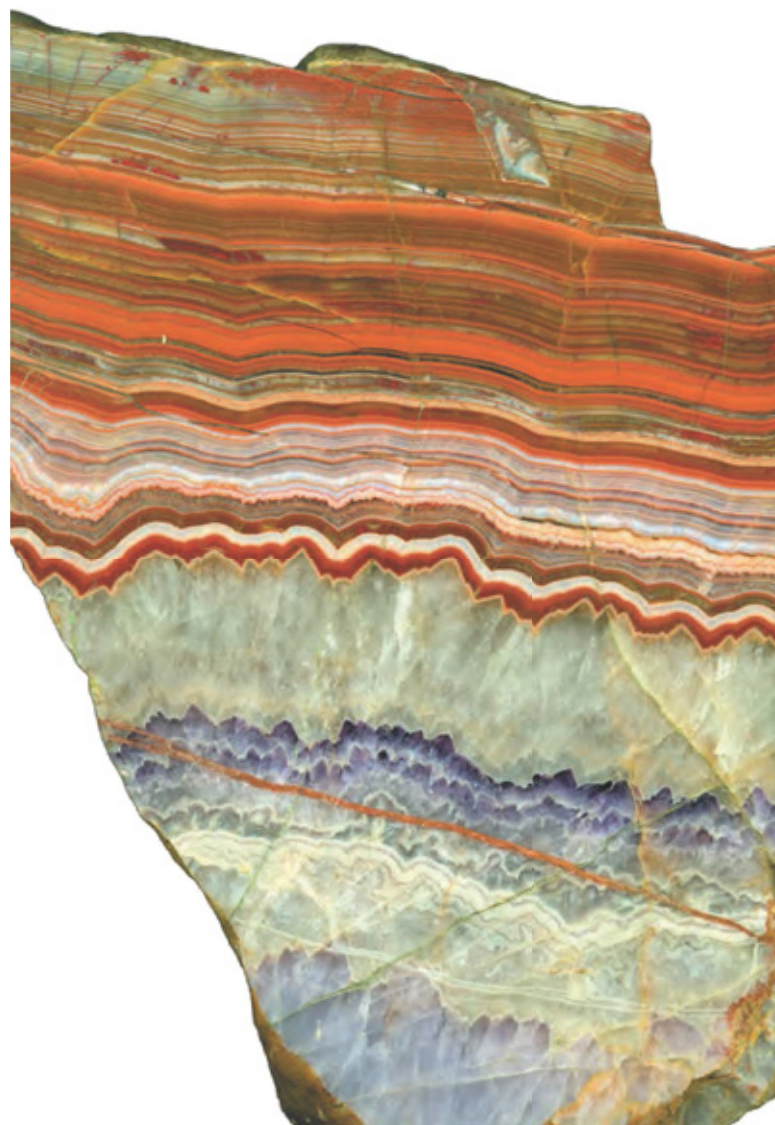
Wymiary: 12,5 cm × 8 cm × 6,5 cm

Nr inw.: 11672

Uwagi: okaz preparowany i rekonstruowany

Amonit *Euspidoceras paucituberculatum* Arkell
Wiek: jura górna – oksford
Miejsce znalezienia: Zalas koło Krzeszowic, Polska
Wymiary: 37 cm × 35 cm × 12 cm
Nr inw.: 15041
Uwagi: okaz wydobyty w 1998 r. z wapieni występujących w nadkładzie kamieniołomu porfiru

Duży okaz zbudowany z kilku generacji ametystu i mlecznego kwarcu oraz różnokolorowego chalcedonu
Miejsce znalezienia: Schlottwitz, Niemcy
Wymiary: 28 cm × 26 cm × 5 cm
Nr inw.: 15108

Muzeum Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Muzeum związane jest nierozdzielnie z działalnością tej najstarszej polskiej uczelni plastycznej, powstałej w 1818 roku w Uniwersytecie Jagiellońskim. Towarzysząc Akademii przez dwa stulecia, zostało ostatecznie zatwierdzone w 2003 roku decyzją rektora prof. Jana Pamuły.

Muzeum ma swoją siedzibę na pierwszym piętrze w Gmachu Głównym uczelni, który jest okazałą budowlą wzniesioną w 1879 roku według projektu Macieja Moraczewskiego, z monumentalnym układem korytarzy i sal. Ze względu na ograniczenia lokalowe (powierzchnia sali ekspozycyjnej wynosi ok. 40 m²) Muzeum nie posiada stałej ekspozycji; wiele znaczących obiektów znajduje się w reprezentacyjnych przestrzeniach Akademii: na korytarzach – gipsowe kopie rzeźb antycznych, w sali Senackiej – kolekcja obrazów z XVIII i XIX wieku oraz rzeźbiarskie popiersia profesorów, a w gabinecie rektora – zainicjowana w latach 30. XX wieku malarska kolekcja autoportretów i portretów rektorów uczelni. Sala ekspozycyjna Muzeum służy wystawom czasowym.

W zbiorach, liczących ponad 3000 obiektów, znajdują się kolekcje artystyczne: malarstwa, rysunku, rzeźby, form projektowych – w tym prace najwybitniejszych studentów, profesorów i rektorów Akademii, od Jana Matejki, Jacka Malczewskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Józefa Mehoffera, Wojciecha Weissa, Konstantego Laszczki, Xawerego Dunikowskiego, po Andrzeja Wajdę, Andrzeja Wróblewskiego, wybitnych artystów ostatnich trzech dekad – Czesława Rzepińskiego, Adama Marczyńskiego, Tadeusza Kantora, Jerzego Nowosielskiego i najmłodszych, jak Marcin Maciejowski, Dariusz Vasina, Marcin Kowalik. Specyfika zbiorów Muzeum ASP wynika z formy ich pozyskiwania i oparta jest na wspaniałomyślności artystów przekazujących swoje dzieła w darze. W grupie najbardziej znaczących darów znalazły się: „Portret Jana Matejki” (1893) Wojciecha Weissa, rzeźba Igora Mitoraja „Nudo” oraz zespoły prac profesorów: Allana Rzepki, Pawła Taranczewskiego i Adama Wsiółkowskiego. Do zbiorów trafiają również wybrane prace studentów.

Kolekcja historyczna związana jest z założeniem Szkoły Sztuk Pięknych i przekształceniem jej w akademię. Zawiera dokumenty, pamiątki po warsztacie artystycznym profesorów, w tym zbiór realiów – rekwizytów malarskich ze szkoły malarstwa historycznego Jana Matejki. Katalog elektroniczny zbiorów jest w trakcie opracowania, a regulamin Muzeum oczekuje na zatwierdzenie przez rektora i senat. Pomimo wielu ograniczeń Muzeum ASP w Krakowie organizuje wystawy czasowe, w tym w ostatnich latach znaczące wystawy monograficzne swoich profesorów, m.in. Wojciecha Weissa, Władysława Jarockiego, Konstantego Laszczki; współdziałało też przy opracowywaniu obszernych katalogów. W tym czasie również Akademia zakupiła do zbiorów m.in. cenny dokument dotyczący Jana Matejki i obraz Władysława Jarockiego. Muzeum organizuje także sesje, spotkania, konferencje, wydaje publikacje, prowadzi działalność edukacyjną.

Muzeum ASP w Krakowie jest czynne w godzinach pracy uczelni, w okresie trwania wystaw czasowych według ogłaszanego harmonogramu. W strukturze uczelni działa jako jednostka ogólnouczelniana, na podstawie Statutu Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie; w przygotowaniu jest Regulamin Muzeum ASP.

PAMIĘCI
JANA MATEJKI
WIELKIEGO MALARZA

KTORY BEZPRZYKŁADNYM TRUDEM
CAŁEGO ŻYCIA
PODTRZYMYWAŁ DUCHA NARODU
I POMNOŻYŁ ZASOBY
JEGO KULTURY.

105 LAT W SETNA ROCZNICĘ JEGO URODZENIA
OGÓLNO SPOŁECZNYM W POLSCE
8.1938.

**Muzeum
Akademii Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie**

pl. Jana Matejki 13

31-157 Kraków

tel. (12) 299 20 29

muzeum@asp.krakow.pl

www.asp.krakow.pl

wstęp bezpłatny

Czynne w godzinach pracy uczelni;
w okresie trwania wystaw czasowych
– według ogłaszanego harmonogramu.

kierownik:

mgr Małgorzata Sokołowska

zastępca kierownika:

dr Magdalena Szymańska

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Michał Anioł (według), Medyceusz – portret Lorenzo II di Piero de' Medici, księcia Urbino, kopia rzeźby (1524–1531) z Nagrobka Medyceusza z kaplicy Medyceusza przy bazylice San Lorenzo, Florencja, Włochy. Rzeźba przedstawia siedzącego, zamyślnego młodego mężczyznę w bogatym renesansowym stroju, lewą dłonią podpierającego głowę. Stanowi on uosobienie neoplatonickiego życia kontemplacyjnego.

Czas powstania:

XIX w.

Materiał i technika:

odlew w gipsie

Wymiary:

wys. 185 cm × szer. 85 cm × głęb. 90 cm

Nr inw.: Rz. 125

Józef Peszka, Portret Józefa i Franciszki Markowskich, małżonków, profesorostwa UJ. Józef Markowski był doktorem medycyny i profesorem chemii UJ.

Czas powstania: 1. poł. XIX w.

Materiał i technika: olej na płótnie

Wymiary: wys. 126 cm × szer. 146 cm

Nr inw.: M 1

Filip Ferdinand de Hamilton (przypisywany), Cztery tulipany

Czas powstania:

1. poł. XVIII w.

Materiał i technika:

olej na papierze

Wymiary:

wys. 35 cm × szer. 21 cm

Nr inw.: M 54

Wojciech Weiss, Portret Jana Matejki. Rysunek, praca studentka osiemnastoletniego artysty. Dar Zofii Weiss-Nowina Konopki, Prezes Fundacji Muzeum Wojciecha Weissa dla Muzeum Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Czas powstania: 1893

Materiał i technika:

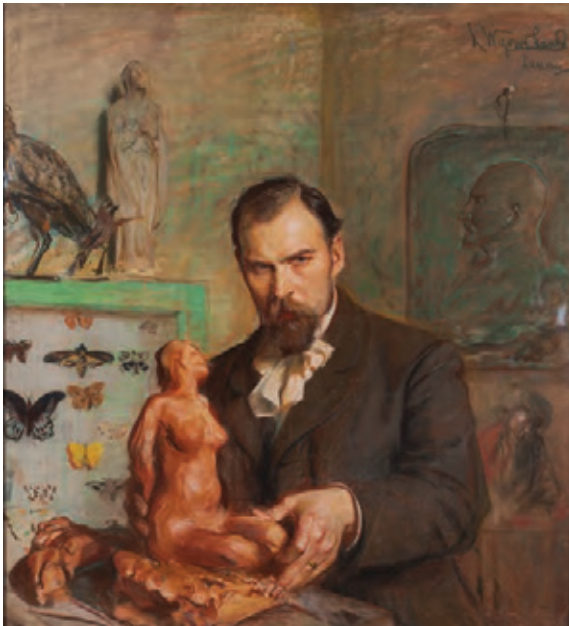
ołówki na papierze; oprawa w passe-partout, szkło i złożoną ramę

Wymiary:

wys. 52 cm × szer. 38 cm

Nr inw.: R 723

Leon Wyczółkowski, Portret Konstantego Laszczki

Czas powstania: 1925

Materiał i technika: pastel na kartonie

Wymiary: wys. 122 cm × szer. 112 cm

Nr inw.: M 1111

Jan Stanisławski, Dębni, ogród

Czas powstania: po 1882 – przed 1907

Materiał i technika: olej na tekturze

Wymiary: wys. 20,5 cm × szer. 12,5 cm

Nr inw.: M 14

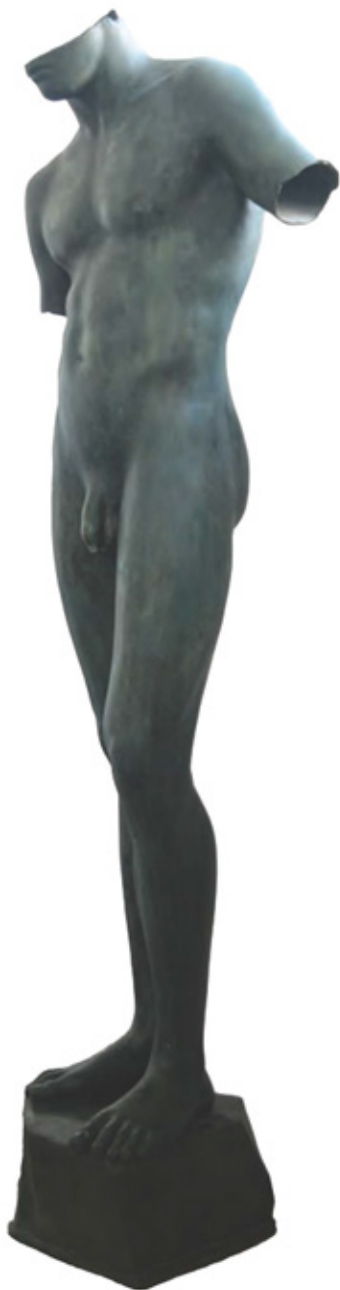

Fotel i podnóżek Jana Matejki

Czas powstania: do 1893

Materiał i technika: drewno, metal, skóra

Nr inw.: Rz. A.

Igor Mitoraj, Nudo. Rzeźba przekazana do zbiorów w darze w 2005 roku przez autora.

Czas powstania: przed 2005

Materiał i technika: odlew w brązie

Wymiary: wys. 200 cm × szer. 80 cm × głęb. 80 cm; 450 kg

Nr inw.: Rz 158

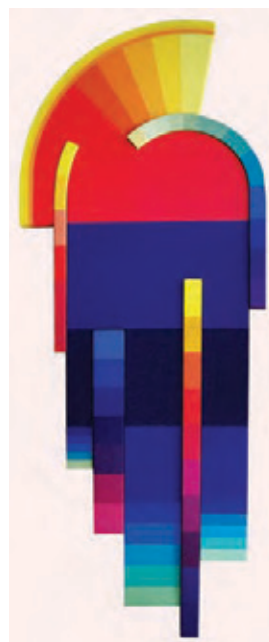
Andrzej Wróblewski, Portret mężczyzny, Przodownik

Czas powstania: 1945–1951

Materiał i technika: olej na płótnie

Wymiary: wys. 64,5 cm × szer. 50,5 cm

Nr inw.: M 419

Jan Pamuła, Obiekt geometryczny (A Geometrical Object)

Czas powstania: 2004

Materiał i technika:

akryl na drewnie

Wymiary:

wys. 195 cm × szer. 78 cm

Nr inw.: M 1417

Uwagi: Przekazany do zbiorów przez Jana Pamulę w 2009 r.

Muzeum Politechniki Krakowskiej

Muzeum zostało powołane 4 czerwca 2004 roku decyzją Senatu Politechniki Krakowskiej. Za swoją siedzibę ma budynek dawnego aresztu koszar austrowęgierskich z ok. 1878 roku, uznany przez Konserwatora Wojewódzkiego decyzją z 17 kwietnia 2014 roku za obiekt zabytkowy i wpisany do rejestru zabytków miasta Krakowa pod pozycją 1135 [A-1411/M].

Muzeum podlega Prorektorowi ds. Ogólnych, działa na podstawie regulaminu uchwalonego decyzją Senatu Politechniki Krakowskiej z 28 stycznia 2011 roku. Muzeum PK posiada 403 obiekty zgromadzone zgodnie z regulaminem w następujących działach: dokumenty, druki, fotografia, grafika, instrumenty naukowe, medalierstwo, odznaczenia, pieczęcie uczelniane, projekty architektoniczne i konstrukcyjne, rzemiosło artystyczne, rzeźba, tkanina, inne. Zbiory udostępniane są poprzez wgląd, digitalizowane kopie, fotografie i wypożyczenie. Korzystając ze zbiorów własnych, a także zbiorów prywatnych użyczanych przez pracowników Politechniki Krakowskiej oraz zasobów polskich instytucji kulturalnych, Muzeum na powierzchni 114 m² prezentuje wystawy: stałą, dotyczącą historii Politechniki Krakowskiej, oraz ekspozycje czasowe. Tematyka tych ostatnich dotyczy osoby patrona uczelni – Tadeusza Kościuszki – oraz dziedzictwa miejsca. Nad działalnością merytoryczną instytucji czuwa Rada Muzeum.

Muzeum wydaje własny Biuletyn (ISSN 1733-5531), a dodatkowo od roku 2016/2017 Zeszyty Historyczne Muzeum PK (ISSN 2544-1833) oraz Katalog Wystaw Muzeum (wydawnictwa nieregularne). W jednostce można skorzystać z czytelnicy muzealnej biblioteki.

mgr Lilianna Lewandowska

KRAKÓW

**Muzeum Politechniki
Krakowskiej**

ul. Warszawska 24

31-155 Kraków

tel. (12) 628 21 20

muzeum@pk.edu.pl

www.muzeum.pk.edu.pl

wstęp bezpłatny

poniedziałek – piątek: 10.00–15.00

kurator:

mgr Lilianna Lewandowska

pracownicy:

prof. dr hab. inż. Marcin Chrzanowski,

mgr Maria Molo-Gąsiorek

Politechnika Krakowska
im. Tadeusza Kościuszki

MUZEUM
POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Politechnika Krakowska
im. Tadeusza Kościuszki

**MUZEUM
POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ**

Uchwała Rady Miasta Krakowa z dn. 27 lutego 1868 r. w sprawie Instytutu Technicznego krakowskiego. Broszura ma niebieską papierową okładkę. Uchwała dotyczy zamiany statutu Instytutu Technicznego krakowskiego w wyższą szkołę realną (pisownia oryginalna). Politechnika Krakowska upatruje swoje korzenie w tym Instytucie.

Czas powstania: 1868

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: wys. 17 cm × szer. 11,5 cm; 20 s.

Nr inw.: 0143b/Dz/pk/062

Feliks Koneczny, *Tadeusz Kościuszko. Życie – czyny – duch. Na setną rocznicę zgonu Naczelnika.* Twarda oprawa z podobizną Tadeusza Kościuszki według Józefa Grassiego. Kościuszko jest patronem Politechniki Krakowskiej.

Czas powstania: 1922

Miejsce powstania: Poznań

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: wys. 26,4 cm × szer. 21 cm; 408 s.

Nr inw.: 0040b/Dz/tk/004

Ręgorowicz Ludwik, *Historia Instytutu Technicznego w Krakowie* Książka o historii Instytutu Technicznego w Krakowie; 186 stron i XCV dodatków źródłowych. Oprawiona w twardą oprawę introligatorską. Instytut Techniczny, a później Szkoła Przemysłowa były poprzednikami dzisiejszej Politechniki Krakowskiej.

Czas powstania: 1913

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: wys. 25,7 cm × szer. 18 cm; 186 s.

Nr inw.: 0144b/Dz/pk/063

Krystyna Wróblewska (1904–1994), Przechodzień. Autorka studiowała na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, a następnie w Académie de la Grande Chaumière w Paryżu. W latach 1945–1974 pracowała jako wykładowca w Katedrze Malarstwa, Rysunku i Rzeźby na Politechnice Krakowskiej.

Czas powstania: 1974

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: papier, drzeworyt

Wymiary: wys. 43 cm × szer. 30,6 cm

Nr inw.: 0258/G

Książka legitymacyjna (indeks) Politechniki Lwowskiej wydana na nazwisko Bronisław Kopyciński, nr 3802/1930/31. Składa się z 64 stron zszytych sznureczkiem. Na stronie 10 znajduje się wpis informujący, że „Pan Kopyciński Bronisław Aleksander zdał egzamin dyplomowy z ogólnym wynikiem dobrym we Lwowie dnia 22 marca 1932 roku”. Właściciel indeksu był rektorem Politechniki Krakowskiej w latach 1956–1965.

Toga prorektorska w kolorze czarno-bordowym. Uszyta z czarnej wełny z bordowym aksamitem, którym wykończono rękawy i przód togi. Pelerynkę obszyto gronostajowym futrem. Z przodu zapinana na czarne guziki w formie krytego zapięcia. Nakrycie głowy prorektora wykonane również z bordowego aksamitu. Wewnątrz usztywnione paskiem skórzanym i tekturą pokrytą czarną satynową podszewką. Używana na Politechnice Krakowskiej od lat 50. do lat 90. XX w.

Czas powstania: 2. poł. XX w.

Miejsce powstania: nieznaną pracownią krawiecką w Krakowie

Materiał i technika: tkanina, futro gronostajowe, szycie maszynowe i ręczne

Wymiary: dł. 150 cm

Nr inw.: 0214/T

Czas powstania: 1930

Miejsce powstania: Lwów

Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne

Wymiary: wys. 21,8 cm × szer. 12,3 cm

Nr inw.: 0255/DO

Witold Korski, medal wydany przez Politechnikę Krakowską z okazji uczczenia jubileuszu XXX-lecia uczelni. Awers z napisem „1946, 1976, Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki”. Krawędź otacza ozdobny szlaczek w postaci wytłoczonych kostek. Na rewersie w centralnym punkcie przedstawiono stylizowanego orła ukazanego w otwartej

bramie murów obronnych zwieńczonych flankowaniem. Na skrzydłach bramy zamieszczono litery „PK”. W dolnej części medalu pod szponami ptaka znajduje się rzymska cyfra XXX.

Czas powstania: 1976

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: brąz srebrzony, lany

Wymiary: śr. 7 cm

Nr inw.: 0257/ME

Stefan Dousa, medal wydany przez Politechnikę Krakowską z okazji 40-lecia pierwszej immatrykulacji studentów PK. Awers: na przełamanej pionowo powierzchni, po lewej stronie popiersie Tadeusza Kościuszki, po prawej napis „40-LECIE PIERWSZEJ IMMATRYKULACJI STUDENTÓW POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ IMIENIA TADEUSZA KOŚCIUSZKI”.

Rewers: na lewej części przełamanej pionowo powierzchni umieszczono daty 1945, 1985. Prawa część rewersu przedstawia stylizowane logo Politechniki Krakowskiej z liczbą 40.

Czas powstania: ok. 1985

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: brąz, lany

Wymiary: śr. 9,1 cm

Nr inw.: 0256/1/ME

Tableau – Absolwenci Wydziału Inżynierii Politechniki w Krakowie 1950. W centralnej części pod napisem znajduje się rysunek konstrukcji mostu, powyżej fotografie wykładowców PK z roku 1950, poniżej mniejsze fotografie absolwentów. W prawym dolnym rogu wytłoczony znak pracowni fotograficznej Pro Arte.

Czas powstania: 1950

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: papier, fotografia

Wymiary: wys. 16,5 cm × szer. 22,8 cm

Nr inw.: 0259/F

Centrum Edukacji Przyrodniczej Uniwersytetu Jagiellońskiego

Centrum Edukacji Przyrodniczej w Krakowie jest pozawydziałową jednostką Uniwersytetu Jagiellońskiego mieszczącą się w obrębie III Kampusu UJ przy ulicy Gronostajowej 5. W Centrum zdeponowane zostały zbiory przyrodnicze, które uprzednio znajdowały się w jednostkach uniwersyteckich ulokowanych w różnych częściach Krakowa, takich jak Muzeum Zoologiczne, Muzeum Geologiczne, Zakład Antropologii Instytutu Zoologii oraz Instytut Botaniki. Głównym celem działania Centrum jest gromadzenie i konserwacja zbiorów zoologicznych, geologicznych, antropologicznych i paleobotanicznych, udostępnianie tychże zbiorów w realizacji programów dydaktycznych i naukowych UJ, inicjowanie różnych form działalności w zakresie edukacji przyrodniczej oraz popularyzacji nauk ścisłych i przyrodniczych w społeczeństwie.

Na część ekspozycyjną Centrum o powierzchni około 2400 m² składa się stała wystawa główna pt. „Ewolucja Ziemi i życia”, w ramach której prezentowanych jest szereg bloków tematycznych poświęconych m.in. takim zagadnieniom, jak systematyka zwierząt, biogeografia, ewolucjonizm, etologia, antropologia, mineralogia, sedymentologia, paleontologia i procesy geologiczne. Do stałej części ekspozycji należy także blok astronomiczny oraz rekonstrukcja XIX-wiecznego gabinetu przyrodniczego i insektarium. W osobnych salach prezentowane są ekspozycje czasowe. Centrum posiada nowoczesne zaplecze magazynowe obejmujące kilka dużych pomieszczeń służących przechowywaniu zbiorów naukowych, a także specjalistyczne pracownie, w tym pracownię entomologiczną, badań molekularnych oraz salę wykładową i ćwiczeniową.

Centrum Edukacji Przyrodniczej

ul. Gronostajowa 5

30-387 Kraków

tel. (12) 664 42 52, (12) 664 42 53

cep@uj.edu.pl

www.mzuj.uj.edu.pl

wystawa w organizacji, wstęp wyłącznie dla
studentów i pracowników UJ

wtorek – piątek: 9.00–14.30

dyrektor:

dr hab. Tomasz Pyrcz

zastępca dyrektora:

dr Rafał Garlacz

pracownicy:

mgr Hanna Cudna-Martyniuk,

mgr Artur Czekaj, dr Sławomir Florjan,

mgr Jolanta Gruza, dr Małgorzata Kołodziej,

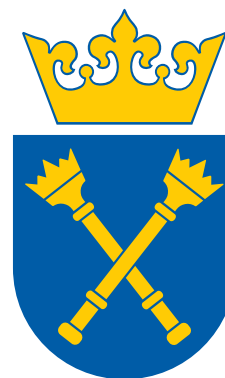
dr Ewa Koszowska, dr Wojciech Kudła,

mgr Jadwiga Lorenc-Brudecka,

mgr Anna Pankowska,

mgr Ewelina Sroka,

mgr Karolina Sroka

Coelodonta antiquitatis, nosorożec włochaty, szkielet

Wiek: plejstocen

Miejsce znalezienia: Podbabie k. Pragi, Czechy

Wymiary: 260 cm × 148 cm

Nr inw.: MZUJ 2013.00021

Uwagi: znaleziony w 1910 r.; okaz zakupiony przez prof. Henryka Hoyerę

Sphenodon punctatus, hatteria

Miejsce znalezienia: Nowa Zelandia

Wymiary: dł. 48 cm

Nr inw.: MZUJ 2013.00539

Uwagi: okaz przesłany w 1964 r. na 600-lecie Uniwersytetu Jagiellońskiego, za specjalnym zezwoleniem rządu Nowej Zelandii, w uznaniu zasług i na prośbę prof. Kazimierza Wodzickiego

Hydrodamalis gigas, krowa morska, czaszka

Miejsce znalezienia: Daleki Wschód, Rosja

Wymiary: dł. 64 cm

Nr inw.: MZUJ 2013.00024

Uwagi: dar prof. Benedykta Dybowskiego, ok. 1880

Ailurus fulgens, pandka ruda

Wymiary: dł. 75 cm

Nr inw.: MZUJ 2013.01634

Uwagi: okaz zakupiony w 2013 r.

Diorama – sawanna afrykańska

Czas powstania: XXI w.

Wymiary: 960 cm × 260 cm × 180 cm

Nr inw.: 1108070071

Uwagi: sawanna u podnóża Kilimandżaro

Pochówek kobiety z początków istnienia państwa polskiego

Wiek: ok. 1050 n.e.

Miejsce znalezienia: Książnice Wielkie, ob. 38, Małopolska

Wymiary: 200 cm × 100 cm × 60 cm

Nr inw.: 110871464

Semiophorus parvulus Szajnocha, ryby

Wiek: eocen

Miejsce znalezienia: Monte Bolca, Włochy

Wymiary: 17 cm × 17 cm

Nr inw.: PAL131

Uwagi: coll. B. Hacquet 1799, det. W. Szajnocha 1886, holotyp

Comatula pinnata, liliowiec
Wiek: jura
Miejsce znalezienia: Solenhofen, Niemcy
Wymiary: 15 cm × 20 cm
Nr inw.: JUR152

Scaphites sp., amonit
Wiek: kreda
Miejsce znalezienia: Hesja, Niemcy
Wymiary: śr. 12 cm
Nr inw.: kre 98

Diorama – las karboński
Czas powstania: XXI w.
Wymiary: 220 cm × 200 cm × 60 cm
Nr inw.: 1108071145
Uwagi: rekonstrukcja podmokłego lasu późnokarbońskiego

Muzeum Farmacji Wydziału Farmaceutycznego Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego

Krakowskie Muzeum Farmacji jest jednostką Wydziału Farmaceutycznego Collegium Medicum UJ. Zgromadzone tu eksponaty obrazują historię aptekarstwa od wieków średnich po czasy współczesne. Są wśród nich naczynia apteczne, w tym okazały zbiór majolik z różnych europejskich manufaktur, moździerz różnych wielkości i kształtów, sprzęt laboratoryjny i utensylia apteczne, surowce lecznicze, pamiątki po wybitnych farmaceutach, kolekcja filatelistyczna dotycząca historii farmacji, a także osobliwości związane z dawnym leczeniem. Ponadto w Muzeum odtworzone zostało wnętrze XVIII-wiecznej apteki, a także inne pomieszczenia, takie jak dawne laboratorium apteczne, piwnica z beczkami i butelkami na wina lecznicze i strych, służący do suszenia i przechowywania ziół leczniczych. Są tu także meble pochodzące z dawnych aptek klasztornych i późniejsze – na przykład empirowe czy neobarokowe. Natomiast w bibliotece muzealnej przechowywane są m.in. dawne zielniki, urzędowe lekospisy (farmakopee) i inne druki związane z historią aptekarstwa.

Stała ekspozycja jest rozmieszczona w 12 salach, od piwnic po strych na trzecim piętrze. Przewidywany czas zwiedzania to 1,5 godziny. Do dyspozycji zwiedzających Muzeum indywidualnie lub w małych grupach dostępne są krótkie opisy w siedmiu językach (polski, angielski, francuski, niemiecki, hiszpański, włoski i rosyjski), umieszczone w drewnianych skrzynkach przed wejściem do poszczególnych sal. Komplet opisów w wersji kserograficznej można też kupić na portierni.

**Muzeum Farmacji Wydziału
Farmaceutycznego Collegium
Medicum UJ**

ul. Floriańska 25

31-019 Kraków

tel. (12) 422 42 84

mfl@mp.pl

www.muzeum.farmacja.uj.edu.pl

wstęp płatny (aktualne ceny biletów na stronie internetowej)

wtorek: 12.00–18.30

środa – sobota: 10.00–14.30

Grupy większe niż 10-osobowe należy zgłaszać telefonicznie lub bezpośrednio w Muzeum.

dyrektor:

prof. dr hab. Zbigniew Bela

pracownicy:

dr Agnieszka Rzepiela, dr Monika Urbanik,

mgr Iwona Dymarczyk, mgr Katarzyna

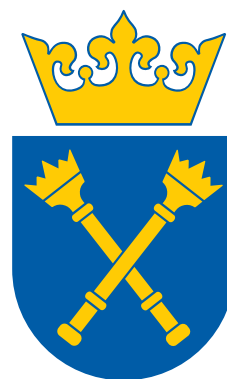
Jaworska, mgr Piotr Trzos, Iwona Terkalska,

Olaf Killar, Marta Dudek-Kmak, Marta

Rączka, Stanisława Suchan, Cecylia

Włodarczyk, Marzena Klejdysz, Janina

Poniedziałek

Meble apteczne w stylu eklektycznym (motywy renesansowe, manierystyczne i barokowe) w holu Muzeum Farmacji UJ, pochodzące z krakowskiej apteki Pod Żółtym Słoniem. W skład zestawu wchodzi: regał główny, oszklona lada z marmurowym blatem, regał z otwartymi półkami (góra) i dwudrzwiową szafką (dół), szafka z lustrzanymi drzwiami u góry i szufladami pod marmurowym parapetem, biurko z fotelem i ława dla pacjentów. Wszystkie te meble są pomalowane na kolor czarny, zaś elementy dekoracyjne na kolor złoty.

Czas powstania: 2. poł. XIX w.

Materiał i technika: drewno – masyw bukowy na konstrukcji sosnowej

Secesyjny witraż przedstawiający mózdzierz w otoczeniu roślin leczniczych, warsztat witrażowniczy Adolfa Seilera we Wrocławiu. Ukazano tu takie gatunki, jak naparstnica purpurowa (*Digitalis purpurea*), tojad mocny (*Aconitum*), mak lekarski (*Papaver somniferum*) i, u dołu, pokrzyk wilcza jagoda (*Atropa belladonna*).

Czas powstania: ok. 1900

Materiał i technika: szkło, stop metali

Wymiary: wys. 180 cm × szer. 116 cm

Dzban apteczny. Dziobek dzbana podtrzymywany majolikowym sznurem. Wielokolorowa dekoracja roślinno-pejzażowa (spichlerz z czerwonym dachem i liść selera), na jej tle putto dmące w trąbę. W połowie wysokości, na pomarańczowej wstędze, pełen abrewiacji napis: SYRUPUS DE BIZANTIIS (syrop bizantyjski). Przepis na ten syrop na przykład w *Farmakopei florenckiej* (1498) jest następujący: „Weź soków: endywiowego (*Cichorium endivia*) i selerowego [zob. dekoracja] po dwa funty, chmielowego, ogórecznika lekarskiego i farbownika lekarskiego po jednym funcie. Gotuj, zbieraj szum, odstaw, żeby się wyklarowało, wyklarowanego weź cztery funty, dodaj do tego cztery funty najlepszego cukru, gotuj na małym ogniu, zrób syrop”. Syrop bizantyjski był zalecany głównie do leczenia żółtaczki.

Czas powstania: ok. 1605–1610

Miejsce powstania: Urbino, Włochy

Materiał i technika: majolika

Wymiary: wys. 21 cm

Naczynia apteczne ze szkła rubinowego. Sposób barwienia szkła na taki kolor wymyślił XVII-wieczny alchemik Johann Kunckel, który wykorzystał znane wcześniej właściwości barwiące złota. Ciemnoczerwony kolor szkła uzyskał przez rozpuszczenie złota w tzw. wodzie królewskiej (mieszanina kwasów solnego i azotowego) i zmieszanie ze stopioną masą szklaną. W XVIII i XIX w. rubinowy kolor szkła uzyskiwano też za pomocą związków miedzi i selenu.

Materiał i technika: szkło rubinowe

Wymiary: wys. 16,5 cm

Szymon Syreński (przydomek Syreniusz), *Zielnik, herbarzem z łacińskiego zowią, to jest opisanie imion, kształtu, przyrodzenia, skutków i mocy ziół wszelakich...*

Czas powstania: 1613

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: papier, druk, odbitka graficzna (drzeworyt)

Wymiary: wys. 33 cm × szer. 22 cm × grub. 15 cm; 1540 s.

Drewniana kapsuła do pozłacania pigułek

Materiał i technika: drewno

Wymiary: wys. 10 cm

Jacek Malczewski, Portret Adama Łobaczewskiego

Czas powstania: przed 1928

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: olej na płótnie

Wymiary: wys. 45 cm × szer. 35 cm

Uwagi: Portret przedstawia profesora farmakognozji Adama Łobaczewskiego (1870–1928); zakupiony przez Okręgową Izbę Aptekarską w Krakowie.

„Ziołowy” zegar z apteki Pod Koroną w Przemyślu. Poszczególne „godziny” to: 1. krwawnik wiązówkowaty (*Achillea filipendulina*); 2. wrotycz (*Tanacetum vulgare*); 3. wierzbówka kiprzyca (*Chamerion angustifolium*); 4. dziurawiec (*Hypericum perforatum*); 5. rumianek (*Matricaria chamomilla*); 6. mak polny (*Papaver rhoeas*); 7. róża (*Rosa*); 8. cykoria podróżnik (*Cichorium intybus*); 9. szalwia (*Salvia officinalis*); 10. goryczka żółta (*Gentiana lutea*); 11. borówka brusznica (*Vaccinium vitisidaea*); 12. malwa czarna (*Althaea rosea*).

Materiał i technika: blacha, farby olejne

Wymiary: wys. 60 cm × szer. 60 cm

Naczynie apteczne typu albarello eliptycznie wklęsłego. Dekoracja figuralno-roślinna w kolorach niebieskim, zielonym, żółtym i pomarańczowym; postać ludzka to zielarka z chustą na zioła na plecach. Na banderoli włoski napis „Aloe patico” (alona wątrobowa – substancja z soku aloesowego o właściwościach przeczyszczających).

Czas powstania: poł. XVI w.

Miejsce powstania: Faenza, Włochy

Materiał i technika: majolika

Wymiary: wys. 21 cm

Mieczysław Wątorski, Portret Jana Andrzeja Szastera. Portret Szastera (1746–1793) namalował żyjący w latach 1903–1979 profesor krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, na zamówienie Okręgowej Izby Aptekarskiej w Krakowie. Podstawą dla malarza był miedziorytniczy portret Szastera, dzieło nieznanego autora, zamieszczony w „Pamiętniku Farmaceutycznym Krakowskim” z 1834 roku, wraz z krótkim artykułem wspomnieniowym Floriana Sawiczewskiego, redaktora „Pamiętnika”, zatytułowanym *Wiadomość o życiu i pracach naukowych Jana Szastera*.

Czas powstania: 1950

Materiał i technika: olej na płótnie

Wymiary: wys. 74 cm × szer. 60 cm

Muzeum Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego

Muzeum Ogrodu Botanicznego UJ związane jest z działalnością naukową i dydaktyczną najstarszego w Polsce Ogrodu Botanicznego utworzonego w 1783 roku. Zbiory zaczęto gromadzić pod koniec XVIII wieku, a stałą ekspozycję otwarto dla publiczności w 1983 roku, w czasie jubileuszu 200-lecia OBU, na parterze dawnego Obserwatorium Astronomicznego, przemianowanego w 1963 roku na Collegium Śniadeckiego UJ. Obecnie Muzeum zajmuje 7 pokoi o łącznej powierzchni 172 m², w tym 4 sale ekspozycyjne (110 m²). Na zbiory botaniczne składają się owoce, nasiona, okazy dendrologiczne (przekroje i pnie drzew) oraz całe rośliny zakonserwowane w płynach zebrane w Ogrodzie Botanicznym i w czasie wypraw botaników do Europy, Afryki, Ameryki i Azji (XIX–XX w.). Znajdują się tutaj okazy zgromadzone m.in. przez Jana Kornasia (1923–1994), Marię Olech (emerytowaną profesor UJ), Mariana Raciborskiego (1863–1917), Władysława Szafera (1886–1970). Osobną grupę tworzą zbiory historyczno-botaniczne – archiwalia, dawne pomoce dydaktyczne – modele roślin, tablice dydaktyczne, preparaty mikroskopowe, a także materiały ikonograficzne: fotografie i negatywy, ryciny, obrazy olejne, akwarele. Muzeum posiada także nieliczne wyroby rzemiosła artystycznego i ludowego. Zbiory botaniczne obejmują ok. 5400 okazów, historyczno-botaniczne – kilkanaście tysięcy. Większość muzealiów dokumentuje działalność Ogrodu Botanicznego UJ w XX wieku. Tytuły sal ekspozycyjnych to kolejno: „Historia Ogrodu Botanicznego UJ” z wystawą dendrologiczną, „Sala polarna”, „Przybudówka z witrażem” – rośliny nagonasienne (drewna i szyszki) i „Sala tropikalna” ze zbiorami Raciborskiego z Jawy, Kornasia z Afryki i innymi. Co roku organizowane są wystawy czasowe malarstwa, fotografii i innych obiektów plastycznych związanych tematycznie z przyrodą, zwłaszcza z botaniką, jak np. kwiaty, drzewa, ogrody czy krajobrazy.

prof. dr hab. Alicja Zemanek

Muzeum Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego

ul. Kopernika 27

31-501 Kraków

tel. (12) 663 36 17

hortus@uj.edu.pl

www.ogrod.uj.edu.pl

wstęp płatny (aktualne ceny biletów
na stronie internetowej)

wtorek – piątek: 10.00–14.00

niedziela: 11.00–15.00

Zwiedzanie w sezonie letnim, od
kwietnia do października.

Dla studentów przez cały rok po
uprzednim zgłoszeniu.

Muzeum mieści się w Collegium Śnia-
deckiego UJ: parter, wejście przez
taras od strony Ogrodu Botanicznego.

opiekun naukowy:

prof. dr hab. Alicja Zemanek

pracownicy: dr Piotr Klepacki,

mgr inż. Beata Sikora-Majewska

Puchar z orzecha kokosowego z podstawką. Puchar ma na zewnątrz roślinny element dekoracyjny ze stylizowanymi muszlami przy górnym brzegu i falistymi liniami u podstawy. Na wysokości ok. $\frac{1}{4}$ od podstawy wyryty jest napis „MS 1687”. Puchar jest darem ks. Michała Sołtyka z 1820 roku.

Czas powstania: 1687

Materiał i technika: orzech kokosowy

Sygn.: MS 1687

Wymiary: śr. 10 cm × wys. 12 cm

Nr inw.: 4222

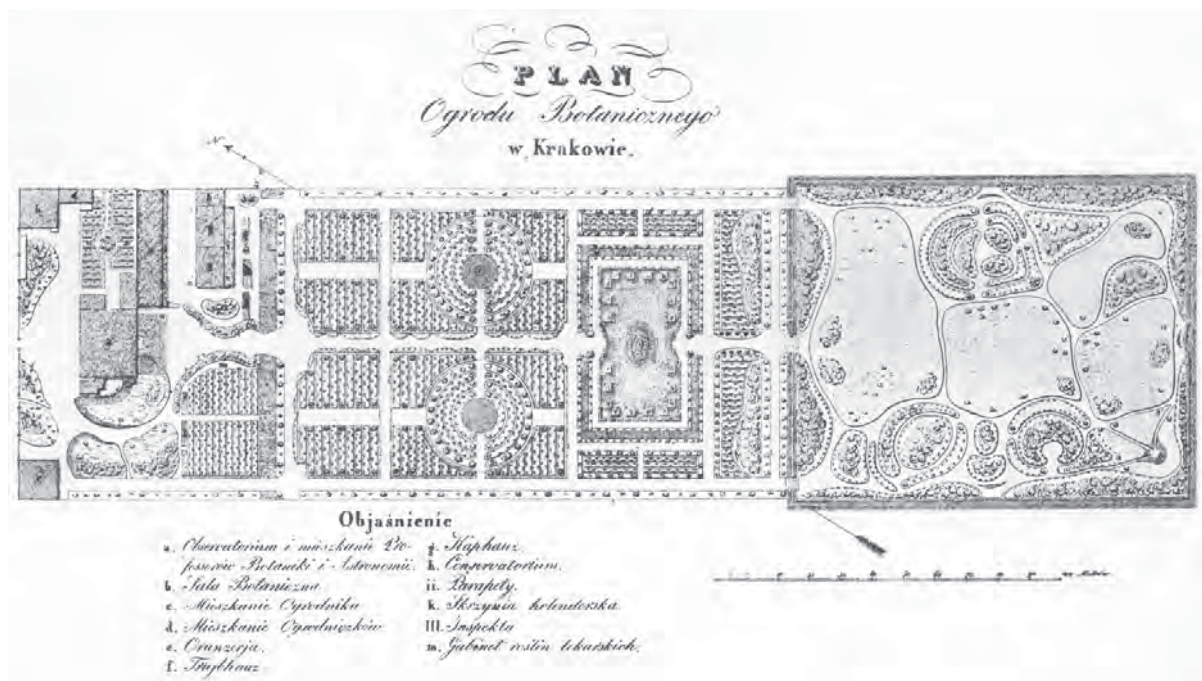
Jan Feliks Piwarski, Widok Ogrodu Botanicznego w Krakowie

Czas powstania: 1834

Materiał i technika: papier, litografia

Wymiary: wys. 25 cm × szer. 35 cm

Nr inw.: 3022

Plan Ogrodu Botanicznego w Krakowie

Czas powstania: 1834

Materiał i technika: papier, odbitka graficzna

Wymiary: wys. 25 cm × szer. 34,5 cm

Nr inw.: 6092

Nasienie palmy lodoicji seszelskiej (*Lodoicea maldivica* (J.F.Gmel.) Pers. = *Lodoicea sechellarum* Labill.) nazywanej także palmą seszelską – rzadkiej, endemicznej palmy objętej ścisłą ochroną, występującej tylko na wyspach Praslin i Curieuse w Archipelagu Seszelskim na Oceanie Indyjskim. Lodoicja wytwarza największe nasiona w świecie roślinnym. W dawnych czasach nasiona lodoicji przenoszone prądami morskimi dopływały do wybrzeży Indii. Nazywano je morskimi orzechami kokosowymi i uważano, że posiadają czarodziejskie właściwości, zwłaszcza w magii miłosnej.

Wiek: XIX w.

Miejsce znalezienia: Archipelag Seszelski

Wymiary: 42,5 cm × 34,5 cm × 19 cm

Nr inw.: 5183

Uwagi: z częściowo wygładzoną łupiną

Model kwiatu maku polnego (*Papaver rhoeas* L.), A. Pichlers Witwe et Sohn

Czas powstania:
ok. 1867–1870

Miejsce powstania: Wiedeń

Materiał i technika:
masa papierowa, drewno

Wymiary: wys. 42 cm ×
szer. 35 cm

Nr inw.: 3109

Uwagi: Używany w czasie wykładów i ćwiczeń z botaniki na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Portret Józefa Warszawicza

Czas powstania: XIX w.

Materiał i technika:

papier, fotografia
czarno-biała

Sygn.: St. Konarski
[w prawym dolnym rogu]

Wymiary: wys. 66 cm
× szer. 55 cm

Nr inw.: 3057

Uwagi: Józef Warszawicz (1812–1866) – podróżnik po Ameryce Środkowej i Południowej, odkrywca wielu nowych gatunków storczyków, główny ogrodnik (inspektor) Ogrodu Botanicznego UJ.

Marian Raciborski (1863–1917, badacz flory ziem polskich i Indonezji, profesor UJ, dyrektor Ogrodu Botanicznego) w stroju tropikalnym w czasie pobytu na wyspie Jawie.

Czas powstania: 1896–1900

Materiał i technika: papier, fotografia

Wymiary: wys. 15 cm × szer. 10 cm

Nr inw.: 743

Geologowie w Staruni

Czas powstania: październik 1929

Miejsce powstania: Starunia (dzisiejsza Ukraina)

Materiał i technika: papier, fotografia

Wymiary: wys. 18 cm × szer. 13 cm

Nr inw.: 7335

Uwagi: Władysław Szafer (1886–1970) – pierwszy od lewej, paleobotanik i fitogeograf, współtwórca europejskiego ruchu ochrony przyrody, profesor, rektor UJ, dyrektor Ogrodu Botanicznego. Pozostałe osoby – geologowie (od lewej): Eugeniusz Panow (Panov) i Jan Nowak. Zdjęcie wykonane po odkryciu kopalnych szczątków nosorożca włochatego.

Przekrój pnia buka zwyczajnego (*Fagus sylvatica* L.), który przez długie lata był jednym z najpiękniejszych drzew najstarszej części arboretum Ogrodu Botanicznego UJ za stawem. Drzewo zostało powalone 5 grudnia 2013 roku w wieku ok. 150 lat, w czasie huraganu „Ksawery”. Lata życia drzewa nawiązują do sławnych jubileuszy Uniwersytetu Jagiellońskiego – zostało posadzone ok. 1864 roku – roku 500-lecia UJ, a powaliło się niedługo przed rozpoczęciem roku jubileuszowego 2014, w którym obchodzono 650-lecie jagiellońskiej uczelni.

Wiek: ok. 150 lat

Wymiary: śr. 150 cm

Nr inw.: 5184

Uwagi: Przygotowanie pnia do ekspozycji – Józef Wróbel, 2014

Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius

Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego powołano w drodze decyzji senatu uniwersyteckiego w 1947 roku. Obok Biblioteki Jagiellońskiej i Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego jest ono w grupie jednostek pozawydziałowych. Jego organizację i szczegółowe zadania określa odrębny regulamin.

Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego jest jedną z największych instytucji tej grupy muzealnej. Wywodzi się z założonego w 1867 roku przez profesora Józefa Łepkowskiego Gabinetu Archeologicznego, a ulokowane jest w najstarszym z budynków uczelni – Collegium Maius. Gmach ten należy do nielicznych zachowanych w Europie kontynentalnej średniowiecznych budowli europejskich. Budynek mający swe początki w XV wieku był i pozostaje miejscem naukowych dysput, historycznych badań, a także niezwykle ważnych wydarzeń kulturalnych Krakowa. Przez dekady Uniwersytet i jego dziedzictwo, Muzeum i jego kolekcja stały się niezwykle istotnym elementem kulturowego krajobrazu Krakowa.

Kolekcja muzealna nawiązuje do dziejów najstarszej polskiej uczelni, historii nauki i spuścizny profesorów. W zbiorach Muzeum odnaleźć można m.in. liczący ponad 2000 obiektów zbiór instrumentów naukowych, obejmujący eksponaty z większości dyscyplin naukowych: astronomii, geodezji, nawigacji, fizyki, matematyki, chemii, biologii, miar i wag. Podstawę kolekcji stanowią przyrządy będące dawnym wyposażeniem pracowni uniwersyteckich, w tym pierwszej Katedry Fizyki powstałej w 1778 roku, Obserwatorium Astronomicznego, pierwszego Zakładu Chemicznego (1782) i innych. Do najcenniejszych obiektów zaliczane są m.in. instrumenty astronomiczne datowane od XI do XIX wieku, globusy (XVI–XIX wiek), naczynia chemiczne z końca XVIII wieku czy zespół instrumentów kriogenicznych (druga połowa XIX wieku).

Zbiory Malarstwa Muzeum UJ liczą ponad 1400 obrazów; najstarszy z nich pochodzi z końca XV wieku. Jądrzem kolekcji malarstwa jest zespół portretów profesorów najstarszej polskiej uczelni: zbiór 28 portretów nowożytnych akademików krakowskich oraz analogiczne obrazy z XIX i XX wieku. Kolekcja wizerunków profesorów jest najstarszą i najbogatszą tego typu kolekcją w Polsce. Niezwykle cenne i różnorodne są także znajdujące się w Muzeum UJ kolekcje rzeźby, grafiki, rzemiosła artystycznego, a także okazały zbiór fotografii.

Część kolekcji muzealnej jest prezentowana w 20 salach ekspozycji stałej, której treść odnosi się do dziejów Uniwersytetu i społeczności akademickiej. Pośród zrekonstruowanych pomieszczeń znajdują się dawna biblioteka, jadalnia profesorska czy uniwersyteckie skarbcce. Parterowa część budynku, mieszcząca dawne lektoria, jest przestrzenią, gdzie prezentowane są wystawy czasowe oraz interaktywne. Projekty wystaw interaktywnych realizowane są od 2000 roku.

Gmach Collegium Maius, będący nade wszystko siedzibą Muzeum UJ, nie przestaje pełnić funkcji reprezentacyjnej dla Uniwersytetu. W jego wnętrzach odbywają się regularne posiedzenia Senatu UJ, promocje uniwersyteckie, spotkania z najważniejszymi gośćmi, konferencje naukowe. Rokrocznie właśnie tutaj rozpoczyna się uroczysty pochód inauguracyjny.

mgr Joanna Ślaga

BILETY TICKETS

Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius

ul. Jagiellońska 15

31-010 Kraków

tel. (12) 663 15 01, (12) 422 05 49

collegiummaius.info@uj.edu.pl

www.maius.uj.edu.pl

wstęp płatny (aktualne ceny biletów
na stronie internetowej)

listopad – marzec:

poniedziałek – piątek: 10.00–14.20

sobota: 10.00–13.30

kwiecień – październik:

poniedziałek, środa, piątek:

10.00–14.20

wtorek, czwartek: 10.00–17.20

sobota: 10.00–13.30

Szczegółowe warunki zwiedzania
poszczególnych części Muzeum
należy sprawdzić na stronie
internetowej.

dyrektor:

prof. dr hab. Krzysztof Stopka

zastępca dyrektora:

mgr Włodzimierz Kisza

pracownicy:

dr Maciej Kluzza, mgr Marcin Banaś, mgr Beata Frontczak, mgr Maria Natalia Gajek, mgr Grażyna Grzechnik-Correale, dr Anna Jasińska, mgr Róża Książek-Czerwińska, lic. Małgorzata Malkiewicz, mgr Joanna Sławińska, dr Małgorzata Taborska, dr hab. Ewa Wyka, mgr Katarzyna Zięba, Janusz Kapik, mgr inż. Janusz Kozina, Jacek Kumański, mgr Bogusław Sławiński, dr Jakub Osiecki, mgr inż. Grzegorz Zygier, dr Natalia Bahlawan, mgr Magdalena Czarnecka, mgr Desislawa Christozowa-Gurgul, Alicja Ciemięga, Justyn Jędraszewski, Wioletta Kolbusz-Lasa, mgr Barbara Łagan, mgr Danuta Kulesza, mgr Anna Lohn, Paweł Siemianowski, Karolina Wawok, mgr Jolanta Pollesch, Robert Adamczyk, mgr inż. Agata Łoboda, mgr Beata Skalmierska, Stanisław Tarnowski, Bronisław Kowalczyk, mgr Michał Bosek, mgr Joanna Ślaga, mgr Rita Kopczyńska, mgr Joanna Czapak, Grażyna Drożdż, Grażyna Herbst, Małgorzata Jania, mgr Łukasz Lebioda, Krystyna Tarnowska, Wanda Szopa, Danuta Tarko, mgr Jowita Małek, Jarosław Juszcak, Marzena Aletańska-Sitko, Barbara Cygan, Marcin Dusza, Stanisław Idzik, lic. Zofia Kałuża, Kazimierz Kostrz, Marcin Madej, Stanisław Markut, Janusz Migas, Jan Nęcek, Krzysztof Setkowicz, Paweł Śliwa, Robert Wściśło

Phillips Konick (1619–1688), Portret Joosta van del Vondla (1587–1679)

Czas powstania: ok. 1645

Materiał i technika: tempera, olej na desce dębowej

Wymiary: wys. 71,5 cm × szer. 53,5 cm

Nr inw.: MUJ 5447

Uwagi: dar Franciszka Xawerego Pusłowskiego dla Muzeum UJ

Rzeźba przedstawiająca Kazimierza Wielkiego

Czas powstania:

ok. 1380

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: drewno polichromowane, srebrzone

Wymiary: wys. 104 cm × szer. 37 cm × głęb. 23 cm

Nr inw.: MUJ 10563

Uwagi: dar kolegiaty wiślickiej dla Uniwersytetu Jagiellońskiego

Kobierzec typu uszak

Czas powstania: 2. poł. XVII w. (1683?)

Miejsce powstania: Anatolia Zachodnia

Materiał i technika: wełna

Wymiary: dł. 393 cm × szer. 212 cm

Nr inw.: MUJ 874

Uwagi: dar Jana III Sobieskiego dla Uniwersytetu Krakowskiego, 1684

Chronokinematograf – instrument astronomiczny zbudowany z aparatu fotograficznego, chronometru i chronografu, pozwalający rejestrować obraz wraz z dokładnym czasem obserwacji. Wynaleziony w 1927 roku przez astronoma, matematyka i geodetę Tadeusza Banachiewicza do obserwacji całko-

witych zaćmień Słońca. Twórca: Zakład Aparatów Naukowych; postument: Wytwórnia Maszyn Krawczyka w Zawierciu; optyka: Zakłady Zeissa, Jena.

Czas powstania: 1926–1927

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: bakelit, blacha stalowa, mosiądz, szkło

Wymiary: wys. 51 cm × szer. 27 cm × głęb. 147 cm

Nr inw.: MUJ 17272

Uwagi: przekaz z Obserwatorium Astronomicznego UJ

Mechaniczna sfera armilarna z globusem Ziemi

Czas powstania: 1510–1520

Miejsce powstania: Francja (?)

Materiał i technika: miedź złożona, brąz złożony

Wymiary: wys. 42 cm × śr. 13 cm

Nr inw.: MUJ 4110

Warsztat krakowski, Portret Benedykta z Koźmina
(1497–1559)

Czas powstania: po 1553

Materiał i technika: tempera, olej na płótnie

Wymiary: wys. 125 cm × szer. 92 cm

Nr inw.: MUJ 1794

Astrolabium planisferyczne

Czas powstania: ok. 1370

Miejsce powstania:

Włochy

Materiał i technika:

mosiądz

Wymiary: śr. 25,3 cm

Nr inw.: MUJ 4042

Berło rektorskie

Czas powstania: 1403–1405

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: srebro złożone, kute, odlewane, szlaczowane, cyzelowane, lutowane

Wymiary: dł. 112,5 cm,

śr. głowicy 5,9 cm

Nr inw.: MUJ 6117

Uwagi: dar króla Władysława Jagiełły

Gerard Mercator (1512–1594), Globus Ziemi

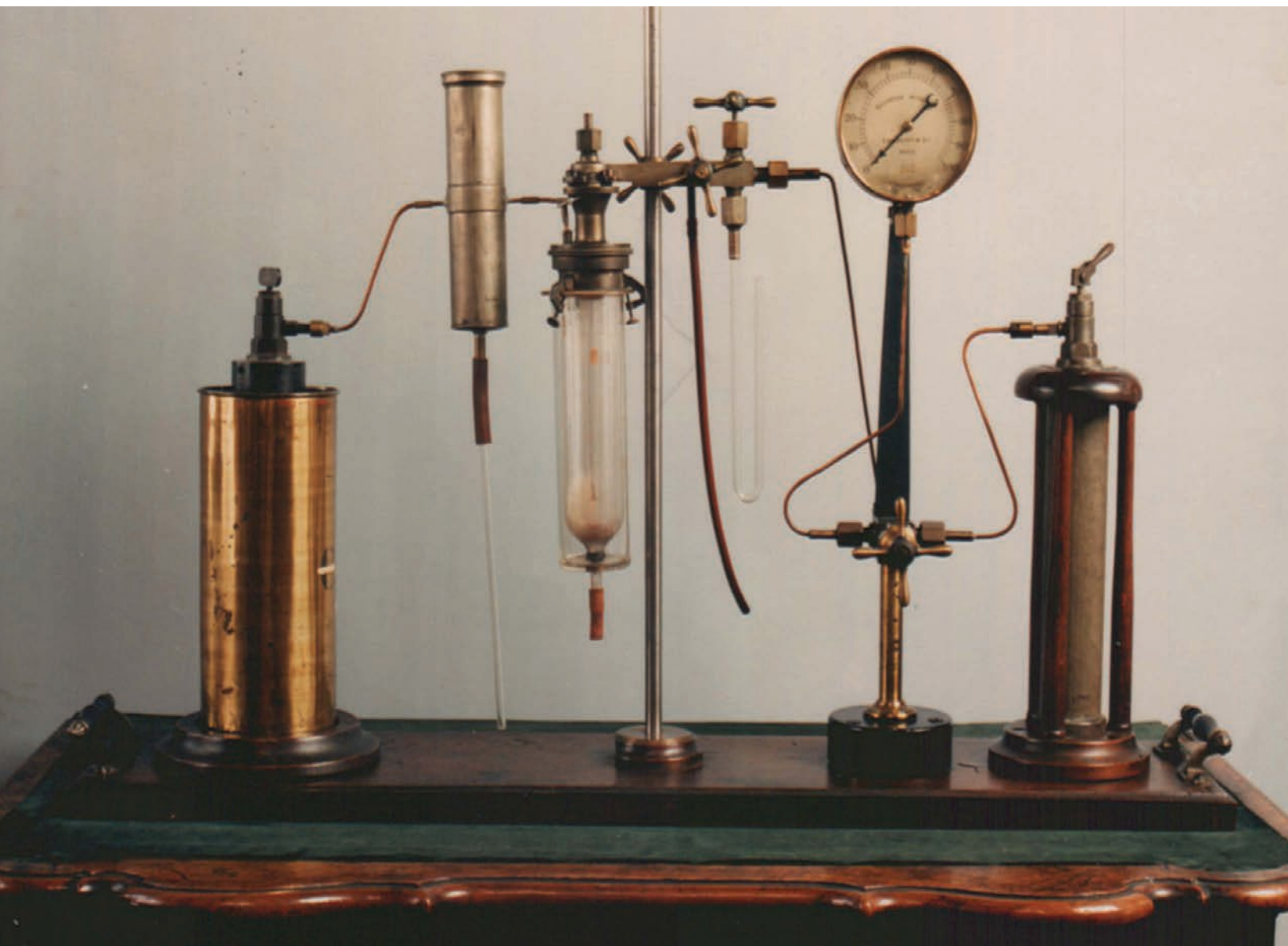
Czas powstania: 1541

Miejsce powstania: Leuven, Belgia

Materiał i technika: kula papier-mâché, konstrukcja drewniana, mosiądz, drewno

Wymiary: wys. 53 cm, śr. kuli 41 cm, szer. koła horyzontu 6,2 cm

Nr inw.: MUJ 4111

Aparat kaskadowy do skraplania gazów zaprojektowany przez prof. Karola Olszewskiego (1846–1915). Był to pierwszy tego typu przyrząd zbudowany w Polsce. Wykorzystywano go do otrzymywania niewielkich ilości skroplonych gazów, takich jak tlen, azot, tlenek węgla. W aparacie można było badać własności ciekłych gazów, jednak nie był możliwy ich odbiór. Przyrząd wykorzystywał do skroplenia gazów metodę kaskadową, w której używano kolejno gazów o coraz niższych temperaturach skraplania.

Twórca: E. Preyer

Czas powstania: 1884

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: szkło, mosiądz, cyna, żelazo, miedź, drewno

Wymiary: wys. 68,3 cm × szer. 108 cm × głęb. 24,3 cm

Nr inw.: MUJ 4450

Muzeum Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego

Muzealnictwo medyczne związane z Wydziałem Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego ma swoją odrębną specyfikę, co wiąże się nie tylko z charakterystyką gromadzonych zbiorów, lecz również z genezą ich powstawania i powiększania. Najstarsze bowiem znane kolekcje powstawały w XIX stuleciu przy katedrach Wydziału, służąc przede wszystkim dydaktyce i prowadzeniu badań naukowych, a nie będąc udostępnianymi szerszej publiczności. Taką właśnie funkcję pełniły tzw. gabinety anatomiczny i anatomopatologiczny, które z czasem zaczęto określać mianem muzeów – nigdy jednak nie zyskały one organizacyjnej odrębności.

Zbiór preparatów anatomicznych ma spośród nich najstarszą metrykę, sięgającą schyłku XVIII stulecia, kiedy profesor chirurgii Rafał Józef Czerwiakowski tworzył zręby tzw. gabinetu anatomicznego. W latach 30. XIX wieku prof. Antoni Kozubowski zdołał nadać mu trwalsze ramy organizacyjne, odtworzyć uszkodzone i dodać nowe preparaty. W 1868 roku zbiór anatomiczny liczył już przeszło 1500 pozycji inwentarza. Kiedy w latach 60. XIX wieku Ludwik Karol Teichmann przygotowywał plany budowy nowego budynku katedry anatomii, z góry wyznaczył pomieszczenia dla gabinetu, który coraz częściej określano mianem Muzeum anatomicznego. Profesor również powiększył znacząco zbiór – doskonałej jakości preparaty korozyjne zachowały się do dziś. Swój udział w tworzeniu kolekcji mieli również profesorowie Kazimierz Kostanecki, Adam Bochenek, Zygmunt Szantroch. Ten ostatni szczególnie się przysłużył renowacji i zabezpieczeniu zbiorów, dzięki czemu przetrwały one ciężkie lata wojny. Współcześnie muzeum nadal mieści się w gmachu Theatrum Anatomicum przy ulicy Kopernika 12, stanowiąc integralną część struktury katedry Anatomii UJ CM.

Kolekcja anatomopatologiczna powstawała systematycznie od początku lat 30. XIX wieku, organizowana staraniem prof. Ludwika Bierkowskiego. Zbiór gromadzony w pomieszczeniach ówczesnej Kliniki Chirurgicznej UJ, na parterze budynku przy ulicy Kopernika 7 (współcześnie siedziba Katedry Biochemii UJ CM), pod koniec lat 50. XIX wieku osiągnął blisko 1000 pozycji inwentarzowych. Znajdowały się wśród nich preparaty suche i te trzymane w wysokoku (czyli alkoholu), odlewy gipsowe i modele wykonane w wosku, a także rysunki i obrazy olejne prezentujące różne zmiany chorobowe oraz zaburzenia rozwojowe. Po śmierci Bierkowskiego w 1860 roku gabinet podupadł; część preparatów znalazła się w Katedrze i Zakładzie Anatomii Patologicznej UJ (te obiekty zachowały się do dziś, jakkolwiek nie są udostępniane osobom postronnym), a z początkiem lat 70. XIX wieku w klinice chirurgicznej nie odnotowuje się już istnienia tego wyodrębnionego zbioru.

Muzeum Wydziału Lekarskiego UJ miało inny od powyżej wymienionych charakter – stworzone było świadomie jako miejsce ochrony tradycji i historii nauki oraz sztuki lekarskiej, jako załączek instytucji badawczej i placówki dydaktycznej. Pozostaje jednym najstarszych muzeów medycznych w Europie i najstarszym w Polsce. Jego twórcą był pasjonat tzw. sta-

rożytności lekarskich, znakomity internista i pionier gastrologii w Polsce, prof. Walery Jaworski (1849–1924). Dzięki jego inicjatywie dnia 27 kwietnia 1900 roku na posiedzeniu Wydziału Lekarskiego UJ podjęto uchwałę o powstaniu „Muzeum Historycznego dla Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego”. Kolekcja szybko się rozrastała dzięki hojności licznych darczyńców, m.in. samego Jaworskiego, prof. Adama Wrzoska, rodziny profesora Ludwika Bierkowskiego, dr. Maksymiliana Lebensbauma, rodziny dr. Tytusa Chałubińskiego oraz rodziny prof. Adama Bochenka. Mimo że tzw. „muzeum Jaworskiego” zyskało sporą popularność, nieodmiennie brakowało odpowiednich funduszy na jego właściwą lokalizację, a eksponaty spoczywały w szafach i skrzyniach. Do wybuchu II wojny światowej ograniczono się do paru czasowych ekspozycji i prowadzenia ksiąg inwentarzowych.

Kilka lat po zakończeniu wojny podjęto decyzję o rozwiązaniu katedr i zakładów medycyny. W 1956 roku reaktywowano zakład historii medycyny, ale o muzeum nadal nie mogło być mowy. Dopiero w roku 1990, dzięki poparciu rektora Tadeusza Cichockiego oraz prezesa Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego profesora Józefa Bogusza, przekazano na potrzeby Muzeum kilka pomieszczeń znajdujących się na parterze Domu Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego przy ulicy Radziwiłłowskiej 4. W dwa lata później uroczystego otwarcia muzeum dokonał rektor Akademii Medycznej prof. Andrzej Szczeklik.

Dzisiaj Muzeum Wydziału Lekarskiego dysponuje trzema pomieszczeniami ekspozycyjnymi oraz salą służącą zajęciom dydaktycznym i spotkaniom tematycznym. Na zbiór muzealny składają się starodruki i rękopisy medyczne, narzędzia i instrumenty lekarskie, kolekcja medali, kolekcja dyplomów lekarskich, obrazów olejnych oraz fotografii. Za szczególnie cenne należy uznać odlewy gipsowe z gabinetu anatomopatologicznego tworzonego przez profesora Ludwika Bierkowskiego, stanowiące największy taki zbiór w Europie, najstarsze zachowane historie chorób z kliniki chorób wewnętrznych prof. Macieja Józefa Brodowicza, zestawy narzędzi chirurgicznych pochodzących z początkowych lat istnienia kliniki uniwersyteckiej w Krakowie czy unikatowy przykład tzw. kołtuna polskiego, którego natura była przedmiotem szeregu dociekań lekarskich. Na ekspozycji stałej można również odnaleźć wiele starodruków medycznych oraz kolekcję zabytkowych mikroskopów. Muzeum nadal pozostaje integralną częścią Katedry Historii Medycyny UJ CM, służąc zarówno pracownikom naukowym, jak i studentom oraz pasjonatom historii medycyny.

dr hab. prof. UJ Ryszard W. Gryglewski

**Muzeum Wydziału Lekarskiego
Uniwersytetu Jagiellońskiego**

ul. Radziwiłłowska 4
31-026 Kraków
tel. (12) 422 21 16
www.uj.edu.pl/struktura/muzea/wl
Zwiedzanie muzeum możliwe po
wcześniejszym telefonicznym
uzgodnieniu terminu.
opiekunowie zbiorów:
dr hab. prof. UJ Ryszard W. Gryglewski,
dr Dorota Schmidt-Pospuła

Zbiory Katedry i Zakładu Farmakognozji Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum

Historia zbiorów Katedry Farmakognozji UJ CM, nazywanych dawniej „Salą Farmacji” czy „Gabinetem farmakognostycznym”, sięga roku 1783, kiedy utworzono Katedrę Farmacji i Materii Medycznej. Jej kierownictwo powierzono Janowi Szasterowi (1746–1793), doktorowi medycyny i krakowskiemu aptekarzowi. Początkowo zajęcia odbywały się w aptece Szastera „Pod Słońcem”, później Katedrze przydzielono pomieszczenia w budynku Collegium Physicum. Właściwym twórcą Gabinetu Farmakognostycznego był Florian Sawiczewski (1797–1876), mianowany profesorem farmacji w 1825 roku. W latach 1835–1857 zakupił do Gabinetu różnorodne surowce lecznicze, meble do ekspozycji gromadzonych zbiorów oraz naczynia szklane opatrzone etykietami z herbem uniwersyteckim. Kolejni kierownicy Katedry Farmacji, a później Katedry Farmakognozji, uzupełniali zbiory, które do dziś nie straciły swej funkcji dydaktycznej. Po kilku przeprowadzkach, Katedra Farmakognozji mieści się w budynku Wydziału Farmaceutycznego UJ CM przy ul. Medycznej 9 w Krakowie.

Dziś zbiory historyczne Katedry Farmakognozji składają się z:

- zespołu szaf ekspozycyjnych;
- ok. 1900 egzemplarzy surowców pochodzenia roślinnego, zwierzęcego i mineralnego, w przewadze znajdujących się w naczyniach szklanych (do dziś przetrwał prawie cały zbiór oryginalnych naczyń zamówionych przez Floriana Sawiczewskiego);
- zbioru kory chinowej na kartonie oraz luźnych fragmentów drewna;
- zbioru surowców luzem i w pudełkach kartonowych różnej wielkości;
- dwóch kolekcji surowców leczniczych firmy Merck Darmstadt;
- proszków roślinnych, surowców w alkoholu i glicerolu, preparatów mikroskopowych i zbiorów zielnikowych.

Ponadto Katedra Farmakognozji posiada bogatą kolekcję książek obejmującą farmakopee, podręczniki farmakognozji i botaniki, monografie surowców leczniczych itp.

mgr Justyna Makowska-Wąs

**Zbiory Katedry i Zakładu
Farmakognozji Uniwersytetu
Jagiellońskiego –
– Collegium Medicum**

ul. Medyczna 9

30-688 Kraków

tel. (12) 620 55 60

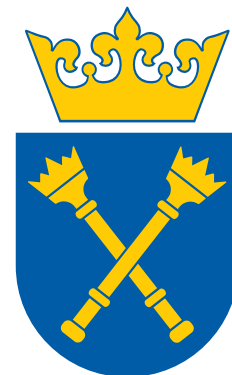
justyna.makowska-was@uj.edu.pl

www.farmacja.cm.uj.edu.pl/kontakt23

Ekspozycja w przygotowaniu – możliwość zapoznania się ze zbiorami po wcześniejszym umówieniu się na wizytę.

opiekun zbiorów:

mgr Justyna Makowska-Wąs

Słoje szklane z pokrywami szklanymi, wykonane w trzech rozmiarach, z tzw. kolekcji Floriana Sawiczewskiego (zamówienia z lat 1840–1846). Każdy słoik opatrzony owalną etykietą z herbem uniwersyteckim i kaligrafowanym napisem (opisy skrócone – nazwa łacińska surowca lub pełne – nazwa łacińska surowca, nazwa łacińska gatunku, nazwa łacińska rodziny, nazwa polska surowca). Wewnątrz surowce pochodzenia naturalnego: roślinne, zwierzęce i mineralne. Na fotografii przedstawiono *Pigmentum Sepiae* (932), *Lichen Caragaheen* (1043) i *Cort(ex) Tulipiferae* (1360).

Czas powstania: lata 40. XIX w.

Materiał i technika: szkło, surowce pochodzenia naturalnego

Wymiary: wys. 19 cm × śr. 8,5 cm (słoje małe);

wys. 26 cm × śr. 10,5 cm (słoje średnie);

wys. 32 cm × śr. 13,5 cm (słoje wysokie)

Nr inw.: 932 (*Pigmentum Sepiae*); 1043 (*Lichen Caragaheen*); 1360 (*Cort[ex] Tulipiferae*)

E. Merck Darmstadt, zbiór surowców – kolekcja w fornirowanej szafie przeszklonej, o kształcie trapezu. Surowce w tubusach szklanych dwóch rozmiarów z celuloidową pokrywką. Jednolite etykiety zawierają łacińską nazwę surowca, łacińską nazwę gatunku i rodziny oraz pochodzenie (rejon świata) w języku niemieckim.

Czas powstania: 1938

Miejsce powstania: Darmstadt, Niemcy

Materiał i technika: szkło, celuloid, surowce pochodzenia naturalnego

Nr inw.: Merck 1-284

Uwagi: dar Izby Aptekarskiej w Krakowie z 1951 r.

Tabliczki z korą chinową – kolekcja tabliczek tekturowych oklejonych błyszczącym papierem z ramką z paska tłoczonego złotego papieru. Na tabliczkach przymocowano czerwonym sznureczkiem fragmenty różnych sortów handlowych kory chinowej *Cortex Chinae*, tzw. „kór prawdziwych i rzekomych”, czyli zamienników i zafałszowań właściwego surowca. W zbiorze zachowały się 34 tabliczki. Na fotografii przedstawiono: *Cortex Chinae regius*. *Cortex Chinae spurius novus*.

Czas powstania: 1. poł. XIX w.

Materiał i technika: kora chinowa, tektura, papier, sznurek

Wymiary: wys. 20 cm × szer. 25 cm

Uwagi: Zbiór zakupiono w 1849 r., kory zebrał Juliusz Martini z Ganalgshheim w Hesji.

Pudełko z surowcem (*Stipites Diervillae*). Jedno z pudełek o różnych wymiarach dostosowanych do wielkości surowców (od 6 do 70 cm szerokości). Pudełka z kartonu obłożone papierem safianowym w kolorze czerwonomarańczowym (w opisie z 1864 r. to kolor czerwony), wewnątrz wyłożone papierem w kolorze turkusowym. Etykieta owalna z herbem uniwersyteckim, napis kaligrafowany, analogicznie jak na słojach z kolekcji F. Sawiczewskiego. Na fotografii przedstawiono *Stipites Diervillae*.

Czas powstania: ok. 1846

Materiał i technika: karton, papier safianowy, surowiec

Wymiary: wys. 11,7 cm × szer. 8,5 cm

Nr inw.: 1744

Uwagi: zamówienie Floriana Sawiczewskiego do prezentacji luźnych surowców.

Zbiór fragmentów drewna różnych gatunków drzew i krzewów. Etykiety małe, uproszczone, z herbem uniwersyteckim. Napis kaligrafowany – jedynie nazwa łacińska surowca. Na fotografii przedstawiono *Lign(um) Ebenum* – drewno hebanowca oraz *Lign(um) Santali cit(rinum)* – drewno sandałowca.

Nr inw.: 1389 (*Lign[um] Ebenum*); 1413 (*Lign[um] Santali cit[rinum]*)

Uwagi: zbiór tworzony przez Floriana Sawiczewskiego w latach 1835–1857

Czas powstania: poł. XIX w.

Materiał i technika: karton, papier, drut, wosk barwiony

Wymiary: szer. 23 cm × dł. 7 cm (pudełko)

Nr inw.: brak

Uwagi: zamówienie Floriana Sawiczewskiego z 1854 r.

Pudełko z surowcem z wosku, z większego zbioru podobnych opakowań. Pudełko kartonowe obłożone tłoczonym papierem w kolorze pomarańczowym, wewnątrz wyłożone papierem w kolorze turkusowym. Etykieta owalna z herbem uniwersyteckim, napis kaligrafowany. Surowce nietrwałe, wykonane z wosku barwionego na stelażu z drutu, tzw. „naślady woskowe”. Na fotografii przedstawiono *Fruet(us) Theobr(omae) Cacao* – owoc kakaowca.

Zbiór buteleczek kryształowych ośmiograniastych ze szklanymi korkami. Etykiety drukowane z napisem: „Zakład Farm. w Krakowie”. Wewnątrz proszki roślinne. Na fotografii przedstawiono: *Flores Cinae*, *Flores Koso in pulv.*, *Folia Iaborandi*, *Folia Iuglandis*

Czas powstania: pocz. XX w. (?)

Materiał i technika: szkło kryształowe, proszki roślinne

Wymiary: wys. ok. 8,5 cm × śr. 2,5 cm

Nr inw.: 4 (*Flores Cinae*); 5 (*Flores Koso in pulv.*); 21 (*Folia Iaborandi*); 22 (*Folia Iuglandis*)

Karta z: John Eliot Howard, José Antonio Pavón (tekst); Walter Hood Fitch (ilustracje), *Illustrations of the Nueva quinologia of Pavon, with coloured plates by W. Fitch, F.L.S., and observations on the barks decribed* Jedna z książek ze zbiorów bibliotecznych Katedry Farmakognozji UJ CM. Należy do bogatej grupy dzieł traktujących o tzw. „chinologii”, czyli uprawie, zbiorze i zastosowaniu kory chinowej w lecznictwie. Na zdjęciu litografia z przedstawieniem *Cinchona succirubra*.

Czas powstania: 1862

Miejsce powstania: Londyn

Materiał i technika: papier, litografia

Wymiary: wys. 50 cm × szer. 37 cm

Nr inw.: 137

Buteleczki szklane zatkane korkiem zawierające olejki eteryczne firmy „Pharma” B. Jawornickiego. Na każdej etykieta firmowa, z odręcznie wypisaną nazwą oraz masą danego olejku. Na fotografii przedstawiono: *Oleum Cupressae*, *Oleum Gynocardiae*, *Oleum Patchouly*, *Oleum Zingiberis*, *Oleum Cubebae*. Twórca: Spółka Akc. „PHARMA” B. Jawornicki Kraków

Czas powstania: 1920–1945 (?)

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: szkło, korek, papier, olejki eteryczne

Wymiary: wys. ok. 9 cm × śr. 2,3 cm

Julian Trapp (1814–1908), *Farmakognozja*, t. 1–2 (t. 1: *Farmakognozja królestwa roślinnego*, t. 2: *Farmakognozja królestwa roślinnego i zwierzęcego*), wyd. Drukarnia Gazety Polskiej. Na zdjęciu przedstawiono książki z księgozbioru Katedry i Zakładu Farmakognozji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Od lewej: *Lehrbuch Der Pharmacognosie* von Schroffa i Carla D. Rittera, dwa tomy *Farmakognozji* Juliana Trappa (zob. nota), trzy tomy *Farmacji* Adolfa Duflosa.

Czas powstania: 1869

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: oprawa introligatorska, grzbiet skórzany, okładka tekturowa oklejona papierem, na grzbiecie złożony tytuł i nazwisko autora

Wymiary: wys. 23,5 cm × szer. 16 cm; 575 s.

Nr inw.: 60a, 60b

Uwagi: seria „Biblioteka Umiejętności Lekarskich”; Estr. cz. 1, t. 4, s. 524

Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

CDZWiP to jednostka Uniwersytetu Pedagogicznego powołana do życia przez rektora prof. dr. hab. Michała Śliwę 1 marca 2011 roku. W ramach współpracy z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim na siedzibę instytucji przekazany został krakowski Fort Skotniki 52 ½ N przy ul. Kozienickiej 24. Celem działania Centrum, zgodnie z jego statutem, jest ochrona przed zapomnieniem losów mieszkańców Rzeczypospolitej (w jej obecnych i byłych granicach) poddanych zsyłkom, wypędzeniom i przesiedleniom. W skład Centrum wchodzi jednostka badawcza, muzeum, archiwum i biblioteka.

Pracownicy Centrum i wolontariusze (głównie studenci i doktoranci UP) realizują liczne projekty naukowo-badawcze zarówno w kraju, jak i za granicą (m.in. w Wielkiej Brytanii, Australii, Kanadzie, USA, Izraelu, RPA, Ugandzie, Zambii). Priorytetem działalności Centrum jest dokumentowanie losów świadków historii poprzez zbieranie relacji wspomnieniowych, a także artefaktów, dokumentów, fotografii (jeśli nie oryginałów, to profesjonalnie wykonanych cyfrowych kopii). Ponadto Centrum wydaje publikacje naukowe, opracowuje i przygotowuje wystawy, produkuje filmy dokumentalne, organizuje konferencje naukowe.

Działalność muzealno-edukacyjna, w tym warsztaty dla młodzieży, prowadzona jest w siedzibie instytucji – Forcie Skotniki. Dotychczas na potrzeby muzealne zostały przeznaczone dwie duże sale wystawiennicze. Zbiory Centrum (ponad 600 wywiadów, tysiące zdjęć, setki dokumentów i artefaktów) dotyczą w dużej mierze losów polskich Sybiraków, ale także losów Polaków wysiedlonych przez niemieckiego okupanta, robotników przymusowych w III Rzeszy i innych. Zbiory udostępniane są w Archiwum CDZWiP w Forcie Skotniki w godzinach funkcjonowania jednostki po uprzednim zawiadomieniu mailowym.

**Centrum Dokumentacji Zsyłek,
Wypędzeń i Przesiedleń
Uniwersytetu Pedagogicznego
w Krakowie**

ul. Kozienicka 24
30-397 Kraków
tel. 512 861 280

przymusowemigracje@gmail.com
www.zsylkiwypedzenia.up.krakow.pl

wstęp bezpłatny
poniedziałek – piątek: 7.30–15.30

dyrektor:
dr hab. prof. UP Hubert Chudzio

pracownicy:
mgr Anna Hejczyk,
mgr Alicja Śmigielńska,
mgr Mariusz Solarz

List Anny Wagner do Anny Pazgan. Autorka opisuje tragiczne warunki życia na zesłaniu i tęsknotę za córką.

Czas powstania: 17 kwietnia 1941

Miejsce powstania: Noworosyjsk

Materiał i technika: papier, pismo odręczne

Wymiary: wys. 21 cm × szer. 17 cm (1 kartka)

Uwagi: dar Janiny Wagner-Rachel

Wykaz imienny transportu ochronki w Jakkobag, Uzbecka SRS.

Czas powstania: lata 40. XX w.

Miejsce powstania: Jakkobag, ZSRR

Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne

Wymiary: wys. 29,5 cm × szer. 20,8 cm (2 kartki)

Uwagi: W wykazie znajdują się dane 107 Polaków.

Dar Bogdana Trybuchowskiego

Stanisława Wituszyńska, negatywy fotografii przedwojennych oraz fotografii z pobytu na zesłaniu w Kazachskiej Socjalistycznej Republice Sowieckiej (łącznie 261 sztuk).

Czas powstania: lata 40. XX w.

Miejsce powstania: Kazachska Socjalistyczna Republika Sowiecka; inne

Materiał i technika: tworzywo sztuczne

Uwagi: dar Janiny Wagner-Rachel

Grzebień

Czas powstania: lata 40. XX w.

Miejsce powstania: Kazachstan

Materiał i technika: tworzywo sztuczne

Wymiary: 8 cm × 4,5 cm

Uwagi: Grzebień na zesłaniu w Kazachstanie służył do wyczesywania wszy z głowy. Dar Janiny Wagner-Rachel

Pamiętnik Krystyny Chyży-Ostrowskiej. Autorka straciła słuch w wieku dziesięciu lat. Mając 16 lat, 10 lutego 1940 r. została zesłana w głąb Związku Sowieckiego. W prowadzonym przez siebie pamiętniku opisała życie w przedwojennej Polsce, wywózkę i swoje losy na zesłaniu, a także później – w polskim osiedlu Lusaka (Rodezja Północna, dzisiejsza Zambia) oraz przyjazd do Wielkiej Brytanii. Pamiętnik został wydany

pod tytułem *Widziałam i pisałam... Pamiętnik niesłyszącej sybiraczki*, oprac. H. Chudzio, Kraków 2016.

Czas powstania: lata 40. XX w.

Miejsce powstania: ZSRR; Rodezja Północna

Materiał i technika: papier, pismo odręczne

Wymiary: wys. 25 cm × szer. 16 cm (9 zeszytów, ponad 1300 s.)

Uwagi: dar Krystyny Chyży-Ostrowskiej

Mundur harcerski z Afryki Władysławy Bagińskiej-Polakiewicz, z odznakami i naszywkami. Bagińska wstąpiła do harcerstwa w Teheranie, po opuszczeniu Związku Sowieckiego. Swoją przygodę z harcerstwem kontynuowała podczas pobytu w polskich osiedlach w ówczesnej Tanganice (dziś Tanzania).

Czas powstania: lata 40. XX w.

Materiał i technika: tkanina, szycie

Wymiary: szer. w ramionach 42 cm × dł. 102 cm

Uwagi: dar Władysławy Bagińskiej-Polakiewicz

Zakład kaletniczy działający w polskim osiedlu Koja w Ugandzie, walizka podróżna

Czas powstania:

lata 40. XX w.

Miejsce powstania:

Uganda

Materiał i technika:

skóra, elementy metalowe

Wymiary: wys. 38 cm ×

szer. 66 cm ×

głęb. 23 cm

Uwagi: dar Artura i Ryszarda Woźniakowskich

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, wyd. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, nakładem Sekcji Wydawniczej Armii Polskiej na Wschodzie. Książka używana jako lektura szkolna w Państwowym Gimnazjum Ogólnokształcącym w polskim osiedlu Kidugala (ówczesna Tanganika, dziś Tanzania).

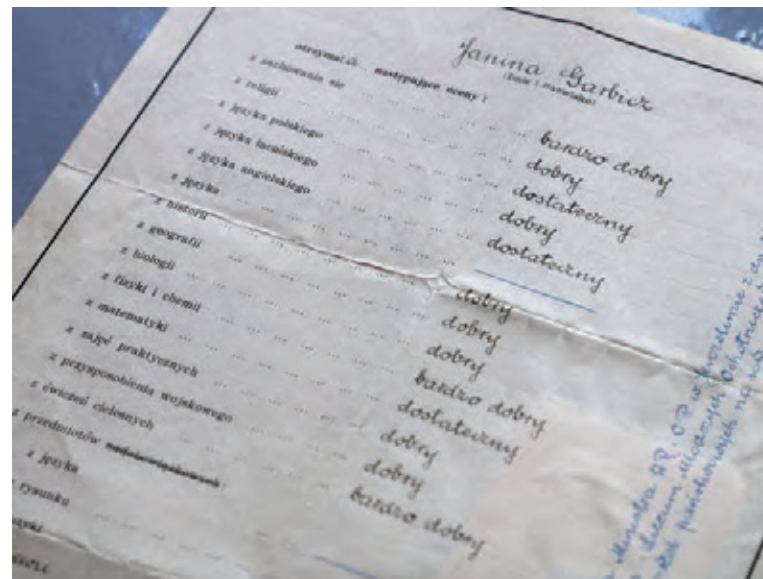
Czas powstania: 1943

Miejsce powstania: Jerozolima

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: wys. 16,5 cm × szer. 12 cm; 324 s.

Uwagi: dar Edwarda Wójtowicza za pośrednictwem Krystyny Pryjomko-Serafin

Świadectwo ukończenia przez Janinę Garbicz Gimnazjum Ogólnokształcącego Młodszych Ochotniczek w Palestynie

Czas powstania: 15 lipca 1944

Miejsce powstania: Nazaret

Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne

Wymiary: wys. 28 cm × szer. 20,5 cm;

2 s. wypełnione

Uwagi: dar Janiny Kułak (z domu Garbicz)

Fotografia generała Władysława Andersa z żołnierzami, bitwa o Monte Cassino

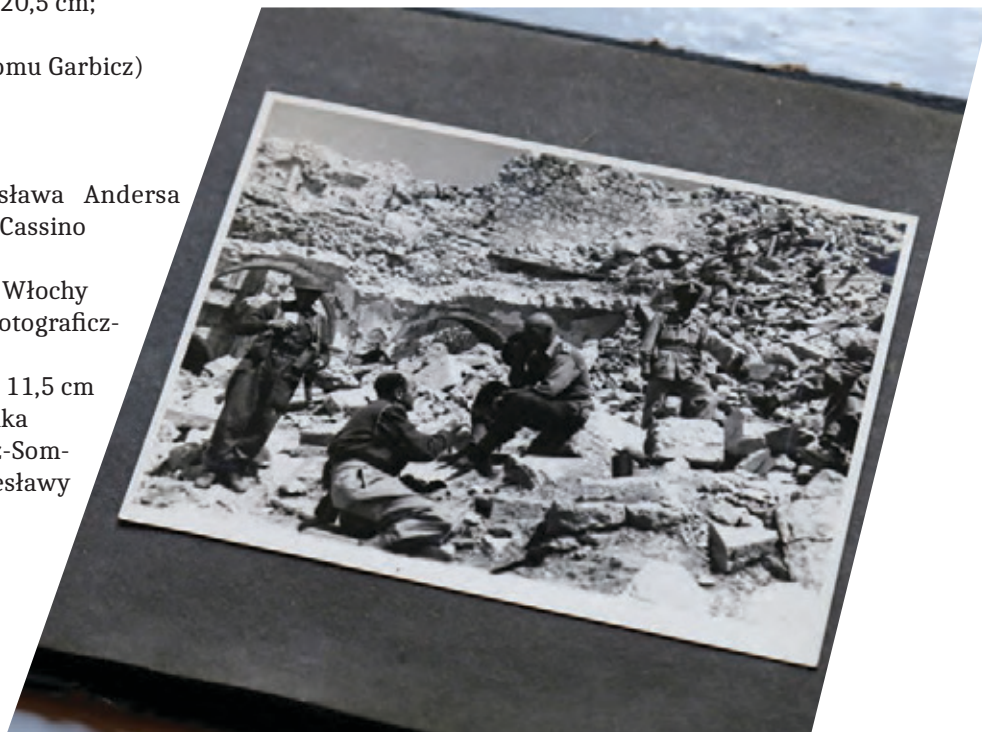
Czas powstania: 1944

Miejsce powstania: Cassino, Włochy

Materiał i technika: papier fotograficzny, fotografia czarno-biała

Wymiary: wys. 8,5 cm × szer. 11,5 cm

Uwagi: Zdjęcie z albumu Melika Somchjanca. Dar Zofii Piskorz-Somchjanca za pośrednictwem Wiesławy Drozdowskiej

Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie to jedyne muzeum w Polsce oraz jedno z nielicznych na świecie poświęcone glebom. Powstało w roku 2012 z inicjatywy prof. Stanisława Brożka. Muzeum funkcjonuje w ramach Zakładu Gleboznawstwa Leśnego i zajmuje powierzchnię ok. 150 m²; opiekę nad nim sprawuje jeden pracownik, który jest jednocześnie edukatorem.

W Muzeum Gleb można zobaczyć 86 profili glebowych pochodzących z różnych miejsc w Europie oraz USA. Profile prezentowane są pod postacią oryginalnych monolitów glebowych o wymiarach 35×120 cm lub 20×100 cm, utrwalonych za pomocą techniki klejowej w skali 1:1. Wszystkie monolity glebowe powstały w latach 2010–2011 i zostały wykonane przez zespół pod kierownictwem prof. Stanisława Brożka. Muzeum stwarza możliwość poszerzenia wiedzy z zakresu funkcji i ochrony gleb w zróżnicowanych warunkach klimatycznych Europy i ich roli w kształtowaniu krajobrazów oraz w życiu człowieka. Podczas wizyty można zobaczyć również wystawę skał i minerałów.

Główna wystawa pt. „Gleba w środowisku przyrodniczym i krajobrazach Europy” prezentuje 76 oryginalnych profili glebowych pobranych z terenu 11 różnych stref klimatycznych Europy. Są one prezentowane w układzie północ-południe: tundra (Norwegia), tajga (Finlandia), strefa umiarkowana (Polska), Puszcza (Węgry), strefa śródziemnomorska (Włochy); oraz w układzie zachód-wschód: strefa atlantycka (Francja i Niemcy), strefa umiarkowana (Polska), strefa stepowa (Ukraina i Rosja) i półpustynna (Rosja).

Każdy profil glebowy jest powiązany z fotografiami terenu oraz syntetycznymi opisami. Dodatkowo każda strefa klimatyczna ma dedykowany kiosk multimedialny, w którym można znaleźć bardzo bogaty materiał dokumentacyjny, opisowy, fotograficzny i filmowy. Pełną informację o eksponatach można znaleźć książce pełniącej rolę przewodnika: *Gleby w środowisku przyrodniczym i krajobrazach Europy*, red. Stanisław Brożek, Wydawnictwo UR.

dr inż. Piotr Pacanowski

KRAKOWSCY GLEBOZNAWCY ZAPRASZAJA NA:

Światowy Dzień Gleby 5 grudnia

do Centrum Edukacji Gleboznawczej - Muzeum Gleb na Wydziale Lesnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

Patronat honorowy

Organizatorzy

Patron medialny

KRAKÓW

**Centrum Edukacji Gleboznawczej
– Muzeum Gleb Uniwersytetu
Rolniczego im. Hugona Kołłątaja
w Krakowie**

al. 29 Listopada 46/017

31-425 Kraków

tel. (12) 662 53 91

p.pacanowski@urk.edu.pl

www.muzeumgleb.pl

Zwiedzanie możliwe po wcześniejszym kontakcie. Istnieje możliwość zorganizowania lekcji muzealnej dla grup – udział płatny. Zwiedzanie indywidualne bezpłatne odbywa się w wyznaczonych wcześniej terminach (aktualne informacje na stronie internetowej).

kurator: dr inż. Piotr Pacanowski

Uniwersytet Rolniczy
im. Hugona Kołłątaja

UNIWERSYTET ROLNICZY
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Okaz: Histic Gleyic Podzol (Skeletal) – gleba glejobielicowa torfiasta. Monolit gleby reprezentujący środowisko przyrodnicze tundry. Gleba mineralna powstała z osadów akumulacji lodowcowej, silnie oglejona z widocznym torfem na powierzchni gleby.

Miejsce znalezienia:

Park Narodowy Varangerhalvoya w Norwegii

Nr inw.: G1/12N

Fibric Hemic Histosol (Orthodystric) – gleba torfowa torfowiska wysokiego. Monolit gleby reprezentujący środowisko przyrodnicze tajgi północnej. Gleba organiczna wytworzona z torfu nierozłożonego zalegającego na torfie średnio rozłożonym torfowiska wysokiego.

Miejsce znalezienia:

Park Narodowy Urho Kekkonen w północnej Finlandii

Nr inw.: G2/6N

Albic Podzol (Skeletal) – gleba bielnicowa właściwa. Monolit gleby reprezentujący środowisko przyrodnicze tajgi południowej. Mineralna gleba dystroficzna, o dużej szkieletowości, powstała na osadach akumulacji lodowcowej.

Miejsce znalezienia:

Park Narodowy Lauhanvuori w południowej Finlandii

Nr inw.: G3/2N

Haplic Phaeozem (Calcaric, Skeletal) – rędzina właściwa. Monolit gleby reprezentujący środowisko przyrodnicze lasów strefy umiarkowanej. Mineralna gleba eutroficzna, o dużej szkieletowości, powstała na wapieniach jurajskich.

Miejsce znalezienia:

Nadleśnictwo Olkusz, województwo małopolskie

Nr inw.: G4/4L

Mollic Chernozem (Sodic Siltic) – czarnoziem sołńcowaty. Monolit gleby reprezentujący środowisko przyrodnicze stepu środkowoeuropejskiego – puszy. Mineralna gleba eutroficzna, powstała na eolicznych osadach typu lessowego.

Miejsce znalezienia:

Park Narodowy Hortobágy, wschodnia część Węgier

Nr inw.: G6/1S

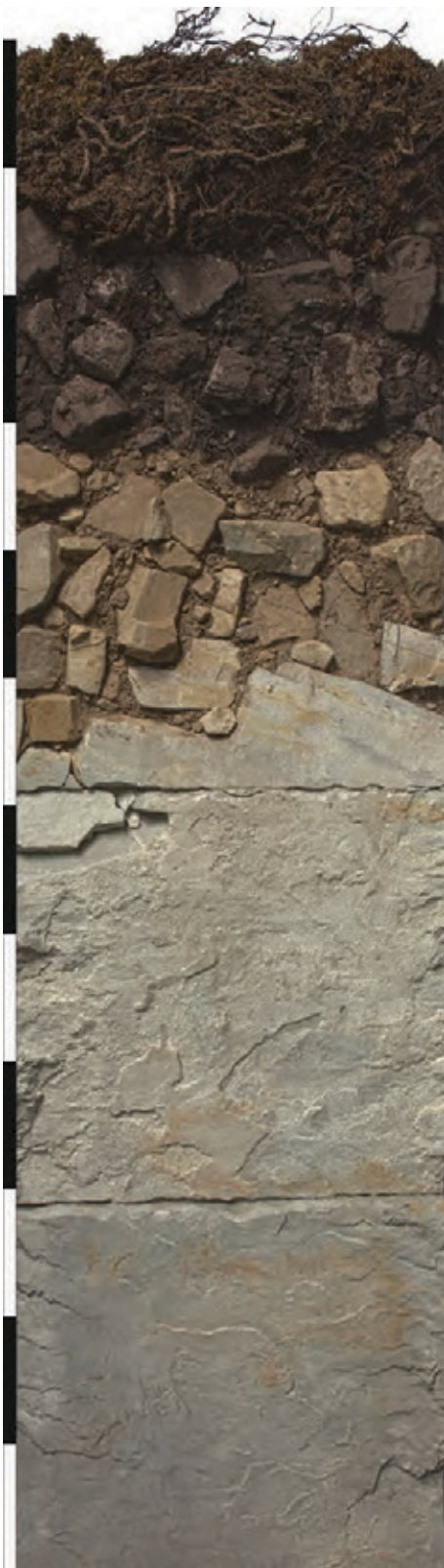

Mollic Vitric Andosol (Orthoetric, Endoskeletal) – andosol próchniczny. Monolit gleby reprezentujący środowisko przyrodnicze strefy śródziemnomorskiej. Mineralna gleba eutroficzna, powstała na popiołach wulkanicznych oraz materiałach piroklastycznych.

Miejsce znalezienia:

wulkan Monte Vulture, okolice Potenzy, południowe Włochy

Nr inw.: G7/8S

Epileptic Folic Umbrisol (Skeletal) – ranker właściwy. Monolit gleby reprezentujący środowisko przyrodnicze strefy atlantyckiej. Słabo ukształtowana gleba powstała na zwietrzeliźnie kwarcytów.

Miejsce znalezienia:

Regionalny Park Armorique w Bretanii, na wybrzeżu Oceanu Atlantyckiego

Nr inw.: G8/1W

Voronic Chernozem (Pachic, Siltic) – czarnoziem typowy. Monolit gleby reprezentujący środowisko przyrodnicze strefy wysokich stepów. Eutroficzna, głęboko próchniczna gleba powstała na lessach.

Miejsce znalezienia:

Rezerwat Michajłowska Celina, Ukraina

Nr inw.: G9/11E

Calcic Kastanozem (Siltic) – gleba kasztanowa węglanowa. Monolit gleby reprezentujący środowisko przyrodnicze strefy suchego stepu. Głęboko próchniczna gleba powstała na lessach.

Miejsce znalezienia:
województwo Wołgogradzkie, okolice miejscowości Rozdolny, Rosja
Nr inw.: G10/7E

Gleyic Hypersalic Solonchak (Sodic) – solonczak glejowy. Monolit gleby reprezentujący środowisko przyrodnicze strefy półpustyń. Słona gleba powstała na niescementowanych osadach drobnoziarnistych.

Miejsce znalezienia:
Nizina Nadkaspijska, okolice Astrachania, Rosja
Nr inw.: G11/6E

Muzeum Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja

Muzeum Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja powstało w 1976 roku, na mocy zarządzenia nr 8/76 rektora Akademii Rolniczej prof. dr. hab. Tadeusza Wojtaszka, jako jednostka w strukturze Biblioteki Głównej. Organizatorem Muzeum był dr inż. Zdzisław Kosiek, dyrektor Biblioteki w latach 1962–1990. Profesor Wojtaszek i dr inż. Kosiek należeli do pokolenia, którego młodość przypadła na lata II wojny światowej. Doświadczeni przez los, zaangażowani w walkę w BCh i AK, rozumieli, jak ważna jest praca dla teraźniejszości i przyszłości, ale również dokumentacja dziejów. Byli miłośnikami przyrody, literatury i historii, naukowcami, a równocześnie ludźmi czynu. Zgromadzone zbiory były i są eksponowane przez kolejne pokolenia bibliotekarzy, jako wystawy towarzyszące jubileuszom UR.

Muzeum UR dokumentuje historię uczelni, dzieje ludzi, którzy ją tworzyli, i ich dorobek naukowy. Zbiór muzealiów jest bogaty: inwentarz artystyczno-historyczny zawiera fotografie, portrety, albumy, tableau, medale pamiątkowe, dyplomy honorowe, legitymacje, odznaczenia, sztandary, pamiątki. W dziale technicznym są: wagi, przyrządy optyczne, geodezyjne, pomiarowe, meteorologiczne, fotograficzne, kinematograficzne oraz komputery. Wiele obiektów z tej kolekcji zostało opisanych w *Katalogu zbiorów Muzeum Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Instrumenty i aparaty* wydanym w roku 2016. Muzeum posiada zbiór książek z lat 1890–1949 autorstwa znanych profesorów uczelni oraz pozycje traktujące o muzeach, których działalność związana jest z rolnictwem, techniką, etnografią. Cenną pamiątką jest księgozbiór profesora Kazimierza S. Roupperta, botanika, dziekana Wydziału Rolniczego UJ, biografą, podróżnika, działacza społecznego, osiadłego po wojnie w Londynie, gdzie tworzył polskie życie naukowe. Muzeum przechowuje ryciny, grafiki, obrazy, w tym dzieła krakowskich artystów, np. Stefana Matejki (bratanek Jana) czy Walerego E. Radzikowskiego.

W roku 2018 Uniwersytet Rolniczy świętuje 65-lecie istnienia jako uczelnia autonomiczna i 128. rocznicę założenia. Szkoła ta wywodzi się z Uniwersytetu Jagiellońskiego, przy którym istniała od roku 1890 jako Studium Rolnicze przy Wydziale Filozoficznym UJ, a następnie od roku 1923 jako Wydział Rolniczy UJ. Od roku 1953 funkcjonowała jako samodzielna placówka, która również zmieniała charakter i nomenklaturę: od Wyższej Szkoły Rolniczej przez Akademię Rolniczą (od roku 1973) po Uniwersytet (2008). Uniwersytet Rolniczy jest spadkobiercą idei dydaktycznych i światopoglądowych UJ, Wyższej Szkoły Rolniczej w Dublinach oraz Wyższej Szkoły Lasowej we Lwowie. Jeszcze podczas zaborów był szkołą ogólnopolską, otwartą na wszystkich studentów. Oprócz kształcenia teoretycznego stawiał na umiejętności praktyczne absolwentów, organizował kursy środowiskowe, m.in. ogrodnicze, spółdzielcze. Popularyzował wiedzę rolniczą wśród społeczeństwa, przez co rozwój kultury rolniczej, zwłaszcza ogrodniczej rozszerzał na cały kraj. Uczelnia współtworzyła historię Krakowa, Galicji, Małopolski, będąc jednocześnie otwartą na współpracę naukową z polskimi i zagranicznymi ośrodkami.

Muzeum UR posiada 3315 obiektów. Nie dysponuje oddzielną powierzchnią wystawienniczą – w pomieszczeniach Biblioteki eksponowane są gabloty z medalami i aparatami związanymi z działalnością uczelni oraz prezentujące historię Uniwersytetu Rolniczego i poszczególnych wydziałów.

mgr Danuta Gajewska

UNIwersYTET ROLNICZY

UNIwersYTET ROLNICZY
ul. Rejtana 160, 60-630 Wrocław

Wydział Rolnictwa i Biologii Zielarni
Wydział Inżynierii Środowiska i Górnictwa
Naukowiec Centrum
Naukowy i Techniczny 60-630
Biblioteka Uniwersytecka

**Muzeum Uniwersytetu Rolniczego
im. Hugona Kołłątaja**

al. Mickiewicza 24/28

30-059 Kraków

tel. (12) 662 42 08

danuta.gajewska@urk.edu.pl

www.biblioteka.ur.krakow.pl/muzeum.html

wstęp bezpłatny

poniedziałek – piątek: 8.30–15.30

Zwiedzanie wystawy po wcześniejszym uzgodnieniu.

dyrektor Biblioteki:

dr Bożena Pietrzyk

pracownicy Muzeum:

mgr Danuta Gajewska

UNIWERSYTET ROLNICZY
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Świadectwo Zygmunta Skąpskiego ze Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Dublinach. Druk uzupełniony pismem ręcznym, ozdobiony ornamentem roślinnym, rysunkiem narzędzi rolniczych i wizerunkiem Ceres, bogini urodzaju. Widnieje na nim pieczętka Szkoły Rolniczej w Dublinach i autografy profesorów: Zygmunta Strusiewicza – dyrektora Szkoły, Kazimierza Pańkowskiego – zootechnika, Władysława Tynieckiego – leśnika. W treści czytamy: „Zakład rolniczo-naukowy C.k. Towarzystwa gospod. Galicyjskiego w Dublinach. Poświadczam niniejszem, że Pan Skąpski Zygmunt rodem z Kamienicy w obw. Łanickim zostawał jako uczeń w zakładzie rolniczo-naukowym w Dublinach od dnia 1 sierpnia 1864 do 30 czerwca 1867 i przez cały ten czas uczęszczał *bardzo pilnie* na wykłady, tudzież *czynny* brał udział w praktycznych ćwiczeniach i wycieczkach, przy *odpowiedniej* zaś pracy, złożył przy egzaminie, z wykładanych nauk, dowody następujących postępów”.

Czas powstania: 1867

Miejsce powstania: Dubliny k. Lwowa

Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne

Wymiary: wys. 34 cm × szer. 21 cm

Nr inw.: MAR I/539

Uwagi: dar dr. inż. Zbigniewa Skąpskiego, prof. PK, geodety. Możliwe, że chodzi o Zygmunta Skąpskiego urodzonego w 1843 r. w Kamienicy, zmarłego w 1907 r. w Krakowie (za stroną MyHeritage)

Emil Godlewski, Edward Janczewski, *Zagraniczne szkoły rolnicze. Wrażenia z podróży dokonanej w kwietniu i maju 1890 roku z polecenia c.k. Ministerstwa Oświaty przez Emila Godlewskiego i Edwarda Janczewskiego*, wyd. Drukarnia „Czasu”. Książka wydana została nakładem własnym autorów w roku założenia Studium Rolniczego UJ. Założenie Studium Rolniczego przy Wydziale Filozoficznym UJ było procesem głęboko przemyślanym, opartym na doświadczeniu podobnych europejskich placówek. Profesorowie zapoznali się z pracą jedenastu szkół. Wzorcem kształcenia i wychowania stał się Wydział Rolniczy Politechniki w Zurychu z uwzględnieniem krakowskich wymagań i zaadaptowaniem pewnych rozwiązań ze szkół niemieckich (dotyczących urządzeń i wyposażenia pracowni, muzeów i pól doświadczalnych).

Czas powstania: 1890

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: wys. 22 cm; 83 s.

Sygn.: UR H 388

Uwagi: odbitka z „Przeglądu Polskiego” z lipca i sierpnia 1890 r.

Szalkowa waga analityczna, Alb. Rueprecht&Sohn. Fabrik für Präzisionswagen. „Złota Waga” z wyposażenia laboratorium chemicznego prof. Emila Godlewskiego. Profesor był jednym z założycieli Studium Rolniczego UJ i jego wieloletnim dyrektorem (1892–1908). Stworzoną przez siebie Katedrą Chemii Rolnej kierował 27 lat. Badania z dziedziny fizjologii roślin, mikrobiologii, chemii doprowadziły do wielu odkryć naukowych i przyniosły profesorowi międzynarodową sławę. Działał dla społeczności Krakowa, m.in. w czasie I wojny światowej w Książęco-Biskupim Komitecie Pomocy dla Dotkniętych Klęską Wojny, z pracy którego pisał również sprawozdania.

Czas powstania: k. XIX w. – pocz. XX w.

Miejsce powstania: Wiedeń

Materiał i technika: mosiądz, drewno

Wymiary: 45 cm × 29 cm × 54 cm

Nr inw.: MAR/II/1

Indeks Felicji Weiglówny (Index lectionum facultatis philosophicae), nr 10780, założony 7 października 1911 roku, z podpisami m.in. profesorów: E. Janczewskiego, E. Godlewskiego, F. Rogozińskiego, J. Brzezińskiego, S. Surzyckiego i pieczętkami c.k. Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Panna Weiglówna otrzymała absolutorium przed stu laty, 14 czerwca 1917 roku. Wśród szesnastu absolwentów Studium Rolniczego UJ z dyplomem inżyniera znalazły się wówczas dwie kobiety. Studentki na Wydział Filozoficzny UJ przyjmowane były od roku 1897.

Zapisanych w roku 1911/1912 obowiązywał nowy statut Studium Rolniczego UJ: czteroletnie studia i praktyka w majątkach rolnych; warunkiem uzyskania tytułu było napisanie pracy dyplomowej.

Felicja Ferdynanda Aurelia Litwinowicz (Weigl) urodziła się i zmarła (1973) w Krakowie. Żyła 83 lata. Pochowana jest na Cmentarzu Rakowickim.

Czas powstania: 1911–1917

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne

Wymiary: wys. 18,5 cm × szer. 10,5 cm

Nr inw.: MAR I/522

Odznaka galowa studentów Studium Rolniczego UJ w kształcie tarczy, zwieńczona koroną. Emaliowana amarantowo-biała tarcza, na której nałożony jest srebrny pług, nad nim herb Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tarczę otacza wieniec laurowy w kolorze złotym. Odznaka przedstawia herb Studium, a później Wydziału Rolniczego UJ. Egzemplarz unikatowy.

Czas powstania: ok. 1900

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: metal, emalia, odlewanie, zgrzewanie

Wymiary: 3,5 cm × 2,1 cm

Nr inw.: MAR I/884

Stanisław Mucha, Zabudowania Gospodarstwa Doświadczalnego w Mydlnikach. W rolnictwie, oprócz teorii, niezbędna jest praktyczna umiejętność prowadzenia gospodarstwa. Majątek Mydlniki (160 ha) został zakupiony dla Studium Rolniczego UJ w latach 1904–1912 nakładem sił i środków wielu osób; przedsięwzięciem kierował profesor uprawy roli i roślin Kazimierz Rogoyski.

Zdjęcie wykonane przez Stanisława Muchę, dokumentalistę i fotografa Legionów Polskich, Wawelu, Krakowa i okolic.

Czas powstania: przed II wojną światową

Miejsce powstania: Mydlniki

Materiał i technika: papier fotograficzny, fotografia

Wymiary: 45 cm × 35 cm

Nr inw.: MAR I/306

Uwagi: fotografia wywołana w Artystycznej Pracowni Fotografii i Powiększeń, ul. Jabłonowskich 20, Kraków

Medal nagrodowy Wystawy Jubileuszowej Bydła Czerwonego Polskiego dla inż. Tadeusza Twardzickiego. Awers: Płaskorzeźba byka stojącego na podium, na tle promieni słońca i flag. Rewers: „Za pracę i zasługę. Komitet Okręg. Małop. Wystawy Jubileuszowej przy IV Targach Wsch. Bydła Czerwonego Polskiego we Lwowie 2-9-IX-1934”. Okręgowa Małopolska Wystawa Jubileuszowa Bydła Czerwonego Polskiego w ramach XIV Międzynarodowych Targów Wschodnich odbyła się we Lwowie w dniach 1–16 września 1934 roku. Świątowano 50-lecie hodowli bydła czerwonego polskiego w Małopolsce oraz 40. rocznicę założenia Towarzystwa Hodowców Bydła Polskiego Czerwonego przy Towarzystwie Rolniczym w Krakowie.

Tadeusz Twardzicki – absolwent Studium Rolniczego UJ, administrator majątków ziemskich, założyciel i inspektor związków hodowców, organizator eksportu bydła do Rumunii i Brazylii.

Czas powstania: 1934

Miejsce powstania: Polska

Materiał i technika: metal połączony, odlewanie

Wymiary: śr. 5 cm

Nr inw.: Num/10

Legitymacja Wandy Giźbert, przedstawicielki Sekcji Nasiennictwa we Lwowie, uprawniająca do zniżki na bilety kolejowe (w każdej klasie) podczas Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu. Legitymacja nr 1672, bez podpisu właścicielki i bez nazwy firmy, którą reprezentowała. Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu była imprezą wystawienniczą urządzoną z okazji dziesięciolecia niepodległości Polski. Trwała od maja do września 1929 roku. Podzielona na siedem działów, obejmowała również rolnictwo, które zatrudniało wtedy 65% ludności polskiej. Wystawę zwiedziło ok. 4,5 mln osób.

Czas powstania: 1929

Miejsce powstania: Poznań

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: 11,5 cm × 8 cm

Nr inw.: MAR I/626

Uwagi: legitymacja ze zdjęciem, numerem dokumentu, datami ważności, trasą przejazdu i pieczętkami Powszechnej Wystawy Krajowej 1929

Tableau absolwentów Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie 1952–1957. Wyższa Szkoła Rolnicza jako samodzielna uczelnia powstała w roku 1953. Absolwenci z roku 1957 rozpoczynali naukę jeszcze na Uniwersytecie Jagiellońskim, a kończyli już w Wyższej Szkole Rolniczej. Stąd, jako dekoracja, na tableau pojawiają się dwa herby – berła i pług oraz dwa budynki – gmach WSR i kryształowe sklepienia symbolizujące Collegium Maius. Oprócz absolwentów na tableau zostali uwiecznieni członkowie grona profesorskiego z prof. Józefem Kubicą, wybitnym ekonomistą rolnictwa, pierwszym rektorem (przez trzy kadencje) WSR, doktorem honoris causa stworzonej przez niego uczelni.

Czas powstania: 1957

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: papier fotograficzny, fotografia

Wymiary: 21 cm × 28 cm

Nr inw.: MAR I/40

Uwagi: pomniejszona kopia tableau wykonanego w zakładzie Foto Bielec, ul. Karmelicka 5a

Lupa binokularna wyprodukowana w lwowskiej Fabryce Przyrządów Mierniczych Jana Bujaka. Przykład polskiego sprzętu optycznego. Była używana w Instytucie Zoologii Stosowanej jeszcze w latach 90. XX w. przez prof. Jana Koteję do badań nad czerwcami (owady z grupy pluskwiaków). Profesor Koteja był nagradzany przez środowisko bursztyńników za promowanie badań nad inkluzjami bursztynowymi, czyli światem sprzed milionów lat zachowanym w bursztynie.

Czas powstania: lata 30. XX w.

Miejsce powstania: Lwów

Nr inw.: MAR/II/32

Ośrodek Konferencyjno-Edukacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego w Kulicach

Ośrodek w Kulicach jest jednostką ogólnouczelnianą. Instytucja powstała w 2002 roku i zajmuje się edukacją społeczną, wymianą naukową i transferem wiedzy, które są realizowane w formie konferencji, seminariów, warsztatów, szkół letnich, wycieczek edukacyjnych, debat, wydarzeń kulturalnych oraz artystycznych. Zespół Dworsko-Parkowy w Kulicach działa na podstawie aktów prawnych US: Zarządzenia nr 30/2002 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 22 maja 2002 roku i Regulaminu Uniwersytetu Szczecińskiego.

Ośrodek mieści się w zabytkowym dworze, na terenie rozległego parku, we wsi Kulice (gm. Nowogard), w odległości 70 km od Szczecina. Dwór i park znajdują się pod opieką konserwatorską i są wpisane do rejestru zabytków. Kulice przez stulecia należały do ziemi dobrskiej, od XIV wieku będącej w posiadaniu rodu von Dewitz, którego główną siedzibą był zamek w Dobrej. Od 1727 do 1945 roku Kulice, wraz z pobliskim Konarzewem i Jarchlinem, były własnością rodu von Bismarck. W latach 1838–1844 dobrami zarządzał przyszły kanclerz Niemiec, Otto von Bismarck. Kilka lat później stały się własnością jego starszego brata Bernharda von Bismarcka (1810–1893), który wznosił tam w 1848 roku murowany dwór, rozbudowywany w kolejnych dziesięcioleciach. W pobliżu dworu wzniesiono obiekty gospodarcze folwarku oraz neoromański kościół (1865). Na ternie parku znajduje się grób żony ostatniego właściciela Kulic, Kathariny von Bismarck. Po 1945 roku majątek kulicki wszedł w skład Państwowego Gospodarstwa Rolnego, a we dworze mieściły się biura PGR-u i mieszkania pracownicze. Po przemianach systemowych na początku lat 90. XX wieku zniszczoną posiadłość przejęła Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa. Z inicjatywy dr. Philippa von Bismarcka, długoletniego deputowanego posła do Bundestagu i Europarlamentu, powołano Fundatia Europea Pomerania, która w latach 1994–1995 wydzierżawiła i wyremontowała dwór ze środków niemieckiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. W Kulicach powołano ośrodek konferencyjno-hotelowy przeznaczony na debaty polsko-niemieckie i europejskie. W latach 1995–2002 ośrodkiem zarządzała Fundacja Akademia Europejska Kulice-Külz, kierowana przez Lisawetę von Zitzewitz, która zorganizowała tu wiele konferencji i seminariów. W 2002 roku dwór i przyległy park zostały przekazane Uniwersytetowi Szczecińskiemu, który do 2013 roku kontynuował dotychczasową działalność, wspólnie z Fundacją. Od 2016 roku ośrodek wznowił działalność, która jest realizowana we współpracy ze stowarzyszeniem Akademia Kulice.

KULICE

Uniwersytet Szczeciński

**Ośrodek Konferencyjno-Edukacyjny
Uniwersytetu Szczecińskiego
w Kulicach**

Kulice 24
72-200 Nowogard
tel. 914 441 339
kulice@univ.szczecin.pl
www.kulice.usz.edu.pl

kierownik:

dr Sławomir Szafrąński

pracownicy:

mgr Małgorzata Dąbrowska,

mgr Teresa Kania, Krzysztof Kania

Instytucja wspierająca:

Stowarzyszenie Akademia Kulice

Kulice 24

72-200 Nowogard

tel. 914 441 087

akademiakulice@op.pl

www.kulice.usz.edu.pl/stowarzyszenie

prezes stowarzyszenia:

dr Paweł Migdalski

Muzeum KUL

Muzeum Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (Muzeum KUL) powstało 1 września 2016 roku w wyniku konsolidacji trzech jednostek o charakterze muzealnym. Trzon zbiorów stanowi gromadzona latami kolekcja dzieł sztuki z dawnego Muzeum Uniwersyteckiego – ustanowionego z inicjatywy ks. kan. Jana Władzińskiego (1861–1935) już w 1932 roku i działającego pod różnymi nazwami do 2016 roku. Uzupełniają ją dokumenty i pamiątki zgromadzone w latach 2008–2016 w Muzeum Uniwersyteckim Historii KUL, jak też liczne zabytki archeologiczne z wykopalisk w Piotrawinie nad Wisłą oraz na lubelskim wzgórzu Czwartek przechowywane w Katedrze Archeologii Polski Instytutu Historii KUL.

Donacja ks. Jana Władzińskiego obejmowała gromadzony latami „zbiór pamiątek historycznych i stylowych okazów z różnych zakątków kraju”, wśród których oprócz cennych dzieł sztuki znalazły się także „osobliwe twory natury”. Mało znany pozostaje fakt wzbogacenia zbiorów o darowiznę prof. Kazimierza Michałowskiego (1901–1981) z roku 1938 – zabytki starożytne, głównie figurki i naczynia z wykopalisk w Edfu.

Dobra passa zbiorów muzealnych KUL zakończyła się wraz z wybuchem II wojny światowej. W grudniu 1939 roku zbiory zostały „zabezpieczone” przez Niemców i bezpowrotnie utracone.

W odradzającym się po wojnie Uniwersytecie zdecydowano się kultywować tradycje muzealne. Dzięki zaangażowaniu władz uczelni oraz niezwykłej ofiarności instytucji kościelnych i osób prywatnych na przestrzeni ostatnich sześćdziesięciu lat udało się zgromadzić w KUL przeszło 1700 obiektów.

W powojennej historii szczególne miejsce zajmuje darowizna Kurii Archidiecezjalnej we Wrocławiu z 1956 roku, na którą złożyły się cenne obiekty z zakresu średniowiecznej i nowożytnej plastyki śląskiej, a także „odstąpienie” przez Centralny Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków dla celów naukowych rzeźb sakralnych zdeponowanych jako „mienienie niczyje” w Centralnej Składnicy Muzealnej Ministerstwa Kultury i Sztuki w Kozłowie. Warte odnotowania są zakupy w salonach DESA z początku lat 60. XX wieku, m.in. dzieł Martena van Valckenborcha, Hendrika Verschuringa, Abrahama Storcka i innych. Na ostateczny kształt zbiorów wpłynęły donacje Olgi i Tadeusza Litawińskich z Zakopanego (1986), Krystyny Hartleb z Torunia (1986), Stanisławy i Tadeusza Witkowskich z Lublina (1991), oraz Joanny Gliwy z Warszawy (1992), dzięki którym Muzeum może się poszczycić znakomitym przeglądem malarstwa polskiego przełomu XIX i XX wieku. Na szczególną uwagę zasługują obrazy i rysunki artystów tej klasy, co Jan Matejko, Piotr Michałowski, Józef Chełmoński, Włodzimierz Tetmajer, Jacek i Rafał Malczewscy czy Jerzy Kossak. Niezwykle cenny jest też liczący kilkaset obiektów zbiór porcelany, w tym wyroby z czołowych wytwórni europejskich w Miśni, Berlinie i Wiedniu.

Duże wystawy ze zbiorów własnych i obcych organizowane są od 2012 roku (w latach 2012–2016 pod egidą Pracowni Zbiorów Muzealnych Instytutu Historii Sztuki KUL) – od 2016 roku w ramach statutowej działalności nowo powołanego Muzeum KUL, którą zainaugurowała wystawa: „100 na 100. Sto najcenniejszych dzieł sztuki ze zbiorów KUL na 100-lecie KUL” w Zamku Królewskim w Warszawie – Muzeum. Ważnym wydarzeniem kulturalnym była pierwsza monograficzna wystawa galicyjskiego malarza Jerzego Turnaua (1869–1925) „Ars e[t] terra” oraz prezentacja cennych obrazów i rzeźb pt. „Boznańska, Wyczółkowski, Dunikowski i inni. Kolekcja Mistrzów Krzysztofa Musiała”.

dr Krzysztof Przylicki

KATOLICKI UNIWERSYTET
JANA PAWŁA II

LUBLIN

**Muzeum Katolickiego Uniwersytetu
Lubelskiego Jana Pawła II**

Al. Raławickie 14

20-950 Lublin

tel. (81) 445 40 29

muzeum@kul.pl

www.muzeum.kul.pl

wstęp bezpłatny

poniedziałek, wtorek, środa, piątek:

9.00–16.00

czwartek: 11.00–19.00

Rezerwacje dla grup przyjmowane
są telefonicznie.

dyrektor:

dr Krzysztof Przylicki

pracownicy:

mgr Anna Szlązak

Katolicki Uniwersytet
Lubelski Jana Pawła II

**KATOLICKI
UNIwersYTET
LUBELSKI** | **KUL** 1918
JANA PAWŁA II

Warsztat Mistrza Polipytyku z Gościszowic (XV/XVI w.), Św. Sebastian z Mycielina. Mimo daleko posuniętej degradacji rzeźby w stosunku do stanu pierwotnego udało się utożsamić prezentowany tu obiekt z reprodukowaną przez Heinza Braunego i Ericha Wiesego rzeźbą z kościoła św. Mikołaja w Mycielinie (niem. Metschlau). Niemieccy badacze przypisali dzieło późnogotyckiemu warsztatowi Mistrza Polipytyku z Gościszowic, działającemu na terenach szprotawsko-żagańskim i pogranicza śląsko-wielkopolskiego, datując je na początek XVI wieku. Rzeźba św. Sebastiana z KUL wpisuje się w typowy dla tej pracowni sposób przedstawiania fizjonomii ludzkich. Charakterystyczne dla pracowni Mistrza są dość twardo i ostro kształtowane sylwetki męskie, o pozbawionych wyrazu psychicznego twarzach z podniesionymi łukami brwiowymi, migdałowatymi oczyma, długimi i wąskimi nosami oraz małymi podbródkami, różniące się od siebie zasadniczo tylko zarostem i fryzurą. Dzięki przedwojennej

reprodukcji wiemy, że rzeźba posiadała pierwotnie nieregularną, imitującą pagórek podstawę z osadzonym w niej gładkim, rozwidlającym się konarem drzewa, do którego przylegały ręce i nogi świętego.

Czas powstania: pocz. XVI w.

Materiał i technika: rzeźba opracowana obustronnie; drewno lipowe, zaprawa kredowo-klejowa, warstwy malarskie, rekonstruowane fragmenty w tworzywie Akson

Wymiary: wys. 71,5 cm

Nr inw.: MU KUL III-359

Uwagi: dar Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej z 1956 r. Konserwacja: Paulina Wirkijowska pod kier. mgr Barbary Budziaszek, Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Wrocławska pracownia Jacoba Beinharta (ok. 1460–1525), Złota Katarzyna z Katternecke we Wrocławiu. Figura Złotej Katarzyny to niewątpliwie najcenniejszy obiekt w uniwersyteckiej kolekcji rzeźb, od dawna łączony z wrocławskim warształtem Jacoba Beinharta. Jako pierwszy rzeźbę omówił wybitny wrocławski historyk sztuki Erich Wiese, włączając ją w poczet dzieł powstałych w kręgu twórcy ołtarza św. Łukasza z kościoła św. Marii Magdaleny we Wrocławiu (od 1949 r. w Muzeum Narodowym w Warszawie). Zwrócił nadto uwagę na XIX-wieczne ingerencje konserwatorskie, w wyniku których znaczne partie rzeźby zostały zrekonstruowane i przemalowane przy użyciu farb olejnych. Rozległe zniszczenia powstały zapewne na skutek działania czynników atmosferycznych, gdyż figura ta stanowiła pierwotnie dekorację rzeźbiarską narożnej kamienicy przy przedwojennych Breite- i St. Katharinenstraße na

Katternecke we Wrocławiu (ob. ulice Purkyniego i św. Katarzyny), wchodzącej w skład zabudowań nieistniejącego już klasztoru Dominikanek pw. św. Katarzyny i mieszczącej karczmę Pod Złotą Katarzyną (niem. Kretschamhaus zur Goldenen Katharina). Rzeźbę św. Katarzyny z KUL bez wątpienia uznać można za realizację noszącą znamiona dojrzałego stylu Beinharta, w którym Wiese dopatrywał się „mieszczańskiej harmonii wyzbytej dramatyzmu idylliczności”, a Meinert wskazywał na „hieratyczną odświętność”. Do elementarnych cech określających styl mistrza zaliczyć można przede wszystkim krągłe kształty twarzy, wysokie czoła, osadzone blisko siebie oczy o migdałowatym wykroju, a także wąskie, zaciśnięte usta, w których górna warga lekko zachodzi na środek dolnej.

Czas powstania: pocz. XVI w.

Materiał i technika: rzeźba przyścienna, od tyłu wydrążona; drewno lipowe, zaprawa kredowo-klejowa, warstwy malarskie, złoto płatkowe

Wymiary: wys. 149 cm

Nr inw.: MU KUL III-1552

Uwagi: dar Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej z 1956 r.; w trakcie konserwacji

Juan de Flandes (1460–1519), naśladowca, *Ecce Homo*. Tablica lubelska należy do grupy przedstawień będących wiernymi powtórzeniami obrazu z Galerii Narodowej w Pradze, przypisywanego powszechnie Juanowi de Flandes – malarzowi niderlandzkiemu, pozostającemu w latach 1496–1504 w służbie Izabeli I Katolickiej, królowej Kastylii, czynnemu następnie w Salamance, a od 1509 roku w Palencji. Należące do niej obrazy stanowią ilustrację opisanego na kartach Ewangelii według św. Jana epizodu z Pasji Chrystusa, gdy po biczowaniu, cierniem koronowaniu i naigrywaniu Jezus wystawiony został przez Poncjusza Piłata pod publiczny osąd żydowskiego ludu. Z zakratowanego otworu

okiennego w przyziemiu ganku mający szpetne oblicze Barabasza, który z woli ludu uwolniony został w święto Paschy zamiast Chrystusa. Scena okazania ubiczowanego Chrystusa ludowi określana jest mianem *Ecce Homo* (Oto Człowiek). Wersja lubelska wyróżnia się na tle innych zachowanych naśladownictw obrazu (przechowywanych w Bilbao, Amsterdamie i Lugano) wysokim kunsztem wykonania i rozbudowaną względem pierwowzoru kompozycją. Malarz powtórzył wiernie rozwiązania Juana, uzupełniając jednak obraz na pierwszym planie, tuż przy prawej krawędzi, o kilka dodatkowych postaci. To wysokiej klasy dzieło wiązane jest z kręgiem malarstwa południowoniderlandzkiego, z wyraźnym wskazaniem na środowisko artystów gandawskich drugiej połowy XVI wieku. Przeprowadzone przez prof. Tomasza Ważnego w 2013 roku badania dendrochronologiczne wykazały, że obraz został namalowany najprawdopodobniej około 1574 roku.

Czas powstania: ok. 1574

Materiał i technika: tempera na desce dębowej

Sygn.: niesygn.; napis p.d.: 30. lub 50.

Wymiary: wys. 77,3 cm × szer. 57,3 cm

Nr inw.: MU KUL I-121

Marten van Valckenborch (1535–1612), Wysokogórski pejzaż z Lotem i jego córkami. Pejzaż jest dziełem wybitnego przedstawiciela manieryzmu flamandzkiego, namalowanym tuż po 1600 roku. Jest to jeden z najlepszych przykładów schyłkowej fazy twórczości artysty, określanej mianem fantastycznej. Van Valckenborch tworzył wówczas niezwykle kunsztowne, zdynamizowane pejzaże górskie, w scenerii których osadzał bohaterów biblijnych historii. W obrazie lubelskim do głosu dochodzą zasady typowe dla późnomanierystycznego malarstwa pejzażowego. W ujętym z podwyższonego punktu widzenia panoramicznym krajobrazie w typie *Weltlandschaft*, o wysoko założonym horyzoncie, obserwujemy zanik obowiązującego do tej pory podziału na trzy budujące wrażenie głębi sfery kolorystyczne (pierwsza utrzymana w tonach brązowych, druga w żółcieniach, trzecia zazwyczaj w błękitach). W przypadku dzieła Martena biegnąca w poprzek obrazu diagonalna, która bierze początek w górnym lewym rogu i biegnie ku dolnemu prawemu, dzieli obraz na dwa płany – zdominowany brudnymi odcieniami plan pierwszy (po lewej) oraz monochromatyczny w swym wyrazie, wypełniony zgaszonymi błękitami i zielonkawymi szarościami plan dalszy (po prawej). Stosując łagodne przejście kolorystyczne pomiędzy obiema partiami, objawiające się rdzawymi plamkami na grzbietach środkowego wypiętrzenia górskiego, artysta osiągnął interesujący efekt połączenia perspektywy barwnej i powietrznej. Od strony formalnej obraz ma jeszcze typowo konstrukcyjny charakter, bowiem zaczerpnięte z natury motywy stanowią swobodną, podporządkowaną ściśle walorom dekoracyjności, kompilację. Dzieło zdradza równocześnie zamiłowanie malarza do efektów luministycznych. Zasnute ciężkimi, ołowianymi chmurami niebo przeszywa gdzieś tam chłodne, srebrzyste światło, które rozświetla szafirowe zbocza gór.

Czas powstania: po 1600

Materiał i technika: olej na desce dębowej

Sygn.: l.d.: MARTEN VAN / VALCKENBORCH / DEN AVDEN / FECIT 160[9?]

Wymiary: wys. 69 cm × szer. 89,4 cm

Nr inw.: MU KUL I-131

David Teniers Młodszy (1610–1690), naśladowca, Kordegarda małp. Dzieło jest wiernym powtórzeniem obrazu namalowanego około roku 1633–1634 przez Davida Teniersa Młodszego, nadwornego malarza arcyksięcia Leopolda Wilhelma Habsburga (1614–1662), namiestnika Południowych Niderlandów (obraz przechowywany dziś w zbiorach Musée des Beaux-Arts w Marsylii). Ukazywanie zwierząt podczas wykonywania typowo ludzkich czynności, a zatem odwrócenie przypisanych raz na zawsze ról, stanowiło od najdawniejszych czasów jeden z częstych zabiegów stosowanych w celu przedstawiania świata w krzywym zwierciadle. Akcja obrazu rozgrywa się w ponurej izbie wartowni, wypełnionej małpami poprzebieranymi za żołnierzy. Symboliczna jest zwłaszcza scena wprowadzenia ubranego w czerwony kontusz kocura, mistrzowsko wydobytą przez malarza światłem pochodni. Artysta, zestawiając kocura, którego cechą wrodzoną jest granicząca z bezmyślnością żądza upolowania myszy, z nie mniej próżnymi od niego małpami, wyraził przekonanie, że te ostatnie – mimo fizjonomicznego podobieństwa do *homo sapiens* – w swych zachowaniach bliższe są kotom niż ludziom. W ten zawołowany sposób skrytykował bratobójczą wojnę prowadzoną przez całe lata w zwaśnionych Niderlandach.

Czas powstania: poł. XVII w.

Materiał i technika: olej na blasze miedzianej

Sygn.: (fałszywie) śr.d.: •DT•

Wymiary: wys. 30,5 cm × szer. 40 cm (w świetle ramy)

Nr inw.: MU KUL I-127

Uwagi: zakup

Abraham Storck (1644–1708), przypisywany, Widok na zatokę morską. W przeciwieństwie do marynistów holenderskich działających w pierwszej połowie XVII wieku, którzy w swych obrazach „rejstrowali” przede wszystkim pełne grozy sztor-

my i katastrofy morskie z udziałem okrętów floty wojennej i handlowej, artyści następnej generacji częściej ukazywali zatoki morskie z portami o wyimaginowanej, nierzadko śródziemnomorskiej architekturze. Abraham Storck należy do pokolenia

amsterdamskich malarzy, którzy obok tradycyjnych marin tworzyli widoki cudzoziemskich portów, stanowiących kulisy dla cumujących w nich holenderskich fregat. Nie były to jednak obrazy w duchu italianizującego malarstwa pejzażowego, a raczej kompilacje elementów fantastycznych z egzystującymi w rzeczywistości budowlami, które wyrwane z ich naturalnego kontekstu tworzyły niejako proscenium dla przedstawień okrętów. Obraz, namalowany w monochromatycznej manierze, ukazuje nieco melancholijny w wyrazie widok na zatokę morską, z pobudowanym na ufortyfikowanym cyplu kościołem oraz cumującymi w głębi holenderskimi okrętami flagowymi. Lubelskie płótno stylistycznie bliskie jest także dziełom Jana Abrahamsza Beerstratena (1622–1666) i Reiniera Noomsa, zw. Zeemanem (ok. 1623–1664).

Czas powstania: 2. poł. XVII w.

Materiał i technika: olej na płótnie

Wymiary: wys. 70 cm × szer. 63 cm

Nr inw.: MU KUL I-120

Uwagi: zakup. Konserwacja: Teresa Sewiło pod kier. prof. Jadwigi Wyszynskiej, Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Christian Georg Schütz Starszy (1718–1791), Dolina Renu. Krajobraz jest fantastyczną wizją wybitnego artysty doby niemieckiego romantyzmu, opartą na doświadczeniach wyniesionych z podróży studyjnych nad Ren. Stałym elementem nadrzecznych widoków Schütza, obecnym także na obrazie z KUL, jest zacumowana przy brzegu lub wyciągnięta na ląd łódź, wokół której koncentruje się sztafaż ludzki. Diagonalną kompozycję lubelskiego widoku budują szeroko rozlane wody Renu i krawędzie górzystych wzniesień. Na tle wymagowanych zabudowań miejskich z warowną wieżą widzimy szkutników budujących łódź. Na przeciwległym, górzystym brzegu rzeki rysuje się sylweta średniowiecznego miasta z licznymi basztami, wieżami kościołów i zamkiem na szczycie. W głębi mający rozległy wyżyny krajobraz, zasnuty chmurami.

Czas powstania: lata 70.–80. XVIII w.

Materiał i technika: olej na desce

Sygn.: śr.d.: Schütz fecit

Wymiary: wys. 26,5 cm × szer. 34,6 cm

Nr inw.: MU KUL I-137

Uwagi: dar Stanisławy i Tadeusza Witkowskich z 1991 r. Konserwacja: mgr Urszula Bauman, Pracownia Konserwacji Zabytków, Muzeum Okręgowe w Lesznie

Stanisław Noakowski (1867–1928), Kościół barokowy i dzwonnica, widok od strony fasady. W zbiorach muzealnych KUL przechowywany jest zespół siedemnastu prac Stanisława Noakowskiego (1867–1928), architekta, pedagoga i genialnego rysownika, подарowany w 1991 roku przez Stanisławę z Majewskich Witkowską (1900–1991), wdowę po znanym lubelskim architekcie Tadeuszu Witkowskim (1904–1986). Nie wiadomo, w jakich okolicznościach Witkowski poznał mistrza. Można przypuszczać, że uczęszczał na jego wykłady z historii architektury na Politechnice Warszawskiej – szczególnie umiłowane przez młodych adeptów architektury. Witkowski, zafascynowany dziełem architekta-artysty, w latach 1956–1961 odbył kilkakrotnie podróże do Moskwy i Petersburga w poszukiwaniu archiwaliów i prac Noakowskiego z czasów, gdy ten mieszkał i tworzył w Rosji. We wczesnej twórczości Noakowski posługiwał się przede wszystkim ołówkiem i kredką, które w pierwszym dziesięcioleciu XX wieku coraz śmielej lawował barwnymi tuszami (okres rosyjski), by wreszcie zupełnie z nich zrezygnować na rzecz pędzla i sepii (okres polski). To pociągnęło za sobą zmianę stylu: od rysunku linearnego ku kompozycjom budowanym płaszczyznowo

– a zatem od techniki architektów ku malarskiej. Artysta czerpał pełnymi garściami z repertuaru form architektonicznych, kreując na papierze w okresie rosyjskim wyimaginowane „pejzaże architektoniczne” starej przedpiotrowej Rosji oraz podmalowywane kolorowymi tuszami budowle i wnętrza z czasów Elżbiety, Katarzyny i Aleksandra, natomiast w okresie polskim – wizerunki „dosłownie wszystkich formacji architektury polskiej przynajmniej siedmiu stuleci” (W. Tatarkiewicz, *O procesie twórczym Stanisława Noakowskiego*, [w:] *O Stanisławie Noakowskim*, red. P. Biegański, Warszawa 1959, s. 62). Wszystkie prace z KUL pochodzą z czasów polskich, kiedy artysta koncentrował swą uwagę już tylko na pojedynczych budowlach, i reprezentują style od romańskiego do późnobarokowego.

Czas powstania: 1926

Materiał i technika: tusz na kartonie rysunkowym

Sygn.: p.d.: SN 10. / VII.26

Wymiary: wys. 46 cm × szer. 63 cm

Nr inw.: MU KUL II-237

Uwagi: dar Stanisławy i Tadeusza Witkowskich z 1991 r.

Miśnia, Królewska Manufaktura Porcelany, Maria Magdalena klęcząca pod krzyżem. Figura z Muzeum KUL to pomniejszona i lekko zmodyfikowana wersja centralnego fragmentu sceny Golgoty – Chrystusa na krzyżu, opłakiwanego przez Marię Magdalenę. Najstarszy znany miśnieński krucyfiks z elementami ceramicznymi pochodzi z 1710 roku i stanowi pomniejszoną wersję krzyża Permosera dla katedry w Budziszynie. Tego typu wczesne realizacje tworzone były z drewna, najczęściej barwionego na czarno, do którego mocowano figurkę Chrystusa, wykonaną z kamionki lub porcelany böttgerowskiej. Kaendler stworzył własną redakcję tego tematu; niektórzy twierdzą, że wykorzystał wzór graficzny – dotąd jednak niezidentyfikowany. Rzeźba zdradza duże podobieństwo do kamiennej figury Chrystusa na krzyżu z postacią Marii Magdaleny

u jego stóp z kłodzkiego Mostu św. Jana, ufundowanej w 1734 roku (rok powstania grupy wielkiego Ukrzyżowania), a także – i przede wszystkim – do kobiecej postaci z epitafium Rebbeki Schlegel (1696–1736) w krużgankach dawnego klasztoru oo. Franciszkanów w Miśni, dłuta samego Kaendlera. Porcelanowe figurki z modeli z 1747 roku różniły się między sobą zasadniczo tylko wielkością, malaturą i plastyczną dekoracją uformowanej na kształt skalistego wzgórzka podstawy. Czas powstania publikowanego egzemplarza określany jest na lata 1760–1770. Przypuszcza się, że figura ukrzyżowanego Zbawiciela pierwotnie również wykonana była z porcelany. Tego typu kompozycje – zwłaszcza w wariantach rozbudowanym o dodatkowe postaci – mogły pełnić rolę domowych lub podróżnych ołtarzyków, a nawet stanowić dekorację kościelnych ołtarzy.

Czas powstania: 1760–1770, według modelu Johanna Joachima Kandlera (1706–1775) z 1747

Materiał i technika: porcelana malowana naszkliwnie i złocona, drewno

Sygn.: skrzyżowane miecze kobaltem podszkliwnie

Wymiary: wys. 16,5 cm (bez drewnianego krucyfiksu), 39 cm (z drewnianym krucyfiksem)

Nr inw.: MU KUL V-690

Uwagi: dar Olgi i Tadeusza Litawińskich z 1986 r.

Królewska Manufaktura Porcelany w Berlinie, talerze z „naturalnymi kwiatami, owadami i złożoną girlandą przy krawędzi” z zastawy stołowej „Reliefzierat”, zamówionej przez Fryderyka II Wielkiego (1712–1786) dla Zamku w Berlinie. Król Prus Fryderyk II Wielki zamówił w berlińskiej manufakturze porcelany 21 serwisów stołowych. Pierwsze zamówienie, złożone w 1765 roku, dotyczyło wykonania zastawy dla poczdamskiego Neues Palais. Jej twórca, Friedrich Elias Meyer (1723–1785), „wypukłymi i złożonymi dekoracjami, malowanymi girlandami, naturalnymi kwiatami i złotą mozaiką” znakomicie nawiązał do dekoracji wnętrza fryderycjańskiego rokoka. Monarcha, oczarowany zastawą, zlecił rok później wykonanie drugiego kompletu według tego samego wzoru – różnił się on tylko kolorem i wyraziściej malowanym centralnym bukiecikiem. Do historii przeszedł pod nazwą drugiego serwisu poczdamskiego. Model ten powtórzony został jeszcze w 1768 i 1773 roku, na potrzeby rezydencji berlińskiej. Na wyraźne życzenie władcy tym razem ozdobiły go „naturalne kwiatki, owady i złożone girlandy przy krawędzi”. W Muzeum KUL znajdują się trzy talerze z serwisu – dwa deserowe i jeden płytki.

Czas powstania: 2. poł. XVIII w., według modelu Friedricha Eliasa Meyera (1723–1785) z 1768 lub 1773

Miejsce powstania: Berlin, Niemcy

Materiał i technika: porcelana malowana naszkliwnie i złocona

Sygn.: 1) berło kobaltem podszkliwnie; wycisk K (?);

2) berło kobaltem podszkliwnie; wycisk K3;

3) berło kobaltem podszkliwnie; wycisk 6

Wymiary: śr. 24,5 cm

Nr inw.: MU KUL V-621/1-2, 627

Muzeum Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej

Oficjalne otwarcie Muzeum UMCS odbyło się 3 października 1980 roku, a z formalnego punktu widzenia jego działalność datuje się od 1 grudnia 1980 roku – Zarządzeniem Rektora UMCS powołany został wówczas Zakład Nauk Pomocniczych Historii i Bibliotekoznawstwa z Pracownią „Muzeum UMCS”.

W kolejnych latach w uniwersyteckim Muzeum gromadzono obiekty dokumentujące dzieje UMCS. Rok 1999 przyniósł zmiany w usytuowaniu organizacyjnym Muzeum w strukturze Uniwersytetu. Zarządzeniem Rektora UMCS z września 1999 roku Pracownia „Muzeum UMCS” została wyłączona z Zakładu Nauk Pomocniczych Historii i Bibliotekoznawstwa. Powstała wówczas nowa jednostka organizacyjna – Archiwum i Muzeum UMCS. W takim usytuowaniu Muzeum funkcjonuje od 1 października 1999 roku. Zmiany organizacyjne nie miały żadnego wpływu na funkcje realizowane przez Muzeum UMCS, którego merytoryczną działalność regulują przepisy Ustawy o muzeach z dnia 29 czerwca 2007 roku (Dz.U. z dnia 13 lipca 2007 roku).

Muzeum uniwersyteckie ma profil historyczny i poprzez realizację funkcji kumulacyjnej, poznawczej, dokumentacyjnej i dydaktyczno-wychowawczej przedstawia możliwie wierny obraz życia Uniwersytetu na wielu płaszczyznach, prezentując przeszłość i teraźniejszość uczelni. Muzeum gromadzi dokumentację ikonograficzną Uniwersytetu oraz obiekty materialne tworzone na Uniwersytecie, wykorzystywane w bieżącej działalności. Ważną grupę eksponatów stanowią dzieła sztuki współczesnej, głównie rysunki, grafiki i ekslibrisy. W Muzeum gromadzi się też wycinki prasowe z prasy lokalnej i krajowej, które dotyczą różnych aspektów życia Uniwersytetu. Stanowią one podstawę tworzenia bibliografii UMCS. Zbiory Muzeum są udostępniane do celów naukowych i wydawniczych na ogólnie stosowanych zasadach wynikających z przepisów o muzeach i ochronie zabytków oraz opiece nad zabytkami.

Działalność wystawiennicza Muzeum, przy braku pomieszczenia na zorganizowanie stałej ekspozycji, ogranicza się do wystaw czasowych, które prezentowane są w gmachu Biblioteki Głównej UMCS. Wystawy są ogólnodostępne i można je odwiedzać w godzinach pracy Biblioteki.

БІБЛІОТЕКА

LUBLIN

Uniwersytet Marii Curie-
-Skłodowskiej w Lublinie

**Muzeum Uniwersytetu Marii
Curie-Skłodowskiej**

ul. Radziszewskiego 11

20-031 Lublin

tel. (81) 537 58 31

muzeum@umcs.lublin.pl

www.muzeum.umcs.pl

wstęp bezpłatny (wystawy czasowe

w gmachu Biblioteki Głównej UMCS

– w godzinach otwarcia Biblioteki)

kierownik:

mgr Jerzy Kasprzak

pracownicy:

mgr Dariusz Boruch

Sesja Miejskiej Rady Narodowej w Lublinie w dniu 8 lipca 1946 r. – uroczyste przekazanie gruntów pod budowę obiektów UMCS

Czas powstania: 8 lipca 1946

Miejsce powstania: Lublin

Materiał i technika: papier fotograficzny, fotografia czarno-biała

Wymiary: wys. 11 cm × szer. 17 cm

Nr inw.: 13295/Fn; KW nr 19283/11

Statuetka nagrodowa – żubr na postumencie

Czas powstania: 1948

Materiał i technika: mosiądz, odlewanie

Wymiary: 15 cm × 18 cm

Nr inw.: 187/M; KW 386/80

Uwagi: Z przodu postumentu napis: Nagroda J.M. Rektora UMCS prof. dr Raabe Henryka dla I-go studenta uczelni w „Biegu Narodowym”. 2.V.48.

Józef Gierczak, ogniwo Westona. Ogniwo galwaniczne, w którym elektrodę dodatnią stanowi rtęć, ujemną amalgamat kadmu, a elektrolitem jest nasycony wodny roztwór siarczanu kadmu. Ogniwo to jest zwykle konstruowane w kształcie litery „H” z przewężeniami w połowie dolnych ramion, które zapobiegają przemieszczaniu się chemikaliów podczas transportu ogniwa. Ogniwo Westona było stosowane jako wzorzec jednostki miary napięcia elektrycznego, gdyż jego napięcie jest bardzo bliskie 1 V.

Czas powstania: 1948

Miejsce powstania: Lublin

Materiał i technika: ebonit, szkło, metal

Wymiary: wys. 10 cm × szer. 10 cm

Nr inw.: 7770/M; KW nr 22909/17

Uwagi: Ogniwo Westona zostało wykonane przez studenta Józefa Gierczaka dla prof. Andrzeja Waksmundzkiego jako wyposażenie pracowni chemii fizycznej dla studentów chemii i farmacji UMCS.

Najstarsza zachowana toga Rektora UMCS, uszyta za kadencji prof. dr. hab. Bohdana Dobrzańskiego (1951–1955)

Czas powstania: pocz. lat 50. XX w.

Materiał i technika: tkanina czerwona i bordowa

Wymiary: wys. 140 cm × szer. 60 cm

Nr inw.: 3588/M; KW 12777/04

Uroczystość odsłonięcia pomnika Marii Curie-Skłodowskiej na placu jej imienia

Czas powstania: 24 października 1964

Miejsce powstania: Lublin

Materiał i technika: papier fotograficzny, fotografia czarno-biała

Wymiary: wys. 18 cm × szer. 12,5 cm

Nr inw.: 68/Fn; KW 168/80

Uwagi: Pomnik autorstwa Mariana Koniecznego odsłonięto z okazji 20-lecia UMCS w 1964 roku.

Toga woźnego (pedla)

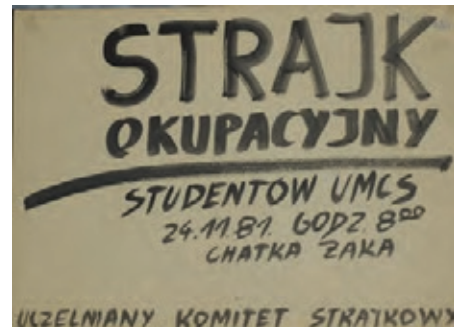
Czas powstania: ok. 1960

Materiał i technika: tkanina zielona i ciemnozielona

Wymiary: wys. 140 cm × szer. 60 cm

Nr inw.: 3586/M; KW 12775/04

Uwagi: toga z lat 1960–1989

Afisz – ogłoszenie: „Strajk okupacyjny studentów UMCS. 24.11.81 [...]”

Czas powstania: listopad 1981

Miejsce powstania: Lublin

Materiał i technika: papier biały (pakowy), pismo odręczne, farba plakatowa czarna

Wymiary: wys. 50 cm × szer. 70 cm

Nr inw.: 734/M; KW 1413/82

Czapka studenta UMCS

Czas powstania: lata 60. XX w.

Materiał i technika: sukno bordowe, daszek czarny z tworzywa sztucznego, nad nim sznurek złoty, otok bordowy i szary

Wymiary: 25 cm × 12 cm × 4 cm

Nr inw.: 231/M; KW 456/80

Aleksandra Wachniewska, Portret profesora Konstantego Strawińskiego. Portret przedstawia profesora UMCS, zoologa, entomologa.

Czas powstania: 1961

Materiał i technika: olej na płótnie, rama złożona drewniana

Wymiary: wys. 70 cm × szer. 60 cm

Nr inw.: 2133/M;

KW 6869/90

Krzyż Wielki Odrodzenia Polski z Gwiazdą przyznany UMCS. Z szarfą, w pudełku

Czas powstania: 1974

Materiał i technika: odlew metalowy, porcelana barwiona, biało-czerwona tkanina, czerwone pudełko tekturowe

Wymiary:

wys. 5 cm × szer. 16 cm × głęb. 26 cm
(wymiary pudełka)

Nr inw.: 281/M;

KW 514/81

Muzeum Geologiczne im. Jana Ziomka Wydziału Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego

Muzeum Geologiczne zostało powołane decyzją Rady Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi z 1 marca 2000 roku. Powstanie Muzeum związane było z wielką pasją kolekcjonerską oraz uporem organizacyjnym dr. Jana Ziomka, który pełnił funkcję kierownika jednostki do 30 września 2012 roku i pracował w niej do swojej śmierci w 2014 roku. Dnia 12 maja 2015 roku Muzeum Geologicznemu zostało nadane Jego imię. Powstałe Muzeum Geologiczne otrzymało nową siedzibę w zaadaptowanych na ten cel budynkach pofabrycznych położonych przy ul. Kopcińskiego 31. Zbiory, które znalazły się w jego posiadaniu, pochodziły z niewielkiego, funkcjonującego w okresie od maja 1999 roku do lutego 2000 roku w obrębie Katedry Geologii, Geosynoptyki i Zrównoważonego Rozwoju, Muzeum Ziemi, w którym dr Jan Ziomek pełnił funkcję kustosa. Część ówczesnych zbiorów Muzeum Geologicznego to okazy pozyskane w trakcie prac naukowych prowadzonych przez dawnych pracowników UŁ związanych z chemią i mineralogią (prof. dr hab. Jan Wojciechowski, dr Halina Budzyńska) oraz paleontologią (dr Halina Hurcewicz). Przez kilka lat zbiory Muzeum znacznie się powiększyły, głównie dzięki licznym darczyńcom indywidualnym i firmom, zakupom oraz działalności naukowej pracowników Wydziału.

Okazy znajdujące się w Muzeum prezentowane są na dwóch kondygnacjach o łącznej powierzchni 660 m². Na górnej kondygnacji znajdują się ekspozycje: minerałów uporządkowanych według systematyki; minerałów pochodzących z ważniejszych stanowisk mineralogicznych Dolnego Śląska, Francji, Rumunii; agatów; meteorytów i tektytów; kryształów syntetycznych. Na dolnej kondygnacji prezentowane są: skały ozdobne wykorzystywane w architekturze; skały i skamieniałości pochodzące z materiału narzutowego; elementy geologii regionalnej ze szczególnym uwzględnieniem Centralnej Polski; skamieniałości charakterystyczne dla poszczególnych epok geologicznych. Łącznie na ekspozycjach znajduje się ok. 4000 okazów, dodatkowo ok. 2000 okazów zgromadzonych jest w magazynie. Obecnie prowadzone są prace inwentaryzacyjne, których celem jest stworzenie pełnej cyfrowej dokumentacji zbiorów.

W strukturze Wydziału Nauk Geograficznych UŁ jednostka podlega bezpośrednio Dziekanowi Wydziału. Muzeum najczęściej odwiedzają grupy szkolne korzystające poza zwiedzaniem ekspozycji z oferty tematycznych prelekcji. Dodatkowo realizowane są tu zajęcia dydaktyczne dla studentów różnych kierunków Uniwersytetu Łódzkiego i Politechniki Łódzkiej.

dr Marcin Krystek

MUZEUM
GEOLOGICZNE

**Muzeum Geologiczne
im. Jana Ziomka
Wydziału Nauk Geograficznych
Uniwersytetu Łódzkiego**

ul. Kopcińskiego 31
90-142 Łódź
tel. (42) 635 45 93
muzgeol@geo.uni.lodz.pl
www.muzeum.geo.uni.lodz.pl
wstęp płatny (aktualne ceny biletów
na stronie internetowej)
poniedziałek – piątek: 9.00–15.00
kierownik: dr Marcin Krystek

**WYDZIAŁ NAUK
GEOGRAFICZNYCH**
Uniwersytet Łódzki

„Sówka” – agat w tufie ryolitowym
Miejsce znalezienia: Nowy Kościół, Polska
Wymiary: 23 cm × 19 cm × 10 cm
Nr inw.: M0056
Uwagi: okaz polerowany

Meteoryt węglisty Allende CV3
Miejsce znalezienia: Chihuahua, Meksyk
Wymiary: 10 cm × 7 cm × 0,3 cm
Nr inw.: A0002
Uwagi: okaz cięty. Dar Tomasza Jakubowskiego

Brekcja jaspisowo-chalcedonowa
Miejsce znalezienia: Tłumaczów, Polska
Wymiary: 14 cm × 7 cm × 11 cm
Nr inw.: M1187
Uwagi: okaz polerowany

Meteoryt żelazny Muonionalusta IV A
Miejsce znalezienia: Pajala, Szwecja
Wymiary: 9,6 cm × 6,8 cm × 0,7 cm
Nr inw.: A0056
Uwagi: okaz cięty, trawiony

Suevit

Miejsce znalezienia: Riess, Niemcy

Wymiary: 11 cm × 8 cm × 4,5 cm

Nr inw.: B0028

Uwagi: okaz polerowany. Dar Adama Chciuka

Okaz: fluoryt

Miejsce znalezienia: Tennessee, USA

Wymiary: 12 cm × 11 cm × 9 cm

Nr inw.: M1192

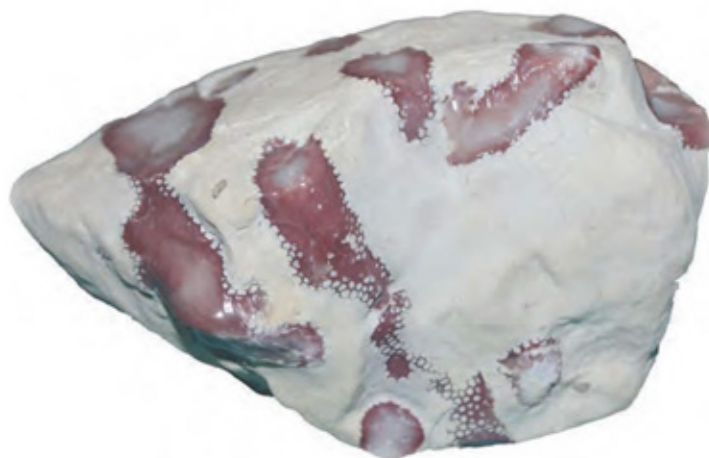

Halit

Miejsce znalezienia: Wieliczka, Polska

Wymiary: 23 cm × 18 cm × 17 cm

Nr inw.: M0913

Materiał narzutowy, kolonia koralowców denkowych *Thamnopora* sp.

Miejsce znalezienia: Morena kutnowska, Polska

Wymiary: 7 cm × 6 cm × 6 cm

Nr inw.: E0005

Uwagi: oznaczył i przekazał w darze Jarosław Kulik

Wapień z głownogami „Fossil Brown”

Wiek: dewon

Miejsce znalezienia: Atlas, Maroko

Wymiary:

100 cm ×

60 cm ×

3 cm

Nr inw.: M0913

Uwagi: płyta ciężka, polerowana. Dar Zakładu Obróbki Kamienia „Labradoryt”

Materiał narzutowy, szary porfir Dalarna

Miejsce znalezienia: Morena kutnowska, Polska

Wymiary: 7 cm × 6 cm × 6 cm

Nr inw.: E0261

Uwagi: oznaczył dr hab. Piotr Czubla. Dar Jarosława Kulika

Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Łódzkiego

Korzenie dzisiejszego Muzeum Przyrodniczego Uniwersytetu Łódzkiego sięgają roku 1930, kiedy to na bazie kolekcji istniejących wówczas w Łodzi instytucji: Muzeum Nauki i Sztuki oraz Centralnej Miejskiej Pracowni Przyrodniczo-Pedagogicznej powstało Muzeum Przyrodniczo-Pedagogiczne. Organizatorem przedwojennego Muzeum i jego pierwszym dyrektorem był Edward Potęga, a siedzibą stał się budynek po dawnej jadłodajni mieszczący się w Parku Sienkiewicza w Łodzi przy ulicy Kilińskiego. Lokal ten obecnie Muzeum Przyrodnicze UŁ zajmuje do dnia dzisiejszego. W okresie międzywojennym muzeum prowadziło głównie działalność oświatową dla potrzeb szkolnictwa łódzkiego, a także było siedzibą redakcji kilku łódzkich czasopism przyrodniczych. W okresie II wojny światowej kierownikiem Muzeum był Niemiec Ernst Koeppe, specjalista w zakresie muzealnictwa przyrodniczego. Nadał on wystawie wyraźnie regionalny charakter oraz zgromadził duży zbiór kręgowców okolic Łodzi. W latach 1945–1950 Muzeum było dalej samodzielną placówką oświatową. W roku 1952 zostało przekształcone w zamiej-

Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Łódzkiego

scowy oddział Instytutu Zoologii Polskiej Akademii Nauk, a następnie, w roku 1962, włączono je do Uniwersytetu Łódzkiego w ramach istniejącej wówczas Katedry Ewolucjonizmu. Dzisiejsze Muzeum Przyrodnicze działa w ramach struktur Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego przy Katedrze Zoologii Doświadczalnej i Biologii Ewolucyjnej. Przez wszystkie lata istnienia muzeum intensywnie pozyskiwano nowe eksponaty i kolekcje. Część współczesnych zbiorów posiada wartość historyczną i pochodzi jeszcze z czasów przedwojennych. W kolekcji znajdują się okazy rzadko eksponowane w polskich muzeach przyrodniczych. Liczbę wszystkich muzealiów szacuje się na ponad 100 000, a najliczniejszą ich grupę stanowią owady. Obecnie prowadzona jest kompleksowa rozbudowa i modernizacja muzeum, co ma umożliwić stworzenie dużego centrum o charakterze edukacyjnym i kulturalnym, w którym powstaną nowoczesne wystawy popularyzujące nauki przyrodnicze. Zakończenie tej inwestycji planowane jest na koniec 2018 roku. Znaczne zwiększenie powierzchni wystawienniczej i magazynowej (łącznie około 800 m²) pozwoli na tworzenie nowych ekspozycji oraz na prawidłowe przechowywanie i konserwację zbiorów.

**Muzeum Przyrodnicze
Uniwersytetu Łódzkiego**

ul. Kilińskiego 101

90-011 Łódź

tel. (42) 635 44 90

muzeum@biol.uni.lodz.pl

www.web.biol.uni.lodz.pl/muzeum

W związku z trwającą przebudową
Muzeum jest zamknięte do
odwołania (planowany koniec prac –
koniec 2018 roku).

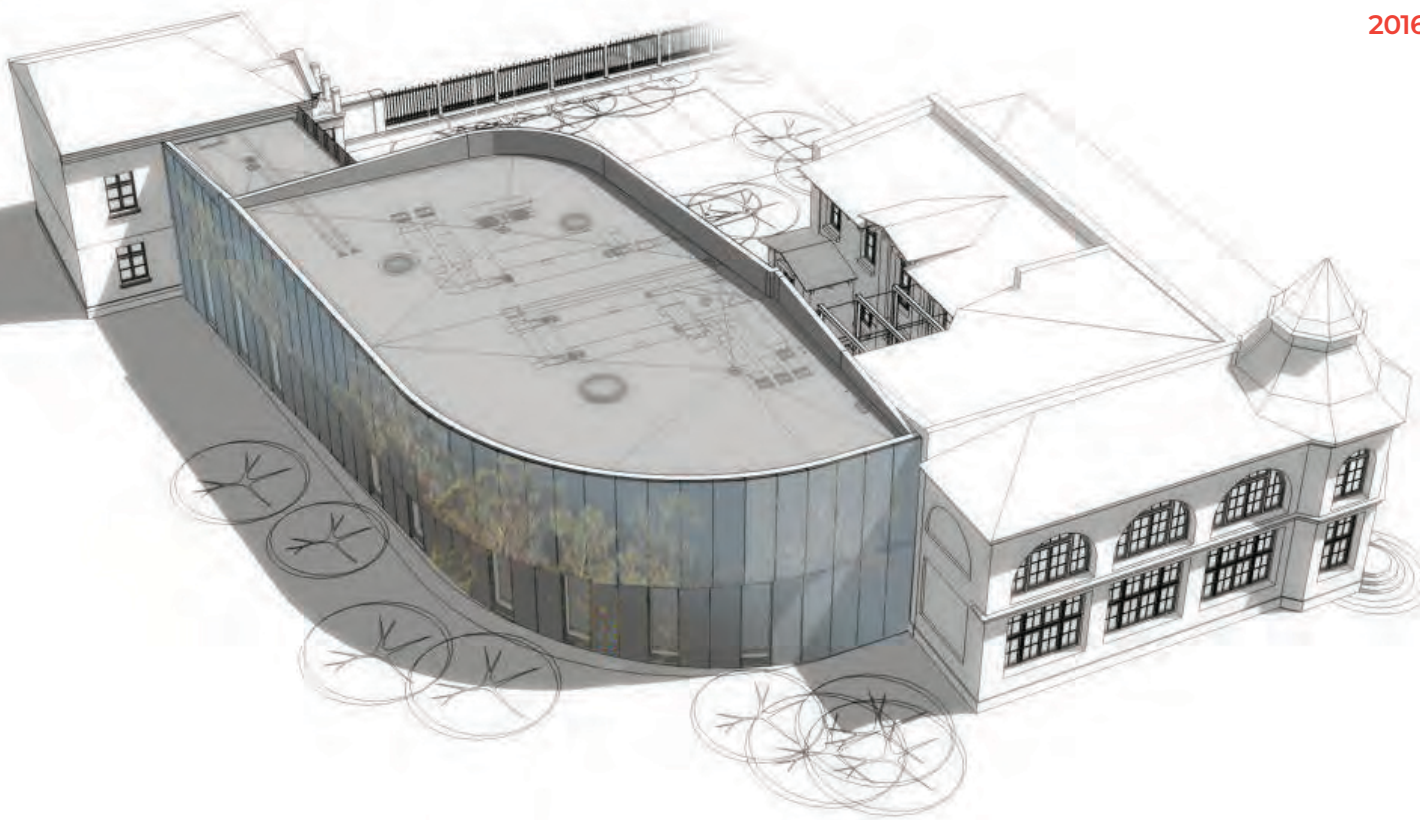
kierownik: dr hab. Jerzy Nadolski,
prof. nadzw. UŁ

pracownicy: dr Mirosława Bańbura,
mgr Barbara Loga,
dr Katarzyna Majecka

**WYDZIAŁ BIOLOGII
i OCHRONY ŚRODOWISKA**

Uniwersytet Łódzki

Małgorzata Domagała,
Jacek Wnuk, wizualizacja
budyńku Muzeum Przyrodniczego
Uniwersytetu Łódzkiego,
2016

Szkielet niedźwiedzia jaskiniowego *Ursus spelaeus*

Miejsce znalezienia: Tatry

Nr inw.: 9018/609

Uwagi: zrekonstruowany w początkach lat 20. XX w.

Szkielet słonia indyjskiego *Elephas Maximus*

Wiek: ok. 50 lat

Miejsce znalezienia: Łódź

Nr inw.: 9018/710

Uwagi: szkielet samicy, która w latach 60. XX w. padła w Łódzkim Ogrodzie Zoologicznym

Czaszka tura (*Bos primigenius*) znaleziona w latach 30. XX wieku w czasie robót ziemnych w okolicach Łodzi. Jest obecnie symbolem Muzeum Przyrodniczego Uniwersytetu Łódzkiego.

Miejsce znalezienia: okolice Łodzi

Nr inw.: 9018/605

Dziobak australijski *Ornithorhynchus anatinus*
Nr inw.: 9018/555
Uwagi: wypchany; z kolekcji przedwojennej

Leniwiec trójpalczasty *Bradypus tridactylus*
Nr inw.: 9018/843
Uwagi: wypchany; z kolekcji przedwojennej

Ptak rajski *Paradisaea raggiana*
Nr inw.: 9018/478
Uwagi: wypchany; z kolekcji przedwojennej

Pyton siatkowy *Python reticulatus*

Nr inw.: 9018/210

Uwagi: wypchany; z kolekcji przedwojennej

Krab olbrzymi *Macrocheira kaempferi*

Nr inw.: 9018/023

Uwagi: Zwierzę to jest endemitem Morza Japońskiego i jednocześnie największym skorupiakiem na świecie.

Muzeum Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Za początek rozwoju szkolnictwa medyczno-wojskowego w Łodzi należy przyjąć dzień 31 lipca 1945 roku, kiedy to utworzono Szkołę Młodszych Oficerów Służby Zdrowia, która w latach 1947–1950 funkcjonowała jako Centrum Wyszkożenia Sanitarnego, a później do 1958 roku jako Wojskowe Centrum Wyszkożenia Medycznego. W dniu 15 czerwca 1958 roku utworzono pierwszą w Polsce Wojskową Akademię Medyczną. Patronem uczelni wojskowej został w 1975 roku gen. dyw. prof. dr med. Bolesław Szarecki.

Historia uczelni jest ściśle związana z Zakładem Historii Medycyny, przy którym utworzono Muzeum Polskiej Wojskowej Służby Zdrowia, otwarte 22 stycznia 1972 roku. Budynek, w którym mieści się muzeum, ma bardzo ciekawą historię. W okresie międzywojennym stacjonował tam pułk piechoty im. Strzelców Kaniowskich, natomiast w pierwszych miesiącach okupacji niemieckiej mieścił się w nim zaadaptowany szpital dla rannych żołnierzy z września 1939 roku. Po wojnie znajdowały się tu kolejno szkoły oficerskie.

Muzeum przybliży odbiorcom tradycje i osiągnięcia wojskowej i cywilnej służby zdrowia oraz rozwój szkolnictwa medycznego. Ekspozycja ma charakter chronologiczny. Obiekty w muzeum zostały także podzielone na kilka grup tematycznych: sprzęt medyczny, mundury służby zdrowia, dokumenty, starodruki, odznaki i medale. Warte uwagi są dzieła Paracelsusa z 1618 roku dotyczące zagadnień zabiegowych. Muzeum posiada także jeden z najstarszych polskich starodruków – *Zielnik Simona Syreniusza* wydany w 1613 roku. Najstarsze prezentowane w gablotach sprzęty farmaceutyczne pochodzą z XVII i XIX wieku. Oddzielną sekcję stanowią eksponaty dotyczące I wojny światowej; szczególną uwagę zwrócić tu należy na zachowane zestawy chirurgiczne, kolekcje odłamków i pocisków wydobytych przez lekarzy frontowych z ciał rannych. Kolejny dział przedstawia funkcjonowanie polskiej służby zdrowia w okresie międzywojennym i w latach II wojny światowej. Ponadto w muzeum znajduje się wiele obiektów pochodzących z Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie; poczesne miejsce zajmuje także zbiór związany z postacią patrona WAM Bolesława Szareckiego. Ostatni chronologicznie dział obejmuje dokumenty, pamiątki i mundury pracowników Polskiej Służby Zdrowia w ramach ONZ na Bliskim Wschodzie. Oprócz tego w muzeum znajdują się unity stomatologiczne, a także gabinet dentystryczny z lat 60. XX wieku.

Obecnie Kierownikiem Zakładu Medycyny, Farmacji i Medycyny Wojskowej jest dr n. farm. Marcin Możdżan. Muzeum nie zatrudnia osób na etacie. Wstęp do muzeum był bezpłatny po wcześniejszym umówieniu się z kierownikiem jednostki; obecnie instytucja jest w reorganizacji i dalsze losy zbiorów muzealnych ważą się.

7/9

PROJEKTOWANIE WYKONANIE
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA

KONSTRUKCJA WYKONANIE
KONSTRUKCJA

KONSTRUKCJA WYKONANIE
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA

KONSTRUKCJA WYKONANIE
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA

KONSTRUKCJA WYKONANIE
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA

KONSTRUKCJA WYKONANIE
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA
KONSTRUKCJA

Strzykawka typu Carpula

Młoteczek neurologiczny z igłą

Młotek do dłuł kostnych typu Hajek

Torba lekarska ze sterylizatorem

Cystoskop

Przyrząd do baniek ciętych

Zestaw do galwanoterapii (leczenia prądem)

Wojskowy zestaw chirurgiczny

Rosyjski zestaw narzędzi chirurgicznych w metalowym sterylizatorze

Mikroskop

Muzeum Politechniki Opolskiej i Lamp Rentgenowskich

Muzeum Politechniki Opolskiej i Lamp Rentgenowskich – jedyna tego typu kolekcja lamp rentgenowskich na świecie – zostało utworzone 8 listopada 2011 roku, z okazji 45-lecia uczelni oraz w rocznicę odkrycia promieni X przez Wilhelma Röntgena. Gromadzenie zbiorów zaczęło się jednak już w 2005 roku – wówczas była to jeszcze prywatna kolekcja pracownika Politechniki Opolskiej, dr. inż. Grzegorza Jezierskiego.

W Muzeum Politechniki Opolskiej i Lamp Rentgenowskich znajdują się sprzęty o różnych zastosowaniach: lampy medyczne, przemysłowe, do dyfrakcji rentgenowskiej oraz do fluorescencji rentgenowskiej, a także unikalne źródła promieniowania rentgenowskiego, jak np. źródło do litografii rentgenowskiej, rozbielalne lampy impulsowe lub źródła z mikroogniskiem. Oprócz samych lamp rentgenowskich eksponowane są również kołpaki i głowice aparatów rentgenowskich, a także kompletne aparaty rentgenowskie do różnych zastosowań. Ponadto kolekcja zawiera inne eksponaty związane z promieniowaniem rentgenowskim, np. kenotrony (lampy prostownicze), wzmacniacze obrazu rentgenowskiego, kamery rentgenowskie, soczewki rentgenowskie, sprzęt dozymetryczny do pomiaru promieniowania rentgenowskiego oraz sprzęt pomocniczy do wykonywania badań rentgenowskich, w tym kamery do dyfrakcji rentgenowskiej. Dość licznie reprezentowana jest krajowa i zagraniczna literatura dotycząca promieniowania rentgenowskiego. Kolekcji towarzyszy zbiór artystycznych fotografii rentgenowskich wielu artystów z całego świata. Muzeum stanowi cenną pomoc edukacyjną (w zakresie historii techniki, inżynierii materiałowej czy techniki wysokich napięć) nie tylko dla studentów samej politechniki, ale także dla uczniów szkół średnich czy policealnych (np. w zakresie technik radiologii).

Znajdujący się w trzech salach o powierzchni ponad 200 m² zbiór liczy (stan na wrzesień 2017 roku) ponad 1000 niepowtarzalnych eksponatów. Wszystkie obiekty pochodzą z darowizn – w sumie od 442 ofiarodawców, w tym od 159 ofiarodawców z zagranicy (z 25 państw).

Siedziba muzeum mieści się na terenie II kampusu Politechniki Opolskiej. Organizacyjnie Muzeum Politechniki Opolskiej i Lamp Rentgenowskich ulokowane jest w Biurze Rektora w Sekcji Promocji i Kultury. Muzeum czynnie uczestniczy w różnych cyklicznych wydarzeniach, jak np. Noc Muzeów, Festiwal Nauki czy Światowy Dzień Radiologii (8 listopada).

dr inż. Grzegorz Jezierski

5

5

**Muzeum Politechniki Opolskiej
i Lamp Rentgenowskich**

ul. Próżkowska 76,
budynek V, piętro III
45-758 Opole

tel. (77) 449 86 40

g.jezierski@po.opole.pl

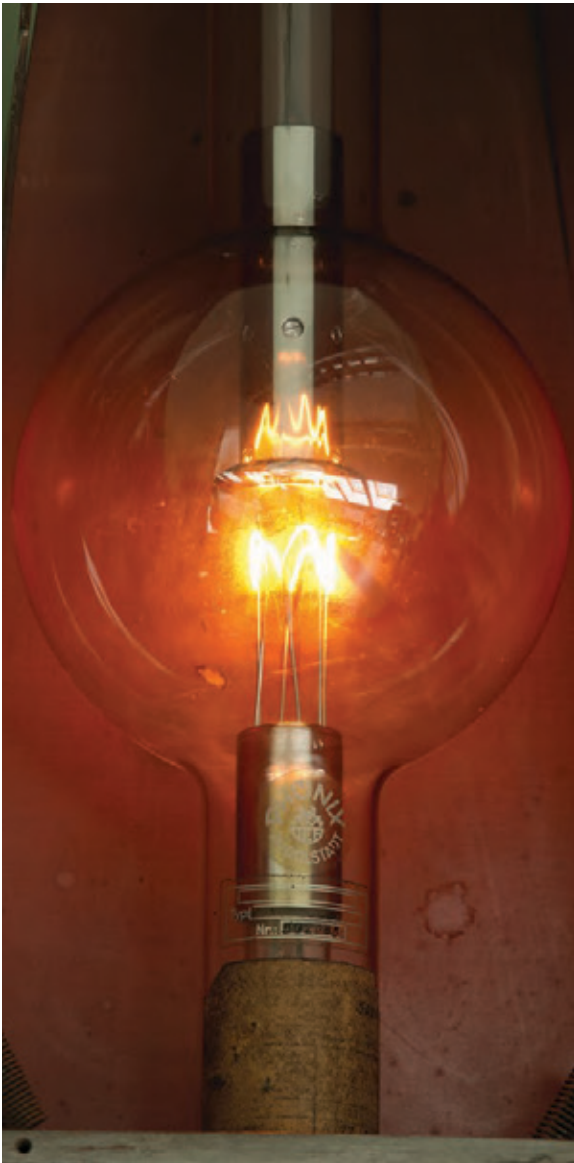
www.muzeum.po.opole.pl

wstęp bezpłatny

wtorek – piątek: 9.00–14.00

Po wcześniejszym uzgodnieniu
istnieje możliwość zwiedzania
w innym terminie (np. w sobotę lub
niedzielę).

Kenotron (prod. Phönix) – wysokonapięciowa lampa prostownicza (dioda) do zasilania lampy rentgenowskiej stałym napięciem

Czas powstania: lata 40. XX w.

Miejsce powstania: Rudolstadt, Niemcy

Materiał i technika: katoda, anoda, bańka szklana

Wymiary: śr. 16/5 cm, l = 52 cm

Nr inw.: 810

Rentgenowska lampa próżniowa GE 200/50 stosowana w przemyśle (prod. Rörlix)

Czas powstania: lata 60. XX w.

Miejsce powstania: Rudolstadt, Niemcy

Materiał i technika: katoda, anoda okapturzona, bańka szklana

Wymiary: śr. 9/7 cm, l = 29,5 cm

Nr inw.: 316

Lampa rentgenowska z wirującą anodą ROK-T2/30 do zastosowań medycznych (prod. Chirana)

Czas powstania:

lata 90. XX w.

Miejsce powstania:

Praga, Czechosłowacja

Materiał i technika: anoda wolframowa, podwójna spirala, wirnik, bańka szklana

Wymiary: śr. 13,4/4,5 cm, l = 25,4 cm

Nr inw.: 785

Igła fotonowa do brachyterapii (prod. Instytut Problemów Jądrowych)

Czas powstania: ok. 2010

Miejsce powstania: Świerk k. Otwocka

Materiał i technika: katoda, wydłużona anoda, bańka szklana

Wymiary: śr. 2/0,3 cm, l = 27 cm

Nr inw.: 407

Uwagi: prototyp

Lampa rentgenowska do dyfrakcji rentgenowskiej z okienkiem Lindemanna (prod. Phönix)

Czas powstania: lata 60. XX w.

Miejsce powstania: Rudolstadt, Niemcy

Materiał i technika: katoda, anoda, cztery okienka Lindemanna, bańka szklana

Wymiary: śr. 5,5 cm, l = 56 cm

Nr inw.: 3

Torus od betatronu BUK 6 (prod. Svetlana)

Czas powstania: ok. 2000

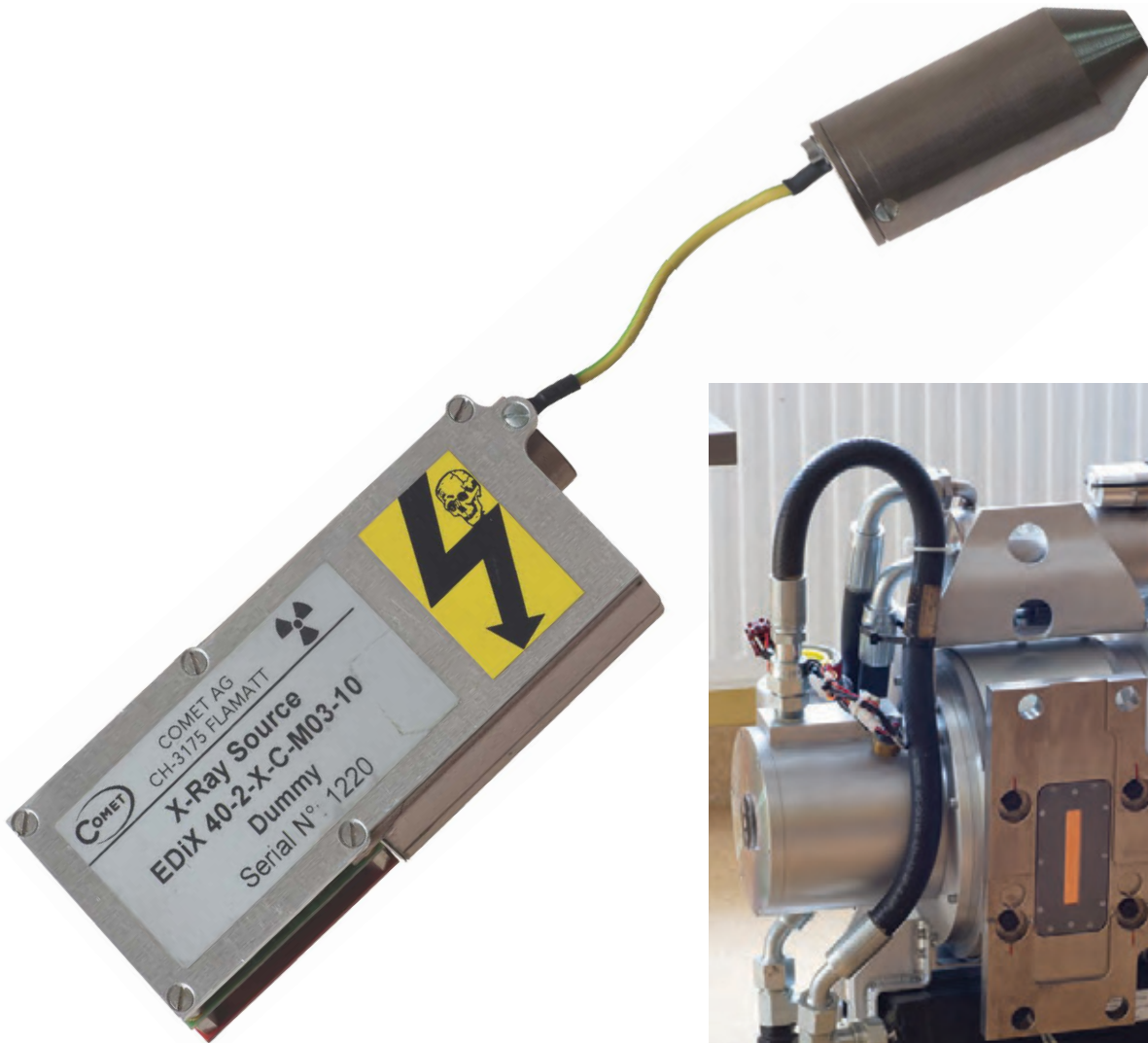
Miejsce powstania: Sankt Petersburg, Rosja

Materiał i technika:

katoda, anoda, szklany torus

Wymiary: śr. zewn. 15,5 cm, śr. wewn. 4,4 cm

Nr inw.: 800

Źródło promieniowania rentgenowskiego EDiX 40-2-X-C-M03-10 do fluorescencji rentgenowskiej (prod. Comet)

Czas powstania: ok. 2010

Miejsce powstania: Flamatt, Szwajcaria

Materiał i technika: lampa metalowo-ceramiczna z anodą transmisyjną, zasilacz

Wymiary: śr. 2,5 cm, l = 6,5 cm

Nr inw.: 1038

Zespół z lampą rentgenowską od tomografu 2199077-4 (prod. General Electric Medical Systems)

Czas powstania: 2015

Miejsce powstania: USA

Materiał i technika: obudowa, stal nierdzewna, aluminium

Wymiary: 70 cm × 29 cm × 55 cm

Nr inw.: 990

Rentgenowska lampa z okienkiem berylowym do fluorescencji rentgenowskiej (prod. Oxford Instruments)

Czas powstania: ok. 2000

Miejsce powstania: Scotts Valey, USA

Materiał i technika: katoda, anoda, okienko berylowe, bańka szklana

Wymiary: śr. 3 cm, l = 7 cm

Nr inw.: 426

Rentgenowska lampa gazowana Original Müller RAPID

Czas powstania: ok. 1910

Miejsce powstania: Hamburg, Niemcy

Materiał i technika: katoda, anoda, regulator próżni, bańka szklana

Wymiary: śr. 21 cm, l = 60 cm

Nr inw.: 939

Muzeum Uniwersytetu Opolskiego

Muzeum Uniwersytetu Opolskiego rozpoczęło działalność w marcu 2014 roku. Jego otwarcie łączyło się z obchodami jubileuszu 20-lecia Uniwersytetu Opolskiego, utworzonego dzięki fuzji Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu działającej od 1954 roku i Wydziału Teologicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Ideę powstania Muzeum podjął i urzeczywistnił ówczesny rektor, prof. dr hab. Stanisław Sławomir Nicieja, powołując je jako jednostkę organizacyjną w ramach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego (Zarządzenie nr 5/2014 z dnia 24 lutego 2014 roku).

Misją Muzeum jest zachowanie zabytków i dokumentów świadczących o historii i współczesności opolskiej *Almae Matris*, promowanie wiedzy z wybranych dziedzin nauki, kultury, sztuki na organizowanych wystawach, spotkaniach, wykładach, lekcjach muzealnych.

W zasobach muzealnych przechowywane i udostępniane są: insygnia rektorskie, medale okolicznościowe i pamiątki, dzieła sztuki – malarstwo, grafika, rzeźba od XVII do XX wieku, a także archiwalia z okresu działalności Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Uniwersytetu Opolskiego. Są to: dokumenty, kroniki, księgi pamiątkowe, fotografie, filmy oraz materiały biograficzne.

Ekspozycjami stały się wystawy: „Alma Mater Opoliensis 1994–2014”, wzbogacona o kolejne dokumenty i eksponaty z przeszłości i współczesności uczelni, oraz „Paleontologiczne Skarby Ziemi Opolskiej” – kolekcja okazów sprzed około 220 milionów lat, eksponowana przez Europejskie Centrum Paleontologii oraz Pracownię Paleobiologii Uniwersytetu Opolskiego.

Muzeum Uniwersytetu Opolskiego usytuowane jest w zabytkowym obiekcie Collegium Maius na powierzchni 283,4 m², gdzie w pięciu salach znajdują się tematycznie rozmieszczone eksponaty oraz wystawy. Do przestrzeni muzealnej włączona jest kaplica św. Wojciecha. Dzieje tego szczególnego miejsca sięgają X wieku i wiążą się z osobą biskupa praskiego Wojciecha Sławnikowica i jego domniemanym pobytem w Opolu. Umieszczone w niej zabytki to malarstwo i sztuka sakralna.

UNIVERSYTET OPOLSKI COLLEGIUM MAIUS

Między Spotkaniami na Wydziale Uniwersyteckim

Instytut Kultury i Sztuki w Opole

ARTISANUS

Muzeum Uniwersytetu Opolskiego

pl. M. Kopernika 11
 45-084 Opole
 tel. (77) 541 59 50
 muzeumuo@uni.opole.pl
 www.muzeum.uni.opole.pl
 wstęp bezpłatny
 poniedziałek – piątek: 10.00–16.00
 kierownik:
 dr Wanda Matwiejczuk
 pracownicy:
 mgr Katarzyna Mazur-Kulesza,
 dr hab. Andrzej Szczepaniak

UNIWERSYTET
 O P O L S K I

Kaplica św. Wojciecha
Czas powstania: 1663
Uwagi: wystrój wnętrza współczesny

Św. Wojciech w stroju biskupa z włócznią i z pastorałem w lewej ręce i gałązką palmową w prawej
Czas powstania: XIX w.
Materiał i technika: olej na płótnie
Wymiary: wys. 65 cm × szer. 40 cm
Nr inw.: MUO-5
Uwagi: oprawa ozdobna częściowo złożona

J.M. Maciuch, medal na inaugurację Uniwersytetu Opolskiego

Czas powstania: 1994

Materiał i technika: brąz

Wymiary: śr. 9 cm

Nr inw.: MUO-65

M. Molenda, medal wykonany z okazji dwudziestolecia Uniwersytetu Opolskiego

Czas powstania: 2014

Materiał i technika: brąz patynowany

Wymiary: śr. 6,95 cm

Nr inw.: MUO-67

Amonit – „ADRIANNA” *Lewesiceras peramplum*

Wiek: turon (późna kreda)

Nr inw.: MUO/PB-65

Uwagi: odkrył Adrian Kin, 2007

Peter Schenk, *Mappa Geographica Exactissima, Continens Imperatoris Haereditarium Dominium Silesiam, nec non eiusdem Provincias interiores Ducatus, Comitatus, Baronatus etc. edente Petro Schenck Cum Privilegio Ord. General. Holland et West Frisiae, Amsterdam 1720 r.*

Czas powstania: 1720

Miejsce powstania: Amsterdam

Materiał i technika: papier, odbitka graficzna

Nr inw.: MUO-34

Cegielka na remont Kościoła Matki Boskiej Bolesnej i św. Wojciecha w Opolu

Czas powstania: 1930

Materiał i technika: ceramika

Wymiary: 20 cm × 16 cm

Nr inw.: MUO-6

W. Pichurski, medal wykonany na dziesięciolecie Uniwersytetu Opolskiego

Czas powstania: 2004

Materiał i technika: brąz patynowany

Wymiary: wys. 8,5 cm × szer. 7 cm

Nr inw.: MUO-66

Franciszek Lukas OFM (V. L., Mrzygłód), Św. Jan Kanty

Czas powstania: 1911

Materiał i technika: olej na płótnie

Wymiary: wys. 68 cm × szer. 48 cm

Nr inw.: MUO-3

Izba Rzemieślnicza w Opolu, insygnia rektorskie UO. Łańcuch, berło i sygnet wykonane ze srebra są darem opolskich rzemieślników na jubileusz dwudziestolecia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu, przekazanym 15 października 1970 roku. Insygnia w imieniu darczyńców wręczył rektorowi WSP doc. dr. Janowi Seredyce prezes Izby Rzemieślniczej w Opolu E. Kantor. Uniwersytet Opolski odziedziczył insygnia po Wyższej Szkole Pedagogicznej i jako symbol władzy rektorskiej są one częścią ubioru rektora oraz ceremoniału akademickiego. Główny motyw ozdobny stanowi orzeł piastowski w koronie, umieszczony na wisiorze łańcucha i na pierścieniu rektorskim.

Czas powstania: 1970

Miejsce powstania: Opole

Materiał i technika: srebro

Nr inv.: MUO-26 (berło rektorskie), MUO-27 (pierścień rektorski), MUO-28 (łańcuch rektorski)

Muzeum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Muzeum zostało powołane w 2016 roku, swoją siedzibę ma w Collegium Iuridicum – budynku, który już w okresie międzywojennym był zajmowany przez Wydział Prawa. Ulokowane jest w bezpośrednim sąsiedztwie Collegium Minus, gdzie nadal znajdują się sale wykładowe i rektorat.

Muzeum gromadzi pamiątki związane z Uniwersytetem, jego pracownikami i absolwentami oraz przygotowuje scenariusz ekspozycji, która ma zostać otwarta na stulecie uczelni, czyli w 2019 roku. Przejęto już wiele obiektów z poszczególnych wydziałów oraz od osób prywatnych, a także zgromadzonych w rektoracie, m.in. pamiątki po byłym rektorze, wybitnym mediewiście prof. Gerardzie Labudzie. Prezentacją pierwszych rezultatów gromadzenia zbiorów była wystawa czasowa „W Collegium Maius. Od kolonizatorów do polonistów” pokazująca zmienne losy dawnego gmachu pruskiej Komisji Kolonizacyjnej zajmowanej przez Uniwersytet niemal od jego powstania.

Ekspozycja poświęcona będzie Uniwersytetowi jako całości, z uwzględnieniem jego zmieniającej się struktury, i poszczególnym dziedzinom nauki od powołania w 1919 roku Wszechnicy Piastowskiej do dnia dzisiejszego. Część wstępną stanowić będzie historia akademickiego Poznania od założenia w 1519 roku Akademii Lubrańskiego. Zasadnicza część prezentować ma rozwój Uniwersytetu jako instytucji (struktury i infrastruktury uniwersyteckiej) oraz wspólnoty uczonych i studentów (m.in. życie codzienne uniwersytetu, tok studiów, kariery pracowników naukowych). Ukazane zostanie miejsce Uniwersytetu, jego pracowników i studentów w życiu miasta, regionu, Polski oraz w światowej nauce. Zagadnienia te mają być zaprezentowane nie tylko z wykorzystaniem oryginalnych eksponatów, ale i przy użyciu nowoczesnych środków prezentacji multimedialnej.

Stworzony zostanie także system powiązań całego uniwersytetu, obejmujący obecne i dawne siedziby, mieszkania profesorów i inne miejsca istotne dla życia akademickiego (stołówki, kawiarnie, teatry, kluby, miejsca spotkań itd.).

**Muzeum Uniwersytetu
im. Adama Mickiewicza
Collegium Iuridicum**

ul. Św. Marcin 90

61-809 Poznań

tel. (61) 829 47 40

muzeum@amu.edu.pl

www.facebook.com/MuzeumUAM

Biurowiska czynne:

poniedziałek – piątek:

godz. 10.00–15.00

lub w innym terminie po uzgodnieniu telefonicznym.

p.o. dyrektora: prof. UAM dr hab.

Andrzej Gulczyński

pracownicy: mgr inż. Anna Wojtera

UNIwersytet
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Biurko chemiczne zaprojektowane ok. 1930 roku do nowego budynku Collegium Chemicum. Po 1945 roku korzystał z niego prof. Wieńczysław Kuczyński, twórca Katedry Technologii Chemicznej na Uniwersytecie Poznańskim. Po jego śmierci używane było do 2016 roku przez jego następcę, prof. Stanisława Kowalaka. Wobec przeniesienia Wydziału do nowej siedziby na Morasku biurko przekazano do Muzeum UAM. Mebel posiada dwie szafki z żaluzjowym zamknięciem, w każdej z nich znajdują się w dolnej części szuflady na całą szerokość oraz dwa rzędy po dwie szufladki. W górnej części wysuwane blaty, także po przeciwnej, niewidocznej na zdjęciu stronie biurka.

Czas powstania: ok. 1930

Materiał i technika: drewno dębowe

Wymiary: wys. 79 cm × szer. 182 cm × głęb. 85 cm

Nr inw.: MUAM-G-439

Dyplom doktora honoris causa potwierdzający nadanie tytułu przez Uniwersytet Jagielloński prof. Gerardowi Labudzie (1916–2010), wybitnemu mediewiście, absolwentowi i profesorowi, a także rektorowi UAM (1962–1965), prezesowi Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (1972–1975, 1980–1981). Uzyskał on pięć tytułów doktora honoris causa. Jego związki z Krakowem podkreślone zostały poprzez powierzenie mu funkcji pierwszego prezesa odrodzonej Polskiej Akademii Umiejętności (1989–1994). Główna część jego spuścizny trafiła do rodzinnego Luzina. Rodzina przekazała jednak do rektoratu UAM kilka cennych pamiątek, skąd trafiły one do Muzeum. Na dyplomie znajdują się podpisy JM rektora UJ prof. Aleksandra Koja, Dziekana Wydziału Historycznego prof. Mateusza Salamona oraz promotora, prof. Jerzego Wyrozumskiego. Na biało-czerwonym sznurze przywieszona pieczęć Uniwersytetu w metalowej puszcze.

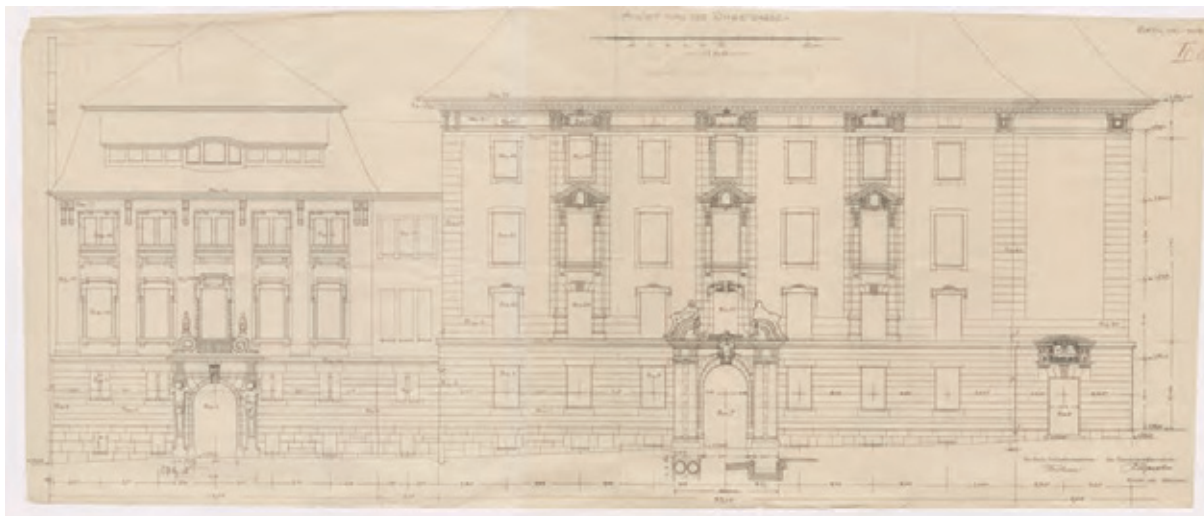
Czas powstania: 1995

Miejsce powstania: Kraków

Materiał i technika: papier, pieczęć lakowa w metalowej puszcze, tuba kartonowa obłożona granatowym płótnem

Wymiary: wys. 59 cm × szer. 46 cm

Nr inw.: MUAM- G-527

Projekt zachodniej fasady urzędowego budynku wzniesionego specjalnie dla pruskiej Komisji Osadniczej (Königlich Preußische Ansiedlungskommission in den Provinzen Westpreußen und Posen). Fasada miała bogaty ideologicznie program dotyczący rolnictwa. Główne wejście dla interesantów (pośrodku) zdobiła alegoria rolnictwa – postacie oracza i żniwiarki. Lewa część kompleksu to mieszkanie służbowe prezesa Komisji – ten fragment ozdobiło symbolicznymi postaciami przedstawiającymi sprawiedliwość i gościnność. Szczegóły zostały przedstawione na wielu dalszych rysunkach.

W 1918 roku budynek został zajęty przez Radę Żołnierzy i Robotników, później przez Komisariat Naczelnej Rady Ludowej. Umieszczono tu polski Urząd Osadniczy i stopniowo przekazywano gmach na potrzeby Uniwersytetu. W okresie międzywojennym mieściły się tu przede wszystkim jednostki Wydziału Lekarskiego, w mieszkaniu prezydenta – klinika okulistyczna. Po 1945 roku umieszczono w budynku również jednostki innych specjalności: matematyki, chemii, fizyki, geografii, biologii, prawa. Obecnie gmach zajmowany jest przez Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej, a w części przez Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego.

W prawym dolnym narożniku projektu podpisy reencyjnych mistrzów budowlanych Teubnera i Rieperta. W okresie powojennym ołówkiem dopisano: Widok od Al. Stalingradzkiej (dziś jest to al. Niepodległości).

Czas powstania: ok. 1904

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: wys. 56 cm × szer. 133 cm

Nr inw.: MUAM-G-676

Gwiazda Orderu Orła Białego, najstarszego i najważniejszego orderu Rzeczypospolitej Polskiej, złożona z ośmiu pęków promieni, z nałożonym złożonym, uproszczonym krzyżem Orderu, wypełnionym czerwona i na obrzeżach białą emalią. Pośrodku,

w otoku ze złożonych liści dębowych, na białym tle litery RP. Na ramionach krzyża złożony napis: ZA OJCZYZNĘ I NARÓD. Rewers gładki, z dwoma haczykami i agrafką do przypięcia, wybite inicjały FK. Order został nadany w 2011 roku przez prezydenta Bronisława Komorowskiego prof. Zbigniewowi Radwańskiemu, wybitnemu cywiliście, byłemu dziekanowi Wydziału Prawa i Administracji (1966–1972), rektorowi UAM (1982–1984), przewodniczącemu Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego przy Ministrze Sprawiedliwości (1997–2010), redaktorowi „Systemu Prawa Prywatnego”.

Czas powstania: 2011

Materiał i technika: odlew metalowy cyzelowany, srebrzony, złożony, emaliowany

Wymiary: wys. 8 cm × szer. 8 cm

Nr inw.: MUAM-G-441

Uwagi: dar rodziny, 2017

Dokument potwierdzający immatrykulację Tadeusza Włoczewskiego, studenta Wydziału Rolniczo-Leśnego, wystawiony 29 listopada 1919 roku, zaopatrzony w odcisk pieczęci okrągłej Wszechnicy Piastowskiej (nazwę tę nosił Uniwersytet do 1920 roku) z podpisem prof. Heliodora Świecickiego, pierwszego rektora. Tadeusz Włoczewski (1893–1977) w 1922 roku złożył egzamin dyplomowy, a w 1923 roku otrzymał dyplom inżyniera rolnictwa. Na Uniwersytecie Poznańskim uzyskał też doktorat (1926) i habilitację (1931), tu prowadził działalność naukową i dydaktyczną. Pracował również w Instytucie Badawczym Lasów Państwowych w Warszawie, był wykładowcą SGGW, w jego dorobku znajduje się wiele publikacji dotyczących lasów.

Czas powstania: 29 listopada 1919

Miejsce powstania: Poznań

Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne

Wymiary: wys. 28 cm × szer. 37 cm

Nr inw.: MUAM-G-450

Ernst Leitz, Wetzlar, mikrotom mechaniczny. Przyrząd służący do cięcia utrwalonych fragmentów roślin na bardzo cienkie skrawki przeznaczone do obserwacji w mikroskopie świetlnym. Jest częścią zestawu mającego na celu ukazanie procedury przygotowania roślin do badań, na którą składały się: utrwalenie, odwodnienie, zatopienie małego fragmentu rośliny lub tkanki zwierzęcej czy ludzkiej w płynnej parafinie, przylepienie jej do tzw. grzybki, umieszczenie w mikrotomie, pokrojenie (na określoną grubość, np. 10 mikrotomów) oraz barwienie, suszenie i zamknięcie preparatu. Urządzenie używane przez pracowników Zakładu Botaniki Ogólnej, m.in. profesorów Stefana Krupko, Eligiusza Czosnowskiego i Macieja Zenktelera.

Czas powstania: ok. 1900

Materiał i technika: drewno, stal

Wymiary: wys. 23 cm × szer. 34 cm × głęb. 23 cm

Nr inw.: MUAM-G-439

Uwagi: przekazany przez Zakład Botaniki Ogólnej UAM do Muzeum w 2017 r.

Niwelator lunetowy, optyczny, służący do pomiarów różnicy wysokości pomiędzy punktami terenowymi, wykonany w zakładach F.W. Breithaupt & Sohn w Kassel w końcu XIX w. Stosowany był podczas badań archeologicznych do lokalizowania znalezisk względem poziomu morza oraz przy sporządzaniu dokumentacji rysunkowej. Używał go prof. Józef Kostrzewski, współtwórca Uniwersytetu Poznańskiego, wybitny archeolog, odkrywca Biskupina. Instrument zakupiony został prawdopodobnie w 1934 roku na potrzeby ekspedycji archeologicznej w Biskupinie (badania grodu ludności kultury łużyckiej z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza). Był także wykorzystywany podczas prac wykopaliskowych na Ostrowie Tumskim w Poznaniu (badania grodu w latach 1938–1939 i po II wojnie światowej, także w obrębie katedry poznańskiej), w Bninie koło Kórnik (lata 60. XX wieku), na Pomorzu Środkowym w Dębczynie i Rogowie (lata 70. XX wieku) oraz w Górze koło Promna (na przełomie lat 80. i 90. XX wieku).

Czas powstania: koniec XIX w.

Miejsce powstania: Kassel, Niemcy

Materiał i technika: mosiądz, stal, szkło optyczne; futerał drewniany

Wymiary: wys. 18 cm × szer. 14 cm × głęb. 35 cm

Nr inw.: MUAM-G-445

Uwagi: przekazany do zbiorów w 2016 r. przez prof. Hannę Kóckę-Krenz, ostatnią użytkowniczkę niwelatora

Opaska służby porządkowej z nadrukiem NZS Poznań używana w czasie strajku okupacyjnego w budynku Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w 1990 roku, w wyniku którego doszło do przejęcia budynku przez Uniwersytet. Strajkiem kierował Filip Kaczmarek, student historii, późniejszy dziennikarz, poseł i poseł do Parlamentu Europejskiego. W latach 1991–1992 był przewodniczącym NZS na szczeblu krajowym.

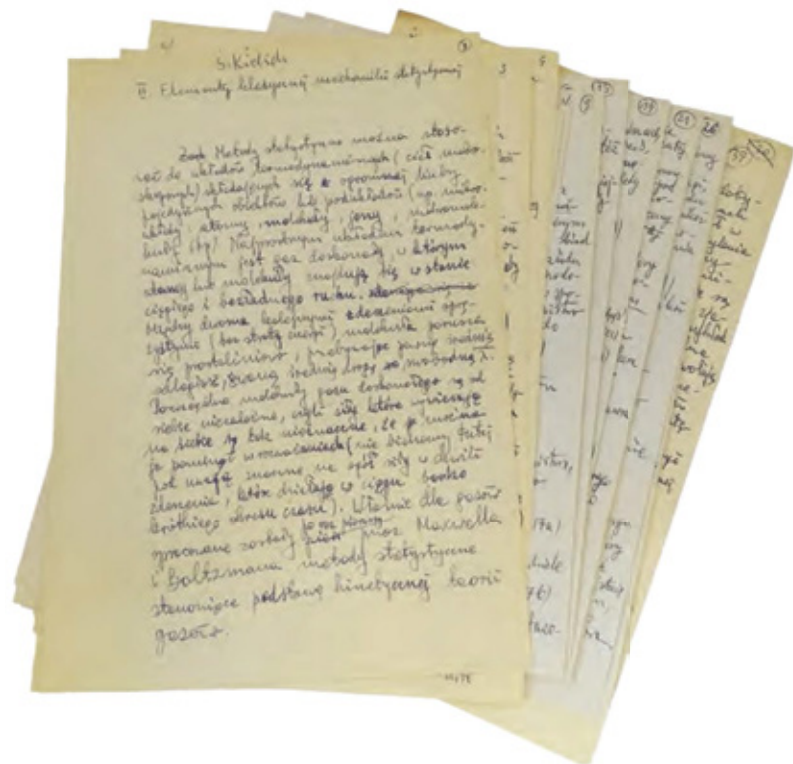
Czas powstania: 1990

Materiał i technika: płótno

Wymiary: wys. 11 cm × szer. 18 cm

Nr inw.: MUAM- G-549

Uwagi: dar Filipa Kaczmarka

Stanisław Kielich, rękopis (fragment książki pt. *Molekularna optyka nieliniowa* wydanej przez Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1977). Profesor Stanisław Kielich (1925–1993) był światowej sławy autorytetem w dziedzinie optyki nieliniowej, twórcą poznańskiej szkoły optyki nieliniowej. Jako teoretyk fizyki wykonywał notatki nawet na skrawkach papieru, serwetkach, a później konstruował z nich większe opracowania.

Czas powstania: 1971

Materiał i technika: papier, pismo odręczne

Wymiary: wys. 30 cm × szer. 22 cm; 37 kartek

Nr inw.: MUAM-G-528

Uwagi: dar rodziny Stanisława Kielicha, 2017

Egidio Ambrosetti, statuetka nagrody Premio internazionale Bonifacio VIII. Statuetka międzynarodowej nagrody papieża Bonifacego VIII przyznanej w 2009 roku za promowanie dialogu i poszukiwanie pokoju oraz promowanie wartości europejskich osadzonych na dziedzictwie chrześcijańskim przez Akademię Bonifacjańską Hannie Suchockiej, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej. Hanna Suchocka – specjalistka w dziedzinie prawa konstytucyjnego, premier (1992–1993) i minister sprawiedliwości (1997–2000) – jest absolwentką i pracownikiem Wydziału Prawa i Administracji UAM, od 2012 roku kierownikiem Katedry Prawa Konstytucyjnego. Wielokrotnie wyróżniana wysokimi odznaczeniami i nagrodami, w tym czterokrotnie tytułami doktora honoris causa i Orderem Orła Białego.

Czas powstania: przed 2009

Miejsce powstania: Anagni, Włochy

Materiał i technika: brąz, drewno

Sygn.: E. Ambrosetti

Wymiary: wys. 31 cm × szer. 17 cm × głęb. 8 cm

Nr inw.: MUAM-D-1

Uwagi: na statuetce inskrypcja: PREMIO INTERNAZIONALE BONIFACIO VIII / ANAGNI. Tabliczka na podstawie: a.S.E. Hanna Suchocka / Amb. di Polonia presso la S. Sede / Anagni, 28.XI.2009 / Il Presidente Sante De Angelis

Muzeum Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Pomysłodawcą powstania Muzeum był organizator i pierwszy dziekan Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego prof. Adam Wrzosek, kierownik Katedry i Zakładu Historii i Filozofii Medycyny UP.

W 1920 roku w ramach Zakładu powstało Muzeum Historii Medycyny – drugie, po krakowskim, muzeum tego typu w Polsce. Z powodu braku ksiąg inwentarzowych trudno opisać jego zbiory. Większość z nich nie zachowała się – zostały zniszczone podczas okupacji hitlerowskiej. Po wojnie eksponatów w zasadzie nie zbierano, a muzeum formalnie przestało istnieć w 1950 roku.

Od 1980 roku dzieło gromadzenia materialnych śladów historii medycyny podjął prof. Roman Meissner, który 1 października 1980 roku objął kierownictwo Samodzielnej Pracowni Historii Medycyny (dzisiejsza Katedra i Zakład Historii Nauk Medycznych). Dnia 9 listopada 1989 roku rektor AM prof. Antoni Pruszewicz dokonał uroczystego otwarcia Muzeum w siedzibie Zakładu przy ul. Sierociej 10. Najstarsze eksponaty – pamiątki po Karolu Marcinkowskim oraz instrumentarium prof. Heliadora Święcickiego – pochodziły jeszcze z przedwojennych zbiorów prof. Wrzoska.

Do marca 2004 roku Muzeum działało jako część Zakładu Historii Nauk Medycznych. Następnie przekształcono je w odrębną jednostkę ogólnouczelnianą, która działa na podstawie statutu uczelni. Obecnie Muzeum mieści się w uniwersyteckim Centrum Stomatologii przy ul. Bukowskiej 70. Zajmuje łącznie 278 m², z czego 198 m² to rozlokowana na dwóch poziomach powierzchnia wystawiennicza. Mniejsze eksponaty są prezentowane w szklanych gablotach, większe w wydzielonych szklanymi taflami przestrzeniach.

Muzeum gromadzi przedmioty związane z historią poznańskiej uczelni medycznej i jej wybitnych przedstawicieli oraz rozwojem medycyny i farmacji. Eksponaty są podzielone według dziedzin (chirurgia, laryngologia, okulistyka, anestezjologia itd.) oraz na malarstwo, fotografię, rzeźbę, dokumenty, medale oraz varia. Kolekcja liczy 2500 eksponatów, a w jej skład wchodzi obiekty przekazane przez katedry, zakłady i kliniki Uniwersytetu oraz przedmioty подарowane przez osoby prywatne.

UNIwersYTET MEDYCZNY
CENTRUM STOMATOLOGII

70

77

AL. BOGUMIŁA 79

WJAZD

POZNAŃ

**Muzeum Uniwersytetu
Medycznego
im. Karola Marcinkowskiego
w Poznaniu**

ul. Bukowska 70
60-812 Poznań

tel. (61) 854 71 21 (Muzeum)

tel. (61) 854 64 66 (Archiwum Foto-
graficzne)

muzeum@ump.edu.pl

www.muzeum.ump.edu.pl

wstęp bezpłatny

poniedziałek – piątek: 10.00–15.00

dla grup konieczna wcześniejsza re-
zerwacja telefoniczna

Uniwersytet Medyczny im. Karola
Marcinkowskiego w Poznaniu

Mundur polowy podporucznika służb medycznych
Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie

Czas powstania: lata 40. XX w.

Materiał i technika: tkanina, metal

Wymiary: 56 cm × 70 cm (marynarka),
110 cm × 37 cm (spodnie)

Nr inw.: VAR-001883

Uwagi: dar dr. Wiktora Tomaszewskiego, absol-
wenta UP, wykładowcy Polskiego Wydziału Lekar-
skiego na Uniwersytecie w Edynburgu

Apteczka podróżna w formie zamykanej kasetki. Za-
chowane opisy na przegródkach na leki. Własność
Karola Marcinkowskiego.

Czas powstania: 1. poł. XIX w.

Materiał i technika: skóra, karton

Wymiary: wys. 8 cm × szer. 20 cm × głęb. 5 cm
(po otwarciu 20 cm × 23 cm)

Nr inw.: FAR-000077

Stetoskop dwuuszny

Czas powstania: 2. poł. XIX w.

Materiał i technika: ebonit, metal, bawełna

Wymiary: 39 cm × 14 cm × 3,5 cm

Nr inw.: INT-000289

Uwagi: giętki stetoskop w typie stetoskopu Cammanna

Lebenswecker („pobudzacz życia”), twórca: C. Baunscheidt Edenich. Narzędzie do powierzchniowego nakłuwania naskórka. Metoda miała być skuteczna w wielu dolegliwościach dzięki „wydobyciu istoty” choroby z „soków żywotnych” organizmu.

Czas powstania: 1880–1890

Miejsce powstania: Bonn, Niemcy

Materiał i technika: ebonit

Wymiary: 27 cm × 3 cm × 2 cm

Nr inw.: INT-000684

Obiekt: pelikan (narzędzie do ekstrakcji zębów)

Czas powstania: XIX w.

Materiał i technika: metal

Wymiary: 12,5 cm × 2,7 cm × 2 cm

Nr inw.: STO-000006

Strzykawka

Czas powstania: XIX w.

Materiał i technika: kość słoniowa

Wymiary: 11 cm × 2 cm

Nr inw.: INT-001081

Uwagi: uszkodzona, zachowany korpus z tłokiem

Maska pośmiertna prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego wykonana na podstawie gipsowego odlewu sporządzonego przez prof. Kazimierza Duksa, ucznia i przyjaciela prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego – wybranego w 1939 roku rektora Uniwersytetu Poznańskiego w latach 1945–1946.

Czas powstania: 1947

Materiał i technika: odlew w brązie

Wymiary: 17 cm × 26 cm × 12 cm

Nr inw.: RZE-002622

Uwagi: na odwrocie tabliczka z nazwiskiem autora

Kefalotryb Scanzoniego, twórcą: H. Haertel. Narzędzie służące do miażdżenia czaszki płodu. Składa się z dwóch ramion (łyżek) połączonych zamkiem. W rękojeści śruba zaciskająca. Własność Heliodora Święcickiego.

Czas powstania: koniec XIX w.

Miejsce powstania: Niemcy

Materiał i technika: metal, drewno

Wymiary: 50 cm × 12 cm × 3 cm

Nr inw.: GIN-001678

Wykładowcy i studenci Wydziału Lekarskiego UP przed wejściem do Collegium Anatomicum. Od lewej siedzą: prof. Tadeusz Kurkiewicz, prof. Adam Wrzosek, Adela Jankowska, prof. Witold Kapuściński, prof. Ignacy Hoffman.

Czas powstania: 1945

Miejsce powstania: Poznań

Materiał i technika: papier fotograficzny, fotografia czarno-biała

Wymiary: wys. 14 cm × szer. 8,5 cm

Nr inw.: FOT-002743.9

Elektrokauter (narzędzie do przyżegania tkanek), prod. Ernst Pischel Fabrik Chirurg. Instrumente

Czas powstania: 1918–1939

Miejsce powstania: Wrocław

Materiał i technika: metal, ebonit

Wymiary: 19 cm × 29 cm × 5 cm

Nr inw.: CHR-003383

Uwagi: narzędzie w wyściełanym niebieskim aksamitem futerałe

Muzeum Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Pierwsze zbiory o charakterze muzealnym były gromadzone w Bibliotece Głównej przez ówczesnego dyrektora mgr. inż. Wacława Sokołowskiego. Był on inicjatorem i gorącym propagatorem idei uruchomienia przy Bibliotece Głównej muzeum Akademii, o którego utworzenie zabiegał już w końcu lat 70. XX wieku. W drugiej połowie lat 90. inicjatywę w sprawie dalszego rozwoju Muzeum przejęło Stowarzyszenie Absolwentów. Ogromne zasługi dla ożywienia działalności Muzeum miał ówczesny prezes Stowarzyszenia mgr inż. Jan Baier. Ze środków majątkowych Stowarzyszenia wyposażono salę wystawową i podręczny magazyn.

Institucja stosuje zasady katalogowania zgodne z wytycznymi opracowania spuścizny archiwalnej po uczonych Archiwum Polskiej Akademii Nauk. Wszystkie dokumenty wpływające do Muzeum zapisywane są w rejestrze przybytków. Stosuje się zapis indywidualny każdego dokumentu, podając dostawcę, opis dokumentu, datę wpływu, podpis przyjmującego oraz identyfikator dokumentu. Wpływające dokumenty scala się w jednostki tematyczne, tworząc w ten sposób jednostki inwentarzowe, które wpisywane są do inwentarzy według formatów odpowiadających wymiarom przechowywanych dokumentów.

Ważniejsze materiały muzealne to zdjęcia, reprodukcje, albumy, dokumenty osobowe, medale, uchwały. Każdy dokument wpływający otrzymuje kartę indeksową, która zawiera opis i znak miejsca przechowywania. Karty indeksowe w formie kartoteki ułożone są w układzie alfabetycznym.

Muzeum można odwiedzać po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym z jednym z pracowników. Część dokumentów jest udostępniona na wystawie w gablotach. Wystawa, rozplanowana chronologicznie, obrazuje historię uczelni, utrwala jej tradycje. Zgromadzone eksponaty pochodzą ze zbiorów Muzeum, zostały подарowane przez absolwentów lub pracowników Uniwersytetu.

mgr inż. Danuta Dados

AD 1253

UNIwersytet Przyrodniczy
Kolegium Rungego

POZNAŃ

Uniwersytet Przyrodniczy
w Poznaniu

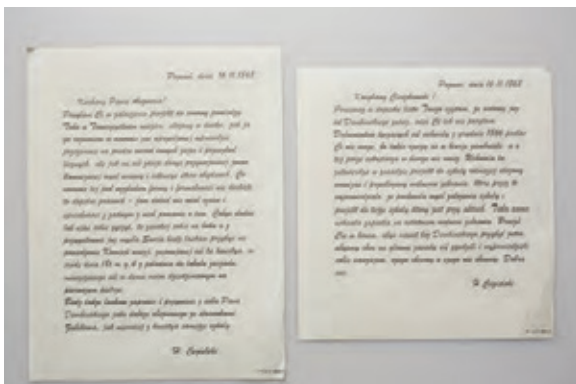
**Muzeum Uniwersytetu
Przyrodniczego w Poznaniu**

ul. Wojska Polskiego 52
60-627 Poznań
tel. (61) 848 78 13
dankos@up.poznan.pl
www.muzeum.up.poznan.pl
wstęp bezpłatny
zwiedzanie po uprzednim uzgodnie-
niu terminu
kustosz:
mgr inż. Danuta Dados

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

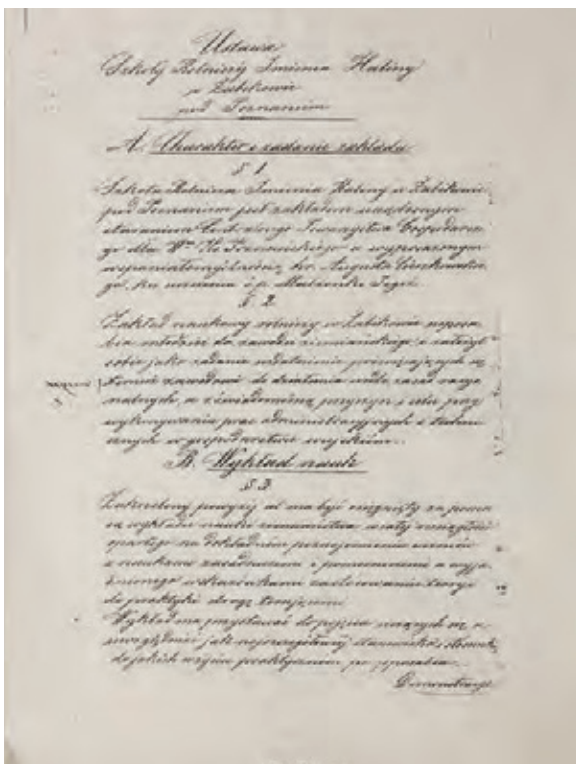

Kopia treści listów Hipolita Cegielskiego do Aleksandra Cieszkowskiego z roku 1868 napisanych odręcznie w Poznaniu

Czas powstania: XXI w.

Materiał i technika: papier, druk

Nr inw.: II 186

Projekt Ustawy Szkoły Rolniczej w Żabikowie koło Poznania z roku 1870 (kopia)

Czas powstania: XXI w.

Materiał i technika: papier, wydruk

Wymiary: wys. 29,7 cm × szer. 21 cm

Nr inw.: II 208

Prof. dr Bronisław Niklewski

Czas powstania: 1919 (fotografia); XXI w. (odbitka)

Materiał i technika: papier fotograficzny, fotografia czarno-biała; naklejona na żółty karton

Wymiary: wys. 23 cm × szer. 17 cm

Nr inw.: I 54

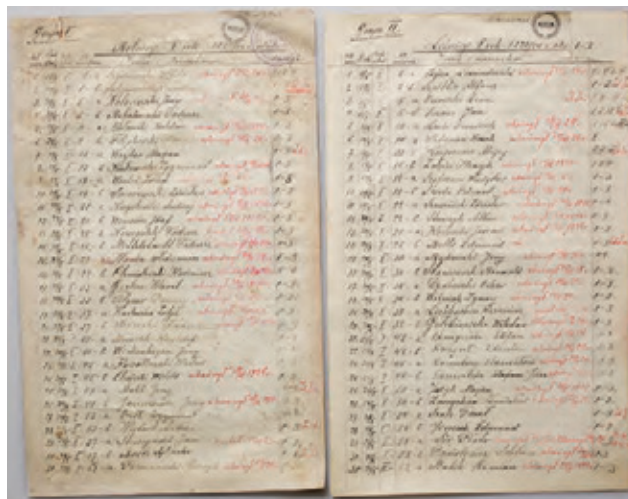
Uwagi: Prof. dr Bronisław Niklewski był głównym realizatorem koncepcji utworzenia studiów rolniczo-leśnych przy Uniwersytecie Poznańskim.

Czapka korporantka. Należała do studenta Wydziału Leśnego WSR Bogusława Winogradzkiego (ukończył studia w roku akademickim 1954/1955).

Materiał i technika: aksamit, nić ozdobna, tworzywo sztuczne, szycie

Wymiary: 20 cm × 26 cm
Nr inw.: N-266

Spis studentów z pierwszego rocznika wydziału rolniczo-leśnego Uniwersytetu Poznańskiego z roku 1919

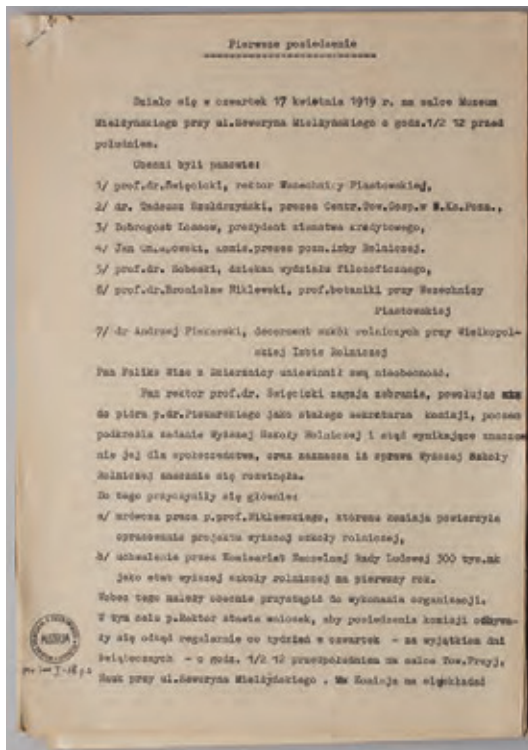
Czas powstania: 1919

Miejsce powstania: Poznań

Materiał i technika: papier, pismo odręczne

Wymiary: wys. 42 cm × szer. 29,7 cm

Nr inw.: I 56

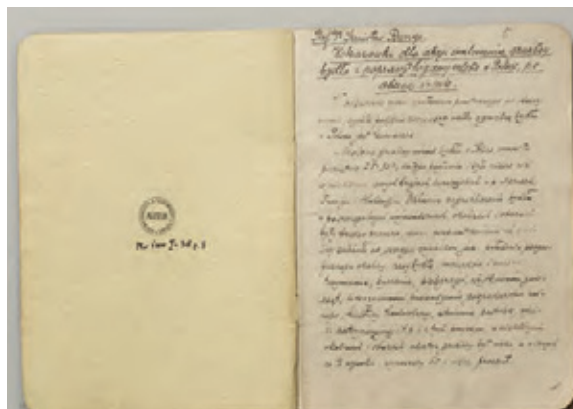
Protokół z posiedzenia Komisji Organizacyjnej Uniwersytetu Polskiego w Poznaniu z roku 1919 (kopia)

Miejsce powstania: Poznań

Materiał i technika: papier, maszynopis

Wymiary: wys. 42 cm × szer. 29,7 cm

Nr inw.: I 18

Prof. dr hab. Stanisław Runge, *Wskazówki dla akcji zwalczania gruźlicy bydła i poprawy higieny mleka w Polsce po obecnej wojnie*

Czas powstania: 1946

Materiał i technika: papier, oprawa zeszytowa, pismo odręczne

Wymiary: wys. 29,7 cm × szer. 21 cm

Nr inw.: I 38

Uwagi: pierwszy rękopis profesora po powrocie do kraju w 1946 r.

Muzeum Lasu i Drewna w Rogowie

Muzeum Lasu i Drewna jest integralną częścią bazy naukowo-dydaktycznej Leśnego Zakładu Doświadczalnego SGGW w Rogowie. Początki gromadzenia zbiorów sięgają lat 1949–1950 i z tego okresu pochodzi większość eksponatów. Udostępniane tu zbiory reprezentują różne dyscypliny leśne i stanowią pomoc dydaktyczną dla studentów odbywających na terenie LZD Rogów ćwiczenia, praktyki i zjazdy. Zbiory Muzeum Lasu i Drewna mają także dużą wartość naukową i poznawczą dla opracowania monografii przyrodniczej okolic Rogowa. Ponadto, wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu społecznemu oraz dążąc do popularyzacji wiedzy przyrodniczej regionu, Muzeum stoi otworem dla licznie je odwiedzających wycieczek szkolnych i turystów.

W Muzeum znajdują się pięknie spreparowane okazy ponad 300 ptaków i ponad 50 ssaków pochodzących z różnych obszarów Polski, zamieszkujących różne środowiska, a oprócz tego:

- bogaty zbiór szyszek z całego świata,
- ekspozycja grzybów nadrzewnych,
- kolekcja owadów polskich i tropikalnych,
- ksyloteka – „drzewna biblioteka” – kolekcja próbek różnych gatunków drewna,
- kolekcja jaj i gniazd ptasich,
- kości zwierząt, poroża,
- narzędzia do wykonywania prac leśnych.

Nieodłączną część Muzeum stanowi izba edukacyjna. Jest wydzieloną, niezależną salą. Znajduje się tu kilkanaście spreparowanych okazów zwierząt, które są wykorzystywane podczas lekcji muzealnych.

Muzeum mieści się w budynku dydaktycznym Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej, zajmuje powierzchnię ok. 400 m². Opiekę nad Muzeum sprawują pracownicy CEPL. Wejście oraz toalety są przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Na terenie Muzeum znajduje się kiosk z pamiątkami, widokówkami, folderami, płytami i książkami.

Muzeum
Lasu
i Drewna

Muzeum
Lasu i Drewna

Informational panels on the ramp

Muzeum Lasu i Drewna Centrum Edukacji Przyrodniczo- Leśnej LZD SGGW

ul. Leśna 5a, pokój 24

95-063 Rogów

tel. (46) 874 83 74

cepl@lzd.sggw.pl

www.cepl.sggw.pl/muzeum

wstęp płatny (aktualne ceny biletów
na stronie internetowej)

poniedziałek – piątek: 7.00–15.00

sobota – niedziela: 11.00–16.00 (od
maja do października; poza sezonem
w weekendy nieczynne)

kierownik: mgr Dariusz Anderwald

pracownicy:

mgr inż. Kinga Borowska,

mgr inż. Marta Kośka, mgr Joanna

Sitkiewicz

STOWARZYSZENIE
MUZEÓW

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO
W WARSZAWIE

Bielik (*Haliaeetus albicilla*), okaz preparowany

Uwagi: Ptak ten widnieje w godle naszego kraju. Bielik jest największym ptakiem drapieżnym Europy Północnej. Cechą charakterystyczną dorosłych bielików jest śnieżnobiały klinowaty ogon i jasna głowa.

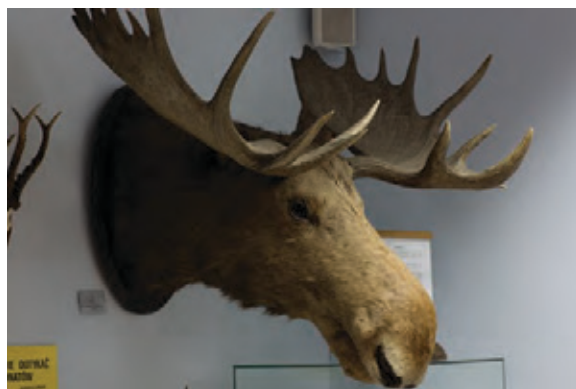
Mroczek późny (*Eptesicus serotinus*), okaz preparowany

Uwagi: Jeden z największych polskich nietoperzy, a także najczęściej spotykany w dużych miastach. Jak wszystkie polskie nietoperze odżywia się owadami.

Kolekcja poroża; u dołu: głowa sarny z porożem w scypule, okaz preparowany

Uwagi: U jeleniowatych w Polsce tylko samce nakładają poroże. Nowe poroże wyrasta w okresie godowym, jego jakość uzależniona jest głównie od kondycji zwierzęcia. Początkowo poroże pokryte jest delikatną skórą (scypuł), następnie scypuł zasycha i jest wycierany o drzewa i krzewy. Po zakończeniu okresu godowego poroże zostaje „zrzucone”.

Głowa łosia (*Alces alces*), okaz preparowany

Uwagi: Największy współcześnie żyjący gatunek ssaka kopytnego z rodziny jeleniowatych, wyróżniający się charakterystycznym porożem i wyjątkowo długimi kończynami.

Żoła zwyczajna (*Merops apiaster*), okaz preparowany

Uwagi: W Polsce występuje nielicznie, zwłaszcza w południowo-wschodniej części kraju. Gniazduje w norach wygrzebywanych w urwiskach.

Ryjówka malutka (*Sorex minutus*), okaz preparowany

Uwagi: Najmniejszy ssak w Polsce, waży zaledwie kilka gramów (3–5 g). Jej pożywienie stanowią głównie owady i inne drobne bezkręgowce. Zjada dziennie dwukrotnie więcej pokarmu, niż sama waży.

Wilk (*Canis lupus*), okaz preparowany

Uwagi: Największy i budzący największe zainteresowanie drapieżnik w kolekcji. Nieliczny, spotykany w całej Polsce, częściej na wschodzie kraju, objęty ochroną.

Zbiór przekrojów ukazujących różne wady drewna

Kolekcja nasion

Ksyloteka – zbiór fragmentów drewna pobranych z różnych gatunków drzew

Muzeum Uniwersytetu Rzeszowskiego

Muzeum Uniwersytetu Rzeszowskiego zostało powołane 1 października 2002 roku przez rektora prof. dr. hab. Włodzimierza Bonusiaka na podstawie Statutu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 12 września 2002 roku. W strukturze uczelni funkcjonuje jako jednostka pozawydziałowa i jest finansowane w ramach administracji centralnej.

Powstanie Muzeum związane jest z utworzeniem Uniwersytetu Rzeszowskiego, który powołany został na mocy Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o utworzeniu Uniwersytetu Rzeszowskiego. Uczelnia ta powstała z połączenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie Filia w Rzeszowie oraz Wydziału Ekonomii w Rzeszowie Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. W związku z tym większość zbiorów Muzeum UR stanowią pamiątki związane z funkcjonowaniem wyżej wymienionych, nieistniejących już uczelni, a także przedmioty, w tym dokumenty i zdjęcia, szczególnie ważne dla rejestrowania historii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Ponadto zbiory Muzeum Uniwersytetu Rzeszowskiego stanowią muzealia przekazane w 2004 roku przez Muzeum Oświaty, prowadzone przez słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, i są to niezwykle cenne pamiątki ilustrujące dzieje edukacji w Polsce południowo-wschodniej (świadectwa szkolne od końca XIX do połowy XX wieku, mundurki szkolne i przybory szkolne, zeszyty uczniów i dzienniki nauczycieli).

Muzeum Uniwersytetu Rzeszowskiego nie posiada własnej, wydzielonej przestrzeni wystawieniowej; swoje wystawy prezentuje głównie w budynku rektoratu. W toku swojej działalności zgromadziło dotychczas ponad 6000 eksponatów. Muzeum tworzy wystawy czasowe we współpracy z pracownikami naukowymi uczelni.

UNIWERSYTET RZESZOWSKI

16c
A1

WYDZIAŁ
I
II

Muzeum Uniwersytetu Rzeszowskiego

al. Rejtana 16c
35-959 Rzeszów
tel. (17) 872 12 71

muzeum@univ.rzeszow.pl

www.ur.edu.pl/universytet/jednostki/
jednostki-pozawydzialowe/muzeum
wstęp bezpłatny (wystawy czasowe)
wtorek – czwartek: 10.00–13.00 (korzy-
stanie ze zbiorów)

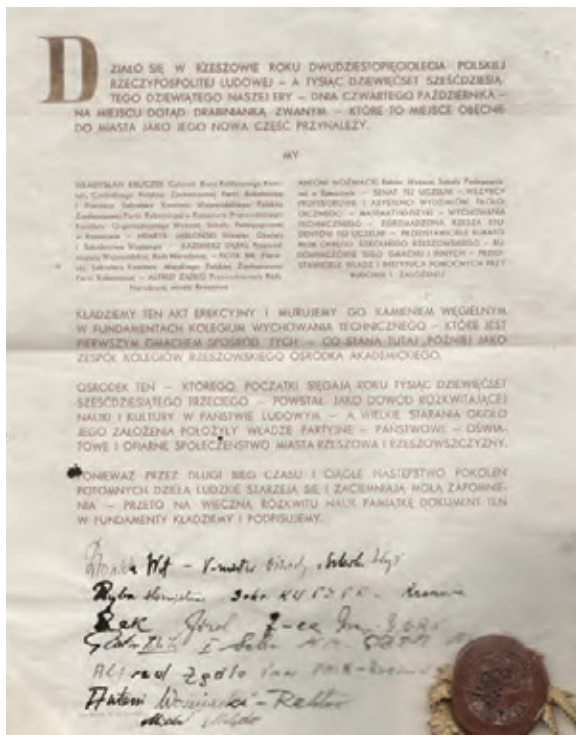
Możliwy inny termin po uzgodnieniu
telefonicznym.

kierownik:
mgr Marta Lasota

Pióro Sheaffer, którym Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski podpisał Ustawę o utworzeniu Uniwersytetu Rzeszowskiego
 Obiekt: pióro wieczne
 Nr inw.: 8

Akt erekcyjny Kolegium Wychowania Technicznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie
Czas powstania: 4 października 1969
Miejsce powstania: Rzeszów
Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne (pióro, tusz), taśma, pieczęć lakowa
 Nr inw.: 193

Akt erekcyjny Kolegium Nauk Matematycznych i Fizycznych Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie
Czas powstania: 6 października 1927
Miejsce powstania: Rzeszów
Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne (pióro, tusz), sznurek, pieczęć lakowa
 Nr inw.: 194

Tadeusz Łopieński, łańcuch prorektorski UMCS
 Nr inw.: 300
Uwagi:
 dar prof. dr. hab. Jerzego Kitowskiego

Indeks pierwszego rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, prof. dr. hab. Antoniego Woźniackiego

Czas powstania: 1936

Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne

Nr inw.: 1060

Uwagi: dar dr hab. Joanny Woźniackiej-Kosteckiej

Sprawozdanie Dyrekcji Prywatnego Gimnazjum Żeńskiego w Rzeszowie za rok szkolny 1936/37, wyd. Towarzystwo Prywatnego Gimnazjum Żeńskiego

Czas powstania: 1937

Miejsce powstania: Rzeszów

Materiał i technika: papier, druk

Nr inw.: 3671

Łańcuch rektorski Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie

Materiał i technika: metal, odlewanie

Nr inw.: 3167

Świadcstwo szkolne szkoły dziesięcioletniej ucznia o nazwisku Wodnicki
Czas powstania: 1857
Miejsce powstania: Lwów
Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne
Nr inw.: 4287

„Junak”, R. II, nr 12 (22), wyd. polska YMCA przy Armii Polskiej
Czas powstania: 30 listopada 1944
Miejsce powstania: Drukarnia Azriel, Tel Aviv
Materiał i technika: papier, druk
Nr inw.: 6664
Uwagi: dar Teresy Borowiec

„Ilustrowany Kurier Polski”
Czas powstania: 14 września 1941
Miejsce powstania: Kraków
Materiał i technika: papier, druk
Nr inw.: 6418
Uwagi: dar Barbary Kogut

Muzeum Medycyny i Farmacji w Sosnowcu

Pierwsze próby zorganizowania placówki muzealnej na Śląsku podjęli w latach 60. XX wieku członkowie Sekcji Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w Katowicach. Przystąpiono wówczas do gromadzenia eksponatów aptekarstwa śląskiego, które przechowywane były w siedzibie Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w Aptece „Pod Orłem” w Katowicach. Głównym inicjatorem i zbierającym muzealia był długoletni przewodniczący katowickiej sekcji dr n. farm. Franciszek Nowak (1901–1983). Pomysł F. Nowaka o utworzeniu izby muzealnej przy Polskim Towarzystwie Farmaceutycznym, które miało służyć studentom farmacji oraz specjalizującym się farmaceutom w zdobywaniu i utrwalaniu wiedzy o przeszłości zawodu, niestety nie mógł być zrealizowany z powodu trudności lokalowych.

W lipcu 1976 roku w Katowicach otwarto Muzeum Historii Miasta, w którym znalazło się pomieszczenie dla zbiorów aptecznych. Po kilku jednak latach, ze względu na brak miejsca, muzealia zostały zwrócone F. Nowakowi, a następnie przeniesione do Apteki Kolejowej w Katowicach przy ul. Dworcowej 3. Kierownikiem apteki był dr n. farm. Dionizy Moska, pełniący jednocześnie funkcję prezesa Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w Katowicach. W 1982 roku dr Moska został etatowym pracownikiem Zakładu Farmacji Społecznej Wydziału Farmaceutycznego Śląskiej Akademii Medycznej w Sosnowcu i tam też, po uzgodnieniu z dotychczasowym opiekunem zbiorów dr. Nowakiem, zdeponowano eksponaty i zorganizowano izbę muzealną.

Wśród zgromadzonych zbiorów znalazły się m.in.: zespół akt Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, teki biograficzne farmaceutów i lekarzy, zbiór fotografii i klisz, teczka Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny, medale okolicznościowe i emblematy towarzystw oraz zjazdów naukowych, kalendarze i czasopisma naukowe, zbiór książek farmaceutycznych, biografii, broszur oraz naczynia i sprzęt apteczny.

Próby ratowania pozostałych eksponatów i reaktywacji muzeum podjęła się w 2008 roku ówczesna kierownik Katedry i Zakładu Historii Medycyny i Farmacji w Sosnowcu prof. Bożena Urbanek. Pod patronatem dziekan prof. Krystyny Olczyk ukonstytuowała się grupa inicjatywna, której podstawowym celem jest doprowadzenie do powołania w Sosnowcu placówki muzealnej. W oczekiwaniu na finalizację tych planów przygotowane zostały projekty przyszłych pomieszczeń muzealnych.

Dzięki wielkiemu zaangażowaniu prof. Olczyk na potrzeby placówki przekazane zostały również cenne zbiory zgromadzone w Szpitalu Reumatologicznym w Ustroniu – m.in. wyposażenie dwóch sal operacyjnych, protezy, implanty, preparaty anatomiczne, obrazy i ryciny, a także aparat płuco-serce wykonany przez prof. Tadeusza Paliwodę, stół operacyjny prof. Wiktora Brossa oraz pierwsza polska endoproteza stawu biodrowego zaprojektowana przez zespół dr. Janusza Daaba z Piekars Śląskich. Pozyskiwane eksponaty są katalogowane z myślą o rozmieszczeniu ich w oczekujących obecnie na rozpoczęcie remontu przyszłych pomieszczeniach muzealnych.

dr hab. n. hum. Anna Marek

**Zakład Historii Medycyny
i Farmacji Śląskiego
Uniwersytetu Medycznego**

ul. Ostrogórska 30
41-200 Sosnowiec

Muzeum w trakcie organizacji
kierownik:

dr hab. n. hum. Anna Marek

Śląski
Uniwersytet
Medyczny
w Katowicach

Receptariusz apteczny datowany na 1848 rok. Pochodzi z Apteki ss. Elżbietanek, znajdującej się w Szpitalu Chorób Płucnych w Cieszynie. Ofiarowany został przez magistra Edwarda Kajzara, który w latach 50. XX wieku był jej kierownikiem.

Czas powstania: 1. poł. XIX w.

Materiał i technika: papier, płótno, pismo odręczne

Wymiary: wys. 32 cm × szer. 21,5 cm

Uwagi: stron numerowanych 425, zapisanych 177

Waga apteczna z odważnikami

Czas powstania: XX w.

Materiał i technika: drewno, metal, szkło, odlewanie, cięcie, stolarka

Strzykawki do płukania

Czas powstania: XX w.

Materiał i technika: stal nierdzewna, szkło

Uwagi: pojemność 100 i 200 ml

Narzędzia ginekologiczne

Czas powstania: XX w.

Materiał i technika: stal nierdzewna

Komplet odważników mikrogramowych, prod. Spółdzielnia Pracy Mechanika Precyzyjna Warszawa

Czas powstania: 1970

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: stal, drewno

Wymiary: szer. 15 cm × głęb. 8 cm

Uwagi: komplet odważników z pęsetką do pomiaru mas poniżej 1 grama, w postaci blaszek różnych kształtów i grubości

Dyplom na stopień prowizora

Czas powstania: 1929

Materiał i technika: papier, druk, pismo odręczne

Wymiary: wys. 297 cm × szer. 210 cm

Moździerz z pistelem

Czas powstania:

XX w.

Materiał i technika:

porcelana

Wymiary: śr. 20 cm

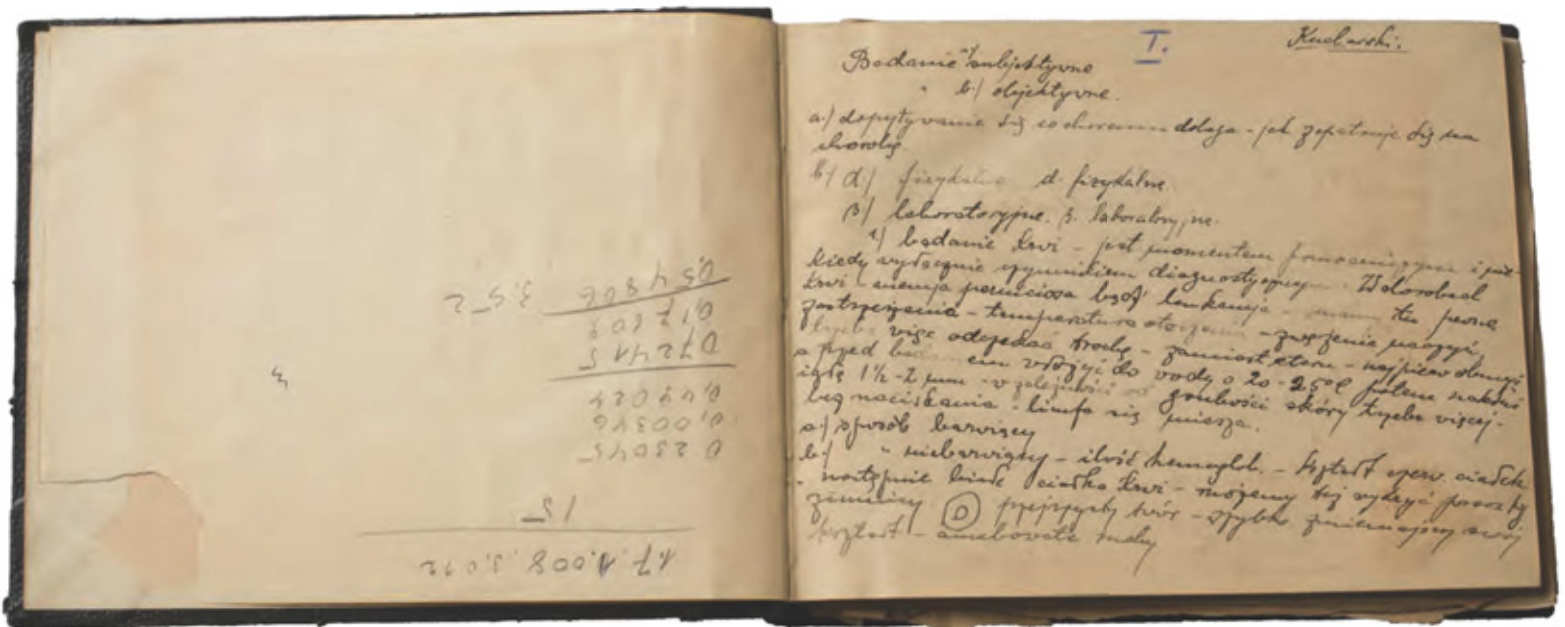
Opakowanie leku Cylopropin/Novocain

Czas powstania: XX w.

Materiał i technika:

papier, szkło

Wymiary: szer. 13 cm × głęb. 7 cm

Zeszyt z notatkami z wykładów z patologii i mikrobiologii

Czas powstania: lata 30. XX w.

Materiał i technika: papier, rękopis

Wymiary: wys. 27 cm × szer. 16 cm; 120 s.

Zestaw narzędzi laryngologicznych

Czas powstania: XX w.

Materiał i technika: stal nierdzewna, ebonit, aksamit

Wymiary: szer. 20 cm × głęb. 20 cm

Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego

Początki Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi związane są z kolekcjonerską pasją pracowników Wydziału, głównie geologów.

Pod względem formalnym Muzeum WNoZ, wcześniej funkcjonujące pod nazwą Muzeum Ziemi, zostało powołane Zarządzeniem Rektora nr 37/94 z dnia 28 października 1994 roku, z inicjatywy pracowników. Początkowe lata działalności charakteryzował brak jakichkolwiek regulacji prawnych czy finansowych. Okazy nie były zinwentaryzowane. Zdecydowana zmiana nastąpiła po roku 2005, kiedy to Muzeum rozpoczęło szeroko zakrojoną działalność oświatową dla uczniów wszystkich szczebli szkolnictwa. Z roku na rok zwiększała się liczba prowadzonych zajęć w formie lekcji muzealnych i warsztatowych, dostosowanych do podstawy programowej, oraz wykładów multimedialnych z zakresu historii Ziemi, procesów geologicznych i ewolucji życia.

Muzeum posiada w swoich zbiorach głównie okazy geologiczne (3461 obiektów) – są to minerały, skamieniałości, skały, meteoryty – oraz okazy geoarcheologiczne, repliki zwierząt i roślin (64). Udostępnianie zbiorów odbywa się poprzez prężnie rozwijającą się działalność wystawienniczą – 14 wystaw stałych oraz 2 w trakcie tworzenia. Powierzchnia wystawiennicza mieści się głównie w przestrzeniach holu parteru budynku oraz pierwszego i drugiego piętra. Muzealia wyeksponowane są w kolekcjach dydaktycznych oraz na wystawach paleośrodowiskowych. Kilkutonowe okazy skalne stoją na zewnątrz budynku, tworząc Park Geologiczno-Przyrodniczy.

Muzeum jest jednostką wydziału. Dokumentem prawnym regulującym jego funkcjonowanie jest Regulamin Muzeum WNoZ nadany zarządzeniem Rektora nr 86 i uzgodnionym z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego dnia 21 czerwca 2013 roku.

mgr Ewa Budziszewska-Karwowska

**Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi
Uniwersytetu Śląskiego**

ul. Będzińska 60

41-200 Sosnowiec

tel. (32) 368 96 03

ewa.budziszewska-karwowska@
us.edu.pl

www.muzeum.wnoz.us.edu.pl

wstęp bezpłatny dla zwiedzających
indywidualnych

poniedziałek – piątek: 8.00–15.00

Zajęcia dla grup zorganizowanych
są odpłatne.

kierownik:

mgr Ewa Budziszewska-Karwowska

pracownicy: mgr Anna Dąbrowska,
mgr Małgorzata Rahmonov

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI
UNIWERSYTET ŚLĄSKI

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Kopia czaszki *Homo floresiensis* (tzw. hobbit), którego szczątki odkryto na Wyspie Flores w Indonezji.
Wymiary: wys. 12,5 cm × szer. 10 cm × głęb. 15 cm
Nr inw.: WNoZ/I/R/17 a,b

Beudanticeras sp., głowonóg (amonit)
Wiek: kreda (alb)
Miejsce znalezienia: Rosja
Wymiary: 8 cm × 10 cm
Nr inw.: WNoZ/S/9/72

Psicophis sp., stawonóg (trylobit)
Wiek: dewon
Miejsce znalezienia: Alnif, Maroko
Wymiary: 7 cm × 10 cm
Nr inw.: WNoZ/S/4/209

Pasternakevia podolica (skrzyplócz); *Eurypterus remiceps tetragonophthalmus* (starorak)

Wiek: sylur (wenlok)

Miejsce znalezienia: Kamieniec Podolski, Ukraina

Wymiary: 12 cm × 18 cm

Nr inw.: WNoZ/S/3/40

Uwagi: skrzyplócz – trzeci okaz na świecie, TL

Chalkopiryty (CuFeS_2), kalcyt (CaCO_3)

Miejsce znalezienia: Reynolds Co. Missouri, USA

Wymiary: 14,5 cm × 7,5 cm

Nr inw.: WNoZ/M/2/214

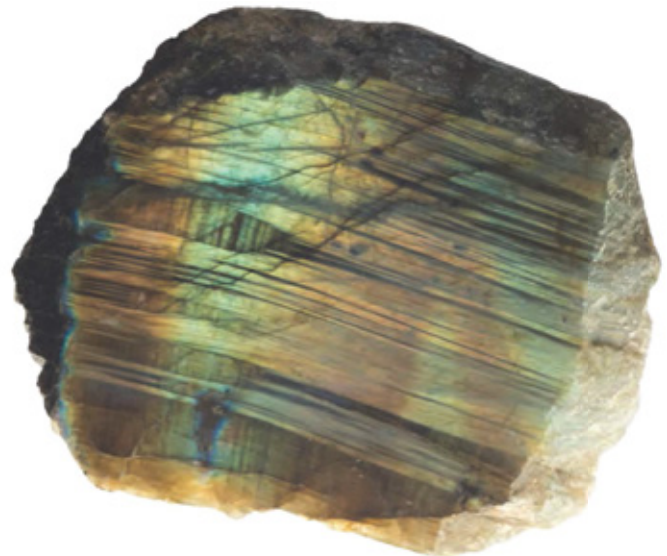

Piryty (FeS_2) na kwarcu (SiO_2)

Miejsce znalezienia: Hunan – Guiyan, Chiny

Wymiary: 11 cm × 15 cm

Nr inw.: WNoZ/M/2/192

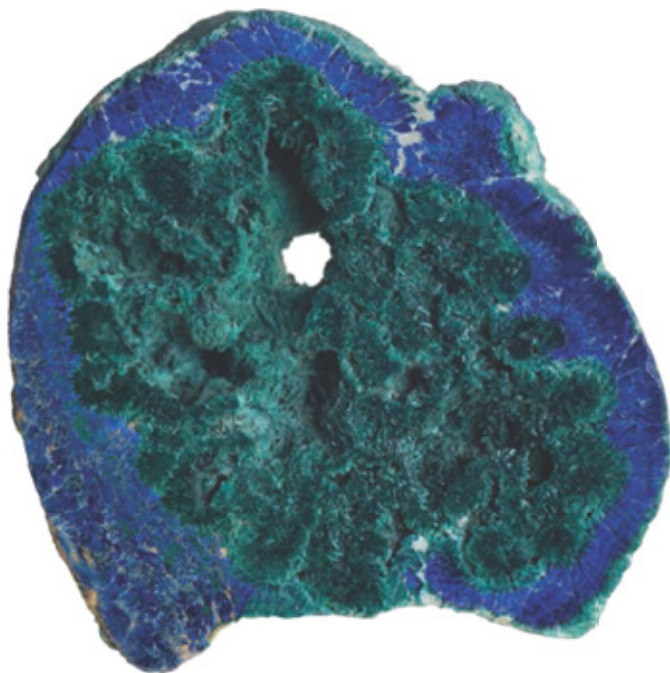

Labrador (CaNa) AlSi_3O_8

Miejsce znalezienia: Toliara, Madagaskar

Wymiary: 7 cm × 8 cm

Nr inw.: WNoZ/M/15/51

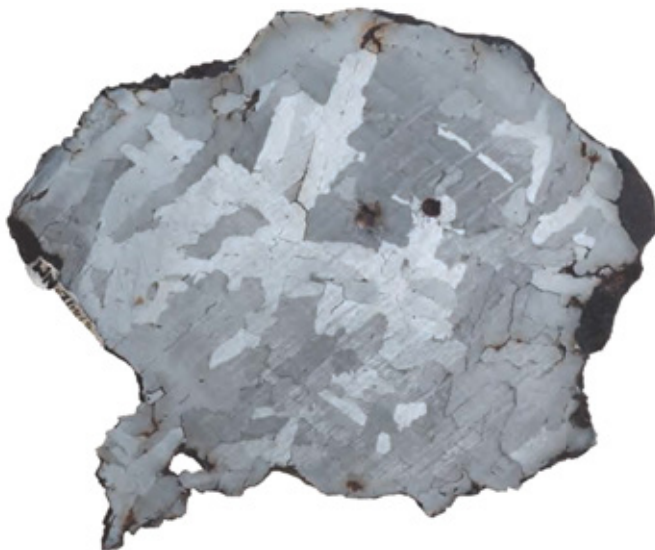

Malachit ($\text{Cu}_2\text{CO}_3(\text{OH})_2$), azuryt ($\text{Cu}_3(\text{CO}_3)_2(\text{OH})_2$)

Miejsce znalezienia: Kazachstan

Wymiary: 5 cm × 5 cm

Nr inw.: WNoZ/M/5/100

Meteoryt Morasko, meteoryt żelazny, oktaedryt IAB-MG

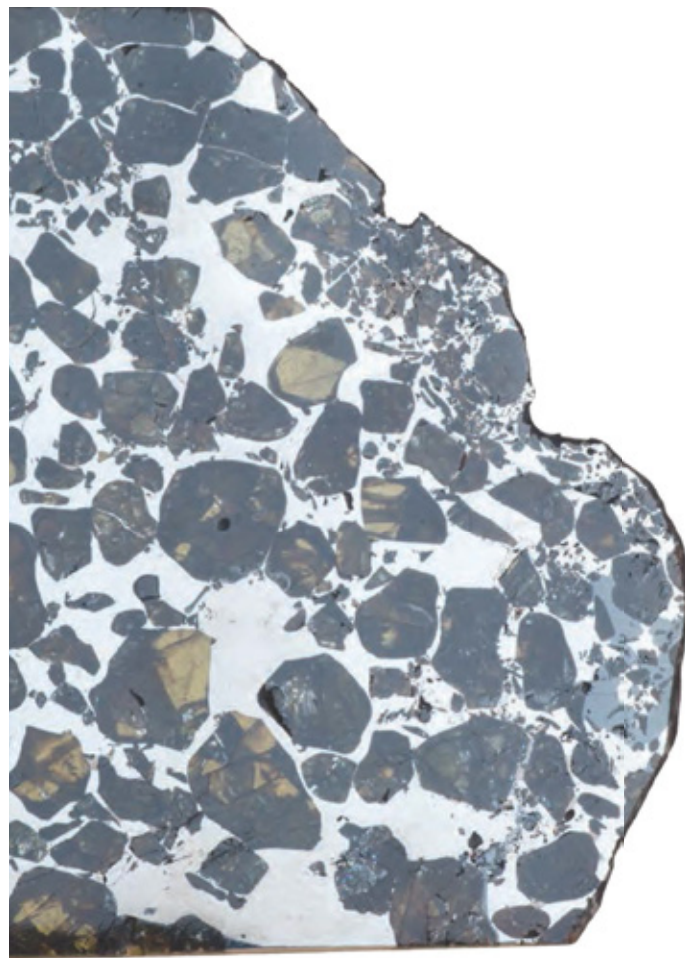
Miejsce znalezienia: wieś Morasko k. Poznania, Polska

Wymiary: 8,5 cm × 6 cm; masa całkowita 290 kg; masa okazu 277,9 g

Nr inw.: WNoZ/Mt/8

Uwagi: znaleziony w 1914 r.

Meteoryt Seymchan, meteoryt żelazno-kamienny, pallasyt PMG

Miejsce znalezienia: Magadan, Rosja

Wymiary: 7 cm × 5 cm; masa całkowita 323,3 kg; masa okazu 40 g

Nr inw.: WNoZ/Mt/100

Uwagi: znaleziony w 1967 r.

Muzeum Geologiczne Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego

Muzeum Geologiczne Uniwersytetu Szczecińskiego zostało założone 9 czerwca 1994 roku. Powstało z inicjatywy prof. dr. hab. Stanisława Musielaka oraz dr. Stanisława Piotrowskiego, który kierował instytucją do 2011 roku. W latach 2001–2015 funkcję kierownika Muzeum piastował dr Bernard Cedro. Później ta rola przypadła dr. Dominikowi Zawadzkiemu, który obecnie pełni rolę kustosa. Od początku listopada 2016 roku do chwili obecnej Muzeum kieruje mgr Robert Woziński. Pierwszą siedzibą Muzeum były pomieszczenia Rektoratu Uniwersytetu Szczecińskiego (1994–2006). Po kilku przeprowadzkach, m.in. do piwnic budynku WNoZUS na ul. Mickiewicza 18, muzeum doczekało się przestronnych pomieszczeń w Sali Interaktywnej Centrum Dydaktyczno-Badawczego Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego. Oficjalne otwarcie nowej siedziby nastąpiło 23 marca 2017 roku.

W zbiorach Muzeum Geologicznego znajduje się ponad 6700 okazów, w tym: 1128 okazów skamieniałości, 1172 okazy skał, 822 minerały, 749 próbek piasków plażowych i pustynnych niemal z całego świata, ok. 2400 okazów skamieniałości, skał i minerałów z kolekcji Muzeum Narodowego w Szczecinie, 406 oligoceńskich soczew i kul szczecińskich, 24 konkrety, w tym polimetaliczne z dna Pacyfiku w rejonie strefy rozłamowej Clarion – Clipperton, 13 meteorytów i tektytów. Na około 350 m² powierzchni muzealnych znajduje się kilka geologicznych wystaw stałych i czasowych m.in.: „Właściwości fizyczne minerałów, minerały skał magmowych, osadowych oraz metamorficznych”, „Mineralogia, systematyka chemiczna minerałów”, „Petrografia”, „Kolekcja piasków z plaż i pustyni całego świata”, „Fosylizacja”, „Systematyka organizmów”, „Morza i Oceany”, „Geologia Regionalna”, „Historia Geologiczna Regionu Bałtyckiego”, „Historia Geologiczna Pomorza Zachodniego”.

Muzeum stawia również na nowoczesność. Dzięki realizacji projektu „Doposażenie Sali Interaktywnej Edukacji Geośrodowiskowej Centrum Dydaktyczno-Badawczego Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego”, dofinansowanego przez WFOŚiGiW, Muzeum zyskało multimedialne stanowiska interaktywne: „Minerały fluorescencyjne” (gablotka podświetlana lampami UVA, UVB, UVC), stanowisko z mapami paleogeograficznymi wyświetlanymi na interaktywnym, dotykowym monitorze, stanowisko z binokularami, mikroskopem do preparatów biologicznych oraz mikroskopem polaryzacyjnym, fotoplastykon pozwalający oglądać zdjęcia minerałów w technice 3D, grę edukacyjną „Wybrane Surowce Polski”, planszowe pomoce dydaktyczne, ułatwiające rozpoznawanie poszczególnych okazów minerałów, skał oraz fosylii. Dzięki projektowi zbiory muzeum zostały powiększone o wiele atrakcyjnych okazów minerałów, skał i skamieniałości, m.in. srebro rodzime z Maroka, diament w skale macierzystej czy skamieniałość ryby *Diplomystus annalis* z formacji Green River z Wyoming, USA.

Muzeum oferuje atrakcyjne programy edukacyjne dla grup zorganizowanych (warsztaty, lekcje geologii, zwiedzanie z przewodnikiem, projekcje filmów o tematyce przyrodniczej – placówka dysponuje salą kinową na 38 miejsc). Organizuje imprezy cykliczne, jak Międzynarodowy Dzień Ziemi, Dzień Geografa, Europejska Noc Muzeów, Zachodniopomorski Festiwal Nauki, Dzień Funduszy Europejskich, Barbórki itp. Instytucja jest członkiem Zachodniopomorskiej Izby Turystyki. Zostało wpisane do Rejestru Muzeów Świata: K.G.Saur Verlag GmbH & Co. KG, Munich, Germany (Internal data code: 19001151; Subjects: geology, ecology, environmental protection).

mgr Robert Woziński

**Muzeum Geologiczne Wydziału
Nauk o Ziemi
Uniwersytetu Szczecińskiego**

ul. Mickiewicza 16a, sala nr 101

70-383 Szczecin

tel. (91) 444 24 26

muzeum@usz.edu.pl

www.geocentrum.usz.edu.pl/mu-
zeum

wstęp bezpłatny

poniedziałek – piątek: 9.00–15.00

Dla grup zorganizowanych koniecz-
na jest wcześniejsza rezerwacja na
warsztaty, lekcje geologii i zwiedza-
nie z przewodnikiem.

kierownik: mgr Robert Woziński

pracownicy: dr Dominik Zawadzki

**MUZEUM GEOLOGICZNE
SALA INTERAKTYWNEJ
EDUKACJI GEOŚRODOWISKOWEJ**

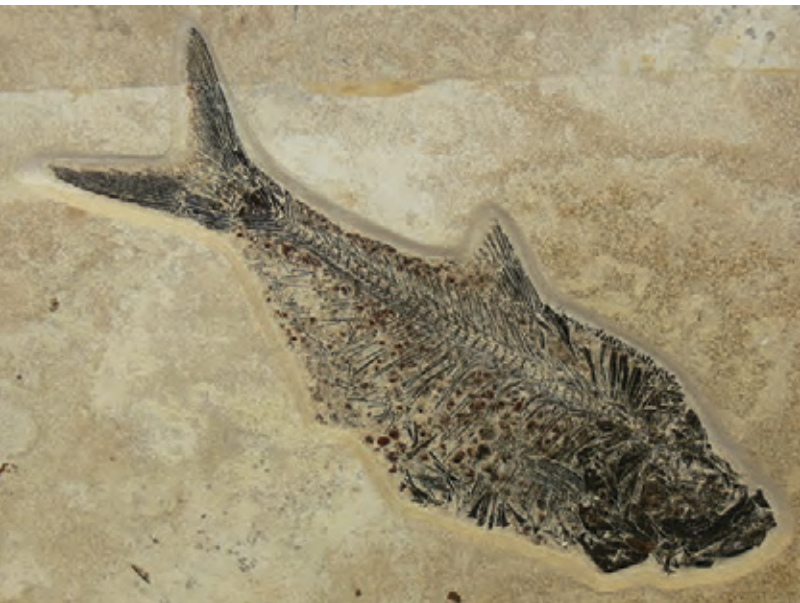

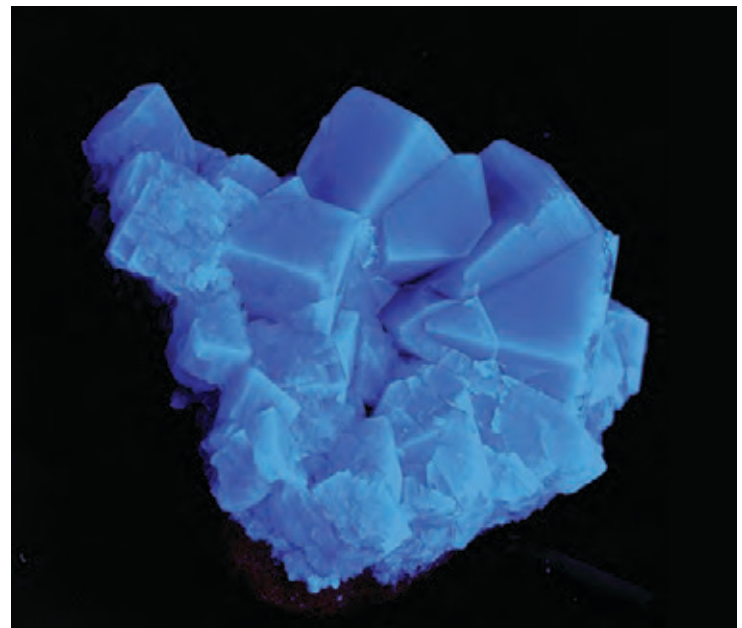
Czaszka krokodyla
Wiek: paleocen (60 mln lat)
Miejsce znalezienia: Khouribga, Maroko
Wymiary: 15,5 cm × 29 cm × 78 cm
Nr inw.: S/1110

Diament w kimberlicie
Miejsce znalezienia: Jakucja, Rosja
Wymiary: 6 cm × 5,5 cm × 7,5 cm (skała)
Nr inw.: M/808

Ryba *Diplomystus annalis*
Miejsce znalezienia: Green River Formation,
Wyoming, USA
Wymiary: 42 cm × 1,5 cm × 52 cm (płyta)
Nr inw.: S/1115

Fluoryt (CaF_2)
Miejsce znalezienia: Rogerly Mine, Anglia
Wymiary: 6 cm × 2 cm × 10 cm
Uwagi: zdjęcie w świetle UV

Kalcyt na sfalerycie

Miejsce znalezienia: Cumberland Shaft, Elmwood, Tennessee, USA

Wymiary: 6 cm × 3 cm × 22 cm

Nr inw.: M/773

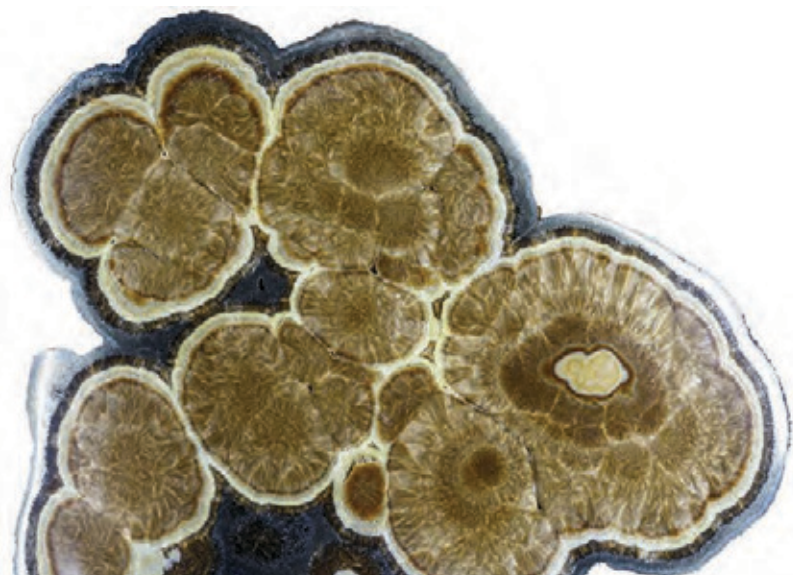

Krokoit (PbCrO_4)

Miejsce znalezienia: Adelaide Mine, Dundas mineral field, Zeehan District, Tasmania

Wymiary: 4,5 cm × 4 cm × 8,5 cm

Nr inw.: M/776

Markasyt z barytem (zgląd)
Miejsce znalezienia: Lubin, Polska
Wymiary: 14,5 cm × 2 cm × 19 cm
Nr inw.: M/782

Piryty (FeS_2)
Miejsce znalezienia: Navajun, Hiszpania
Wymiary: 6,5 cm × 18 cm × 32 cm
Nr inw.: M/716

Srebro rodzime (Ag)
Miejsce znalezienia: Imiter Mine, Ouarzazate Province, Maroko
Wymiary: 6,5 cm × 3 cm × 4,5 cm
Nr inw.: M/774

Soczewa piaskowca kwarcowo-żelazistego z licznymi skamieniałościami i zębem rekina
Wiek: oligocen (rupel)
Miejsce znalezienia: Szczecin
Wymiary: 26 cm × 10 cm × 36 cm (soczewa);
1,5 cm × 0,5 cm × 2,5 cm
Nr inw.: MNS/1630

Muzeum Uniwersyteckie w Toruniu

Muzeum Uniwersyteckie powstało w 2005 roku. Znajduje się w gmachu dawnego Narodowego Banku Polskiego przy Placu Rapackiego 1. Gmach, noszący dziś nazwę Collegium Maximum, należy do Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i pełni funkcje reprezentacyjne największego uniwersytetu w północnej Polsce. Muzeum Uniwersyteckie posiada kolekcje dzieł europejskiej sztuki dawnej (w tym prace z warsztatu Jan Brueghela starszego) i współczesnej (np. dzieła szkoły wileńskiej i toruńskiej), przedmiotów kultury materialnej z całego świata (w tym kultur afrykańskich), pamiątek dostojeństwa Uniwersytetu (portrety i insygnia rektorskie) oraz dokumenty i spuścizny archiwalne. Najcenniejszą kolekcją jest ponad 12 tys. obrazów, rzeźb, rysunków, grafik i fotografii polskich artystów plastyków żyjących i tworzących poza Polską. Składają się na nią prace i zespoły prac m.in.: Jankela Adlera, Konstantego Brandla, Józefa Czapskiego, Marka Żuławskiego, Stanisława Frenkla, Marka Oberlandera, Jana Lebensteina, Janusza Eichlera, Haliny Korn, Mariana Kratochwila, Władysława Szomańskiego, Stanisława Szukalskiego, Halimy Nałęcz, Zygmunta Turkiewicza, Adama Kossowskiego, Mariana Kościałkowskiego i Bronki Michałowskiej. Jest to jedyna taka kolekcja sztuki na świecie. W okresie od 2005 roku Muzeum przygotowało ponad 50 wystaw w Toruniu, Warszawie, Krakowie, Bydgoszczy, Gdańsku, Tykocinie, ale też na Litwie i we Francji. Dotyczyły m.in. twórczości M. Żuławskiego, Meli Muter, J. Adlera, H. Nałęcz, Piotra Łabuźka (BARO) i K. Brandla, a także dorobku École de Paris. Każdej wystawie towarzyszył folder lub katalog. Jednym z największych wydarzeń była wystawa „Życie sztuki w sztuce Żydów polskich na świecie w XX wieku”. Muzeum Uniwersyteckie jest dostępne bezpłatnie dla mieszkańców Torunia i uczestniczy we wszystkich wydarzeniach muzealnych w Polsce (np. w Nocy Muzeów).

Muzeum Uniwersyteckie jest samodzielnym oddziałem Biblioteki Uniwersyteckiej i działa na podstawie Regulaminu BU. Wszystkie obiekty udostępniane są w Muzeum na miejscu, po wcześniejszej korespondencji.

dr hab. Mirosław A. Supruniuk

UNIVERSITÄT WÜRZBURG
COLLEGIUM MATH. PHYS.

Muzeum Uniwersyteckie w Toruniu

pl. Rapackiego 1

87-100 Toruń

tel. (56) 611 27 00

muzeum@bu.umk.pl

www.muzeum.umk.pl

wstęp bezpłatny

wtorek – piątek: 10.00–16.00

Zwiedzanie dla większych grup
należy umówić mailowo.

kierownik:

dr hab. Mirosław A. Supruniuk

pracownicy:

mgr Katarzyna Moskała

Tadeusz Koper, Akt
Czas powstania: ok. 1950
Miejsce powstania: Londyn
Materiał i technika: gips
Wymiary: wys. 23 cm × szer. 8 cm × głęb. 11 cm

Jan Lebenstein, Coexistence
Czas powstania: 1963
Materiał i technika: olej na płótnie
Sygn.: Lebenstein
Wymiary: wys. 80 cm × szer. 40 cm

Marian Bohusz-Szyszko, Autoportret w mundurze

Czas powstania: ok. 1943

Miejsce powstania:

Oflag II B Arnswalde (Choszczno)

Materiał i technika: olej na desce

Wymiary: wys. 41 cm × szer. 32 cm

Sygn.: MB

Marian Kościalkowski, Akt

Czas powstania: lata 1960.

Miejsce powstania: Carrara

Materiał i technika: marmur

Sygn.: J. Marian

Wymiary: wys. 66 cm × szer. 22,5 cm × głęb. 15 cm

Marek Żuławski, Londyn

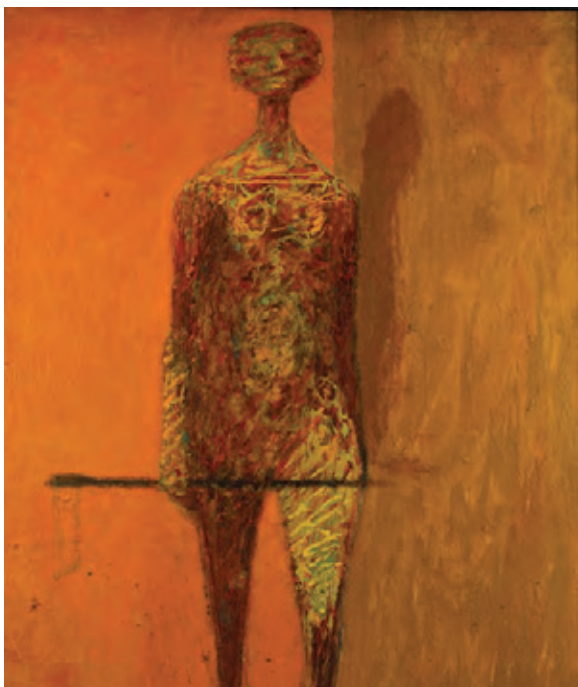
Czas powstania: lata 1930./1940.

Miejsce powstania: Londyn

Materiał i technika: olej na płótnie

Sygn.: Marek

Wymiary: wys. 65 cm × szer. 50 cm

Georg Pencz, Chrystus na krzyżu

Czas powstania: 1547

Materiał i technika: papier, miedzioryt

Marek Żuławski, Żółta postać z kijem (Żółty mężczyzna z kijem, Yellow Man With Stick, Man With Stick)

Czas powstania:

ok. 1961–1962

Miejsce powstania: Londyn

Materiał i technika:

olej na płycie pilśniowej

Sygn.: Marek

Wymiary:

wys. 128 cm × szer. 102 cm

Konstanty Brandel, Ogród Luksemburski
Czas powstania: 1907–1946
Miejsce powstania: Paryż

Materiał i technika: olej na płótnie
Sygn.: K. Brandel
Wymiary: wys. 46 cm × szer. 61 cm

Stanisław Szukalski, Walka dobra ze złem

Materiał i technika: brąz

Wymiary: wys. 50 cm × szer. 26 cm × głęb. 30 cm

Adam Kossowski, Zdjęcie z krzyża

Czas powstania: lata 1960.

Miejsce powstania: Ayelsford

Materiał i technika: gwasz na papierze

Muzeum Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie

Muzeum powstało w 1985 roku. Główna część kolekcji pochodzi z lat 1958–1985, kiedy działała tzw. Galeria (zwana też Archiwum) prac studenckich, gromadząca przykłady prac kursowych i dyplomowych. Zbiór ten jest nadal uzupełniany, m.in. o dzieła artystów pedagogów związanych z Akademią. Obecnie kolekcja Muzeum ASP liczy około 27 000 obiektów. Reprezentują one niemal wszystkie dziedziny twórczości artystycznej: malarstwo, rzeźbę i obiekty przestrzenne, grafikę (warsztatową i użytkową), ilustrację i grafikę książkową, rysunek, plakat, rzemiosło artystyczne: tkaninę, ceramikę, meble, wzornictwo przemysłowe, projektowanie architektoniczne, dokumentację procesu dydaktycznego, wreszcie dokumentację akcji artystycznych. W Muzeum znajdują się także liczne zespoły archiwaliów, w tym fotografie, nagrania audio i wideo oraz inne dokumenty związane z osobami pedagogów i życiem uczelni.

Specyfiką kolekcji, przyjętą przez założycieli Muzeum w połowie lat 80. XX wieku, miało być dokumentowanie procesu twórczego. Zainteresowania kolekcjonerskie, w myśl tej koncepcji, skupiać się miały bardziej na śladach dochodzenia do dzieła – szkicach, projektach, notatkach – niż na samym dziele. Założenie takie w praktyce przyczyniło się do tego, że Muzeum może poszczycić się posiadaniem niewielu, za to niemal kompletnych zespołów autorskich. Nie ma w publicznych zbiorach drugiej tak szerokiej reprezentacji twórczości Władysława Skoczylasa, Wojciecha Jastrzębowskiego, Tadeusza Tuszewskiego, Mieczysława Szymańskiego, Jerzego Sołtana, Oskara Hansena, Lecha Tomaszewskiego, Wandy Paklikowskiej-Winnickiej, Henryka Morela. Muzeum posiada zbiory tematyczne, jak zespół prac Zakładów Artystyczno-Badawczych ASP czy zespoły pracowni Oskara Hansena, Romana Owidzkiego, Tadeusza Tuszewskiego. Cenne kolekcje autorskie i dokumentalne znajdują się w Muzeum ASP w depozycie (m.in. Eugeniusza Arcta, Jerzego Stajudy, Krzysztofa Junga, a także wybór z Kolekcji Krzysztofa Musiała oraz zespoły archiwalne: Galerii Repassage, Grupy czy fotograficzna dokumentacja niezależnego życia artystycznego lat 80. XX wieku).

Muzeum działa na podstawie regulaminu MASP zatwierdzonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nie dysponuje powierzchnią wystawienniczą; odbywają się w nim zajęcia dydaktyczne.

RESTAURANT

WGMX 113

WARSZAWA

**Akademia Sztuk
Pięknych w Warszawie**

**Muzeum Akademii Sztuk
Pięknych w Warszawie**

Krakowskie Przedmieście 5

00-068 Warszawa

tel. (22) 320 02 05

muzeum@asp.waw.pl

www.muzeum.asp.waw.pl

dyrektor:

dr Jolanta Gola

pracownicy:

mgr Anna Ekielska,

mgr Katarzyna Jankowska-Cieślak,

mgr Joanna Kania,

mgr Agnieszka Szewczyk

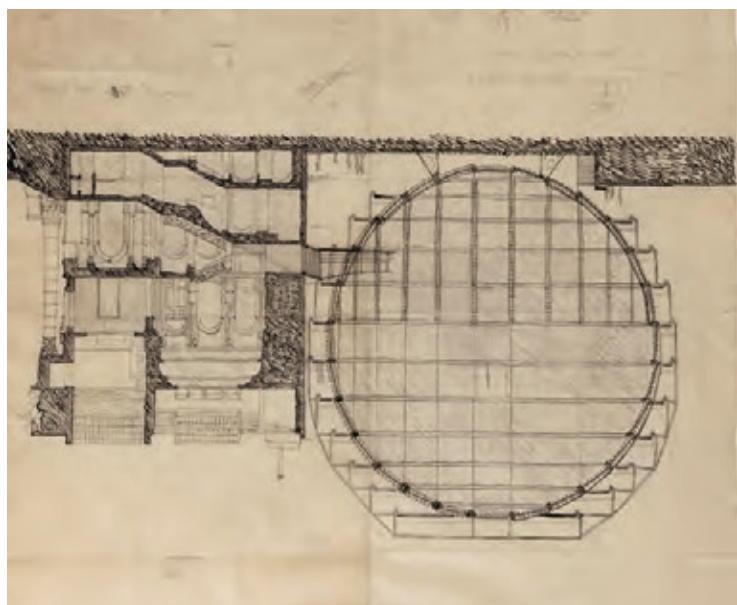

Edmund Bartłomiejczyk, Tratwy
Czas powstania: 1931
Materiał i technika: papier, drzeworyt
Wymiary: wys. 25 cm × szer. 27,6 cm
Nr inw.: MASP 3307

Wojciech Fangor, Portret Tadeusza Pruszkowskiego
Czas powstania: 1942
Materiał i technika: olej na płótnie
Wymiary: wys. 100 cm × szer. 81,5 cm
Nr inw.: MASP 8061

Oskar Hansen, Projekt rozbudowy Zachęty w Warszawie. Szkic pierwszej koncepcji Oskara Hansena (współautorzy Stanisław Zamecznik, Lech Tomaszewski)
Czas powstania: 1958
Materiał i technika: tusz, ołówek, kalka
Wymiary: wys. 63,4 cm × szer. 64,5 cm
Nr inw.: MASP 6786

Paweł Freisler, Hodowla rdzy

Czas powstania: lata 1960.

Materiał i technika:

szkło, metal, rdza

Nr inw.: MASP 1393/1-34

Leon Tarasewicz, Bez tytułu

Czas powstania: 1984

Materiał i technika:

olej na płótnie

Wymiary:

wys. 130 cm × szer. 200 cm

Nr inw.: MASP 1808

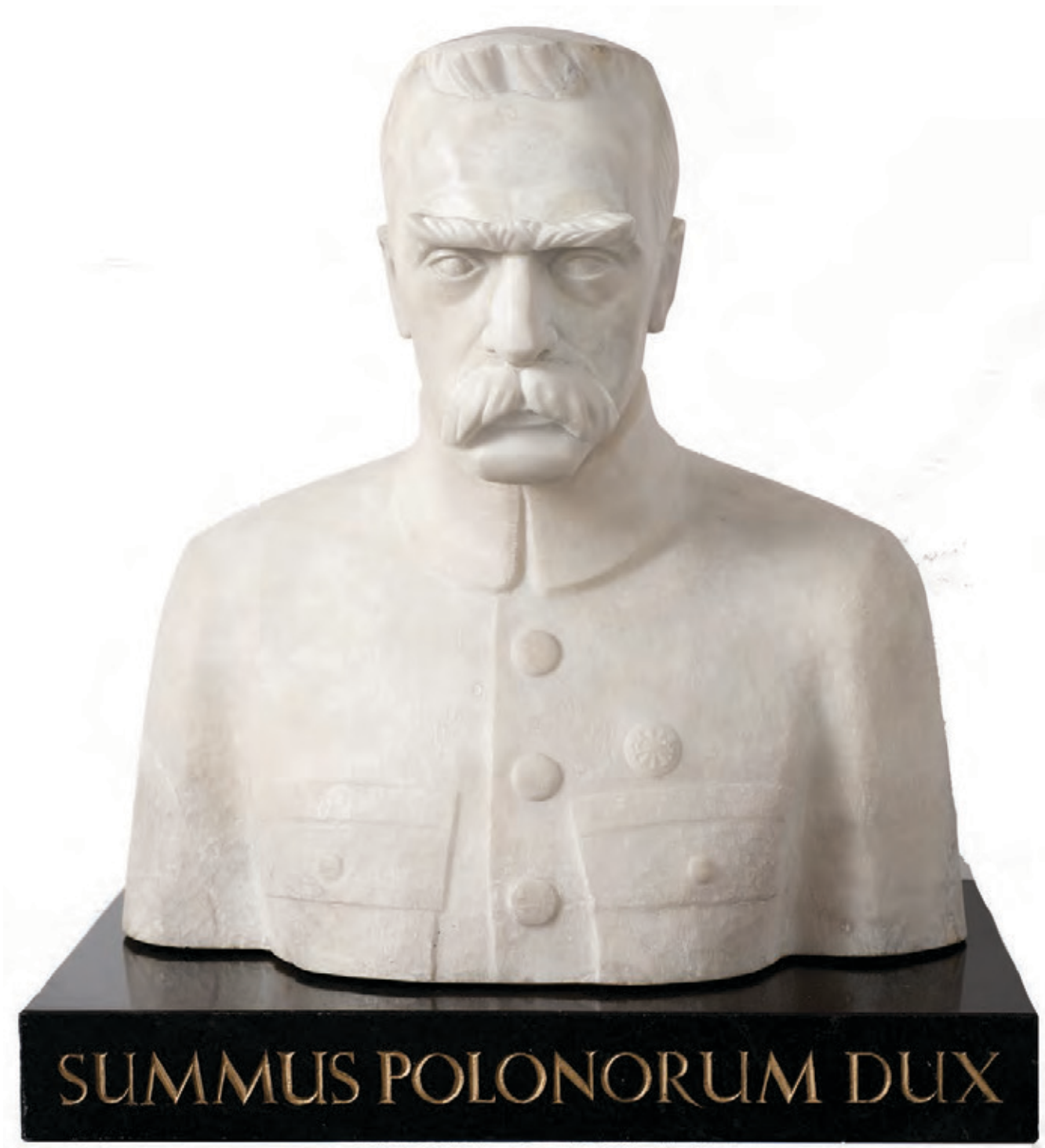
Henryk Morel, XXX
Czas powstania: 1967
Materiał i technika: żelazo, guma
Wymiary: wys. 124 cm × szer. 88 cm × głęb. 60 cm
Nr inw.: MASP 2530

Roman Opałka, Bez tytułu
Czas powstania: 1948–1956
Materiał i technika:
papier, tusz, pędzel, gwasz
Wymiary:
wys. 125 cm × szer. 99,5 cm
Nr inw.:
MASP 2211

Teresa Kruszewska, Stolek
Czas powstania:
1956/57
Materiał i technika:
drewno
Wymiary: wys. 42 cm ×
szer. 31,5 cm ×
głęb. 32 cm
Nr inw.: MASP 339

Edward Wittig, Portret Józefa Piłsudskiego
Czas powstania: 1919
Materiał i technika: marmur

Wymiary: wys. 62,5 cm × szer. 60 cm × głęb. 39,5 cm
Nr inw.: MASP 39

Henryk Stażewski, Kompozycja abstrakcyjna
Czas powstania: ok. 1958
Materiał i technika: gwasz na tekturze

Wymiary: wys. 50,4 cm × szer. 35 cm
Nr inw.: MASP 852

Muzeum Politechniki Warszawskiej

Idea muzeum technicznej uczelni w Warszawie powstała w okresie funkcjonowania Instytutu Politechnicznego im. Cara Mikołaja II. W „Tygodniku Ilustrowanym” nr 1 z dnia 4 stycznia 1902 roku zawarta jest informacja o istnieniu takiego muzeum. W okresie PRL-u powrócono do tej koncepcji. W 1978 roku z inicjatywy Rektora PW prof. Stanisława Pasyńkiewicza powstało Muzeum Politechniki Warszawskiej. Jednostka ta miała za zadanie gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów dotyczących historii i tradycji PW. Kierownikiem Muzeum był mgr Tadeusz Banasik. W latach 1981–1984 Muzeum zrealizowało 7 wystaw oraz opublikowało kilka artykułów. Po odejściu kustosa Banasika ogłoszono konkurs na stanowisko kierownika Muzeum. Funkcję tę przejął dr Andrzej Ulmer, który sprawuje ją do dziś.

Do 2001 roku Muzeum było działem Biblioteki Głównej PW. W roku Jubileuszu 175-lecia Tradycji Uczelni, z inicjatywy Rektora PW prof. Jerzego Woźnickiego, podjęto decyzję o wyodrębnieniu Muzeum PW. Uchwałą Senatu z dnia 16 maja 2001 roku nr 127/XLIV/2001 utworzono Muzeum PW jako pozawydziałową jednostkę organizacyjną podległą bezpośrednio Prorektorowi ds. Ogólnych i określono jej zadania. Powołana została Rada Muzeum PW jako organ doradczy, a opiekę merytoryczną nad Muzeum PW sprawowała odtąd Senacka Komisja ds. Historii i Tradycji PW. Na przełomie 2001 i 2002 roku Muzeum otrzymało nowe pomieszczenia w przybudówce Gmachu Aerodynamiki o łącznej powierzchni 450 m² (pierwsze piętro, parter i piwnice). Ta powierzchnia okazała się odpowiednia do prowadzenia działalności muzealnej, która zgodnie z regulaminem Muzeum PW obejmuje aktywność: wystawienniczą (wystawy stałe i czasowe; od 2002 roku zorganizowano 50 wystaw), wydawniczą (publikacje i katalogi), naukową (pozyskiwanie i katalogowanie zbiorów), edukacyjną (oprowadzanie wycieczek i wykłady w Klubie Seniora PW) oraz konserwację i archiwizowanie zbiorów.

W celu realizacji wystaw Muzeum PW współpracuje z osobami prywatnymi oraz instytucjami, m.in.: Archiwum Akt Nowych, Archiwum Państwowym w Warszawie, Narodowym Archiwum Cyfrowym, Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Warszawy, Muzeum Pragi, Muzeum UW, Muzeum SGGW, Muzeum Wojska Polskiego, Muzeum Techniki NOT, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Na zbiory Muzeum składa się ok. 5700 obiektów, w tym dokumenty, książki, fotografie, medale, pocztówki i urządzenia trójwymiarowe. Najstarsze są pamiątki dotyczące Stanisława Staszica.

dr Andrzej Ulmer

POLITECHNIKA

Kiermasz Świąteczny PW
30 listopada - 2 grudnia | godz. 10-18

1

Muzeum Politechniki Warszawskiej

ul. Nowowiejska 24
00-665 Warszawa
tel. (22) 234 74 93
muzeumpw@meil.pw.edu.pl
www.muzeumpw.com.pl
wstęp bezpłatny
poniedziałek – piątek: 8.30–15.30
kierownik:
dr Andrzej Ulmer
pracownicy:
mgr Elżbieta Borysowicz,
Agnieszka Trzaskoma

Adres gratulacyjny do Jego Magnificencji Rektora PW od Towarzystwa Opieki Szkolnej Ziemi Piotrkowskiej

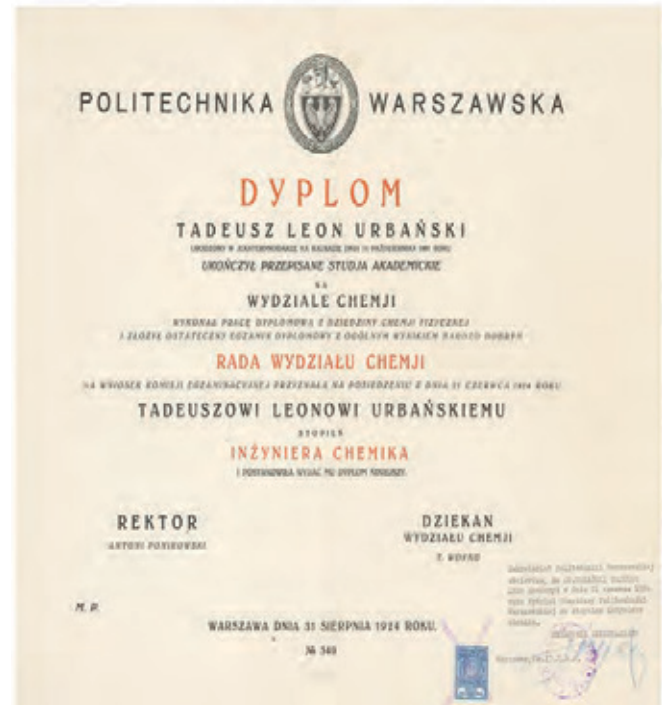
Czas powstania: 1915

Miejsce powstania: Częstochowa

Materiał i technika: papier, grafika, pismo odręczne

Wymiary: wys. 32 cm × szer. 47 cm

Nr inw.: Ks. Wpł. 633/79

Dyplom PW przyznający Tadeuszowi Leonowi Urbańskiemu stopień inżyniera chemika

Czas powstania: 31 sierpnia 1924

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: papier, druk, pismo maszynowe

Wymiary: wys. 36 cm × szer. 46 cm

Nr inw.: Ks. Wpł. 75/86

Pracownia czapek St. Cywiński, czapka akademicka studenta Politechniki Warszawskiej. Czapka ciemnobrązowa z czarnym otokiem i czarnym daszkiem. Na otoku nad daszkiem podwójny złoty sznurek. Z lewej strony na otoku metalowy znaczek z godłem Politechniki Warszawskiej. Kształt wierzchu czapki beretowy, uformowany zaszewkami w ośmiobok.

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: tkanina, tworzywo sztuczne, szycie

Nr inw.: Ks. Wpł. 23/83

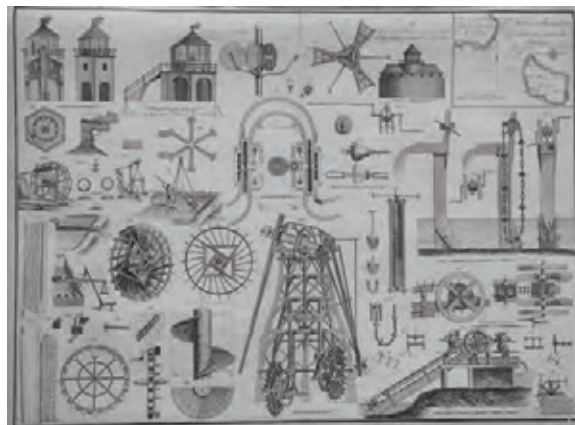

Franciszek Gazda (fotografia), karta pocztowa przedstawiająca Gmach Główny PW
Materiał i technika: papier „OPTA”, druk
Wymiary: wys. 14 cm × szer. 9 cm
Nr inw.: Ks. Wpł. 10/81

Kielnia murarska z grawerowaną dedykacją dla Stefana Szyllera. Szyller był autorem projektu i prowadził budowę Politechniki Warszawskiej. Kielnię podarował majster murarski o inicjałach K.W.

Czas powstania: 22 lipca 1899
Miejsce powstania: Warszawa
Materiał i technika: stal, drewno
Nr inw.: Ks. Wpł. 600/10

Rycina na płótnie prezentująca wynalazki techniki na wyspach Bornholm i Christiansø
Materiał i technika: płótno, papier, rycina
Wymiary: wys. 45 cm × szer. 48 cm
Nr inw.: Ks. Wpł. 184/10

Urządzenie analogowo-cyfrowe ANOPS-105. Opracowane i produkowane na Wydziale Elektroniki w Zakładzie Doświadczalnym Instytutu Informatyki Politechniki Warszawskiej. W latach 1967–1986 wyprodukowano ok. 150 szt. tych urządzeń. Stosowane było jako specjalizowany komputer do badań biomedycznych, a w szczególności do badania mózgu, układu nerwowego, mięśni, wzroku i słuchu.

Czas powstania: 1967–1986

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: metal, plastik, szkło

Wymiary: wys. 23 cm × szer. 47 cm × głęb. 46 cm

Pracownia Braci Łopieńskich, projekt łańcucha dziekańskiego Inżynierii Wodnej PW

Czas powstania: 1924

Miejsce powstania:

Warszawa

Materiał i technika: rysunek ołówkiem, kalka

Wymiary: wys. 65 cm × szer. 60 cm

Nr inw.: Ks. Wpł. 88/81

Akt powołania Kajetana Garbińskiego na Członka Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk
Czas powstania: 1824

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: wys. 54 cm × szer. 76 cm

Nr inw.: Ks. Wpł. 478/78

Uwagi: dokument opatrzony podpisem Stanisława Staszica

Pracownia Braci Łopieńskich, zwieńczenie łańcucha dziekańskiego Politechniki Warszawskiej

Czas powstania:

1925

Miejsce powstania:

Warszawa

Materiał i technika:

srebro, złoto, emalia

Sygn.: Bracia Łopieńscy 1925 (pod plakietą)

Wymiary: wys. 10 cm × szer. 13,5 cm

Nr inw.: Ks. Wpł 248/15

Uwagi: Awers: Stylizowane Syreny (herb Warszawy) oplatają i trzymają wieniec laurowy z datą MCMXV. Wewnątrz wienca na niebieskiej emalii symbol Wydziału Budownictwa Wodnego (kotwica, łopata i saperka). Rewers: Na owalnej płytce dedykacja: „Bogdan Hutten-Czapski Kurator Politechniki Warszawskiej 1915–1917. Ofiarowane w dziesiątą rocznicę otwarcia Politechniki”

Muzeum Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Muzeum SGGW zostało powołane na mocy Zarządzenia Rektora SGGW w 2006 roku i jest usytuowane w strukturze organizacyjnej Biblioteki Głównej SGGW. Funkcjonuje na podstawie Regulaminu Organizacyjnego Systemu Biblioteczno-Informacyjnego. W styczniu 2008 roku zainauguowało swą działalność otwarciem stałej wystawy prezentującej dzieje uczelni, zatytułowanej „Z Marymontu na Ursynów”. Obok stałej ekspozycji dysponuje również salą wystaw czasowych. Łączna powierzchnia wystawiennicza wynosi 200 m².

Muzeum gromadzi zbiory dotyczące historii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego oraz osób związanych z uczelnią, a także z historycznymi poprzednikami SGGW: Instytutem Agronomicznym w Marymoncie założonym w 1816 roku, Towarzystwem Kursów Przemysłowo-Rolniczych oraz Wyższą Szkołą Rolniczą w Warszawie. W zbiorach znajdują się dokumenty i archiwalia, fotografie, wydawnictwa, broszury, skrypty, plansze dydaktyczne, zielniki, meble, pamiątkowe dyplomy, medale oraz dary dla uczelni, pamiątki po osobach związanych z uczelnią, a także dawna aparatura naukowo-badawcza, urządzenia pomiarowe, sprzęt laboratoryjny. Do chwili obecnej Muzeum zgromadziło około tysiąca obiektów związanych z historią uczelni.

Muzeum organizuje wystawy czasowe i realizuje projekty przy współpracy wydziałów SGGW oraz innych instytucji partnerskich uczelni. Prowadzi działania edukacyjne, w tym wykłady z historii uczelni dla studentów I roku. Podejmuje również działania na rzecz integracji środowiska akademickiego, czemu służą odbywające się w Muzeum spotkania z cyklu „Kulturalny Czwartek” oraz koncerty organizowane we współpracy z Uniwersytetem Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie.

BIBLIOTEKA
IM. PROF. WŁADYŚŁAWA GRABSKIEGO

C

WARSZAWA

**Muzeum Szkoły Głównej
Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie**

ul. Nowoursynowska 161

02-787 Warszawa

tel. (59) 358 00 lub 02

bg_muzeum@sggw.pl

www.bg.sggw.pl/index.php/pl/home

-pl-pl/muzeum

wstęp wolny

poniedziałek – piątek: 9.00–16.00

kustosz:

mgr Karolina Grobelska

pracownicy:

mgr Anna Rudnicka

**Szkoła Główna Gospodarstwa
Wiejskiego w Warszawie**

**SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO
W WARSZAWIE**

Patent na Wykształconego Gospodarza wydany przez Instytut Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie dla Juliana Wieniawskiego – późniejszego profesora Instytutu, a także znanego prozaika i komediopisarza, autora m.in. zbioru komedii jednoaktowych *Ze wspomnień Marymonckich*. Dokument wyróżnia bogata szata graficzna, skomponowana z wykorzystaniem symboliki narodowej, motywów odwołujących się do tradycji kształcenia rolniczego oraz elementów dekoracyjnych. Tekst spisany w dwóch językach, polskim i rosyjskim, obwiedziony jest bordiurą, przerwana w górnej partii wizerunkiem dwugłowego orła carskiego Romanowów. Motywy usytuowane w dolnej partii nawiązują do pracy na roli i przedmiotów wykładanych w instytucie. Dyplom przekazany jako dar rodziny Wieniawskich wydrukowany został w warszawskiej drukarni Stanisława Strąbskiego, wyróżniającej się niezwykłą dekoracyjnością wydawanych pozycji. Złożył na nim swój podpis wybitny polski agronom, teoretyk rolnictwa i jeden z dyrektorów instytutu profesor Michał Oczapowski.

Czas powstania: 1853

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: papier, druk, rama drewniana, szkło

Wymiary: wys. 42,5 cm × szer. 54,5 cm

Nr inw.: MSGGW-D-494

Unikatowa toga rektorska wraz z biretem, uszyta dla prof. Franciszka Staffa na uroczystą inaugurację pierwszego powojennego roku akademickiego w SGGW w maju 1945 roku. Wykonana została z wełnianego koca przekazanego uczelni w ramach amerykańskiej pomocy UNRRA, udzielanej Polakom po II wojnie światowej. Koc został specjalnie w tym celu ufarbowany na purpurowy kolor. Toga ma wartość historyczną i sentymentalną, stanowi symbol odradzającego się na nowo życia akademickiego i jest znakiem nieprzerwanej ciągłości tradycji uczelnianej.

Czas powstania: 1945

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: tkanina wełniana, szycie maszynowe i ręczne

Wymiary: dł. ok. 150 cm

Nr inw.: MSGGW-A-482

Czapka studencka SGGW (kopia współczesna). Tradycja czapki studenckiej SGGW wywodzi się od beżowej „maciejówki” noszonej przez wychowanków Instytutu Agronomicznego w Marymoncie, a następnie przez słuchaczy Kursów Przemysłowo-Rolniczych. Nakrycie głowy ma kształt typowej czapki z daszkiem wykonanej z aksamitnej tkaniny. Niegdyś studentów trzech najstarszych wydziałów SGGW odróżniały kolory otoków: brunatny dla Wydziału Rolniczego, zielony dla Wydziału Leśnego oraz szary dla Wydziału Ogrodniczego. W tradycji SGGW do czapki studenckiej przypinano metalowy znaczek wydziałowy. W przypadku Wydziału Rolniczego był to kłos pszenicy, a Leśnego – gałązka modrzewiowa. Powszechny obyczaj noszenia czapki studenckiej współcześnie zanikł. Czapka pozostała jednak symbolem braci studenckiej i jest noszona przez członków poczty sztandarowej uczelni. Węcza się ją także doktorom honoris causa SGGW jako znak przynależności do środowiska akademickiego uczelni.

Materiał i technika: tkanina aksamitna, filc, daszek wykonany ze skaju, ozdobny sznurek, metalowe sztyfty, metalowy znaczek wydziałowy, szycie maszynowe, wykonanie rzemieślnicze

Wymiary: śr. 19 cm

Nr inw.: MSGGW-A-401

Ozdobna szklana misa z bogatą, wielobarwną, ręcznie malowaną dekoracją emaliowaną przedstawiającą ryby, z szerokim i płasko ukształtowanym dnem oraz delikatnie wygiętym kołnierzem. Dno dekorowane gęsto rozmieszczonym motywem ryb w kolorze niebieskim, zebranych w środku w rozetę, którą na zewnątrz otaczają ryby skierowane w różnych kierunkach. Intensywność dekoracji imituje ich swobodny ruch w wodzie. Na kołnierzu stylizowana dekoracja roślinna z użyciem koloru niebieskiego, czerwonego i żółtego oraz złoceniem podkreślającym krawędź. Misa była własnością profesora Franciszka Staffa, wybitnego ichtiobiologa i Rektora SGGW w latach 1944–1947.

Czas powstania: koniec XIX w.

Miejsce powstania: Sankt Petersburg

Materiał i technika: szkło bezbarwne, farby emaliowe, złocenie; szkło z ręcznie malowaną dekoracją w technice emalii

Sygn.: sygnatura Imperatorskiej Manufaktury Szkoła Cara Aleksandra III w formie wielkiej litery „A” pod koroną, z rzymską cyfrą III

Wymiary: śr. 52,7

Nr inw.: MSGGW-A-673

Znacek absolwenta SGGW, prod. W.Z. P.S. Warszawa. Wzór znaczka absolwenta SGGW ustanowiony został w 1937 roku. W polu środkowym widać orła akademickiego na czerwonym, emaliowanym tle w otoku wieńca z kłosów zboża, owoców, kwiatów i liści drzew. W polu środkowym widnieją trzy gwiazdy odpowiadające najstarszym wydziałom SGGW: rolniczemu, leśnemu i ogrodniczemu. Poza absolwentami uczelni prawo noszenia znaczka przysługuje również honorowym członkom Stowarzyszenia Wychowanków SGGW. Współcześnie znaczki wytwarzane są przez Artystyczną Pracownię Grawerską J. Panasiuk w Warszawie, istniejącą od 1934 roku.

Czas powstania: 1937

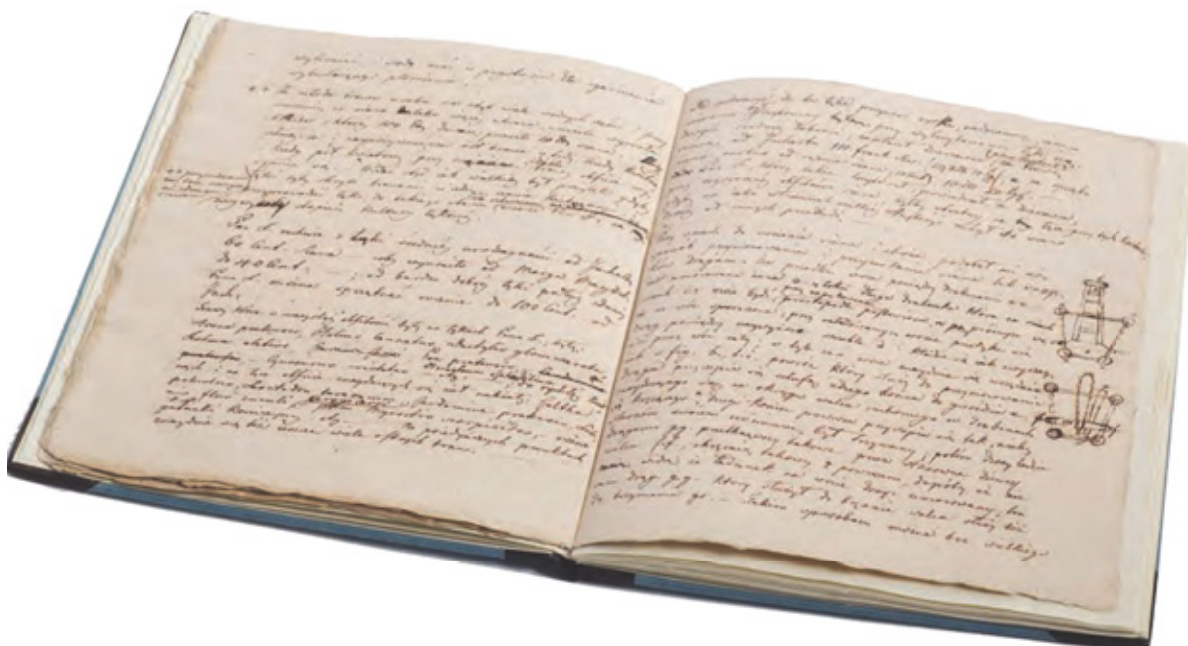
Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: metal, srebro, emalia, relief wypukły

Wymiary: śr. 2,3 cm

Nr inw.: MSGGW-M-474

Jerzy Benjamin Flatt, dziennik z podróży do Szwajcarii i Niemiec. Powstanie rękopisu ma ścisły związek z ideą utworzenia Instytutu Agronomicznego w Marymoncie, jako pierwszej uczelni rolniczej na ziemiach polskich. Jest wynikiem obserwacji poczynionych w 1816 roku przez Jerzego Beniamina Flatta, pierwszego dyrektora instytutu, podczas podróży studyjnej do Niemiec i Szwajcarii. Jej celem było poznanie nowoczesnych, dobrze funkcjonujących gospodarstw rolnych w Europie, które miały stać się wzorem organizacyjnym dla instytutu marymonckiego. Rękopiśmienny *Dziennik podróży do Szwajcarii z Kalisza* zawiera relacje z podróży, szczegółowe opisy urządzeń gospodarskich, zwyczajów oraz spostrzeżeń obyczajowych. Fragment *Dziennika* przechowywany w zbiorach Muzeum SGGW został w niewyjaśnionych okolicznościach oddzielony od zasadniczej części rękopisu i funkcjonuje jako odrębna całość.

Czas powstania: 1816

Materiał i technika: papier, współczesna oprawa introligatorska, grzbiet i narożniki ze skóry, pismo ręczne

Wymiary: wys. 22,3 cm × szer. 18 cm

Nr inw.: MSGGW-B-581

W. Krysiak, P. Pietras (projekt), medal okolicznościowy ustanowiony przez Senat SGGW w 2016 roku z okazji jubileuszu 200-lecia tradycji kształcenia rolniczego w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Rewers: niemal całą powierzchnię wypełniają wizerunki historycznych i współczesnych budynków uczelni, różniące się wysokością reliefu: u góry jest to przedstawienie budowli XIX-wiecznej z podpisem: 1816 MARYMONT, poniżej z lewej gmach z pierwszej połowy XX wieku, o czym informuje napis: OD 1929 UL. RAKOWIECKA, z prawej zabudowa, pod którą czytamy: OD 1970 KAMPUS URSYNÓW. Na dole wizerunek neorenesansowego pałacu opatrzony podpisem: 2016 PAŁAC URSYNOWSKI.

Awers: pośrodku, w reliefach wypukłych logo uczelni z wizerunkiem orła białego w otoku z wieńca dożynkowego, nad którym widnieje napis: INSTYTUT AGRONOMICZNY, a pod nim: SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W WARSZAWIE. Wzdłuż dolnej krawędzi, na szarfie, napis: 200 LAT.

Czas powstania: 2016

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: tombak srebrzony i oksydowany, relief wypukły

Wymiary: śr. 8 cm

Nr inw.: MSGGW-P-981

Symboliczna i zarazem rzeczywista cegła przekazana na budowę Biblioteki SGGW przez ówczesne województwo ciechanowskie. Ma formę cegły budowlanej z napisem „1.000 000 / woj.ciechanowskie / na budowę Biblioteki/SGGW-AR”, umieszczonej w drewnianej podstawie. Nazwa SGGW-AR to skrót od „Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego – Akademia Rolnicza w Warszawie”, pod którą uczelnia funkcjonowała od lat 60. XX wieku do 1974 roku.

Czas powstania: 1986

Materiał i technika: cegła budowlana, podstawa z drewna, wypalanie

Wymiary: wys. 13 cm × szer. 8 cm × głęb. 26,8 cm

Nr inw.: MSGGW-P-160

Karta archiwalnego zielnika Katedry Botaniki Leśnej i Dendrologii Wydziału Leśnego SGGW wykonana przez prof. Romana Kobendzę – wybitnego botanika i dendrologa, a także kierownika Katedry w latach 1945–1955. Zielnik został wykonany z użyciem zaszuszonej rośliny przymocowanej do kartonu. U dołu widnieje odręczny napis ołówkiem, zawierający botaniczną charakterystykę rośliny i datę jej pozyskania: *Tilia varsaviensis* / Rakowiec 19.VII.48 r. / Leg. / Det. / prof. R. Kobendza.

Czas powstania: 19 lipca 1948

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: gałązka lipy, karton, papierowa taśma, klej, ołówek, wykonanie ręczne

Wymiary: wys. 46 cm × szer. 29,5 cm

Nr inw.: MSGGW-B-446

Uczniowie Szkoły Rolniczej w Siedlcach. Zdjęcie przedstawia grupę uczniów Szkoły Rolniczej w Siedlcach, ubranych w charakterystyczne czapki „maciejówki”, stojących na tle kolumnowego ganku i dumnie prezentujących przed obiektywem zbiory kukurydzy. Grupie uczniów towarzyszy dwóch opiekunów. Zdjęcie pochodzi z obszernego albumu, wykonanego w 1928 roku z inicjatywy Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Gospodarstwa Wiejskiego, prezentującego dorobek szkół rolniczych w Polsce. Album dedykowany jest profesorowi Józefowi Mikułowskiemu-Pomorskiemu,

Rektorowi SGGW w latach 1918–1920 i 1928–1929 oraz niestrudzonemu propagatorowi edukacji rolniczej. Album powstał w 35. rocznicę pracy profesora na polu szkolnictwa rolniczego.

Czas powstania: 1928

Materiał i technika: papier fotograficzny, fotografia czarno-biała

Wymiary: wys. 9,4 cm × szer. 14,3 cm

Nr inw.: MSGGW-F-238 (album)

Muzeum Geologiczne im. Stanisława Józefa Thugutta, Wydział Geologii Uniwersytetu Warszawskiego

Muzeum Wydziału Geologii (nazwa pierwotna) zostało oficjalnie powołane w 1961 roku jako jednostka ogólnowydziałowa; ekspozycja stała była dostępna od 1 października 1965 roku. Uniwersytet Warszawski, założony w 1816 roku, ma bardzo długie tradycje zbiorów geologicznych. Już w 1817 roku w skład Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego wchodził Gabinet Mineralogiczny i jego pierwsze kolekcje, pochodzące m.in. ze zbiorów Liceum Warszawskiego (założonego w 1804 roku). Gdy 3 października 1821 roku kustosz gabinetu Marek A. Pawłowicz zdał Radzie Uniwersytetu raport o zbiorach, liczyły one ponad 8000 okazów minerałów i skał, wśród których znajdował się m.in. dar cara Aleksandra I z maja 1818 roku dla liceum (839 okazów). W 1830 roku zbiory liczyły prawie 13 700 obiektów. Spośród nich w kolekcji zachował się do dziś jedynie okaz róży gipsowej ze stepów astrachańskich z carskiego daru. Ten historyczny okaz uprawnia do stwierdzenia, że Muzeum jest kontynuatorem tradycji zbiorów mineralogicznych w Uniwersytecie Warszawskim. Reszta zbiorów, w tym liczne i cenne kolekcje z XIX i XX wieku, została prawie całkowicie zniszczona i utracona w wyniku działań wojennych w 1939 roku.

Muzeum Geologiczne im. Stanisława Józefa Thugutta (nazwa ta funkcjonuje od 2008 roku) działa na podstawie Regulaminu Wydziału Geologii UW, czyli „gromadzi, kataloguje i magazynuje w sposób dostępny do celów naukowych i dydaktycznych zbiory geologiczne [...]; gromadzi pamiątki dotyczące historii Wydziału; prowadzi stałą i czasową działalność wystawienniczą; [...] edukacyjną i popularyzatorską”.

Pod koniec 2016 roku w zbiorach znajdowało się 27 850 obiektów muzealnych, w tym 27 100 geologicznych i 750 fotograficznych, a zdigitalizowanych – 22 450, w tym 21 850 – geologicznych i 600 – fotograficznych. Całkowita powierzchnia sali wystawowej wynosi około 350 m². Wystawa stała prezentuje zbiory minerałów według systematyki mineralogicznej oraz minerały grup CaCO₃ i SiO₂, ponadto meteoryty oraz zbiory stratygraficzno-paleontologiczne (łącznie ok. 4000 okazów). Pozostałe zbiory znajdują się w zmodernizowanych magazynach skał i skamieniałości.

Muzeum organizuje wystawy czasowe, zajęcia edukacyjne i lekcje muzealne dla uczniów oraz warsztaty dla najmłodszych, ponadto uczestniczy w Festiwalach Nauki. Rocznie odwiedza muzeum przeciętnie kilkanaście grup (ok. 400 osób) i 200–400 osób indywidualnie.

W Muzeum zatrudnionych jest 2 pracowników merytorycznych (muzealników) i 2 pracowników technicznych w pracowni szlifierskiej podległej kierownikowi muzeum.

dr Marek Stępisiewicz, mgr Mariusz Niechwedowicz

**Muzeum Geologiczne
im. Stanisława Józefa Thugutta**

ul. Żwirki i Wigury 93

02-089 Warszawa

tel. (22) 554 03 36, (22) 554 00 25

muzeum.geol@uw.edu.pl

www.geo.uw.edu.pl/muzeum

wstęp bezpłatny

poniedziałek – piątek: 10.00–12.00

Chęć zwiedzania należy zgłaszać
z wyprzedzeniem.

Po wcześniejszym uzgodnieniu
istnieje możliwość przedłużenia
godzin otwarcia do 15.00.

kierownik: dr Marek Stępisiewicz
pracownicy:

mgr Mariusz Niechwedowicz,
Grzegorz Widlicki, Tomasz Ziemkiewicz

UNIwersytet
Warszawski

Róża gipsowa

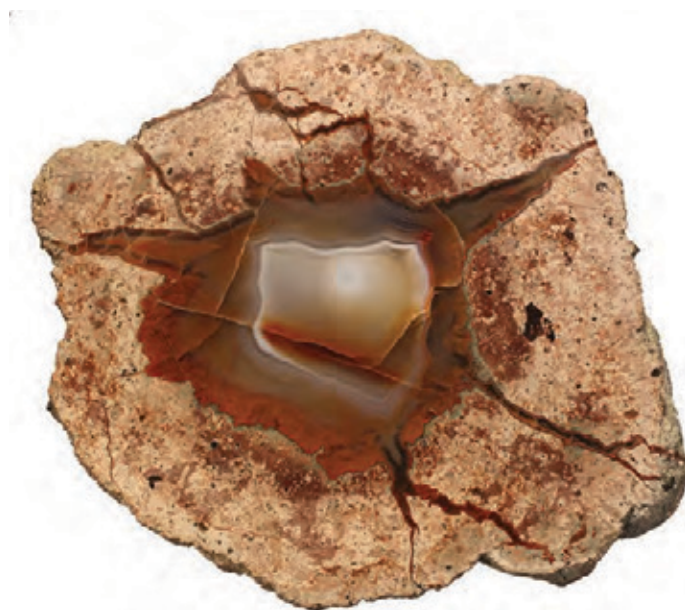
Miejsce znalezienia: stepy astrachańskie, Rosja

Wymiary: 12 cm (największy wymiar okazu);

waga: 764 g

Nr inw.: MWGUW 001156

Uwagi: z daru Aleksandra I, rok 1818

Agat („Polska”)

Miejsce znalezienia: Nowy Kościół, Pogórze Kaczawskie, Polska

Wymiary: 10 cm (największy wymiar okazu);
waga: 467 g

Nr inw.: MWGUW 006270

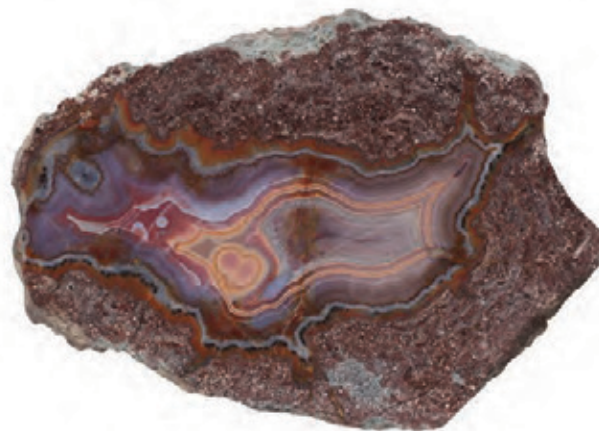
Czaroit

Miejsce znalezienia:

rzeka Czara, Wschodnia Syberia, Rosja

Wymiary: 32 cm
(największy wymiar okazu); waga: 15 kg

Nr inw.:
MWGUW 005877

Agat

Miejsce znalezienia: Nowy Kościół,
Pogórze Kaczawskie, Polska

Wymiary: 39 cm (największy wymiar okazu);
waga: 9,7 kg

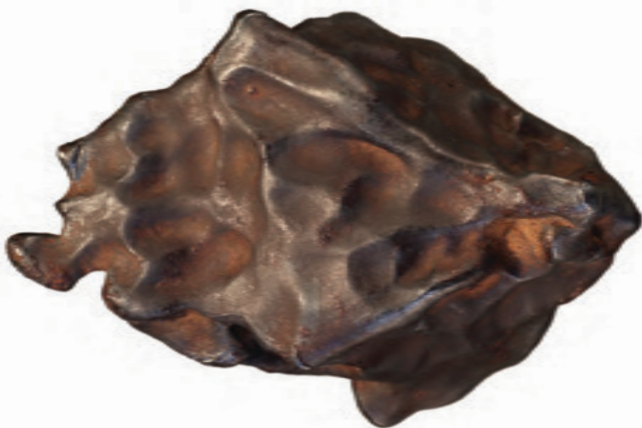
Nr inw.: MWGUW 009369

Meteoryt Pułtusk
Miejsce znalezienia: Polska
Wymiary: 7 cm (największy wymiar okazu);
 waga: 254
Nr inw.: MWGUW 008810

Amonit *Perisphinctes* sp.
Wiek: jura środkowa (kelowej)
Miejsce znalezienia: Łuków, Polska
Wymiary: 12 cm (największy wymiar okazu);
 waga: 631 g
Nr inw.: MWGUW 004254
Uwagi: coll. H. Makowski

Meteoryt Sikhote Alin
Miejsce znalezienia: Rosja
Wymiary: 7,5 cm (największy wymiar okazu);
 waga: 220 g
Nr inw.: MWGUW 007228

Trylobit *Aphelaspis rara* (Orłowski)
Wiek: kambr (furong)
Miejsce znalezienia: Wiśniówka Wielka, Góry
 Świętokrzyskie, Polska
Wymiary: 11 cm (największy wymiar okazu);
 waga: 340 g
Nr inw.: MWGUW ZI/29/0001
Uwagi: coll. St. Orłowski

Cruziana semiplicata Salter – ślad pełzania trylobita
z gatunku *Aphelaspis rara*

Wiek: kambr (furong)

Miejsce znalezienia: Wiśniówka Wielka, Góry
Świętokrzyskie, Polska

Wymiary: 23,5 cm (największy wymiar okazu);
waga: 4,2 kg

Nr inw.: MWGUW 009500

Uwagi: coll. J. Samsonowicz

Geolodzy w Górach Czywczyńskich, Karpaty
Wschodnie

Czas powstania: ok. 1930

Miejsce powstania: Góry Czywczyńskie

Materiał i technika: fotografia czarno-biała z ne-
gatywowej płytki szklanej

Wymiary: wys. 9 cm × szer. 12 cm

Nr inw.: MWGUW 009711/194

Uwagi: z archiwalnej kolekcji prof. Z. Pazdry

Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego

Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego zostało założone w 1980 roku i funkcjonuje jako samodzielna jednostka uniwersytecka na podstawie Statutu UW i Regulaminu MUW. Siedzibą Muzeum jest zabytkowy XVIII-wieczny pałac Tyszkiewiczów-Potockich przy Krakowskim Przedmieściu, wchodzący w skład historycznego terenu Uniwersytetu Warszawskiego. Powołane w drugiej połowie XX wieku, de facto Muzeum jest kontynuatorem gabinetów ze zbiorami naukowymi i kolekcjami artystycznymi gromadzonymi na Uniwersytecie od samego założenia uczelni. Instytucja posiada też bezcenne muzealia, które w dużej mierze od wybuchu II wojny światowej są depozytami w Muzeum Narodowym w Warszawie.

Zespół Muzeum składa się z siedmiu osób. Liczba muzealiów przekracza kilkanaście tysięcy. W zbiorach dominują obiekty z XX wieku, a pokaźną część zabytków stanowią zdjęcia. Do najcenniejszych muzealiów można zaliczyć tłoki pieczętne używane w pierwszej połowie XIX wieku, XIX-wieczne gipsowe popiersia z gabinetu odlewów gipsowych, insygnia i szaty ceremonialne z XX wieku, dawne indeksy, w tym indeks Czesława Miłosza, oraz portrety Henryka Sienkiewicza namalowane przez Kazimierza Mordasewicza.

Główna przestrzeń ekspozycyjna to zabytkowa Sala Jadalna na pierwszym piętrze pałacu Tyszkiewiczów-Potockich. Wraz z przyległą Salą Bilardową wypełniona jest ekspozycją stałą pt. „Orzeł i pięć gwiazd Uniwersytetu”. Wystawa poświęcona jest początkom istnienia uczelni, kadrze profesorskiej, gabinetom naukowym oraz kolekcjom artystycznym. W przestrzeni tego reprezentacyjnego pomieszczenia na 105 m² udało się w nowoczesny, zwięzły sposób przedstawić narodziny i kształtowanie się Uniwersytetu Warszawskiego, prezentując zabytki sprzed 200 lat.

Muzeum podlega również hol dawnej Biblioteki Uniwersyteckiej. Przestrzeń w gmachu z końca XIX wieku, znajdującym się w sercu historycznego kampusu wykorzystywana jest na wystawy czasowe. Działalność wystawiennicza jednostki muzealnej nie ogranicza się tylko do terenu kampusu wraz z pałacem – Muzeum organizuje także wystawy plenerowe na Krakowskim Przedmieściu, przed wejściem do swojej siedziby i tuż obok głównej bramy UW.

Jednostka prowadzi również opiekę merytoryczną nad działalnością wystawienniczą w Sali Kolumnowej Wydziału Historycznego UW. W zabytkowym wnętrzu Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego we współpracy z Muzeum Łazienki Królewskie oraz Wydziałem Historycznym UW zorganizowało wystawę pt. „Michał Anioł na Uniwersytecie Warszawskim”. Ekspozycja ta prezentuje odlewy gipsowe dzieł włoskiego mistrza (m.in. Pietę i Mojżesza), które przed wojną należały do zbiorów uniwersyteckich.

Muzeum otwarte jest dla wszystkich zwiedzających, ale przede wszystkim służy społeczności uniwersyteckiej, studentom i pracownikom UW. Odgrywa istotną rolę w kształtowaniu wizerunku Uniwersytetu, wpisując się w działania szeroko pojętej promocji UW. Goście konferencji, uczestnicy zjazdów, sympozjów oraz delegacji odwiedzających Uniwersytet mają okazję dowiedzieć się tutaj o historii UW oraz o teraźniejszej sytuacji największej uczelni w Polsce. Położenie Muzeum UW w spektakularnym budynku, przy reprezentacyjnym Trakcie Królewskim pozwala dodatkowo na prezentację tych treści turystom z całego świata, zwiedzającym Warszawę.

dr hab. Hubert Kowalski, mgr Krzysztof Mordyński

Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego

Pałac Tyszkiewiczów-Potockich

Krakowskie Przedmieście 32

00-927 Warszawa

tel. (22) 552 01 07

muw@adm.uw.edu.pl

www.muzeum.uw.edu.pl

www.zbiory.uw.edu.pl

wstęp bezpłatny

poniedziałek – piątek: 10.00–16.00

Możliwe jest płatne zwiedzanie wystawy i terenu UW z przewodnikiem po wcześniejszej rezerwacji.

dyrektor: prof. dr hab. Jerzy Miziołek

wicedyrektor: dr hab. Hubert Kowalski

pracownicy: dr Janusz Rudziński,

mgr Anna Bińkowska,

mgr Krzysztof Mordyński,

mgr Małgorzata Przybyszewska,

mgr Adam Tyszkiewicz

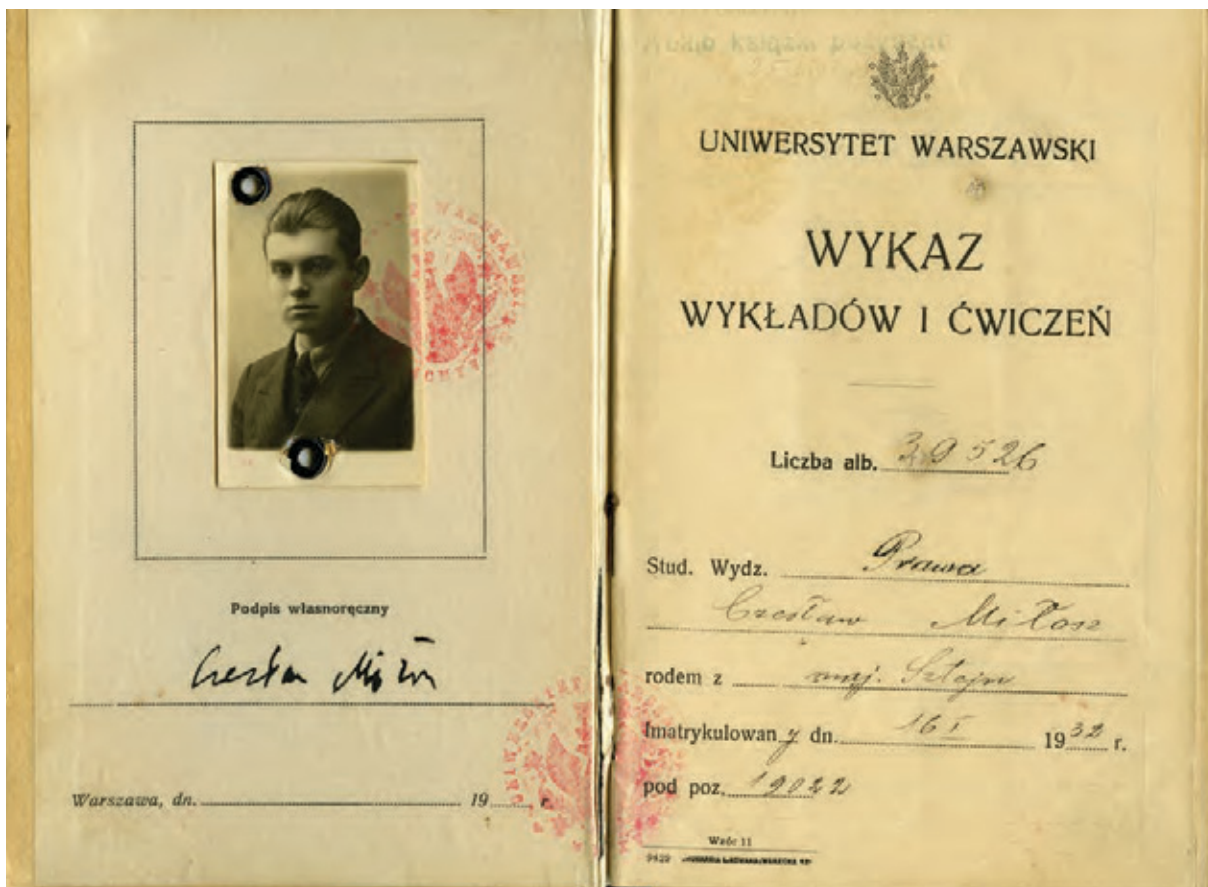

Muzeum
Uniwersytetu
Warszawskiego

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

„Wykaz wykładów i ćwiczeń” dla studenta Wydziału Prawa Czesława Miłosza, immatrykulowanego 16 stycznia 1932 roku pod poz. 19022. Indeks (liczba albumu 39526) w postaci standardowej książeczki ze zdjęciem i własnoręcznym podpisem, opatrzony pieczęciami UW, częściowo wypełniony z informacją o wykładach i zaliczeniach.

Czas powstania: 1932

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: karton, papier; druk, pismo odręczne, pieczęć tuszowa

Wymiary: wys. 19 cm × szer. 25 cm

Nr inw.: MUW 402/A

Józef Majnert, medal pamiątkowy z podobizną Samuela T. Lindego i napisem ku jego czci. Na awersie odwzorowane popiersie Lindego skierowane w lewo, w otoku napis „Samuel Theophilus de Linde. Natus Thoruni a 1771”. Na rewersie napis w języku łacińskim wymieniający zasługi Lindego, zaczynający się od słów „Viro clarissimo de re literaria slavorum...”

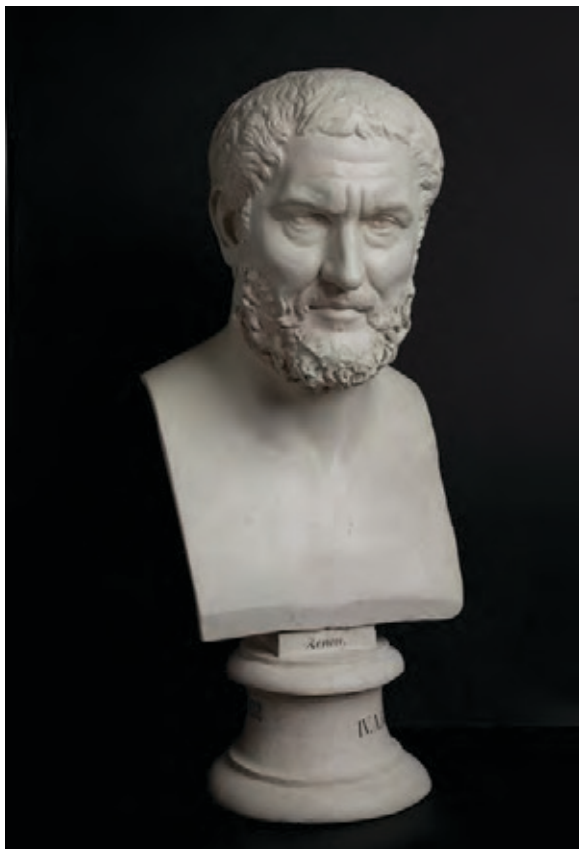
Czas powstania: 1842

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: brąz, grawerowanie, odlew

Wymiary: śr. 5,1 cm × grub. 0,5 cm

Nr inw.: MUW 106

Popiersie filozofa Zenona – przedstawia starszego brodatego mężczyznę i jest umieszczone na podstawie stylizowanej na bazę kolumny. W środkowej części podstawy znajduje się wykonany czarnym tuszem napis „Zenon” oraz dawny nr inwentarzowy „IV.A.57” odnoszący się do klasyfikacji obiektów w gabinecie wzorów gipsowych (popiersia męskie). Popiersie pochodzi z kolekcji gabinetu wzorów gipsowych Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego, zostało zakupione od spadkobierców króla Stanisława Augusta.

Czas powstania: 2. poł. XVIII w.

Materiał i technika: gips, odlewanie

Wymiary: wys. 67 cm × śr. podstawy 21 cm × przekrój w najszerszym miejscu 26 cm

Nr inw.: MUW 580

Mennica Warszawska, tłok pieczętny do laku z godłem Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Sporządzony według projektu Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z 4 listopada 1817 roku. Centralnie umieszczone godło uniwersyteckie wzorowane na godle Orzeł

Biały: orzeł w koronie zamkniętej, w szponach trzyma gałązki palmy i wawrzynu, dookoła orła pięć gwiazd symbolizujących pięć wydziałów uniwersyteckich. W otoku napis: „SIGIL : UNIVERSITATIS LIT : REGIAE VARSAVIENSIS MDCCCXVI”

Czas powstania: 1817

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: mosiądz, drewno, odlewanie

Wymiary: wys. z uchwytem 8 cm × śr. 3,28 cm

Nr inw.: MUW 462

Drukarnia JCK Mości, *Obchod uroczystej inauguracji Uniwersytetu Królewsko-Warszawskiego*. Druk wydany z okazji uroczystej inauguracji Uniwersytetu, która odbyła się 14 maja 1818 roku. Zawiera: wstęp, opis uroczystości, przedruk mowy Stanisława Kostki Potockiego, Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Czas powstania:

1818

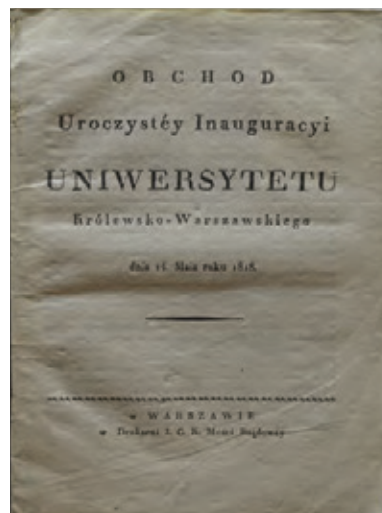
Miejsce powstania:

Warszawa

Materiał i technika: papier, druk

Wymiary: wys. 22 cm × szer. 17 cm

Nr inw.: MUW 122/A

Anatol Żukow, Portret rektora Stanisława Thugutta. Rektor został przedstawiony w stroju ceremonialnym – todze i birecie, z zawieszonym na ramionach łańcuchem i berłem w lewej ręce. Na dłoniach ma rękawiczki, a na palcu wskazującym prawej ręki pierścień rektorski. Postać ukazana jest w pozycji siedzącej, zwrócona w stronę patrzącego niepełnym profilem.

Czas powstania: 1935

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: płótno, farba, drewno

Wymiary: wys. 185 cm × szer. 80 cm

Nr inw.: MUW 116

Kazimierz Mordasewicz, Portret Henryka Sienkiewicza. Jeden z kilku wizerunków pisarza wykonanych przez Kazimierza Mordasewicza pomiędzy 1899 a 1916 rokiem. Na omawianym portrecie pisarz zwrócony jest ku widzowi niepełnym profilem. Szczegóły twarzy zostały przedstawione bardzo dokładnie, podczas gdy ubiór jest tylko naszkicowany.

Czas powstania: 1900

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: papier, drewno, pastel

Wymiary: wys. 39 cm × szer. 29 cm

Nr inw.: MUW 16

Izba Rzemieślnicza Warszawska, berło rektora Uniwersytetu Warszawskiego. Berło – obok łańcucha, pierścienia, togi i biretu – jest jednym z kilku elementów stroju ceremonialnego rektora Uniwersytetu Warszawskiego. Na sześciokątnej głowicy umieszczono godło UW, Syrenę Warszawską, monogram UW. Głowica została osadzona na sześciokątnym profilowanym trzonie ozdobionym trzema grupami po trzy agaty i zakończonym u dołu opaską. Na trzonie przy głowicy umieszczono datę cyframi rzymskimi „MDCCCXVII”. Do berła dołączony jest futerał z metalowym godłem UW utrzymanym w tej samej stylistyce co wizerunek na berle.

Czas powstania: 1967

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: srebro, odlewanie, grawerowanie

Wymiary: dł. 90 × przekrój 7 cm

Nr inw.: MUW 525

Dekiel akademickiej korporacji Grunwaldja. Dekiel – czapka z daszkiem – był elementem ubioru oznaczającym przynależność do określonej korporacji akademickiej. Korporacja Grunwaldja powstała w Warszawie w 1922 roku. Do wykonania dekla użyto materiałów w barwach Grunwaldji: tkanina jest fioletowa, a otok srebrno-zielony. Symbol korporacyjny, tzw. cyrkiel, naszyty jest na denku dekla.

Czas powstania: przed 1939

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: tkanina, skóra, tektura, szycie

Wymiary: wys. 5 cm × śr. ok. 18 cm

Nr inw.: MUW 110/20

Konrad Brandel, dziedziniec Uniwersytetu Warszawskiego. Widok ogólny na Pałac Kazimierzowski. Zdjęcie wykonane w dzień, porą letnią, obejmuje widok dziedzińca przed Pałacem Kazimierzowskim. Na pierwszym planie znajduje się student z teczką. W głębi kadru męska postać opiera się o ogrodzenie dziedzińca. Z lewej strony stoi dorożka z woźnicą i rozmawiającymi pasażerami. W tle widać Pałac Kazimierzowski z zegarem i rzezbami na attyce oraz z herbem Imperium Rosyjskiego wieńczącym fron-

ton. Widok z lewej strony zamyka ściana gmachu poseminaryjnego.

Czas powstania: 1870

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: papier fotograficzny, fotografia

Wymiary: wys. 24 cm × szer. 32,4 cm

Nr inw.: MUW 202/I

Uwagi: zdjęcie naklejone na karton, na którym nadrukowana została ozdobna ramka

Muzeum Historii Medycyny Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Muzeum Historii Medycyny Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego powstało z inicjatywy rektora prof. dr. hab. n. med. Marka Krawczyka. Senat WUM 30 maja 2011 roku podjął uchwałę powołującą Muzeum, którego regulamin zatwierdził Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Idea powołania Muzeum narodziła się z potrzeby zbierania, zabezpieczania i udostępniania nie tylko wszelkich świadectw ponad 200-letnich dziejów uczelni, ale także wielkiej spuścizny medycyny polskiej i światowej. Muzeum realizuje wieloletnie dążenia środowiska medycznego do stworzenia własnej, nowoczesnej, wielowymiarowej instytucji zachowującej i szerzącej pamięć oraz wiedzę o historii medycyny.

W wyniku ogólnopolskiego konkursu dyrektorem instytucji został prof. dr. hab. n. med. Edward Towpik, bibliofil, kolekcjoner, popularyzator historii medycyny, muzealnik, a także znany chirurg. Zespół tworzą muzealnicy, specjaliści w zakresie historii medycyny, historii sztuki, archeologii, pedagogiki i sztuki plastycznych. Pomieszczenia zlokalizowano w gmachu przy ul. Żwirki i Wigury 63, w centrum życia akademickiego. Sąsiadują z Rektoratem, Biblioteką Główną, nowoczesnym Szpitalem Pediatricznym, Centrum Dydaktycznym, zakładami naukowymi i klinicznymi, licznymi salami seminaryjnymi, co stwarza wyjątkowo dogodne warunki dotarcia z przekazem do środowiska akademickiego.

Muzeum gromadzi i opracowuje zbiory o wysokiej wartości historycznej, pochodzące z darów, zakupów, depozytów oraz przekazów z innych jednostek WUM. Zebrano już ponad dwa tysiące eksponatów, wśród nich m.in. rękopisy, starodruki, narzędzia medyczne, numizmaty, archiwalia, ikonografię oraz dokumenty życia społecznego. Wyróżniają się tu bogate kolekcje ekslibrisów oraz rzadko spotykanych medali. W zbiorach muzealnych znajdują się także spuścizny i pamiątki warszawskiego środowiska medycznego, m.in. po profesorach Witoldzie i Tadeuszu Orłowskich czy po prof. Janie Zaorskim i jego słynnej Prywatnej Szkole Zawodowej dla Pomocniczego Personelu Sanitarnego w Warszawie. Wśród pamiątek znajduje się również zbiór dotyczący początków reaktywowanego w listopadzie 1944 roku Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego, tzw. Akademii Boremlowskiej na Pradze. Do najstarszych i najcenniejszych zabytków należy ponad 100 starodruków medycznych, wśród nich: *Syntagma Anatomicum* Johanna Veslinga wydany w Padwie w 1647 roku, *Ortus medicinae* Johanna Baptisty van Halmonta wydany w Lyonie w 1655 roku oraz podręcznik chirurgii z XVII wieku *Armamentarium chirurgicum* Johannes Scultetusa, zawierający 40 tablic miedziorytnicznych. Do wyjątkowych obiektów należy również egzemplarz pierwszego medycznego czasopisma na świecie „*Miscellanea Curiosa sive Ephemeridum Medico-Physicarum Germanicarum Academiae Naturae Curiosorum*”, które ukazało się w Norymberdze w 1683 roku.

Główne pomieszczenia wystawiennicze, w których znajdzie się nowoczesna ekspozycja stała, mieszczą się na parterze Centrum Biblioteczno-Informacyjnego. Na pierwszym piętrze, w Galerii Wystaw Czasowych, organizowane są wystawy z zakresu historii medycyny, a także innych dziedzin nauki, kultury i sztuki; towarzyszą im okolicznościowe publikacje. W Muzeum odbywają się także cykliczne spotkania muzealne, seminaria i konferencje, szczególnie poświęcone historii medycyny i jej wybitnym twórcom. W styczniu 2015 roku Muzeum zapoczątkowało własną serię wydawniczą *Biblioteka Muzeum Historii Medycyny WUM*.

WARSZAWSKI

UNI WERSYTET MEDYC

63

WARSZAWA

Warszawski
Uniwersytet Medyczny

Muzeum Historii Medycyny
Warszawskiego Uniwersytetu
Medycznego
Centrum Biblioteczno-Informacyjne
WUM

ul. Żwirki i Wigury 63
02-091 Warszawa
tel. (22) 116 60 19
muzeum@wum.edu.pl
www.muzeum.wum.edu.pl

wstęp bezpłatny
poniedziałek – piątek: 8.00–16.00
dyrektor:

prof. dr hab. n. med. Edward Towpik
pracownicy:

mgr Grażyna Jermakowicz,
mgr Monika Klimowska,
mgr Agata Małkowska,
Karolina Boruc

STOWARZYSZENIE
MUZEÓW
UCZELNIANYCH

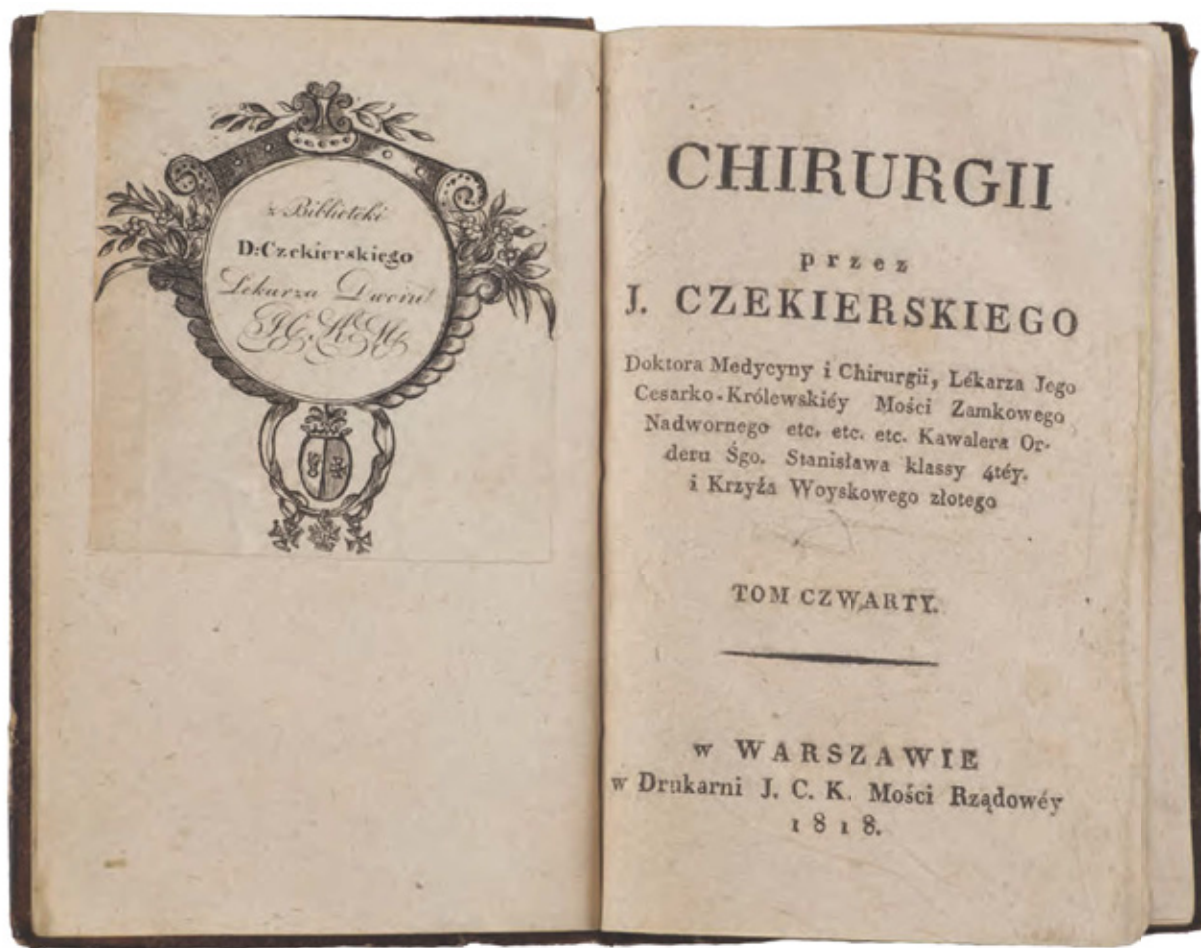

↑
Dyplom nobilitacyjny z rysunkiem herbu Jana Schlemera,
doktora medycyny i konsyliarza królewskiego
Czas powstania: 1775
Miejsce powstania: Warszawa
Materiał i technika: bifolium, papier czerpany,
pismo odręczne
Wymiary: wys. 36 cm × szer. 47,8 cm
Nr inw.: MHM WUM/27
Uwagi: podpisany przez Króla Stanisława Augusta
Poniatowskiego

Przywilej na otwarcie i prowadzenie apteki w Chełmie na okres dwudziestu lat dla Józefa Głowackiego
Czas powstania: 1790
Miejsce powstania: Warszawa
Materiał i technika: papier czerpany, pismo odręczne
Wymiary: wys. 23 cm × szer. 37 cm
Nr inw.: MHM WUM/183
Uwagi: podpisany przez Króla Stanisława Augusta Poniatowskiego z Pieczęcią Wielką Koronną

Józef Czekierski, *Chirurgia*, t. IV. Podręcznik do nauki chirurgii w języku polskim, autorstwa współtwórcy Szkoły Lekarskiej w Warszawie (założonej w 1809 roku), profesora chirurgii i nauki położniczej. Na wyklejce książki ekslibris D. Czekierskiego.

Czas powstania: 1818

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: papier czerpany, druk (książka); papier czerpany, miedzioryt (ekslibris)

Wymiary: wys. 18 cm × szer. 11,5 cm (książka); 9 cm × 9 cm (ekslibris)

Nr inw.: MHM WUM/674

Medal wybity na pamiątkę pierwszych założycieli Wydziału Akademicko-Lekarskiego otwartego w Warszawie w 1809 roku wymieniono ich z nazwiska. Na rewersie inskrypcja grecka „HO BÍOS BRACHÝS / HE DE TÉCHNE MAKRE” („życie krótkie, sztuka długa”). Ufundowany przez lekarza z Międzyrzecza Podlaskiego, Franciszka Ksawerego Kuczyka (1796–1855)

Czas powstania: 1839

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: brąz

Wymiary: śr. 4 cm

Nr inw.: MHM WUM/910

Personel Szpitala Anny Marii dla dzieci w Łodzi.
W środku Józef Polikarp Brudziński – lekarz naczelny szpitala w latach 1903–1910, obok Władysław Szenajch – ordynator oddziału zakaźnego, w pierwszym rzędzie po prawej Jan Pieniążek – otolaryngolog dziecięcy

Czas powstania: 1910

Miejsce powstania: Łódź

Materiał i technika: papier fotograficzny, karton, fotografia czarno-biała

Wymiary: wys. 29,5 cm × szer. 38,7 cm

Nr inw.: MHM WUM/965

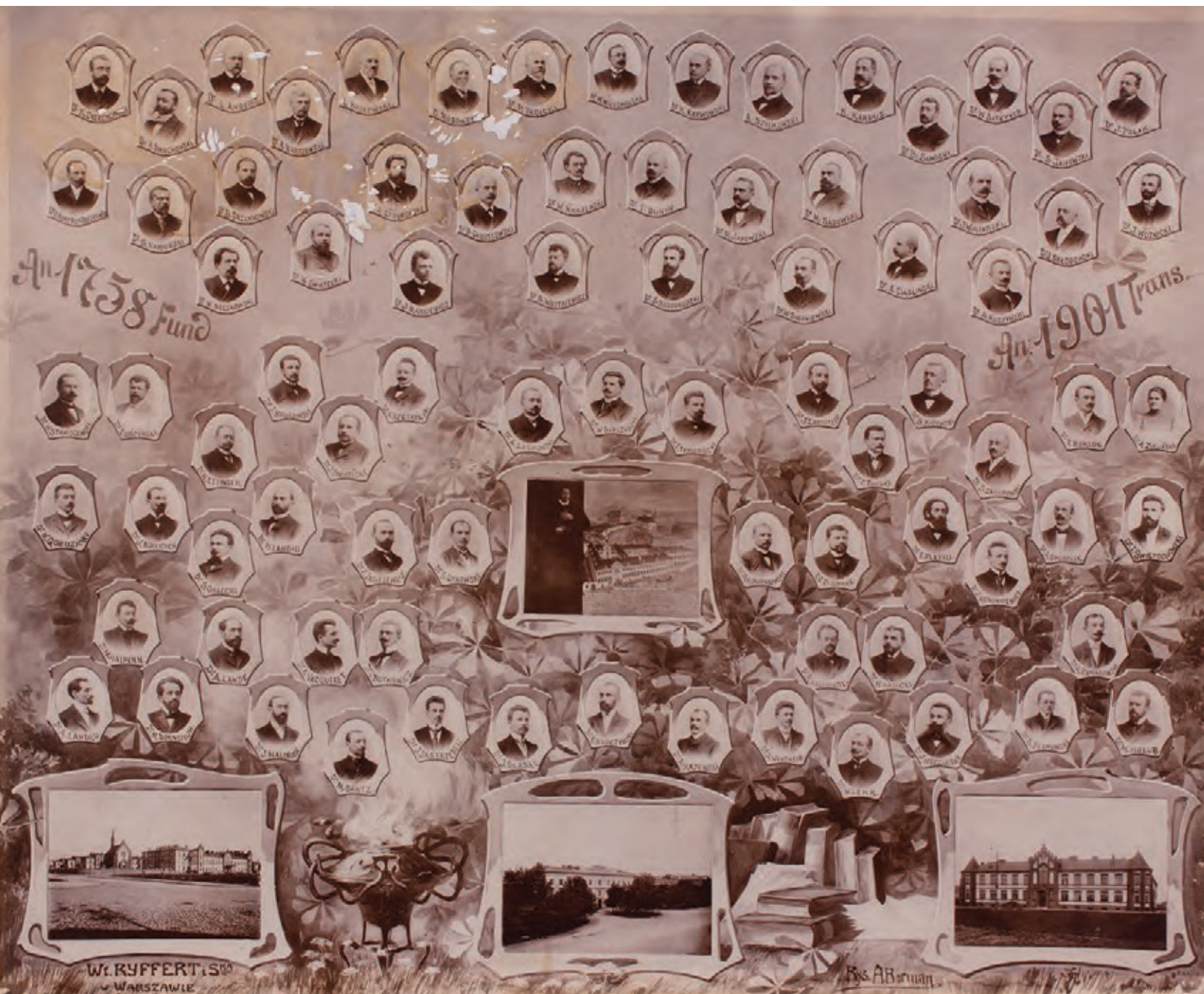
Medal wybity staraniem lekarzy warszawskich z okazji 50. rocznicy uzyskania dyplomu doktorskiego po studiach w Berlinie i Getyndze przez Augusta Ferdynanda Wolfa (1768-1846) – wybitnego lekarza warszawskiego, współzałożyciela Wydziału Lekarskiego w 1809 roku.

Czas powstania: 1840

Autor: Ferdynand Hoeckner

Materiał i technika: srebro

Wymiary: śr. 5,2 cm

Władysław Ryffert i Ska. (fot.), A. Borman (rys.), ta-
bleau fotograficzne z portretami lekarzy Szpitala
Dzieciątka Jezus (1758–1901)
Czas powstania: 1901
Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: papier albuminowy, karton,
fotografia czarno-biała, rysunek
Wymiary: wys. 61,5 cm × szer. 50 cm
Nr inw.: MHM WUM/1172

Tadeusz Przyppkowski, ekslibris Biblioteki Szpitala Maltańskiego

Czas powstania: 1940

Miejsce powstania:

Warszawa

Materiał i technika: papier, linoryt dwubarwny

Wymiary: śr. 6,4 cm

Nr inw.: MHM WUM/1698

Uwagi: Szpital Maltański mieścił się w pałacu Mniszchów przy ul. Senatorskiej 32 w Warszawie w latach 1939–1944.

Antoni Kolberg (rys.), Corsi (ryt.), wg zaginionego obrazu Antoniego Brodowskiego z 1828 r. Nadanie dyplomu ustanowienia Uniwersytetu Warszawskiego przez cara Aleksandra I

Czas powstania: 1831

Miejsce powstania: Florencja

Materiał i technika: papier czerpany, miedzioryt

Wymiary: wys. 23 cm × szer. 31 cm

Nr inw.: MHM WUM/2297

Stanisław Dąbrowski, ekslibris Zakładu Patologii Ogólnej i Doświadczalnej Uniwersytetu Warszawskiego

Czas powstania: 1918

Miejsce powstania: Warszawa

Materiał i technika: papier, litografia

Wymiary: wys. 8,3 cm × szer. 8,5 cm

Nr inw.: MHM WUM/1081

Ośrodek Dokumentacji Sztuki – Muzeum Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Wrocławska Akademia Sztuk Pięknych od początku istnienia kolekcjonowała prace studentów i pedagogów. Profesor Stanisław Dawski najpierw stworzył Zbiór Prac Studyjnych, a w 1954 roku powołał Muzeum, które miało pełnić rolę zaplecza naukowo-dydaktycznego powstałej uczelni. W zbiorach są prace dyplomowe i kursowe z ceramiki i szkła, malarstwa, grafiki, plakaty oraz zdjęcia dokumentujące proces twórczy, często same w sobie będące formą wypowiedzi artystycznej. Autorzy zabezpieczonych tu prac to: Eugeniusz Geppert, Xawery Dunikowski, Ludwik Kiczura, Zbigniew Horbowy, Alfons Mazurkiewicz, Jan Jaromir Aleksion, Józef Hałas, Natalia Lach-Lachowicz czy Eugeniusz GET Stankiewicz. Fotografie, katalogi, dokumenty, notatki, wycinki prasowe stanowią ważne uzupełnienie zbiorów muzealnych; razem tworzą one kompletne świadectwo działalności artystycznej uczelni. Muzeum organizuje spotkania z artystami oraz wystawy stałe i czasowe studentów i dydaktyków.

Na przełomie lat 2011 i 2012 przeprowadzony został program „Digitalizacji i upowszechnienia zbiorów Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu”. Zrealizowany został w ten sposób zamysł rektora, prof. Dawskiego, by kolekcja była pomocą dydaktyczną w procesie kształcenia. Oprócz pełnego poznania i zdigitalizowania zasobów, najważniejszym celem projektu pozostaje upublicznienie efektów pracy, przybliżenie szerokiemu gronu odbiorców historii uczelni poprzez pokazanie jej dorobku artystycznego za pomocą platformy internetowej www.archiwumcyfrowe.asp.wroc.pl oraz prezentacja współczesnych dokonań. Muzeum – jednostka ogólnouczelniana w strukturze uczelni – zostało przemianowane w 2015 roku na Ośrodek Dokumentacji Sztuki.

Ośrodek Dokumentacji Sztuki –
Muzeum Akademii Sztuk Pięknych
im. Eugeniusza Gepperta
we Wrocławiu

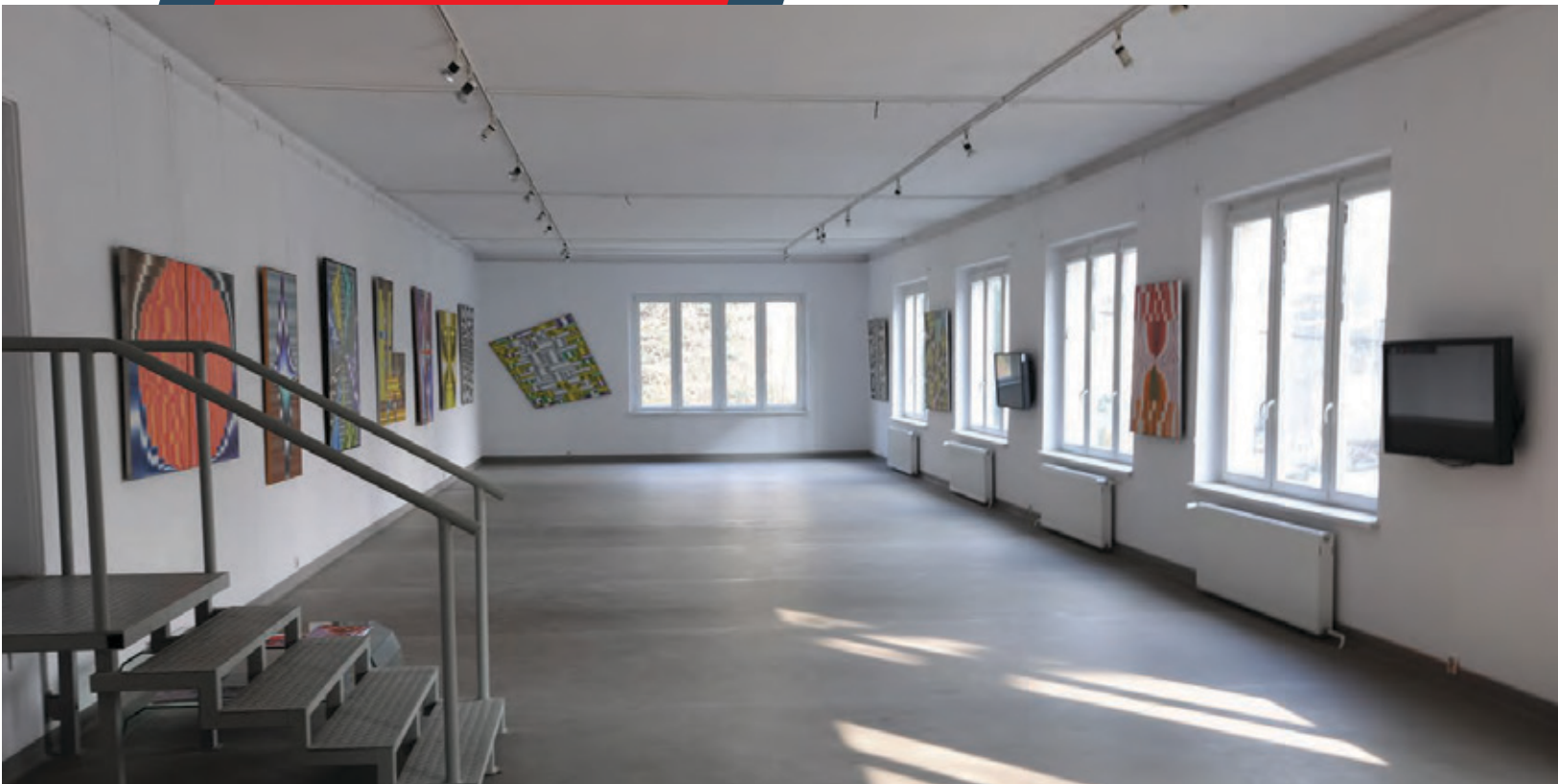
ul. Traugutta 21
50-416 Wrocław
tel. (71) 343 84 51 wew. 117
muzeum@asp.wroc.pl
www.archiwumcyfrowe.asp.wroc.pl
wstęp bezpłatny
poniedziałek – piątek: 8.00–15.00
kierownik:
mgr Krzysztof Pachurka

STOWARZYSZENIE
MUZEÓW
UCZELNIANYCH

ODS OŚRODEK
DOKUMENTACJI
SZTUKI
ASP WROCLAW

ASP WROCLAW

Krystyna Cybińska, Zestaw form dekoracyjnych
Materiał i technika: odlew z kamionki, szkliwo
craquelé redukowane
Nr inw.: ASPWro-CUN-3272

Zdzisław Holuka, Plener w Sandomierzu
Czas powstania: 16 sierpnia 1955
Miejsce powstania: Sandomierz
Materiał i technika: papier fotograficzny, fotogra-
fia czarno-biała
Nr inw.: ASPWro-FOT-2074

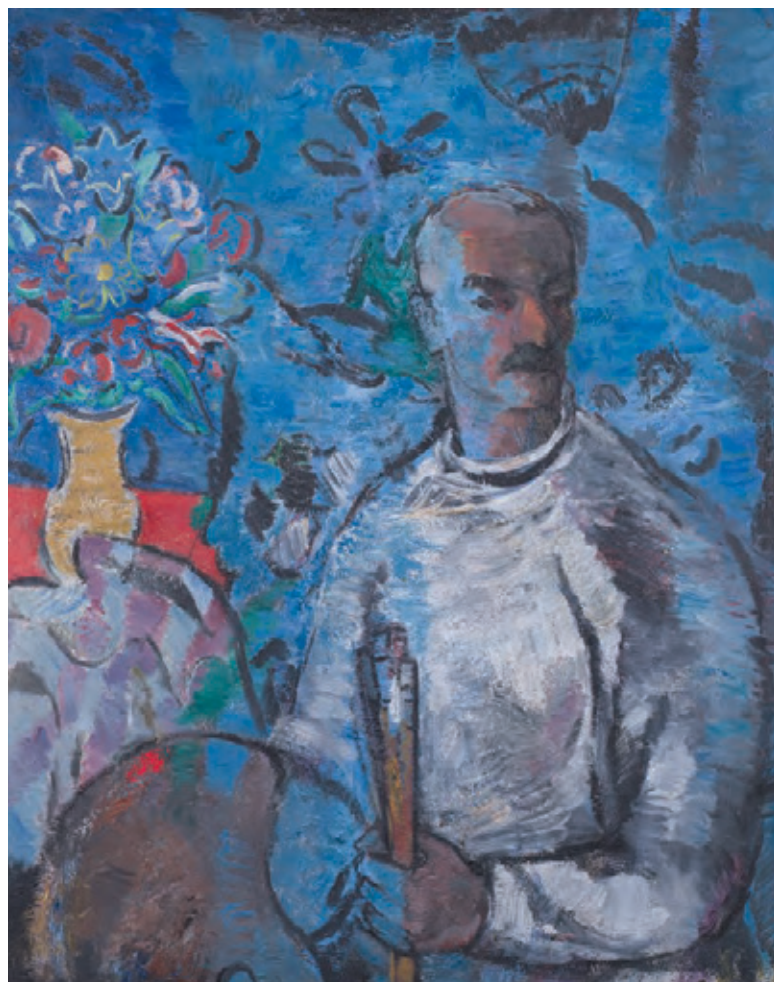
Eugeniusz GET Stankiewicz,
Dziady
Czas powstania: 1987
Materiał i technika:
papier, offset
Wymiary: wys. 100 cm ×
szer. 70,7 cm
Nr inw.:
ASPWro-PLA-518

Tadeusz Ciałowicz, Carmen
Czas powstania: 1968
Materiał i technika: papier
Nr inw.: ASPWro-PLA-154

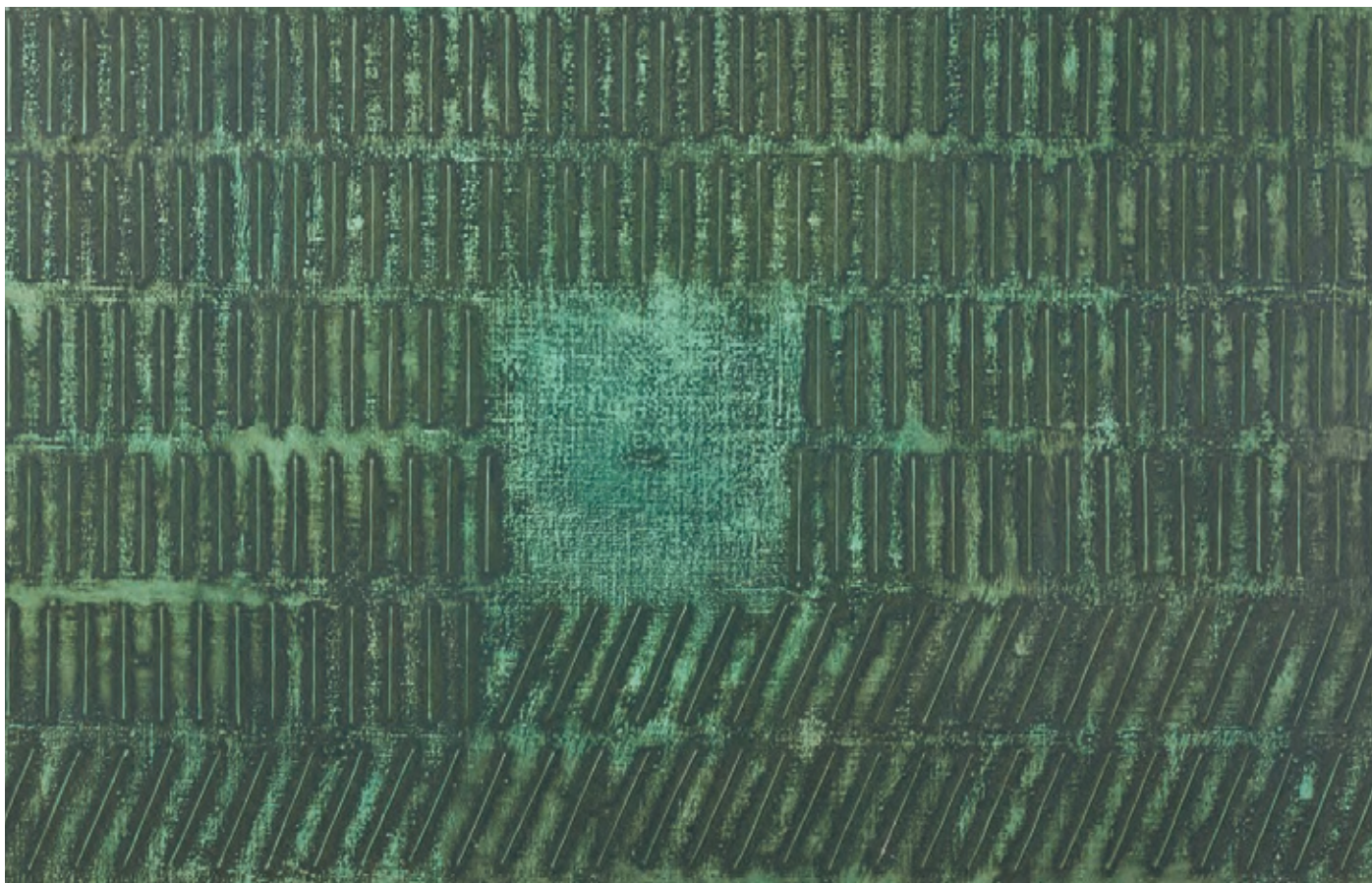
Aleksander Dymitrowicz, Forma unikatowa
Czas powstania: 1970
Materiał i technika: szkło barwne formowane na gorąco
Nr inw.: ASPWro-SUN-43

Eugeniusz Geppert, Autoportret
Czas powstania: 1959
Wymiary: wys. 100 cm × szer. 81 cm
Nr inw.: B8408219
Uwagi: eksponowany w Sali Senatu ASP

Zbigniew Horbowy, Forma dekoracyjna
Czas powstania: 1982
Materiał i technika: szkło sodowe barwione w masie wolno formowane
Nr inw.: ASPWro-SUN-7194

Józef Hałas, Góra P – Z
Czas powstania: 1990
Materiał i technika: olej na płótnie
Nr inw.: 8408663

Sala wystawiennicza Muzeum
Czas powstania: lata 60. XX w.
Materiał i technika: papier fotogra-
ficzny, fotografia czarno-biała

Muzeum Farmacji Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

Muzeum Farmacji we Wrocławiu jest placówką naukowo-oświatową podlegającą pod Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich. Muzeum działa na podstawie Zarządzenia Rektora Uniwersytetu Medycznego z dnia 16 października 2011 roku dotyczącego powołania Muzeum jako jednostki organizacyjnej Wydziału Farmaceutycznego.

Muzeum jest poświęcone historii nauki i rozwojowi wiedzy z zakresu zdrowia i leczenia: od prezentowanej w piwnicy pracowni alchemicznej przez wnętrze renesansowej apteki na parterze, wystawę poświęconą lekowi naturalnemu i dawnym narzędziom do produkcji środków leczniczych, po ekspozycję na drugim piętrze, przedstawiającą analityczną aparaturę pomiarową oraz leki syntetyczne i półsyntetyczne. Powierzchnia wystawiennicza to ok. 600 m², na których zaprezentowano 2300 eksponatów.

W 1991 roku ówczesna Akademia Medyczna we Wrocławiu została właścicielem kamienicy przy ulicy Kurzy Targ 4 we Wrocławiu. Kamienica pochodzi z drugiej połowy XIII wieku i utrzymana jest w stylu renesansowo-klasycystycznym. Od XIII wieku po lata 50. XX wieku funkcjonowała w niej apteka.

Modernizacja i renowacja budynku trwała 15 lat. Od 2009 roku zaczęto ubiegać się o dofinansowanie projektu pt. „Dom Śląskiego Aptekarza” ze środków Unii Europejskiej, dzięki czemu w 2010 roku udało się uzyskać fundusze w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2007–2013, co pozwoliło ukończyć inwestycję. Jesienią 2011 roku odbyło się uroczyste otwarcie Muzeum Farmacji we Wrocławiu.

dr Edyta Izabela Rudolf

THE CZARNA OWCA

CZARNA OWCA

WROCLAW

Uniwersytet Medyczny
im. Piastów Śląskich

**Muzeum Farmacji Uniwersytetu
Medycznego we Wrocławiu**

ul. Kurzy Targ 4
50-103 Wrocław
tel. (71) 784 04 40
www.muzeumfarmacji.umed.wroc.pl

wstęp bezpłatny
wtorek – piątek: 10.00–18.00
sobota – niedziela: 10.00–17.00

Zwiedzanie rozpoczyna się o pełnych
godzinach zegarowych. Zwiedzanie
dla grup powyżej 5 osób należy
rezerwować telefonicznie.

kierownik: mgr Andrzej Syroka

pracownicy:

mgr Marcelina Jakimowicz,
dr Edyta Rudolf, mgr Grzegorz
Wiktorowski

**MUZEUM
FARMACJI**
we Wrocławiu

UNIWERSYTET MEDYCZNY
IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCLAWIU

Szkandela, twórca: I.J. Szkandela składa się z trzonka (mosiądz lub drewno) i misy (żelazo), zamkniętej ozdobianą w motywy roślinne pokrywką (mosiądz lub miedź), umocowaną na zawiasach. Służyła do ogrzewania lub suszenia łóżek w zimnych rejonach Europy, czasami do okadzania pomieszczeń. Pierwsze wzmianki o stosowaniu szkandeli pochodzą z Francji z XVI wieku. Powszechnie stosowano ją w wieku XVIII. W następnym stuleciu została wyparta przez butelki z gorącą wodą i termofory.

Czas powstania: 1798

Miejsce powstania: Niemcy

Materiał i technika: mosiądz, żelazo, miedź

Wymiary: śr. 32 cm × gł. 15 cm (misa), dł. 88 cm (trzonek), dł. 120 cm (całkowita)

Nr inw.: V-44

Amulet z Sudanu – zwój pergaminu pokryty pismem koptyjskim wraz ze skórzaną tubą. Amulety miały na celu ochronę właściciela przed chorobami i innymi nieszczęściami.

Czas powstania: XIX w.

Miejsce powstania: Sudan

Materiał i technika: skóra (pojemnik), pergamin (wstęga)

Wymiary: 8 cm × 3,5 cm × 2,5 cm (pojemnik), 180 cm × 8 cm (pergamin)

Nr inw.: MF/A/05

Pokrywka opakowania na maści z adresem i nazwą apteki przy Kurzym Targu 4 we Wrocławiu. Napis na pokrywce wskazuje nazwę oraz adres apteki: Kränzelmarkt-Apotheke, Breslau Hintermarkt 4 (Tylny Targ). Wymienione jest też nazwisko właściciela, aptekarza Siegfrieda Finka (1906–1935). Pojemnik nie tylko służył do przechowywania leków, ale również stanowił formę reklamy.

Czas powstania: 1906–1935

Miejsce powstania: Niemcy

Materiał i technika: porcelana

Wymiary: śr. 5 cm

Nr inw.: IV-178

Zestaw siedmiu odważników aptecznych regularnych do odmierzania materiałów sypkich, umieszczonych w puszcze zamykanej wieczkiem ze skobelkiem. Każda miarka zawiera wygrawerowaną na dnie maksymalną pojemność. Odważniki można było tarować śrutem.

Czas powstania: 2. poł. XIX w.

Miejsce powstania: Niemcy

Materiał i technika: mosiądz

Nr inw.: V-39

Waga szalkowa ręczna przeznaczona do ważenia porównawczego tylko jodoformu – silnego, toksycznego środka antyseptycznego. Przed ważeniem innych środków przestrzega czerwony napis „Jodoform”.

Czas powstania: 1. poł. XX w.

Miejsce powstania: Niemcy

Materiał i technika: porcelana, metal

Wymiary: śr. szalki 4 cm, szer. wagi 10 cm

Nr inw.: XI-26

Komora indukcyjna przeznaczona do wstępnego uspiania zwierzęcia laboratoryjnego. W zależności od wielkości myszy lub szczura uspianie trwa kilka minut. Skuteczność anestezji można sprawdzić, przekręcając komorę i zmieniając położenie zwierzęcia.

Czas powstania: pocz. XX w.

Miejsce powstania: Niemcy

Materiał i technika: miedź, filc, porcelana, guma, szkło

Wymiary: 21 cm × 26,5 cm × 21 cm

Nr inw.: VII-214

Etui z 11 ampułkami leków – próbkami firmy Ludwik Spiess i Syn Sp. Akc. – Warszawa. Początki firmy sięgają 1823 roku, kiedy w Warszawie założono Fabrykę Płodów Chemicznych. Na początku wytwarzano w niej substancje spożywcze, m.in. ocet. W 1860 roku fabrykę nabył Ludwik Spiess. Połączył on Fabrykę Płodów Chemicznych z przeniesioną z Rudy Guzowskiej Fabryką Nawozów Sztucznych. Powstały w ten sposób nowe Zakłady Chemiczno-Techniczne, które wytwarzały nawozy sztuczne, przetwory chemiczne, farby tarte i ocet spożywczy. W 1875 roku rozszerzono działalność zakładów o produkcję preparatów leczniczych galenowych. W 1922 roku po kilku zmianach właścicieli spółka otrzymała nazwę Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn Spółka Akcyjna. Firma oraz należące do niej zakłady farmaceutyczne

w Tarchominie były jednymi z największych i najnowocześniejszych w Polsce.

Czas powstania: lata 20. XX w.

Miejsce powstania: Warszawa, Polska

Materiał i technika: tektura, szkło, substancje chemiczne różne

Wymiary: wys. 8 cm × szer. 12 cm (opakowanie)

Nr inw.: I-299

Sztanda drewniana przeznaczona do przechowywania Arsenu metalicznego (napis *Arsenic. metallic.*). Trucizna – nazwy substancji szkodliwych i trujących były pisane na czarnym tle.

Czas powstania: XIX/XX w.

Miejsce powstania: Niemcy

Materiał i technika: drewno

Wymiary: wys. 21,5 cm × śr. 11 cm

Nr inw.: VI-8

Butelka przeznaczona do przechowywania leku recepturowego z oryginalną etykietą apteki szpitalnej znajdującej się w szpitalu Wszystkich Świętych we Wrocławiu (Krankenhospital zu Allerheiligen in Breslau). Apteka, powstała ok. 1802 roku, pełniła równocześnie funkcję apteki szpitalnej i miejskiej: Stadt-u. Hospital – Apotheke zu Allerheiligen, Breslau. Ówczesnym właścicielem apteki był Erich Kletke.

Czas powstania: 1904 – lata 20. XX w.

Miejsce powstania: Niemcy

Materiał i technika: szkło

Wymiary: wys. 14 cm × śr. dna 5,7 cm

Nr inw.: II A-329

Butelka „Hemogen-Klawe”, prod. Towarzystwo Przemysłu Chemiczno-Farmaceutycznego d. Magister Klawe. Opakowanie po specyfiku Hemogen, wytwarzanym przez mgr. Henryka Klawe od 1868 roku w laboratorium przy aptece przy pl. Świętego Aleksandra w Warszawie (obecnie plac Trzech Krzyży). Wyróżnia się tym, że butelka wykonana jest ze stopu metali kolorowych, co nawiązywało do składu specyfiku, zawierającego, jak informował producent w reklamie, „związki żelazowe”. Syrop miał działanie krwiotwórcze i przeznaczony był do leczenia osłabienia, wycieńczenia oraz nerwów.

Czas powstania: lata 20. XX w.

Miejsce powstania: Warszawa, Polska

Materiał i technika: stop metalu z dużą zawartością żelaza

Wymiary: wys. 16,5 cm × szer. 6 cm × głęb. 3 cm

Nr inw.: V-24

Muzeum Geologiczne im. Henryka Teisseyre, Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego

Muzeum Geologiczne Uniwersytetu Wrocławskiego, jedna z najstarszych placówek tego typu w Polsce, a nawet w Europie, posiada bogate zbiory skał oraz skamieniałości roślinnych i zwierzęcych. Zbiory te są gromadzone od początku XIX wieku i pochodzą z całego świata. Obecna kolekcja, licząca ponad 20 000 okazów, powstała dzięki pracy ponad 400 kolekcjonerów, wśród których znajduje się wielu wybitnych geologów.

Początki muzealnictwa geologicznego na Uniwersytecie Wrocławskim sięgają roku 1812. Powstał wtedy Gabinet Mineralogiczny z kolekcjami minerałów, skał i skamieniałości. W 1868 roku Gabinet przekształcony został w Muzeum Mineralogiczne Uniwersytetu Wrocławskiego, a pod koniec XIX wieku jego zbiory rozdzielono na dwa tematyczne muzea: mineralogiczne i geologiczno-paleontologiczne. Ich zasoby, znacznie zubożone w wyniku działań II wojny światowej, trafiły w 1945 roku pod opiekę Instytutu Nauk Geologicznych UWr, który w latach 60. i 70. XX wieku udostępnił je badaczom i szerokiej publiczności. Muzeum Geologiczne zostało oficjalnie reaktywowane w 1981 roku; swoją działalność prowadzi zgodnie z przepisami statutu Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kolekcje Muzeum Geologicznego podzielone są na cztery zbiory naukowe i zbiór dydaktyczny. Najcenniejszym ich elementem są skamieniałości roślinne (rośliny lądowe datowane od syluru do współczesności, szczególnie dobrze prezentujące utwory europejskiego karbonu i neogenu) i zwierzęce, głównie bezkręgowce – w tym wiele skamieniałości przewodnich. Wśród przeszło 13 000 numerów inwentarzowych znajduje się kilkaset typów nomenklaturowych oraz okazy dokumentujące wiek serii skalnych Sudetów. Kolekcja skał zawiera okazy petrograficzne, sedimentologiczne, tektoniczne i złożowe, dokumentujące głównie budowę geologiczną Dolnego Śląska, uzupełnione o ciekawe okazy z innych regionów Polski i z zagranicy.

Muzeum Geologiczne udostępnia okazy do badań naukowych i działalności dydaktycznej zarówno w swojej siedzibie, jak i wypożyczając je różnym instytucjom. W sali głównej Muzeum (110 m²) i sali historycznej wystawionych jest 1200 obiektów; tematy ekspozycji to geologia Dolnego Śląska, rozwój świata organicznego na przykładach makroskamieniałości oraz dzieje Muzeum.

**Muzeum Geologiczne
im. Henryka Teisseyre**

ul. Cybulskiego 30
50-205 Wrocław
tel. (71) 375 93 27
muzeum.geologiczne@uwr.edu.pl
www.mgeol.ing.uni.wroc.pl

wstęp bezpłatny

poniedziałek, środa, piątek: 9.00–15.00

wtorek, czwartek: 9.00–17.00

sobota: 10.00–15.00

W okresie wakacyjnym Muzeum jest
otwarte od poniedziałku do piątku
w godz. 10.00–15.00, a w soboty
po uprzedniej rezerwacji.

kierownik: dr Paweł Raczyński

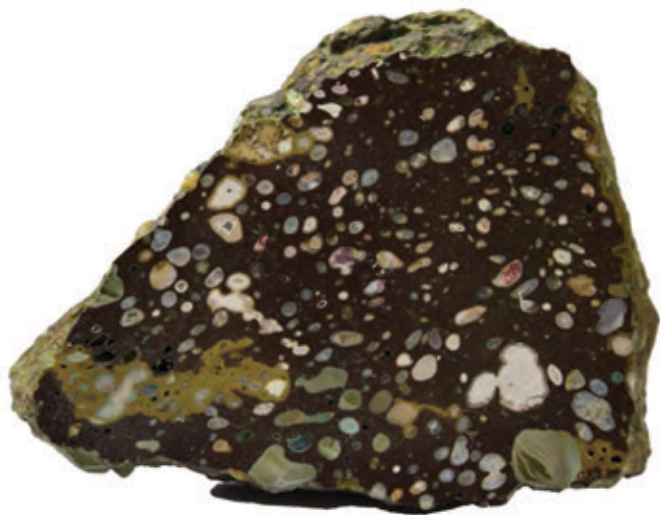
pracownicy:

mgr Anna Setlik, mgr Joanna Białek,
dr Urszula Kosarewicz

Uniwersytet
Wrocławski

Melafir o strukturze migdałowcowej
Miejsce znalezienia: Lubiechowa, Przedgórze
Sudeckie, Polska
Wymiary: dł. ok. 20 cm
Nr inw.: MGUWr 2287r
Uwagi: skała magmowa, wylewna

Kryształy halitu zabarwione związkami Cu
Wiek: perm
Miejsce znalezienia: Kopalnia miedzi „Rudna”,
Dolny Śląsk, Polska
Wymiary: dł. ok. 17 cm
Nr inw.: MGUWr 2293r

Wapień z ramienionogami i mszywiolami
Wiek: sylur
Miejsce znalezienia: Waldron, Indiana, USA
Wymiary: dł. ok. 10 cm
Nr inw.: MGUWr 4079s

Liść klonu *Acer tricuspidatum* Bronn
Wiek: neogen
Miejsce znalezienia: Öhningen, Niemcy
Wymiary: dł. ok. 18 cm
Nr inw.: MGUWr 1770p

Liść paproci nasiennej *Woodwardites obtisilobus* Göpp.

Wiek: karbon

Miejsce znalezienia: Wałbrzych, Sudety, Polska

Wymiary: dł. ok. 7 cm (liść)

Nr inw.: MGUWr 4084p

Uwagi: holotyp opisany przez H. R. Göpperta w 1836 r.

Przekrój muszli amonita, wapień Morawica

Wiek: jura

Miejsce znalezienia: Morawica k. Kielc, Polska

Wymiary: dł. ok. 9 cm (muszla)

Uwagi: okaz z płytki podłogowej w Muzeum

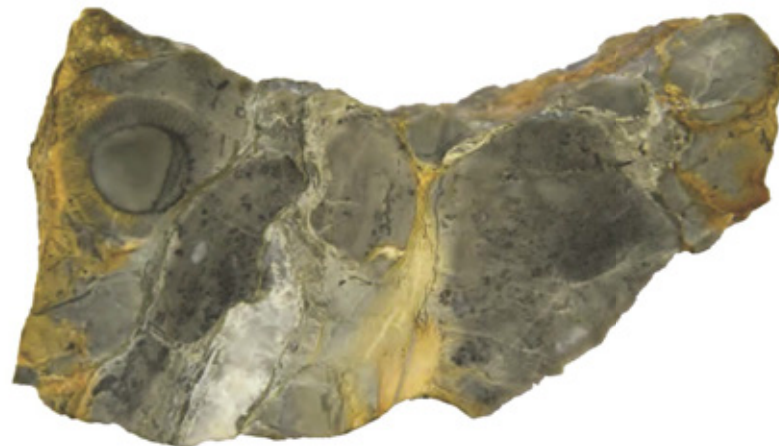
Trylobity *Ellipsocephalus hoffi* (Schlotheim, 1823)

Wiek: kambr

Miejsce znalezienia: Jinec (Jince), Czechy

Wymiary: dł. ok. 8 cm

Nr inw.: MGUWr 64s

Przekrój gąbki z grupy archeocjatów

Wiek: kambr

Miejsce znalezienia: Góry Kaczawskie, Sudety, Polska

Wymiary: dł. ok. 12 cm

Nr inw.: MGUWr 6656s

Ryba *Thrissops* sp.

Wiek: jura

Miejsce znalezienia: Eichstädt, Bawaria, Niemcy

Wymiary: dł. ok. 24 cm

Nr inw.: MGUWr 3897s

Ząb mastodonta *Mastodon angustitius*

Wiek: neogen

Miejsce znalezienia: Togo

Wymiary: dł. ok. 16 cm

Nr inw.: 3749s

Muzeum Mineralogiczne im. Kazimierza Maślankiewicza, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska Uniwersytetu Wrocławskiego

Gromadzenie zbiorów mineralogicznych w Uniwersytecie Wrocławskim datuje się od założenia Gabinetu Mineralogicznego w 1811 roku. Na początek Gabinetowi przekazano zdekompletowany zbiór minerałów Wyższego Urzędu Górniczego we Wrocławiu. W roku 1871 Gabinet Mineralogiczny został przemianowany na Instytut Mineralogiczny Uniwersytetu Wrocławskiego. Zbiory wrocławskiego muzeum mineralogicznego znane były w całej Europie jeszcze przed I wojną światową. Pracowało w nim wielu wybitnych mineralogów, jak Ernst Friedrich Glocker, Carl Hitze, Martin Websky czy też Arnold von Lasaulx.

Pod koniec II wojny światowej najcenniejsze zbiory mineralogiczne Uniwersytetu zostały wywiezione z Wrocławia. To uchroniło je od zniszczenia, na które mogły być narażone w ogarniętym działaniami wojennymi mieście. Największą część zbiorów zdeponowano w kościele w Świerzawie oraz w kościele w Strzegomiu, kolekcję kamieni szlachetnych wywieziono do Berlina. W niedługim czasie po wyzwoleniu Wrocławia w 1945 roku i po objęciu piastowskich Ziem Zachodnich przez władze polskie, dzięki usilnym staraniom m.in. prof. Kazimierza Maślankiewicza, zbiory przechowywane w Świerzawie zostały sprowadzone do Wrocławia. Nie wróciła natomiast ta część zbioru mineralogicznego, którą wywieziono do Strzegomia. Znajduje się ona obecnie w Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, jako tzw. „zbiór śląski”.

Otwarcie i udostępnienie zbiorów Muzeum Mineralogicznego, funkcjonującego w obrębie Katedry Mineralogii i Petrografii Uniwersytetu Wrocławskiego, nastąpiło w czerwcu 1966 roku, a w 1994 roku otwarto oddział Muzeum przy ul. Kuźnicznej 22. Muzeum działa zgodnie z przepisami statutu Uniwersytetu Wrocławskiego. Powierzchnia wystawiennicza liczy 448 m² (Muzeum przy ul. Cybulskiego: 234 m², Oddział przy ul. Kuźnicznej: 214 m²).

Muzeum Mineralogiczne Uniwersytetu Wrocławskiego – najstarsza w Polsce instytucja tego typu – posiada bogate zbiory obejmujące ponad 30 000 okazów, w tym: ok. 8000 minerałów zebranych z terytorium Polski, ponad 20 000 minerałów pochodzących z różnych miejsc na świecie, 160 meteorytów, ponad 500 kamieni szlachetnych i ozdobnych.

**Muzeum Mineralogiczne
im. Kazimierza Maślankiewicza**

ul. Cybulskiego 30

50-205 Wrocław

tel. (71) 375 92 06

poniedziałek – piątek: 10.00–15.30

Oddział Muzeum Mineralogicznego
Uniwersytetu Wrocławskiego

ul. Kuźnicza 22

50-138 Wrocław

tel. (71) 375 92 90

poniedziałek – sobota: 10.00–15.30

muz.min@uwr.edu.pl

www.muzmin.ing.uni.wroc.pl

wstęp płatny (aktualne ceny biletów
na stronie internetowej)

kierownik:

dr hab. prof. UW. Piotr Kazimierz Gunia

pracownicy:

mgr Joanna Girulska-Michalik,

dr Edyta Łobocka, mgr Jacek

Bogdański, mgr Antoni Stryjewski

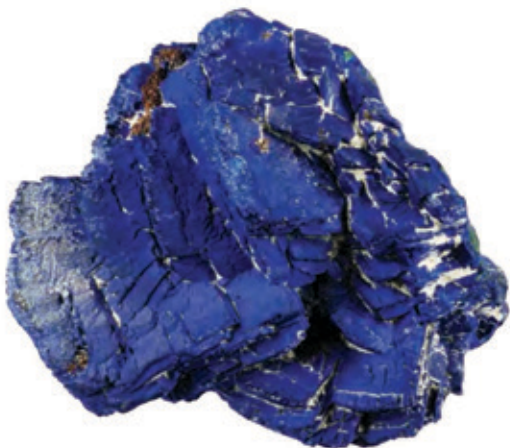
Uniwersytet
Wrocławski

Agat

Miejsce znalezienia: Sokołowiec, Góry Kaczawskie,
Dolny Śląsk, Polska

Nr inw.: MMWR IV-7646

Azuryt

**Miejsce
znalezienia:**
Chessy, Lyon,
Francja

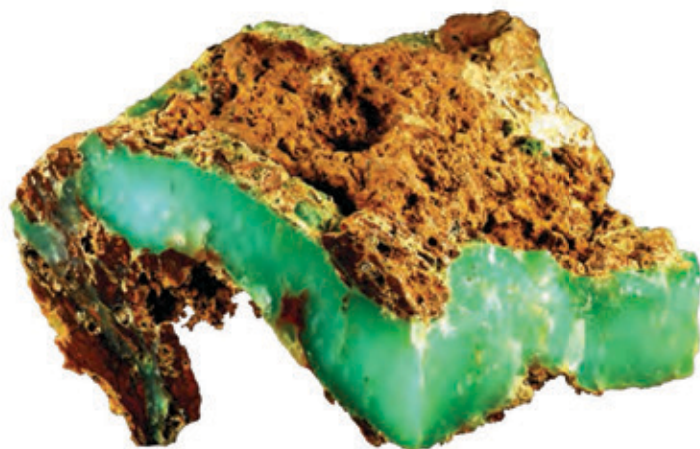
Nr inw.:
MM Wr II-296

Blenda skorupowa

Miejsce znalezienia: Olkusz, Polska

Nr inw.: MM Wr IV-7576

Chryzopraz

Miejsce znalezienia: Szklary, Dolny Śląsk, Polska

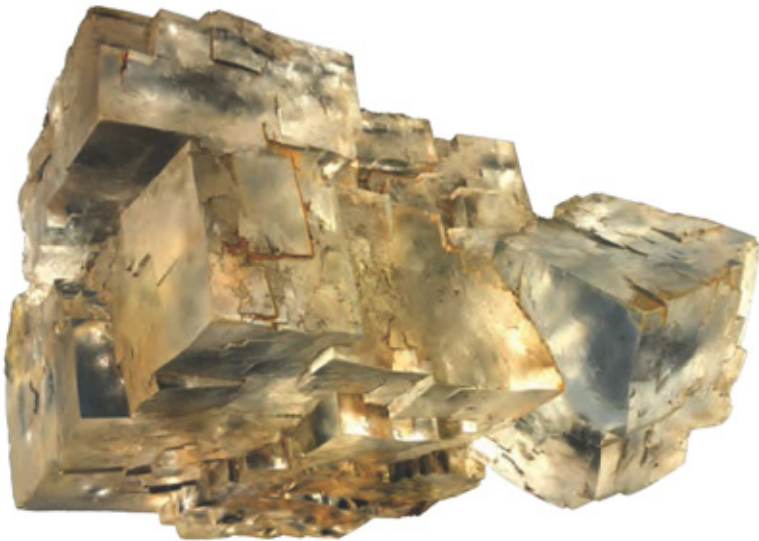
Nr inw.: MMWr III-335

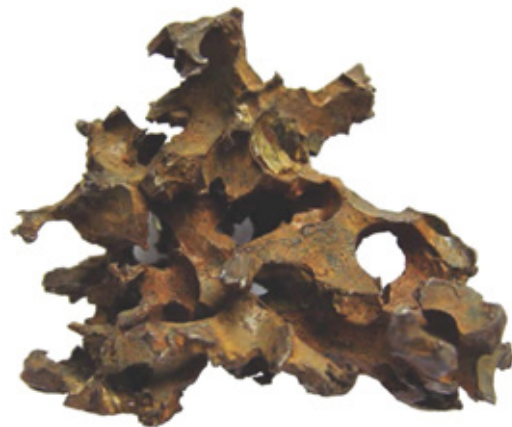
Fluoryt, sfaleryt, galena, kwarc
Miejsce znalezienia: Denton mine, Hardin, Kentucky, USA
Nr inw.: MMWr II-18410

Kwarc dymny
Miejsce znalezienia: Dolni Bory, Czechy
Nr inw.: MM Wr II-2677

Halit
Miejsce znalezienia: Inowrocław, Polska
Nr inw.: IV 7225

Meteoryt żelazno-kamienny – pallasyt Krasnojarsk
Miejsce znalezienia: Syberia, Rosja
Nr inw.: MMWr I-41-1
Uwagi: znaleziony w 1749 r.

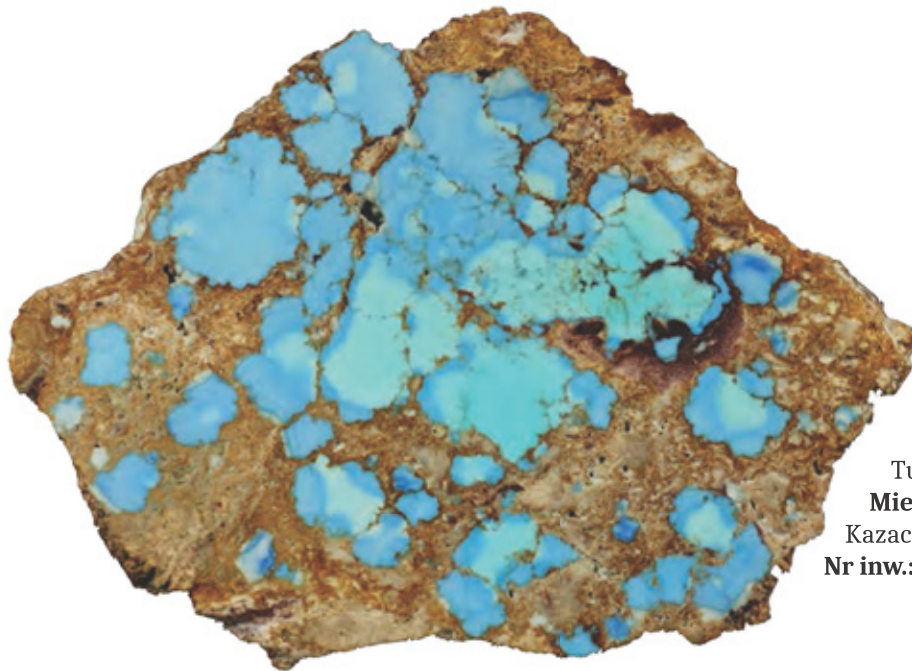

Beryl (szmaragd)

Miejsce znalezienia:

Takowaja, Ural, Rosja

Nr inw.: MM Wr II-18518

Turkus

Miejsce znalezienia:

Kazachstan

Nr inw.: MM Wr III-44

Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego

Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego ma siedzibę w barokowym gmachu głównym uczelni i sprawuje opiekę nad zabytkami związanymi z działalnością wrocławskiej *Almae Matris*. Ma profil historyczny, a jego zbiory obejmują 1543 muzealia z XV–XX wieku, m.in. instrumentarium naukowe, rzemiosło artystyczne, rzeźbę, malarstwo, grafikę i fotografię.

Muzeum powstało w 1992 roku w wyniku wyodrębnienia Oddziału Zbiorów Muzealnych ze struktur Archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego. W skład nowo powstałej instytucji weszło początkowo historyczne wnętrze Auli Leopoldyńskiej, a od 1997 roku także dawna sala muzyczna Oratorium Marianum. W kolejnych latach udostępniono do zwiedzania Wieżę Matematyczną (2000) i zorganizowano wystawę stałą w Sali im. Romana Longchamps de Bérrier (2002). W 2011 roku powiększono przestrzeń wystawy stałej o drugą salę (im. Stefana Banacha) i przylegający do niej korytarz, a trzecią salę – Pod Filarem – przeznaczono na wystawy czasowe. Całą ekspozycję o łącznej powierzchni 470 m² poddano wówczas remontowi i zaaranżowano na nowo. W koncepcji scenariusza uwzględniono ponad 300-letnią historię uczelni, począwszy od jezuickiej Akademii Leopoldyńskiej (zał. 1702), aż po okres powojenny, ze szczególnym uwzględnieniem czasów pionierskich (1945–1948) i „kapitału założycielskiego” wniesionego przez uczonych lwowskich.

Muzeum jest samodzielną jednostką pozawydziałową podlegającą bezpośrednio rektorowi. Działa na podstawie zarządzenia nr 28/92 z 6 sierpnia 1992 roku w sprawie utworzenia Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego oraz regulaminu organizacyjnego nowelizowanego uchwałą nr 40/2007 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z 28 marca 2007 roku. W Muzeum kierowanym przez prof. dr. hab. Jana Harasimowicza jest zatrudnionych czterech pracowników merytorycznych i siedmiu pracowników obsługi.

mgr Urszula Bończuk-Dawidziuk

Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego

pl. Uniwersytecki 1

50-137 Wrocław

tel. (71) 375 26 18, (71) 375 28 91

muzeum@uwr.edu.pl

www.muzeum.uni.wroc.pl

wstęp płatny (aktualne ceny biletów na stronie internetowej)

wrzesień – kwiecień:

poniedziałek – wtorek, czwartek – niedziela:

10.00–16.00

maj – sierpień:

poniedziałek – wtorek, czwartek – piątek:

10.00–17.00

sobota – niedziela: 10.00–18.00

dyrektor: prof. dr hab. Jan Harasimowicz

pracownicy:

mgr Urszula Bończuk-Dawidziuk,

mgr Maria Kowalińska, mgr Urszula

Rozpara, mgr Jarosław Suleja

Uniwersytet
Wrocławski

Figura Madonny z Dzieciątkiem, ustawiona na cokole wspartym na skłębionych chmurach, opracowana półplastycznie do ekspozycji w niszy architektonicznej. Pierwotnie rzeźba zdobiła sięń wejściową gmachu Akademii Leopoldyńskiej.

Czas powstania: 2. poł. XVIII w.

Miejsce powstania: Śląsk

Materiał i technika: drewno lipowe, polichromowane, pozłacane i posrebrzane

Wymiary: wys. 136 cm × śr. 45–50 cm

Nr inw.: MUWr-1322

Repozytorium apteczne. Mebel wolno stojący w formie głębokiej, dwustronnej komody z nastawą o płynnej, wypukłej linii części frontowej. Całość zdobiona geometryczną intarsją z motywami ornamentu wstęgowo-cęgowego. W centralnej części nastawy, na drzwiczkach szafki intarsjowany herb jezuitów. Repozytorium pochodzi z apteki prowadzonej w ramach jezuickiej Akademii Leopoldyńskiej. W XIX i XX wieku mebel był wykorzystywany jako reprezentacyjne biurko rektorów Uniwersytetu Wrocławskiego.

Czas powstania: ok. 1740

Miejsce powstania: Śląsk

Materiał i technika: drewno orzechowe fornirowane i intarsjowane, okucia meblowe odlewane w mosiądzu

Wymiary: wys. 186 cm × szer. 228 cm × głęb. 112 cm

Nr inw.: MUWr-0312

Amfora protokoryncka w stylu orientalizującym. Brzusiec naczynia (brak szyjki, ramion i dna) dekorowany pasowo fryzami zwierzęcymi przedstawiającymi zwierzęta realistyczne i fantastyczne, inspirowane sztuką Bliskiego Wschodu.

Czas powstania: VII w. p.n.e.

Miejsce powstania: Grecja

Materiał i technika: glina wypalona

Wymiary: wys. 19 cm × śr. 30 cm

Nr inw.: UWr-36

Uwagi: depozyt Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego

Strój rektora Uniwersytetu Wrocławskiego złożony z ozdobnej togi (w formie długiej peleryny) z dużym kołnierzem, wykończony przy krawędzi ozdobnym szamerowaniem, oraz krótkiej pelerynki gronostajowej nakładanej na togę. Reprezentacyjny strój ufundowany na stulecie pruskiego Uniwersytetu Wrocławskiego.

Czas powstania: 1911

Miejsce powstania: Niemcy

Materiał i technika: czerwony aksamit szamerowany srebrną i pozłacaną nicią, podszewka atłasowa, futrzana pelerynka z gronostajów, techniki krawieckie i ręczny haft

Wymiary: dł. togi 113 cm, dł. peleryny 48 cm

Nr inw.: MUWr-0005

Cyrkiel proporcjonalny, tzw. cyrkiel Galileusza, wykonał Joannes Macarius Mirandolanus, architekt, twórca instrumentów astronomicznych z Modeny, działający w Rzymie. Cyrkiel proporcjonalny – instrument złożony z dwóch ramion połączonych zawiasem, opatrzone promieniście rozchodzącymi się skalami, służący do przeliczania różnych wartości w oparciu o proporcje między nimi. Był wykorzystywany w obliczeniach związanych z architekturą, miernictwem, kartografią, astronomią, artylerią, matematyką, bankowością. Instrument pochodzi z kolekcji Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Wrocławskiego.

Czas powstania: 1665

Miejsce powstania: środkowe Włochy

Materiał i technika: mosiądz grawerowany

Wymiary: wys. 26,2 cm × szer. 3 cm × grub. 0,4 cm

Nr inw.: MUWr-0403

Anonimowy artysta ludowy z dawnego terytorium Nowej Gwinei Niemieckiej, maska ceremonialna. Maska o rozbudowanej formie pełnej głowy, zwieńczona wielobarwną grzywą – doczepiana do stroju o charakterze ceremonialnym, noszona w celach obrzędowych. Obiekt pochodzi z etnograficznej kolekcji gromadzonej przez Katedrę Etnologii Uniwersytetu Wrocławskiego na przełomie XIX i XX wieku.

Czas powstania: 1884–1914

Miejsce powstania: dawne terytorium Nowej Gwinei Niemieckiej

Materiał i technika: drewno rzeźbione, malowane, łączone z włóknem roślinnym

Wymiary: wys. 41 cm

Nr inw.: UWr-Oc-009

Uwagi: depozyt Instytutu Etnologii Uniwersytetu Wrocławskiego

Rzygacz w kształcie głowy lwa z zachowanym fragmentem simy. Ozdobny detal architektoniczny z kolekcji antyków architekta Eduarda Schauberta (1804–1860) przekazanej do zbiorów Królewskiego Muzeum Sztuki i Starożytności (Königliches Museum für Kunst und Altertümer) przy Uniwersytecie Wrocławskim w 1861 roku przez spadkobierców Schauberta.

Czas powstania: IV w. p.n.e.

Miejsce powstania: Grecja/Italia

Materiał i technika: terakota

Wymiary: wys. 14 cm × szer. 30 cm × głęb. 13 cm

Nr inw.: UW r-O-09

Uwagi: depozyt Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego

Puchar korporacyjny akademickiego towarzystwa śpiewaczego Fridericiana (d. Akademischer Gesangverein Fridericiana). Puchar w typie Römera zdobiony malowaną emalią herbem korporacji studenckiej AGV Fridericiana, działającej przy Uniwersytecie Wrocławskim w XIX wieku. Z tyłu czary inskrypcja związana z właścicielem pucharu.

Czas powstania: 1896

Miejsce powstania: Czechy / Śląsk

Materiał i technika: szkło miodowe dmuchane, zdobione na nodusie plastycznymi aplikacjami z główkami lwów, oraz na czarze wielobarwną emalią z grawerowanym napisem

Wymiary: wys. 26,8 cm × śr. 12,5 cm

Nr inw.: MUWr-0612

Erhard Weigel (1625–1699), globus Nieba. Przedstawiający zewnętrzną powierzchnię sfery niebieskiej globus Nieba służył do oglądania gwiazdozbiorów poprzez zagłębienie do jego wnętrza, gdzie dzięki perforacji odtworzono poszczególne konstelacje gwiazd. Dodatkowa oryginalność globusa polega na tym, że autor (niemiecki matematyk i astronom, profesor i rektor uniwersytetu w Jenie) nie pogrupował gwiazd w standardowe gwiazdozbiory, znane od starożytności, ale połączył konstelacje w nowe układy, które reprezentują herby europejskich rodzin panujących, królewskich i książęcych. Globus pochodzi z kolekcji twórcy i pierwszego dyrektora Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Wrocławskiego, Longinusa Antona Jungnitza (1764–1831).

Czas powstania: 1699

Miejsce powstania: Jena, Niemcy

Materiał i technika: blacha metalowa wytłaczana i repusowana, wtórnie perforowana, malowana kolorową emalią; sfery armilarne mosiężne, graferowane

Wymiary: śr. globusa 36 cm, śr. sfer 40 cm

Nr inw.: MUWr-0400

Elias Grische (1648–1714), złotnik wrocławski, berło rektorskie Akademii Leopoldyńskiej we Wrocławiu. Wielosegmentowy, dekoracyjny trzon zwieńczony przedstawieniem męskiej głowy, ponad którą znajduje się habsburski dwugłowy orzeł z koroną.

Czas powstania: 1702

Miejsce powstania: Wrocław, Śląsk

Materiał i technika: srebro repusowane, częściowo pozłacane, wysadzone kamieniami półszlachetnymi i kryształami górskimi

Wymiary: wys. 175 cm × szer. 45 cm × grub. 13 cm

Nr inw.: MUWr-0001

Autorzy fotografii:

Miron Bogacki, Dorota Wróbel, Mirosław Baryga, Katarzyna Cichoń, Marcin Czaban, Artur Czekaj, Amadeusz Ferduła, Wojciech Holnicki-Szulc, Marcelina Jakimowicz, Piotr Jamski, Filip Kacalski, Jerzy Kasprzak, Piotr Klepaczki, Tomasz Koryszko, Janusz Kozina, Marta Krahel, Marcin Krystek, Janusz Kupryjanowicz, Larys Lubowicki, Piotr Łozowski, Justyna Makowska-Wąs, Wojciech Małkowicz, Ireneusz Marciszuk, Marek Michalski, Remigiusz Molenda, Andrzej Mróz, Jerzy Nadolski, Mariusz Niechwedowicz, Marta Piszczatowska, Janusz Rudziński, Marek Rupikowski, Beata Sikora-Majewska, Robert Słaboński, Gabriel Wojcieszek, Robert Woziński oraz pracownicy poszczególnych uczelni

Ilustracje:

Okładka, strona tytułowa: strój rektora Uniwersytetu Wrocławskiego, 1911, Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego, fot. Wojciech Małkowicz
 wyklejka: Księga Inwentarzowa Szkoły Sztuk Pięknych 1844–1925, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
 s. 10: Pracownia Braci Łopieńskich, zwieńczenie łańcucha dziekańskiego Wydziału Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej Politechniki Warszawskiej, 1975, Muzeum Politechniki Warszawskiej, fot. Miron Bogacki
 s. 362: Roman Opałka, Bez tytułu, 1948-1956, Muzeum Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, fot. Wojciech Holnicki-Szulc

Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku · Centrum Historii Politechniki Białostockiej · Uniwersyteckie Centrum Przyrodnicze im. Profesora Andrzeja Myrchy · Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy · Muzeum Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy · Muzeum Fotografii w Bydgoszczy · Muzeum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego · Sala Tradycji Akademii Morskiej w Gdyni · Muzeum Geologii Żłóż im. Cz. Poborskiego, Wydział Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej w Gliwicach · Muzeum Akademii Górniczo-Hutniczej · Muzeum Geologiczne Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie · Muzeum Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie · Muzeum Politechniki Krakowskiej · Centrum Edukacji Przyrodniczej Uniwersytetu Jagiellońskiego · Muzeum Farmacji Wydziału Farmaceutycznego Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego · Muzeum Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego · Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius · Muzeum Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego · Zbiory Katedry i Zakładu Farmakognozji Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum · Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie · Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie · Muzeum Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja · Ośrodek Konferencyjno-Edukacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego w Kulicach · Muzeum

Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II · Muzeum Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej · Muzeum Geologiczne im. Jana Ziomka Wydziału Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego · Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Łódzkiego · Muzeum Uniwersytetu Medycznego w Łodzi · Muzeum Politechniki Opolskiej i Lamp Rentgenowskich · Muzeum Uniwersytetu Opolskiego · Muzeum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza · Muzeum Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu · Muzeum Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu · Muzeum Lasu i Drewna w Rogowie · Muzeum Uniwersytetu Rzeszowskiego · Muzeum Medycyny i Farmacji w Sosnowcu · Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego · Muzeum Geologiczne Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego · Muzeum Uniwersyteckie w Toruniu · Muzeum Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie · Muzeum Politechniki Warszawskiej · Muzeum Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego · Muzeum Geologiczne im. Stanisława Józefa Thugutta, Wydział Geologii Uniwersytetu Warszawskiego · Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego · Muzeum Historii Medycyny Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego · Ośrodek Dokumentacji Sztuki – Muzeum Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu · Muzeum Farmacji Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu · Muzeum Geologiczne im. Henryka Teisseyre, Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego · Muzeum Mineralogiczne im. Kazimierza Maślankiewicza, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska Uniwersytetu Wrocławskiego · Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego